

ION GHEORGHE

Deochiu
Gorgonei

MEMORII

ION GHEORGHE

DEOCHIUL GORGONEI

1. POCALUL LUI COTISO ȘI CĂILE „PERIPATEEA“

Dacă aș fi trăit într-o țară mai norocoasă, sub oblăduirea unei clase politice inteligente, creatoare și mai puțin slugarnică în fața teoriilor străinilor, privitoare la originile noastre etnice și ale limbii române, astăzi aș fi fost considerat un Schliemann al românilor. Acela a descoperit tezaurele lui Priam și Agamemnon sub ruinele Troiei și ale Mikenei, eu am descoperit o comoară de peste o mie de statuete de piatră, sigilii plurimorfe care cuprind chipurile și numele preoților și magistraților eponimi ai acestui popor, din cea mai greu de întrevăzut protoistorie. Ei vorbeau latina primordială, demotică, iar aceste obiecte se numeau **sigili** – figurine mici, în relief, statuete, peceti. Li se zicea **răbucus glos** – tabletă-glosar, act de ținerea evidenței; **megalitos tabulatus** – piatră monumentală pe care sunt înregistrate simbolurile legilor și numele fruntașilor din senaturile pastorale: magii și legiuitorii, fondatorii de gnose în rigorile Legilor Belagine. În fine, erau denumite **săve de moșine**, adică *vasilci* – capete funerare de strămoși, depuse pe movilele ce demarcau limesurile latifundiilor gentilice ale Comunei Primordiale.

Mii de pagini de inscripții am transcris și tradus de pe aceste statuete și toate adevăresc acea unică și genială carte **Dacia Preistorică**, și toate se vor constitui în probe materiale zdrobitoare pentru un viitor tribunal care să dea

dreptate lui Nicolae Densușianu, martir al științelor istoriei, pe care nepăsarea și mediocritatea școlii oficiale l-au ținut în mizerie de-a trecut în lumea celor bravi și nerăzbunați, cu picioarele mâncate de șobolanii Academiei. De acum toate ideile celui de la Densuș pot fi probate cu texte decriptate din aceste statuete și din monezile geto-dacilor, de către poet.

Există acolo, în banii stămoșilor noștri, aspecte copleșitoare, adevărate depozite de odoare, herbură și simboluri care probează practica scrierilor sacre la străbunii noștri cei de dincolo de zarea celor zece milenii în care orbecăie aproximațiunile doctrinelor istorice legate la ochi de cronologiile de la „Facerea Lumii“ și de la Potop. Se află în monezile geto-dacilor aceste obiecte sigilare, plurifigurative, din care eu extrag liste de bărbați și femei, filozofi și sofine – clasă mare de ctitori ai neamului meu, cel mai vechi de pe planetă, cu cinci profile craniene, de cinci spițe umane. Scrierea protoeuropeană se arată a fi mai bătrână decât îngăduie Dna. Marija Gimbutas aruncând acolo 2000 de ani mai înainte a celei sumeriene.

Însă nepăsarea clasei intelectuale, ambiția filo-occidentală, dogma Vechiului Testament cu Adamul și Eva lui, rătăcirea cu bună știință în care catedrele de istorie, arheologie și numismatică, de belferi religioși, duc tineretul studios, ridică opreliști morale și materiale aproape insurmontabile în calea adevărului meu și al lui Nicolae Densușianu: Istoria nu începe la Sumer, Istoria a pornit de la Carpați, cu un prim val de invazie a omului primordial de Atlantida. A venit vremea să răstorn sacul pe masă! Paharul s-a umplut ochi! Și cum este paharul tău, Ion Gheorghe? Pocalul lui Cotiso bazileul este paharul răbdării și suferințelor mele.

Pentru cine nu știe ce-i acest vas de lacrimi al strămo-

șului, să-l descriem: este de argint, „are corpul din două trunchiuri de con **sudate**, pe linia bazelor mici; dedesubtul, lucrat de asemenea separat și ulterior sudat la corpul vasului. Decorațiunea s-a realizat pentru fiecare parte componentă separat, dar ținându-se seama de întreaga ornamentare, de concepția unitară a acesteia“ – apud D. Berciu. Ce meșteri făurari erau geții! Cunoșteau sudura cu trei mii de ani înaintea brevetării ei ca invenție modernă. Ce proiecție, ce minte unitară, ce tensiune de asamblare a părților alcătuitoare și imagistice într-un tot unitar! Ca o viață de om, adunată din tablouri cu întâmplări de-a lungul vremii, ca și o obște: compoziție de mai mulți inși, fiecare cu spectacolul său, montați la un singur corp social. Parcă ar fi cărțile mele, ca părți componente ale vieții mele, câte o stampă, câte o frescă fiecare în parte, una la alte sudate de timp. Și când te distanțezi, un mare vas și sonor și bogat în chipuri pe care aproape le dăduseși uitării!

Însă decorațiunile – „*Tehnica este prin **baterea pe matrită**“* – aplicat vieții mele enunțul devine aproape cinic: M-au lovit, m-au bumbăcit, m-au luat la poceală cum li s-a năzărit, fără motiv, fără explicații.

Și vulturul cu peștele în cioc, iar cu gheara prinzând un iepure; creasta lui, corn de căprior bătut cu pietre inestimabile. Și mai apoi vine un țap cu ochiul cât toată tâmpla: o cracă mare de șapte coarne încovoiate, trofeul lui, cinegetic; o aripă de pasăre mică pe flanc, iar deasupra un alt vultur cu gheara crispată și de trei ori mai mare decât el. Asupra tuturor o friză de capete, de nenumărate capete de acvile pe-un șarpe uriaș ondulând de alte nenumărate ori.

Am consacrat pagini de hermeneutică laborios, acut și întemeiat argumentate acestor obiecte arheologice într-una din cele zece cărți nepublicate, peste trei mii de pa-

gini, despre misterele, gnosele și eresurile sofice din Dacia, dar aici storc fugar aluzii metaforice și embleme arheologice cu scopul de a-mi explica întâmplări și cărți, la care privesc peste umăr, acum înfiorat de „câmpul de urne“, de gorganele ce-mi populează stepa și nu-mi vine să cred că în toate acelea sunt eu cu lumea mea.

Aici se termină explicația ce-o datoram spre a face accesibilă sintagma: Pocalul lui Cotiso.

Se află în preajma Curburii Carpatice un deal ciudat, cu floră și regim geologic de munte. Un **cipi** de beton cu o picătură de metal în vârf îi atribuie vreo cinci sau șase sute de metri. Într-o parte i se zice Dealul Mare, nume banal, într-alta Montioru, dar el merită apelațiunea Istrița. Numele i-a fost consacrat într-o baladă cu haiduci: „*Foaie verde ș'o crăiță, cine-mi urcă la Istriță, savai, căpitan Gheorghită, feciorul lui Negoită, Negoită din Cislău, că i-a ieșit nume rău*“. Acest Gheorghită este strămoșul meu, și dealul mare este al nostru, de la Mizil și până la Comandău, la capătul unui fir de apă numită Mușa, din care s-au adăpat străbunul cu oile sale cu tot, după ce-a trecut vama fugind de persecuția cătanelor cu pană de cocoș la capelele lor chezero-crăiești. Se află în balada aceluși Gheorghită, pe lângă informația că de-atunci ne-a „ieșit nume rău“, o hartă pe care mi-o asum obligat de glasul sângelui meu de păstor pribeag și de rebel hăituit de la „stâna din Padina“ la „gardul Saelelor“, prin Teiul ciobanilor, ia te uită pe Siriu, drumul Penteleului; iar în adâncul apelor acelea epice se vede zeița cetei mele de adepți ai Legilor Belagine, descântați astfel cu toții: „*Poterași, copii iubiți, de la mine voi să știți, că Gheorghe când a plecat, cuvânt mie mi-a lăsat, că dacă Oaia-ți împușca, după el vă veți lua; unde potera-auzea, oaia-n țintă-o așeza, gloanțele-n ea pârâia; oaia numai să scutura, că nimica nu-i păsa, potera nu se lăsa, toți după Ghe-*

orghe pleca“. Este un fragment de **Gherse Belagine** din care nu se înțelege prea clar raportul dintre Gheorghe și Potteră, un soi de ereditară confuzie perpetuată din cauza unui viciu de translație și adaptare la realitățile istorice: o fotografie din albumul meu de familie, căci eu eram păstor de lume și legiuitor declamând precepte și proverbe, psalmii eroismului suprem. **Oaia** ce se vede în baladă, împușcată, este zeița Lunii înspre care ceata mea de Salii trage cu arcurile s-o despresureze de nori. Voi, care altele nu credeți decât ce vă spun grecii, amintiți-vă că dacii săgetau cerul albastru al lui Ghebeleizis într-un ritual „barbar“. Altfel ce sens ar avea pantomima de pe Istrița cu oaia care se scutură de „gloanțe“ să lumineze potecile pe care umblă Gheorghe ăla până-n padinele Câmpiei Getice, căci eu m-am născut rând pe rând la Cislău, la Siriu, pe Muntele Pen-teleu, la Montioru, la Colți.

Ultima oară am văzut lumina lumii ăsteia în comuna Florica, plasa Câmpuri, o colonie de munteni de Buzău, împrăprietăriți ca însurăței, categorie de tineri țărani răsplătiți cu pământ de arat, de semănat de către o patrie veche.

Din partea mamei, neamul meu a coborât scitic spre „Decindea Dunării“ de la comuna Colți, celebră prin ceva depozite geologice de chihlimbar, piatra filozofică a lui Thales din Milet. Dinspre tata venim de dincolo de munți, de pe la Râșnov, prin vama Sita Buzăului. Tata mare Dumitru a trecut încoace ascuns, cu încă un frate al său, ca o pereche de iezi duși la târg, în căruța cu fund dublu, înșelând vigilența grănicerilor unguri.

Ascendența mea ardelenească s-a conștientizat ca demnitate culturală și stilistică abia la București când poezia mea a intrat în atenția unor colegi din Transilvania, obllgându-mă la solidaritate destul de trainică, plătită mai

apoi cu desamăgiri și înstrăinări ultime. Cealaltă moștenire, de muntean, fiu al unuia din satul de coloniști din bazinul Bâștelor și Buzăului, ei înșiși destul de pestriți ca origine, vânturați cu turmele lor de Rășinari, Cibin și Bârsa prin Sita Buzăului, era identică celei transilvane. Abia târziu, după descifrarea monezilor geto-dacice, s-a întocmit o hartă de Țară unică; din vârful Muntelui Penteleu, cotă marcată de către un megalit ce figurează un cap de leu, loc de Cogaion al unei gnose proto-orfice bine determinată, am cuprins cu ochiul minții, spațiul obârșial. Într-un silex găsit în țărâna scormonită de către arheologi pe dealul Dara, din ciclul topografic al Istriței, am stema: pe un scut tronconic văd un mare cap de bărbat negru cu smocul bărbii ascuțite, de bour, cu obrajii lănoși, cu buzele strânse de parcă fluieră; și pe gură îl iese un alt bovideu lăptos, din spița Bos Moscatus, și botul lui este un preot alb cu brațele adunate la piept, ținând un vas în chip de taur. În pomeții marelui silen și-n orbite, luminile ochilor pâcloase figurează personaje în genunchi la un altar cu focul înalt și fumegos: trei în stânga și trei în dreapta, copil, femeie și bărbat cu cagulă albă pe cap, șase inși. Printre ei urcă o coloană de lumină și în vârful coloanei capul tot de lumină al unui străbun; și din tâmple se ridică două păsări cu gâturile lungi serpentine, sunt lebede, sunt cocoare, păsări ale focului; și creștele lor sunt gătite cu argintii cornițe de dragon. Se împreună la aripi și pe sub arcada brațelor lor de păsări heraldice se intră într-un lăcaș negru cu acoperișul de piramidă. Deasupra templului acesta cu flamingi-dragoni la porți sunt nori albi și nori cenușii cu chipurile de fiare și de oameni râzând: emblemele doctrinei Vasileea, a morții eroice în veselie. În flancurile aceluiași templu, stânci mari: două Mame cu lungi cozi rigide pe umeri; între ele un cap mare de om, și în poalele lor țin ceea ce mai sus am descris:

cele două familii de-o parte și de alta a coloanei de foc. Și-n spatele lor, la marginile blazonului și-a toată înfățișarea, alte două femei tinere, luminoase, codane, cu funiile cositelor de aur până jos la genunchi. Acestea au fost părți însumate, ca o seamă de subdiviziuni: desene și închipuiri pe masca Omului Negru Ghebeleizis-Creatorul, cel ce fluierând, suflând duh arheal a dat chip cerului și pământului, focului, aerului, instituțiilor, sediilor sacre și gentilice, Tatăl Patriei, cel cu barbă de bour și cu ochii de foc.

Am descris stema statului nostru primordial, dual-geminat Geto-Dacia și am spart în măseaua minții conceptul **Patrie**, adică pământul patern, moștenirea de la tată, sâmburele mental ce ne deosebește de ceilalți care zic țării lor **Rodina, Motherland** – țara mamă, ca amintire a zestrei matrilineare, ce-a marcat situația definitivă, istorică a cutăruia și cutăruia neam. Însă dacii-geții se țin sub dominația mentalității paternale cu al lor **pater** și cu **moșia**, teritoriul convenit prin succesiune paternă, fie de la bunicul mamei, fie de la tatăl tatălui.

Cum ziceam, când m-am născut ultima oară, la Florica de Câmpuri, aveam trei pogoane de patrie într-o arie cadastrală numită Brebeanca, după care venea moșia Bălașa, până spre pădurea Brebu către satele Zmeeni și Brădeanu; și încă patru pogoane de la mama, în Loturi, zonă de pământuri spre satele Cârlișu, Casota, Căldărușanca. Astăzi, când scriu aceste toponomastice mi se adună în gât un nod de lacrimi și mi se umezesc ochii către acea Patrie pururi pierdută. Cum am ajuns eu să umblu astăzi pe la tot felul de notariate și oficii ale Ministerului Justiției cu gândul să-mi întocmesc dosarul de renunțare la cetățenia română? Am ajuns! Și-am să mă răzbun pe-o clasă politică de netrebnici și voi lăsa un munte de ură asupra acelor instituții care au pângărit sufletul și credința noastră: spur-

cata de Securitate, S.R.I.-ul și toate Direcțiile de Informații militare și paramilitare ale Gorgonei.

Acolo, pe Brebeanca, părinții mei puseseră viță de vie, **tiraz** și **producătoare**, iar printre rândurile de butași „nedați pe rod“ semănau pepeni. În sezonul „maturizării vegetale“, a pângulul, copiii cu vitele intrau în vii, **bostănării**, stricau fără minte; era ca o nebunie, și atunci intra în exercițiu proverbul: frica păzește pepenii! Se construia un foișor primitiv din patru gemănări de salcâm, se încropea atent o punte de crengi trainice, se alcătuia pătuț de iarbă, acoperiș, umbrar și toată ziua noi, copiii, ședeam cu schimbul acolo, cocoțați în prepeleac. Vreo zece metri înălțime. Dar ce vedere asupra lumii și ce ochi aveam pe-atunci când puteam să văd „departe, hăt“ și mai departe fluviul Apei Morților care fractura și despletea plantațiile de salcâmi, furcile de cumpene de la puțurile Câmpiei Gherghiței, cum aveam să aflu mai târziu că i-au dat nume geografii. Din **prepeleac** văzut-am întindere sticloasă-verde, trei sferturi de cerc de orizont, și-atunci când peste ani cutreieram apele Oceanului Atlantic, după câteva săptămâni de contemplare de pe puntea vaporului de pescuit, mi-am adus aminte că mai trăisem pe lumea aceea. Poemul „*Am dormit prima oară pe mare*“ din **Scrisorile esențiale** este o recapitulare, o întoarcere în genunchi, **o capitulare intelectuală și sufletească** în fața imensității sacre la care m-am uitat o vară întreagă peste Câmpia Gherghiței, din prepeleacul ultimului an al copilăriei; acel spațiu „concret-senzorial“ pe care ochii mei ageri și neobosiți de lectură l-au primit atunci, nedepășit rămas-a, adaos nu i-a mai venit de nicăieri întrucât nemărginit fusese: a rămas etalonul orizontului meu, orice măsură s-a mai insinuat din cele văzute-n alte părți de lume nu făcea altceva decât să repete percepția dintâi ce mi s-a dat asupra zărilor.

Călcat-am cu mașinile veacului pustia furtunoasă din apele Nordului, din portul Copenhaga, până la țărmul canadian, cu pescarii pe urmele popoarelor de pești; am cutureierat „păstorește“ apele Oceanului Atlantic de pe toată coasta Americii, pe Curentul Golfului, asupra unui promontoriu submarin cu numele Georges Bank, deci Brazda sau Dealul lui Gheorghe; din dimensiunile Câmpiei Gherghiței n-am putut să ies. Prizonier onomasticului meu de neam și al orizontului la care m-a ridicat un foișor țărănesc, dar ce orizont! Ajuns-am eu la bătrânețe tocmai de unde am plecat? Am umblat șazeci de ani după mine, am cotrobăit cotloanele lumii și ale cărților principale și eu zare n-am mai întâlnit alta decât mi s-a dat să văd de-acolo, dintr-acel turn de crengi și frunze, și eu altceva n-am putut s-ajung decât Gheorghe, Omul de Pământ – Ghebeleizis...

Și-am trecut cu pasărea veacului Himalaia celor mai până la dumnezeu munți, de mai multe ori dus și întors, și la peste zece mii de metri deasupra celor pământești, tremurând de surpriză, deziluzie și acceptată neputință; am plutit asupra vastelor talaze, brazde albe, purpurii câmpii de nori, și tot degeaba: Orizontul pe care mi l-a desfăcut la pieptul ei zâna Câmpiei Gherghița ne-ntrecut a rămas. Și m-au dus mașinile veacului și-am absolvit într-o singură zi câmpia lumii dintre Eufrat și Tigru; la Ninive fost-am, la Babilon și până în Golful Arabilor și nefericitul de mine altceva n-a priceput decât numai orizontul de-acasă, mai cu seamă că, undeva în cetatea Basra, mi s-a adus la masă o anume pâine; era așa: o pânză groasă de-un deget, albă, înflorată roșcat de combustia plitei pe care fusese coaptă, dulce, nedospită; rupeam și-o desfăceam fâșii; asemenea pâini făcea mama în timpul muncilor de vară, lucrare grabnică, făină, apă calduță – un boț mare de cocă tăiat în patru, cinci părți și fiecare întinsă pe lemnul mesei, călcată

de câteva ori dus-întors cu făcălețul. Așternute pe plita încinsă se contractau aburind, se destindeau și ne scoteau din minți cu adevărul lor în pripă, cu dărnicia lor absolută, cu mireasma obârșiei noastre într-unul zeul Panem – Cel de grâu, frate cu Pan Cel de caș.

La noi, muntenii buzoieni din câmp, acea pâine subțire ca pielea de taur mitologic se numește **franzelă** și o anume etimologie proto-latină mă obligă să apropii numele și felul ei de **frunză** – pâinea subțire ca frunza, numele și chipul zeii Frânză, muza cântecelor eroice pe care o invocă toate doinele. În loc de „cântă zeiță“ tot textul începe cu „frunză verde“, patroana unui eres pe Legis Belagines-Vasileea, divinitatea Libertății și a Frânei de sine, echilibrul, calmul eroic.

De patruzeci de ani plecasem de la zeea Frunza-Franzela câmpiei getice momit de ticăloasele lecturi ce ne instigă să „spargem orizontul“; farmecul și charisma alimentară a pâinii arabe-mesopotame coaptă pe plită ca la noi la Florica de Câmpuri m-au trezit la realitatea Gherghitei. După bucuria gurii veni amărăciunea minții: să umbli de la Buzău până la Ninive, Babilon, pentru ce? Ca să-ți dai seama de eșecul unei ambiții nesăbuite. Se află acolo în spațiul dintre sacrele, uluitoarele fluvii ale Mesopotamiei un turn de cărămidă pe care ghidurile turistice îl prezintă drept Turnul Babel. Am urcat spirala scării interioare a mitologicului far al pustiului, mi-am tras sufletul pe platforma strâmtă din finele turnului, lipidu-mă cu spatele de zidul interior, nevoit de-un rău al lăuntrului meu dezamăgit de mine însumi; nici din vârful acelui Babel, altceva nu s-a dat ochiului meu; nici mai multă frică, nici bucurie mai mare decât simpla și măreața repetare a **vedeniei** ce am avut-o asupra Câmpiei Gherghlței, din foișorul țărănesc **prepeleac**. Ce nume și ăsta, ce etimologie ciudată ne obligă: Pre-

peleac – cel peste și dincoace de leac, turnul lui Pepelea din care ne uităm la căile Peripeției!

Binecuvântat eșec! Dar să te recuzi tu acum, la șaizeci de ani de la cetățenia română, cum vine asta? Vine de la Spurcata și de la lumea ei de turnători pe care ai întâmpinat-o cu pieptul gol, golaș ca puiul de cuc, din nedreptate de la prieten în nedreptate de la vrăjmaș pe față. Gheorghe din Câmpia Gherghiței, ce biografie aveai tu să te conțrezi cu armatele văzute și cu hoardele secrete? Aveam de partea mea Dealul Mare Istrița și dacă aș fi trăit într-o lume tot atât de curată ca mine și ca gândul meu și ca întreaga mea încredere și devoțiune în comuniști, încununat aș fi fost cu laurii unui descoperitor de cultură majoră, de prestigiu mondial. Cărțile mele recunoscute la vreme și răsplătite, și movila de nisip din care se rostogolesc pietre la un fir de apă curgătoare undeva pe Istrița, mi-ar fi dat puterea să stau în calea multor nedreptăți ale istoriei, însă falsul sufletesc duplicitar al contemporanilor mei, ipocrizia și delațiunea ca instituție publică, singura prin care se dădea gloria și consacrarea, au derutat puterile și râvna mea deal mai reface ca popor într-o vechime la care mintea lor retezată de Școala Oficială nu putu să cuteze.

Să ne uităm înapoi din turnul-prepeleac, să ne întoarcem față către muntele meu Istrița.

Erau odată apusuri de soare ciudate în Câmpia Gherghiței, când ședea ploaia, când norii oboșiți de lucrare se retrăgeau către nord; prin spărturile de pâcle, prin fantele despicate de soare, se-approia primitiva înfricoșare că Sfântul cade în hăuri și locuitorii câmpiei, cu frigul serii în oase, cercetează și însoțesc inconștient soarta astrului să-i dea ajutor c-o privire, cu un gând; la Chindie, în clipa „când Soarele se uită înapoi“, răsărea din neguri, din aburi de apă, Dealul Istrița, lung, albastru, plutind. Ce Arca lui

Noe, ce Transatlantic sau orice navă aveam eu să cunosc mai târziu! Acel Cruciașător de gală funerară pe care proiecția de foc a asfințitului îl clarifica din toate părțile, trecea solemn, străveziu, albastru, uluitor, către soarele în coborâre, se plasa în fața luminii și deodată se încununa de către raze; corabia mea originară, Istrița tărâmului meu de eșec social.

Într-una din acele Chindii am fost atins de-o ciudată nevroză, de-o astenie fără cauză. Numai în eposul sofic există un asemenea moment al căderii în nefericire: când Zeul-Erou, după ce a gustat mierea transcendenței primitive în castelul celor trei zeițe surori, Muze, fiind păcălit în mod josnic dar convenit de către un demon ce luase înfățișare de iepure, trecu hotarul și se abătu în tărâmul zis Valea Plângerii. De câte ori întorceam fața spre Nord și vedeam catedrala aceea albastră, pe după care se dădea soarele la o parte, mă străbătea un fior funerar, după care mă cuprindeam de-o exaltare și-o bucurie bolnăvicioasă.

Dar ce era Istrița asta în mintea adolescentului ăla de la câmp? Ce avea să fie peste ani?

Tata plecase odată ca Moromete să vândă porumbul în deal, încârcase în căruța noastră nouă, cu Faraoane, niște sirene – cum aveam să văd mai târziu Fecioara aceea de bronz în Copenhaga pe când „am staționat“ cu vaporul de pescuit în docul celebrului șantier naval Burmaister-Wain, iar a doua zi pe seară se-ntorsese mulțumit de comerțul lui cu o ladă de struguri – coarnă roșie și alt soi cu boabele mai galbene decât chihlimbarul. În paranteză și-n acest loc mă întreb: oare ce altceva am căutat eu în Nordul acela decât o statuie de bronz – femeie tânără, de la mijloc în sus, iar în jos trup de pește, care să lege cu un fir de foc ideal acele zugrăvii stângace pe coșurile căruțelor din Câmpia Gherghiței? Nu-i chiar așa un eșec; mai târziu

aveam să întâlnesc aceste făpturi-femei ale frigidității ideatice și ale abisului fluid în monezile geto-dacilor. Simbolul exprimă o suită de gnose egiptene, cele mai vechi, legate de voiajul sacru inițiativ la Sais și Teba al marilor prelați, reîncarnări ale lui „Salmoxis“. Dar mai bine să treacă toate acestea în contul eșecurilor mele decât să fie văzute ca „realizări“ în patrimoniul unui popor feroce cu copiii săi de excepție! Și mă întrebați, ipocriților, pentru ce renunț la cetățenia română după ce mi-ați spart Cetatea?

Totuși, ca să pricep Istrița, zeii m-au încercat de la naștere cu o boală ciudată: un **splin** de care mama mea, tânăra fiind, a tras sperietură și mi-a dus grija până târziu, în timp. Zicea Filofteia D. Stan cum că eu, de cum m-am născut, am ținut-o tot într-un plâns. Nu înțelegea ce-i cu mine: cum venea seara, după Chindie, m-apuca răul și toată noaptea țipam „ca în gură de șarpe“. După ce m-au botezat cufundându-mă în vasul acela de-i spun ei **cristelniță**, pre numele zeului lor, plânsul meu a ținut-o pe-a lui. Sunt sigur astăzi că, după ce soarele cădea pe după Istrița, un Balaur venea și mă mânca, pe limba lui legănându-mă și deci mă înghițea...

Când peste ceva ani mama și cu o vecină, ce avea și ea o cobe de fată cu adevărat bolnavă, m-au dus să mă citească un bătrân popă de la Costești și, zice țărâna, plânsul meu s-a ogoit. Însă o nedumerire am, o bănuială: acolo, la acei Costești, avea să se descopere în zilele când eu aveam șaiszeci de ani o așezare cu necropolă și cuptor, din veche cultură de „tipul Boian“. Pe de altă parte, toate eșecurile mele, astăzi, le pun sub greșeala mamei: dacă eu am fost sortit Șarpelui-Balaurului pentru ce m-a dus la preotul cristelniței? Afirm aici, fără metaforă și fără nici o conotație, ideologia mea și confesiunea păgânității mele, în chip de articol dintr-o viitoare Lege a Drepturilor Univer-

sale: Copilul are dreptul la libera opțiune religioasă, confesională, de aceea botezul creștin să fie săvârșit după 30 de ani, procedând ca și zeul lor, când insul este în deplină capacitate de voință și discernământ confesional și filozofic. Este o crimă ce faceți voi, părinții noștri, încredințându-ne încă nezbiciți de apele matricei, prin scufundarea într-un vas de apă, luându-ne de la zeul păgân la care am închinat și-am jertfit în celelalte existențe; cum anulați voi o sută de mii de ani ai Ursului aruncându-ne Mielului vostru? Cum să nu ne urmărească eșecurile și gândul și fapta de-a renunța la cetățenia română?

Eu am fost hărăzit Dealului Mare Istrița întrucât zeii meu întors din nemurire înapoi pe pământ să caut, să găsesc, să afirm, să impun respectului științelor istoriei chipurile de piatră și numele strămoșilor mei. Alt rost nici n-a avut venirea mea în România voastră; este exilul meu sub formă de naștere dintr-o țărancă naivă care m-a încredințat unui zeu către care chemare n-am avut întrucât n-a fost trimitere. De aceea urâți voi pietrele mele, de-aia mi-ați distrus cărțile cu false criterii estetice, politice și cu interese de gașcă. O fi lucrat prin voi și zeul cristelniței, dar dacă El este cu adevărat Dumnezeu Adevărat de ce are lăcomii imperialiste și de ce să ne pună pe toți în genunchi la Icoana lui? Ce, eu, când mă uit la pietrele ce le-am încredințat viitorului prin cartea **Cultul Zburătorului** nu mă umplu de zeul „Salmosis“, strămoșul, atât de profund și de sigur, încât nu mai am nici timp nici nevoie de altul? Să bată Dumnezeul Păgânătății mele poporul și țara care mă resping! Cine altul a îndurat ca mine și câți au pornit în genunchi din Câmpie, de la „cota zero“, izbutind să cucească singur, cu armele minții și ale sufletului Dealul Istrița, Montiorul sacru al țării Păgânătății – cea mai dintâi, Cimeria?

2. URÂTUL, TIMIDITATEA ȘI EUFORIA DEZASTRULUI

La vârsta de cinci ani mă aflam în lăcașul acela cu structuri de trunchi de salcâmi, căpriori și grinzi de brad, iar pereții din chirpici, pământ galben amestecat cu pleavă de grâu și paie tocate, bine muruiți, și albi ca laptele de var: Casa Copilăriei. Două camere, holul larg dintre ele și o anexă: vatra cu prichici de pirostrie la gura de locomobilă de la „soba oarbă“. Târziu de tot, pe aproape de șazeci de ani, aveam să găsesc pe anume obiect litic imaginea unui zeu: pântecul lui în chip de clopot, brațele în lături, semirăstignite, și de la coate spre palme ridicate specific: gestul orantelor neolitice și ale unui Atlas ce ține cerul pe palme. Capul idolului de pământ în loc să fie pe umeri, unde-i este locul, se vedea jos, substituit organelor genitale; picioare nu avea, dar sub pântec gura boltită, ca de cuptor. Divinitatea focului, a vetrei, a căminului primitiv: semnele grafice din care se alcătua sacrul furnal i-au dat numele: Sobaza, ceea ce are înțelesul Zeea Soba, ca mama lui Sabazius. Se află într-un basm fragmentul de epos sofic în care Țugunea – Fiul Mătușei este ologit de către zmeoaică întrucât ***i s-au luat vinele*** imaginate ca un soi de corzi elastice, funii locomotorii, pe coare malefica idolă unde le ascunsese? În firida sobei. Așa se plămădea epica primordială: descriind lucruri, obiecte și întâmplări pentru ascunderea numelor divinităților cu o subtilă sugestie de „mură-n gură“, menită să antreneze spiritul ju-

nilor în mecanismele ocultării sacre și pentru îndrumarea către mister și revelație. Casele, lăcașurile comune au ochi, picioare, copite, coarne de cerb – zoomorfismul primelor construcții umane dăinuind până în zilele noastre când zicem la „talpa casei“ sau lemnele de pe acoperiș le numim „căpriori“. Metafora este maica noastră Sophie care ne dă primul lapte astral și ne îmbată spiritul cu tăriile cerului, din pruncie.

Eram un fricos și-un „rușinos“ netrebnic; întunericul mă teroriza neslăbit. Se iveau situații când mama avea nevoie de cutare lucru, de pildă când gătea, când mai știu eu ce trebuia; întrucât eram cel mai mare, iute mă trimetea: du-te și adă din casa mare! Cine s-a născut la țară cunoaște că locuința rustică funcționează în regim de nuanțe precise, desemnate prin casa mică, unde se doarme iarna, unde se gătește, unde se ia masa, și casa mare unde se păstrează hainele de sărbătoare, actele, lucrurile de valoare, de obicei închise într-un cufăr bătrânesc, lada de zestre din studiile demografice. Acolo, în odaia nelocuită, zisă și casa mare, ai noștri păstrau sub o masă de scândură geluită un chiup de ceramică smălțuită: borcanul cu untură, în care fusese conservată „de-astă iarnă“ (carnea și cărnații) o jumătate de porc, provizie necesară sezonului muncilor grele de primăvară și vară. În casa mare era mereu întuneric, răcoare și nu-mi dau nici astăzi seama de unde se insinua teroarea aceea: din poveștile ce auzisem despre strigoii, din impresia ce-o făceau asupra-mi întâmplări ca acelea despre o femeie de la munte ce venise să-și prășească porumbul și-o omorâse nu se știe cine și-o îngropase cu o mână și-un picior afară, și că o femeie s-a aruncat într-una din fântânile părăsite după ce venise la ea un Om Negru, bătuse în geam și-i spusese: hai! și ea s-a dus urmând un pâlpâit de felinar și-o voce care altceva nu-i spunea decât:

hai, hai!, până la acel puț părăsit în care au găsit-o dimineața? Fiindcă nu puteam să refuz când mă trimetea mama în **casa mare** intram în răcoarea și-ntre umbrele de-acolo, începeam să fluier sau, cu glas mare, „păstram legătura“ tot întrebând-o unde-i cutare lucru la care mă trimisese sau o informam prostește că nu găsesc lucrul în cauză, deși izbutisem. Eu tot o strigam și mă prosteam numai să nu rămân singur cu lucrurile și cu liniștea din casa mare. Am translat această infirmitate a mea din copilărie pe seama climatului politic-social de mai târziu într-un poem din **Elegii politice**.

Urâtul rustic, un soi de spleen hrănit de întâmplările tragice ale lumii aceleea și-a pus insistent amprenta pe sufletul meu, ajutat de sora lui Timiditatea și Pudoarea aproape bolnăvicioase. Atât de prost și bolând eram în frăgezimea sufletului meu ca un balon de puf de păpădie încât mă stânjenea feminitatea afirmată de pronumele personal „o“. Ne duceam odată la pământurile din Loturi: tata, mama, fratele și eu în căruța trasă de ultima noastră pereche de cai pe care tata i-a trecut mai apoi la colectivă. Trecând printre niște lanuri de orz și alte graminee îmi aduc aminte că fratele meu a denumit un lan zicându-i „**ovăz**“. A dracului „rușine“ cum mi-a împurpurat obrajii, sfială urâtă, cum mi-a tulburat înțelegerea de-am crezut că-i vorba de-o fată și el mă anunța: **o văz!**

Când, cu oile și caii la păscut, verii mei sau alți copii vorbeau porcos, proferau măscări sau descriau obscenități ale naturii mă cuprindea o stare de friguri, încât astăzi mă întreb nedumerit de unde am deprins violența limbajului pe care îl afirm în cutare ciclu de poeme; un cinism al expresiei și-o sadică plăcere de-a rupe decența primordială a vorbei, o năpraznică îndeletnicire de-a-mi afunda brațul pe fătăciunea de iapă a Limbii Române și de-ai extrage fătul

mânz, însângerat feroce; am deprins să mă umplu de sângele poemelor pe piept și pe față cu o cruzime și-o nepăsare cum numai doctorul Hartz, bărbatul doamnei doctor, șefa tatălui meu pe când era el agent sanitar, le aplica dând asistență veterinară țăranilor din părțile câmpului.

Asta pentru că mi-a trecut rușinătatea-rușinea. Și ce era rușinea, frate? Era o stare de rătăcire interioară, o bolânzeală de cuget ce făcea inima să bată fără temeji; se ridica sângele în cap intimidând mintea și obrajii împurpurându-i, înroșindu-i – de la **roșul feței** venind numele de **rușine**, totuna cu timiditatea, cuvânt în care se zvârcolește neputincioasa lașitate.

Depășit-am teama și rușinătatea și-am ajuns la euforia dezastrului în felul următor. În seara aceea tata, venit într-o permisie, și cu mama, au plecat la o nuntă la un vecin și-am rămas acasă numai noi, cei doi băieți. La un moment dat am avut sentimentul unei bucurii, ca o libertate, ca o lipsă de stăpân, ca o nesupunere, ca o evadare, cum aș zice astăzi. Am dat buzna în casa mare și-am început să scotocesc: după icoană, unde mama ascundea steble de busuioc, o sticlă cu aghiazmă, apă chioară de la biserică, o sticlă cu un medicament rustic, țuică, în care dospeau rădăcini de buruieni de leac și niște ciudate amulete de crengi legate-n cruce cu fire de lână roșie pentru descântece și farmece băbești. În ladă am dat peste traista de zahăr: un ștergar cusut și strâns la gură – săcotei, era provizia casei: la „zile mari“ mama ne făcea niște turte de pâine pe care le prăjea în untură și apoi le presăra cu pulberea aia obținută din sfărâmarea cu o sticlă a bucăților cubice de zahăr; când era mai liberă ne prepara plăcinte cu brânză și ouă din belșug, de asemenea pudrate cu zahăr. Ajutat de fratele meu am prăpădit dulcele casei: cu bardacul de apă rece în față luam „pătrățelele“ alea albe, le-

aruncam pe limbă, sorbeam ca-n ritualul ceaiului rusesc, până se dizolvau dulce nisipos, de-am uşurat trăistuţa. Fie de la excitaţia consumului de zahăr cu apă, fie de la emanaţia telurică ce avea să explodeze peste câteva momente, sufletul meu se umpluse de-o cutezanţă fără alt temei, de-o ciudată bucurie fără cauză imediată şi m-am apucat să răscolesc, să cercetez casa mare de s-a ales praful din toată teroarea aceea. Însă n-a fost de lungă durată. În toiul acelei rebeliuni asupra tenebrelor şi tainelor lăcaşului natal am auzit uşa de-afară troznind şi clinchet de geamuri. Am crezut că umblă câinele să intre în casă; a sărit cu labele pe uşă, o împingea şi dădea s-o scoată din ţâţâni. Atât a fost tot cutremurul acela dezastruos din anul 1940. S-au prăbuşit închisori şi blocuri celebre în Bucureşti, cum aveam să citesc mai târziu, dar copilul de mine a fost ferit atât de consecinţele fizice cât şi sufleteşti: n-a fost pentru el nici un cutremur; o scormonitură de gheară de câine la uşă! Ce rost avea să priceapă ceea ce nu-i era lui adresat: pedeapsă, avertisment.

Lui Ion Gheorghe ăsta fricos, timid şi împiedicat în umbre i-au oferit zeei prima eliberare: deopotrivă din avântul sângelui biciuit de-o băătură, de faptă oprită, pe fondul unui zbucium cosmic şi de fapt profund turmentat de valul energiilor telurice ale plutelor geologice de sub Câmpia Română în fricţiune. Nu ne-am dumirit noi, copiii, ce-a fost de-a vorbit singură uşa, de s-au mişcat ele ferestrele, că s-au şi întors părinţii de la nunta aceea. Îi preocupa soarta noastră fiindcă ei percepuseră cutremurul cu seriozitatea şi îngrijorarea ce le-o dădea locul lor pe lume, răspunderea lor. Primul mare seism al epocii moderne căruia evenimentele aveau să-i dea o mulţime de conotaţii tragice, de la rangul fizic până la simbol suprafiresc, istoric şi mitologic.

Într-adevăr, în seara aceea a-nceput prăbușirea Casei Mele Natale. Întorși de la nenorocita aia de nuntă, părinții noștri își reproșau chestiuni ciudate pe care rușinosul și blegul de mine le-a înțeles cu o lacomă iuțeață și stupoare. În casa noastră au început certurile, ura bântuia și auzeam incredibile lucruri și fapte pe care bărbații nu le pot trece cu vederea femeilor lor. Venit în permisie, bărbatul tânăr a fost profund afectat de cele ce i-au fost arătate la nunta aceea. Nu face cinste copiilor să depene firele relațiilor sentimentale conjugale sau extraconjugale în care părinții lor au pățimit și s-au distrus reciproc. Eu mă cercetez pe mine, fiul lor, să aflu prețul bucuriilor și dezrobirii mele de sub tenebrele instituțiilor tradiționale: cât de mare a fost el față de ceea ce am câștigat sau mi s-a oferit, atât de oameni cât și de zei. Mai apoi, ai mei s-au despărțit și eu am căutat să mă salvez pe cont propriu în cartea **Căile Pământului** a căreia poveste urmează mai în aval să limpezim.

Aici trebuie să reținem acel eveniment tectonic din anul 1940 adresat mie de către zeii strămoșilor, cu blând avertizment și mai apoi prin repetare ciclică și constantă brutalitate în decursul unei singure generații, încredințându-mi-se ca temă literară, istorică și meta-socială, întrucât de la cutremurul acela, bănuiesc eu, au început să se rostogolească, unele după altele, statuetele de paste litice din colina de nisip de la poalele Istriței. Efectele în timp și spațiu nu întrec rezultatele ce le-a obținut El asupra destinului nostru prin simpla scuturare a unei movile arheologice, din care să cadă capete de piatră. Un adevăr groaznic mărturisesc: eliberarea mea de Urât, de Rușinătate și de instituția casei părintești mi-au umplut trupul și firea de o energie criminală. Ca să nu eșuez în temniță, zeii mi-au convertit-o în ceea ce esteții denumesc „forța de creație“,

de-am scris cărți de poeme. Bântuit de frisonul acelei descărcări tectonice care a adus moarte și ruine premonitoare, în pragul unui război greu, eu am pornit cu ochiul minții nedeschis, ca un pui de cățea de lup, încă orbecăind, să caut Făpturile de Piatră, când nici numele lor nu mi se dăduse, nici locul, nici zarea. Muntiorul Istrița aducea cu o corabie, dar era „templu vast“ pe ușa căruia cădeau, ca fructele pătrunse de fiorul anotimpului, statuetele mele de paste litice. Vremea culesului departe era; și trebuia, între timp, să dau roată aceluia promontoriu în cercuri tot mai amânate, mai mult fugind adică, decât apropiindu-mă de un lucru ce mi se sortea pe zi ce mă îndepărtam uitând și nstrăinându-mă de scopul zeilor, pe care mi-l atribuiseră. Ce strategie au ei: aruncă sorții pe viața ta și te părăsesc, se fac a fi uitat de tine și chiar uită până într-o zi când te aduc la loc, dovadă că pentru ei timpul ori că nu există ca realitate ori este-o soluție pe care-o toarnă și-o răstoarnă în vasele lor fără fund. Și-n substanța timpului și-a spațiului, ca realitate unică, noi suntem o vibrație, un curent al conștiinței de sine a Cosmozeului.

În ziua aceea de mare seism în București, o fată de trei ani primea cutremurul după cum i-a fost scris: dormea în leagăn și când a căzut din peretele casei de proletari portretul unui bărbat în strai de podgorean de mijloc, bunicul ei, a trecut moartea pe lângă ea, distanță de-un lat de palmă: rama de lemn greu putea să lovească tâmpla, dar a fost abătută întrucât zeii pregăteau acea copilă pentru mine, prin ea fusese stabilită soarta pietrelor acelea, punându-mi-se mie pe umeri și dându-mi-se în seamă ca zestre de păgânătate. Dar câți ani au trecut până când Mia Măntoiu, fata Vetei, a fost luată de suflet de către mama Marghioala Toma, sora lui Neculai Zaharioiu, adusă de la București la țară, dată la școală, trimisă la Buzău să iasă învă-

țătoare și să se întâlnească mai apoi cu Ion Gheorghe cu scopul de-al pune mai târziu să scurme o movilă de pulbere să dea la iveală statuetele alea nerecunoscute până la adânci bătrâneți de către nici o instituție răspunzătoare de patrimoniu...

Un blestem nu altceva, să scoți din lumea orașului capital o fată inteligentă, s-o întorci înapoi de unde plecase acum două generații de stirpe numai și numai tu, zeule strămoș, să te simți ridicat din pulberea veacurilor unde te-a așezat datina aceluia popor al tău de acum câteva sute de mii de ani, concentrat într-o păpușă de gresie, operă profundă pentru care însă ochiul urmașilor nu mai are nici ajungere nici înțelegere nici respect sau temerea ce ți se cuvin. Cum te joci tu cu viețile noastre, Înaintașule, de m-ai pus să-ți scriu cartea **Noimele** cu arătare la pietrele în care cenușa ți-a fost adunată și frământată într-o felie de beton primitiv și eu aproape sunt să înnebunesc de nedreptate și de zadarnic efort. Contemporanii mei ori sunt bicisnici ori nu sunt urmașii neamului tău, ci niște viitori, o **pleba** – pleavă târzie adusă de vânt să mistifice grânelor dintâi ale acestor meleaguri la care numai eu bine-merit.

3. ÎNTRE CHIMITIRE SUB OCHII GORGONEI

Satul Florica este așezat între două movile; nu li s-au păstrat numele și de aceea oamenii, când se refereau la ele ca punct de reper pentru situarea în spațiu a unor întâmplări, le ziceau după onomastica satelor învecinate: Movila Brădeanu și Movila Căldărușanca. Și mai este un sat pe firul drumului național spre Buzău cu numele Movila Banului. Nimeni nu poate susține exegeză istorică sau filologică mai întemeiată asupra acestor obiective decât mine.

Filologii, cei mai mulți de alt clan, cu intenția secretă de-a slaviza și maghiariza pentru a face loc viiturilor demografice în Câmpia Sarmatică, susțin că glosa *movilă* vine de la *moghila* – mormânt slav, iar sinonimul masculin al acestei piramide de pământ *gorgan* se trage din *kurgan*, de asemenea scito-slav. Sutele de pagini de inscripții extrase din deciptarea siglelor de pe monezile geto-dacice mă îndreptătesc să resping savanteria rătăcită sau de rea credință ce s-a dezvoltat cu privire la numele mormintelor tumulare din spațiul nostru. Nicolae Densușianu într-a sa *Dacie preistorică* le mai numește și *moșande*, iar eu am identificat următoarele situații lingvistice și arheologice: cuvântul *gorgan* desemna colina funerară pe care, la care și în care erau așezați idolii mortuari, cu deosebire pietrele sau bolovanii denumiți *gogoane*, dar și *râmne*, acest din urmă cuvânt stând la originea numelui unor necropole co-

linare amenajate la firul unei ape curgătoare, așezările respective fiind denumite **Râmnice**, de la **râmnă**, corp sferic sau oval de piatră, asimilat mai apoi cu inflamațiile ganglionilor și ale glandelor salivare cauzate de pofta de mâncare excesivă și nesatisfăcută, desemnată prin sintagma **a râmnit** (a râvnit) la ceva. De la aceste tumule funerare și mamelare vine toponomastica: Râmnicul Sărat, Râmnicul Vâlcea, necum de la cuvântul **râba** – pește, în slavă. Gorganul sau Moșina era necropola paleolitică, o piramidă de pământ sau nisip în care se depuneau acele păpuși de paste litice plurifigurative, ambigui, consacrate morților preistorici; de aceea susține mitul Gorgonei că zeea împietrea pe cel pe care pune ea ochii: povestea și deopotrivă cuvântul nu-s grecești decât în măsura în care admitem tradiția pelazgă și cimeriană ca substrat al mitologiei elade, și încă ce strat și substrat, gros de zeci de măsuri ale cronologiei alcătuită din mranița fertilă a târlelor de păstori carpato-danubieni în transhumanță pe Olimp și Gramos!

Gorganul sau Gurguiul sau Guiul sau Gruilul totuna cu Moșina și Movila este Piramida megalitică ce marchează un spațiu european de la Stonehenge, Morbihan și Glozel până la Carpați și mai departe, toate colinele hitite în formă de melon, oprindu-se la Nil unde s-au metamorfozat într-acele tulburătoare monumente de piatră de la Memfis, Teba și Sais.

În spațiul carpatic s-a conservat unul dintre cele mai vitale fragmente ale unui prim imperiu atlantic, la un popas de câteva zeci de mii de ani ale unei seminții de păstori giganți care și-au amenajat teritoriul de pășuni alpine inginereste și magic, punând sub control torențele, administrând trecătorile și toate cursurile hidraulice, strunindu-le în cumpene ale apelor și izbucuri meticuloase și subtile pentru a face față marelui cataclism al Potopului, căci dis-

pariția Mării aceleia ce acoperea spațiul denumit mai apoi Câmpia Sarma-tică numai în urma unei răsturnări de relief și rupere de zăgazuri în cer și pe pământ se va fi produs și ei nu se poate să n-o fi prevăzut-o, luând măsurile de cuviință.

Omul contemporan încă nu-și dă seama cât de elaborat și artificial este spațiul carpatic „cetate de giganți“, operă a Omului Primordial, atât de profund și de exact întocmită în toate dimensiunile, încât actuala spiță umană se folosește de munca acelei omeniri păscând-o și deteriorând-o ca boul ce-a intrat cu ochii după iarbă într-o citadelă eternă, într-o necropolă unde bărbați și femei și copii de uriași reduși la scara unor păpuși de piatră, așteaptă clipa resurrecției, precum arătam eu în cartea **Cultul Zburătorului** că zice eposul sofic al românilor. O ramură a omenirii atlantice, de giganți, a realizat federația cetăților state cimeriene cu datine și legi specifice și cu ceremonii funerare constând în incinerarea morților, cernerea cenușii lor și încorporarea ultimului scrum într-o pastă litică din care mai apoi se modelau statuetele ce-am descoperit noi, așezate la acele piramide de pământ și nisipuri, ceea ce a impus numirea acelor obiecte cu sintagma **sâve de moșine**, glosă ce se traduce: capete – vasilci de morminte tumulare care marcau un anumit teritoriu sacru de locuit, de păscut cu turmele, de așezare pastorală și rustică.

Contemperate la anume intensitate a luminii toate movilele, colinele și gruiurile funerare se arată a fi capete de oameni cu aspectul pe care eposul sofic îl concentrează în expresia „cu o falcă în cer, cu alta în pământ“, deoarece Gorgona, Zeea persecuției supreme (ab)sorbea victimele, dar și pentru că se considera că mortul este „înghițit“ de Marea Mamă Cimeriană și mai apoi eliminat cu „sughitul morții“ sau pur și simplu vomitat, cum face o gadină – fe-

melă de vultur într-un alt fragment sofic popular – dându-l afară pe cel prigonit „de zece ori mai frumos“, tânăr și gata de acte eroice. În schimb, pe gura aceea cu o falcă în cer și cu alta în pământ gnosa trimite magul său și-l închiide în Muntele Căpățânii și-l ține acolo un sezon și când ieșe el este Salmosis și Abaris este.

Aventura lui Orpheu în Infern ce altceva este decât înghițirea omului de către Gorgona? Și El cine-a fost, cum a ajuns în preajma Euridikei? Din datoria lui mai dintâi, întrucât Orpheu a fost, în primordialitate, zeu al somnului, al morții și al protecției și orientării sufletelor răposaților lapidați sacru, al periplului în lumea Infernului. Orpheu a fost zeul **formelor metamorfice**: compasiunea, cu vraja muzicii sale, față de fiare și animale, toate heraldice, este o datorie a doctrinei transhumanței, a ciclurilor Avatarei Atlantice. Orpheu a fost un prim Phaeton – călător în Carul de Foc, acel copil zeu pe care grecii îl ponegresc atribuindu-i greșala de-a fi fost pe cale să dea foc planetei dacă nu intervenea Helios. Atenție la meteoriți, domnii mei, și la toate pietrele care brăzdează luminos cerul! Ele caută gorganele, gruiurile, fecundând statuetele de paste litice, acele **sâve de moșine** ale poetului de care v-ați bătut joc. Stelele caută cimitirele!

La noi, la Florica, satul dintre gorganele ce-am descris, acel loc de odihnă și popas al strămoșilor cei înghițiți de zeea cimeriană, cea cu o falcă în cer și cu alta în pământ, se numește Chimitir, de la literarul cimitir. Nu știi ce etimologie îi atribuie trădătorii de neam și limbă, dar eu l-am găsit în inscripțiile ce-am extras din siglele monetare sub forma de **cimiterus** și l-am tradus: pământul cenușilor; Cimeria, alias locul strămoșilor, pe când varianta enantimorfică dublează cu glosă ce se traduce: locurile vasilelor doamnei uriașilor – cea de spaimă. Dar a treia lectură bustofredon

este și mai tranșantă: Chimitire – „*Zidini mușe mit' teru' ena novas*“, glosă protolatină cu înțelesul: cetățile de uriași sau **mușele**, consacrate miturilor pământului ca ruină a planetei Truena Novas. Însă, lucru straniu, acest planet Truena Novas are corespondent mito-sofic în Cetatea Uriașilor Troia, sediul unui popor protolatin la a doua întemeiere ca Troea Nova, întrucât Prima Troie a ființat în Atlantida.

Mitul omenirii ca succesiune a chimitirelor ciclice este cel mai ușor de susținut dacă îți însușești o cât de vagă viziune istorică, și nici n-ai nevoie de lecturi copleșitoare cantitativ. Suficient să ai norocul și harul să te întâlnești cu măcar una din cele zece cărți capitale din care izvorăsc toate bibliotecile lumii... Iată una: când eram pe Atlantic am primit vestea că mi s-a dat casă, se rezolvase o cerere depusă cu ani în urmă la Uniunea Scriitorilor. Dar întrucât Gorgona de Securitate repartiza scriitorii pe anume schemă de cadre și așezare în teren a oamenilor ei, cele mai bune, vilele, urmând a fi case conspirative date în grija anumitor scriitori cărora le organiza cota valorică-financiară în vederea cheltuielilor de întreținere, chirie la parametri acelei demnități sociale; și tot timpul gloriile oficiale își schimbau locul, pretențiile și încadrarea în ierarhia ocultă, încât un Deșliu sau un Mircea Ciobanu, de pildă, au trecut prin câte cinci, șase case, mie mi-a venit rândul abia atunci și numai datorită faptului că, prin cererea mea țicnită de-a însoți un vapor de pescuit la un prim voiaj de producție, am atras atenția tov. Leonte Răutu șeful Secției de Propagandă, ceea ce a pus în mișcare și mașina de repartizare a spațiului locativ pentru scriitori. Când m-am întors dintr-acea aventură de eremit călător pe apele sub care cu siguranță se află părți ale acelei Cetăți - Troia Ruinelor, mi-am găsit familia la etajul nouă al unul bloc singuratic din

Balta Albă. Peste câțva timp aveam să constat că stau între două necropole actuale: Cimitirul Izvorul Tămăduirii, ce ironie grosolană și cât adevăr inconștient, și Cimitirul satului Dudești-Cioplea, zonă rustică înghițită de zmeoaița orașului. La marginea de răsărit se află însă o necropolă demnă de nume, consemnată ca stațiune arheologică, pe lângă care stă satul cu același nume: Cățelu.

Stau și mă întreb: ce ispravă a fost viața mea, dacă am plecat dintr-cele două Movere între care stă satul Florica de Câmpuri și-am ajuns între două alte Chimitire și-o necropolă neolitică? Iar acum, când scriu aceste memorii, cine se uită la mine dinspre apus mă vede cu o bibliotecă în spate, de cărți **blocate**, de cele peste o mie de statuete de paste litice; trăiesc într-o necropolă sustrasă piatră cu piatră dintr-un mal nisipos al Dealului Mare Istrița. Cât subtext într-o descriere de situație oarecare! Să te oprești cu propria-ți faptă, să-ți stai în cale cu propria-ți muncă, să te nedreptățești până la anulare cu darurile acestea mai mari decât aurul oricărei bănci mondiale, ce ți s-au pus pe masa vieții, întrucât contemporanii tăi nu te omologhează, nu vor să fii! Dacă nu acceptă ei să exiști nu exiști, nici cu poemele tale darmite cu pietrele alea. Cineva mă urăște și-mi stă-n cale de când am deschis ochii la lume, cineva mă dispută cu înverșunare și trage înapoi de toată munca și de toată viața mea.

Nu mă mai poate amăgi nimeni: metafizicul este Puteerea care ne place când stăm în genunchi și jertfim până la absurditate; cum îi înțelegem tirania și ne revoltăm, ne zdrobește; istoricul și fizicul ca forme sociale încearcă să ne încadreze colectivității pe scenarii preexistente cu scopul de-a ne duce la același eșafod, al jertfei supreme legați la ochi cu pânza drapelului unei țări și ne sacrifică tot atât de absurd! Poliția politică este instituția cea mai imorală

întrucât modifică notele din catalogul vieții după criteriile necesităților ei, aranjează merite, criterii de valoare și răsplătește în numele patriei în mod abuziv și arbitrar, scoțându-te din cursă la jumătatea probei, anulându-ți recordul și dându-te înapoi și iarăși biciuindu-te prin alte forme sociale s-o iei da la capăt, ca atunci, când ajungi în piscul stâncii tale, să te zvârle înapoi ca pe o găză netrebnică. Nu ești de-al lor, nu există, nu trebuie să ființezi ca valoare de luat în seamă...

Nu voi ierta niciodată scriitorilor care au fost ofițeri acoperiți sau angajați să dea informații despre colegii lor, întrucât ticăloasa profesie a fost o nedreptate fără fine asupra mea. Eu îi știu pe toți și vii și morți întrucât una din nemernicele probe care li se cerea era: asupra lui Ion Gheorghe!, micșorarea lui dacă vi se pare mai mare, oprirea lui când vă ia înainte, compromiterea lui pe orice cale, să n-ajungă la acea recunoaștere publică de natură să-i confere putere sau interes din partea străinătății.

Echivalez în această fază Securitatea, Gorgonei, zeea care te ucidea când pune ochii pe tine, întrucât încă nu mi stă în putere să disocieze nenorocirile căutate de Puterile Cerului de cele ce-a urzit și urzește instituția bănuielii, a curiozității bolnăvicioase de-a scruta din partea și în numele statului, insul. Spionarea aproapei este o maladie a speciei actuale în infirmitatea ce i-a cauzat pierderea telepaticii de care Omul Primordial era înzestrat. Serviciile de investigații sunt o monstruoasă exaltată până la impunerea ei ca model de viață al societății și al insului; criminalitatea acestor instituții constă în chiar faptul că au fost înființate și lucrează. Totdeauna se vor găsi inși nedotați superior, lacomi de glorie și bunuri, gata să-și impună viziunea lor asupra altora, invidia ce-o capătă când își dau seama că au fost depășiți de cei la care „nu se așteptau“

și pe care „noi nu dădeam doi bani“. Dintre nerealizați, lacomi, invidioși și bolnavii lumii mediocre se ridică informatorii și „acoperiții“, ofițerimea secretă.

Veniți să vă spun eu cum a pus Gorgona ochii pe mine, atât în faza ei nesigură, meta-fizică, să-i zicem zodiacală, cât și în cea terestră, socială, cu chip de oameni decât fiarele mai cruzi, mai ticăloși, mai perversi. Povestea cărților mele va trage vălul de pe chipurile scriitorilor, bestii glorioase, dar pentru a înțelege acel monstru cu ochi de Gorgonă urmați firul vieții mele cea plină de **Peripeții**, fiindcă nu-mi dă pace o întrebare simplă: dacă zeii ne oferă de la naștere, cum zice cu ipocrizie omul actual, șanse egale, cu ce drept supușii serviciilor de informații se aruncă în fruntea instituțiilor și partidelor căutând să pună labelle lor pe timona Statului? Cu ce sunt unii mai „patrioți“ decât alții, din startul vieții?

4. CĂDEREA DE PE CAL

Nu știi ce-am greșit, când am greșit, față de cine! Și cu ce drept mă prigonește el? Când împlineam șase ani, într-o vară am avut un accident care putea fi „plin de urmări“ vizibile; ruptul gâtului nu s-a ntâmplat, dar spaima de moarte izbucnise din apele limpezi ale conștiinței ca o fulgerare argintie de pește de munte în lacrima unei Bâsce, torent pur în Munții Buzăului; s-a ascuns mai apoi sub o piatră de râu a subconștientului să crească, să iasă cu salt mare la pradă în intervale confuze, greu de prevăzut.

În vara aceea începusem să merg cu caii la păscut. Împreună cu vărul meu Neculai, zis Bornău; sâmbăta și duminica duceam acele animale de muncă acordându-le cuvenita libertate pe niște pământuri luate în arendă în moșia Alumișu, unde crescuse mohorul și unde pirul legăna coame verzi-albăstrui, cu tălăzuire transparentă cum numai târziu în vârstă aveam să văd în laguna din golful Hai-fong. Învățasem să călăresc de-o săptămână, dar mă depășea începutul, mă urcam greu pe cal: trebuia să mă ridic pe vârfuri până la coamă, să mă prind bine de smocurile acelea ca de iarbă uscată, să pun cu dibăcie vârful piciorului pe nodul catifelat al genunchiului vitei îngăduitoare și să-mi arunc un picior dincolo, pe umărul lui, trăgându-mă iute pe greabăn, pe spate... Ca să depășesc acea situație trăgeam animalul lângă stănoaga podețului

din fața porții, mă urcam pe lemn și numaidecât cu pieptul și burta în spatele lui, desfăceam picioarele și dintr-odată eram cineva; la locul de păscut alunecam atent, cu tălpile strânse pe pulpa, pe genunchiul, pe fluierul piciorului, până la copită, de parcă mă dădeam jos dintr-un pom. Era o iapă sură, cu pete alb-argintii, inteligentă foc și se purta cu mine aproape matern. Dar în duminica aia nu era în apele ei. Când a scos-o mama la poartă, pe podișcă și după ce m-a săltat de fund cu o mână aruncându-mă în cârca zeei cailor, s-a pus în grevă: n-a vrut s-o mai ia din loc. Într-o asemenea situație Făt Frumos zice bidiviului său cel ce-a presimțit primejdie: Ho, cal de zmeu paraleu, că nu-ți pasă de la trupșorul meu, cât de la semne de greu... Însă alta era situația pe pământ, și mama a pus mâna pe frișcă, biciul de fâșii de piele împletite cu coadă lungă, și când i-a ars un sfichi, iapa surprinsă și mânioasă a sărit cât colo, iar eu, neavertizat, am rămas o clipă în suspensie și m-am trezit în situația aceea penibilă descrisă de sintagmele: „I-a dat cu fundul de pământ“, „i-a rupt noada“, în accepțiunea primară, fără conotații sociale... M-a adunat mama de pe jos, m-a înfășat în locul vătămat cu un petec de pânză șiruind apă rece și în ziua aceea a rămas iapa acasă la ieslea cu dughie și costrei, niște ierburi cosite, adunate gata, de-a gata aduse la botul animalului.

Spaima a fost mare, dar mama mea, în ziua aceea, trăia premonitoriu un fapt ce-avea să se petreacă peste ani. Plecasem demult din sat, oamenii din Florica munceau pe tarlalele cooperativei agricole și într-o toamnă, deși fusese bună recolta, s-a primit ordin să nu se dea grâul convenit pe zilele-muncă, să se amâne, să fie mai întâi achitate Coatele. Însă, de la tov. Balalia, președintele Regiunii Ploiești la care fusese arondat satul nostru, s-a dat „dispoziție“ să se mărească acea contribuție. De unde până atunci mun-

tenii ăia din câmpuri fuseseră oameni ascultători și supuși, fie spectrul foamei de la iarnă, fie nedreptatea evidentă, i-a scos din fire. Femeile, sclavele tuturor muncilor agricole cele mai penibile, s-au inflammat. Situația a devenit atât de gravă încât ștabul a venit în vehicolul lui militar, de teren, a întins pelteaua cuvântării arogante, a insinuat, a amenințat, dar femeile o țineau pe-a lor. Corul de bocitoare implora să nu li se ia bucatele de la gura copiilor. Între ele, justițiar până la Dumnezeu, un fost păstor, Ilie Baidarac. Boul ăla peltic a scos pistolul și-a tras peste femei, iar bărbatul a luat-o la fugă. Nu s-au ridicat la înălțimea ce le-o datorau nevestelor lor nici țărani. Bărbații, pe care în diferite ocazii Gorgona pusese ochii moleșindu-le znaga, au luat-o către pădurea Brebeanca lipsind de-acasă toată săptămâna. Între timp veniseră trupe albastre și galben-cazon cu ciomege de cauciuc și încercuieră satul. Au fost arestate femeile cele mai de ispravă, din primele rânduri ale corului acela de ursitoare. Una câte una, pe mesele primăriei, legate și așezate cu fața în jos, au fost bătute la fund până cădeau în nesimțire și astfel leșinate erau duse la dispensar. Acolo, mama care lucra de mai mulți ani ca moașă, ca femeie bună la toate întrucât fusese nevasta sanitarului Anton, le lua pe seama ei și le îngrijea învelindu-le ca pe mumii cu cearșafuri umede pe carne strivită de gorgonari. „Ionică, era fundul lor negru ca pământul, de bătaia ce-au luat-o“, îmi va povesti mama mai târziu.

În cartea **Vine iarba** am izbutit răzbunare și într-un poem amplu, în România Mare publicat anul trecut, am depus mărturie pentru un viitor proces, nu al comunismului, cum îndeamnă iscoadele și agenții secreți năimiți să urzească iarăși confuzii, ci al Gorgonei. Însă nimic nu rămâne neplătit: peste ani Balalia a căzut de pe măgarul puterii de-a ajuns administrator prin Halele Ploieștilor, unde aruncau

măcelarii cu oase de bou după el, iar pe călăul Alexandru Drăghici, fiul Gorgonei, numai refugiul la soacră-sa în Ungaria și-apoi moartea l-au scos din boxa criminalilor istorici.

Dacă fiara care cu ochiul împietrea omul ce i se uita în față, pe mine m-a ocolit o vreme, acest fapt îl datorez acelei mișcări țărănești de protest împotriva cotelor agricole, din satul natal: gealații ideologici nu făceau greșeli rusești aruncând un scriitor adevărat în mulțimea murmurând, căci el i-ar fi dat urletul, sloganul, predica, și la români chestiile eroice nu țin, dar esteții și țambalagiii oficiali ai **Cronicii literare** au fost sugestionați să comenteze poemele mele țărănești de-o manieră ticăloasă, lașă, confuză spre a stinge orice ecou justițiar, protestatar. S-a mers pe urma mea ferit, complicat, diabolic până la epuizarea în timp a durerii și mâniilor tuturor, și pentru că zeii hotărâseră altfel și pentru că în Dealul Mare Istrița, un cap de piatră pune când și când ochii pe mine anihilând frica mortală pe care Gorgona căuta să mi-o insufle.

Într-o altă vară, în prima vacanță de normalist, am trecut printr-un pericol de multă învățare de minte. Tata închiriasse două pogoane de la o proprietăreasă Doamna Areta, doctoriță sau asistentă universitară pe la București, care cumpărase în moșia denumită La Drumul Cârligului. Pusese floarea soarelui, culeserăm tăind „pălăriile“, acele discuri vegetale scorjite de soare, le bătuserăm să scoatem semințele, vânturaserăm; se strânsese în saci, erau gata pentru presa de ulei și așteptam cu nerăbdare să-l însoțesc pe tata la moara din Brădeanu unde lucra presa de stors semințele oleaginoase, ori tocmai de unde, în serile de toamnă, răzbătea păcănitul ritmic al motorului unei celebre mori de făină, de la Frecăței, un tic-tac de ceas uriaș care-mi insufle o ciudată exaltare ce avea să se ade-

verească repetat și târziu de câte ori mă îmbarcam în aeronavele timpului meu spre Copenhaga, Beijing, Hanoi și Havana pe unde mi-a fost și mie scris a fi de față la ceva, undeva de cândva. Plecarea la moara de ulei s-a amânat din cauze pe care copiii n-au voie să le iscodească, iar mie mi s-a dat treaba de-a tăia tulpinele de floarea soarelui de pe cele două pogoane, cu toporașul. Prindeam cu mâna stângă tulpina plină de niște perișori uscați și răi ai dracului: ace lemnoase, minuscule se scuturau pe grumaz și pe față cu ciupituri dese; curgea transpirația, sarea sudorii pătrundea și exaspera pielea cu acele injecții ad-hoc, de urină. Era treaba mea, eșalonată pe câteva zile, singur hotărând, căci la finele doborârii acelei pădurici urma să mai iau o dată-n brațe bețele alea cu măcăcini păroși și să le stivuesc mărunț în așa fel încât să nu avem probleme când le-om încărca să le ducem acasă. Drumul către floarea soarelui cu pricina trecea pe la puțul lui nea Ilie Marin Miclea dedicat, cum susținea inscripția de pe marginea tubului de ciment armat strânsă între șine de fie: „În amintirea iubitei sale soții, Frusilna“. Acolo eram eu să capotez. În prima zi a ieșirii mele în țarnă, la munca mai sus descrisă: în zona unde se aflau niște bostăni, culturi de pepeni, nu știu ce dracu am avut de-am intrat în vorbă cu o fată de seama mea, a lui Gheorghe Băicoianu; din ce s-o fi supărat, m-a spus unui frate al ei mai mare decât noi, Costică, argat la Răducan Aldea, un înstărit cu prăvălie de mărunțișuri lângă biserică.

A doua zi m-a așteptat al lui Băicoianu la fântâna aceea, m-a lăsat să beau apă și după o singură scurtă întrebare: „Ce-ai avut, mă, cu soră-mea?“ m-a luat la bice de frigea carnea pe mine în cămașa țărănească de tort. N-am spus acasă. A doua zi, când iarăși mă întorceam de la lucru, mi-a ținut ăla calea și m-a bătut cu biciul de mânat boii; ca din

pământ ieșit tocmai când mă ștergeam la gură de apa ce băusem cu însetare de om de la câmpie, unde fântânile au apă rece și dumnezească, dar sunt rare, departe una de alta. Bătut bine și-a doua oară, n-am scos nici o vorbă despre acel tratament căruia nu-i găseam explicația. A treia zi ritualul s-a repetat: „Ce-ai avut, mă, cu soră-mea?” și iarăși biciuirea. Deodată am simțit un vuiet în urechi, în cap; mi s-a făcut negru în fața ochilor, cum zice naratorul popular, și când ăla și-a terminat bestiala-i distracție și s-a întors să plece la altă treabă, de argat, m-am repezit și i-am dat o lovitură cu toporișca și-am rupt-o la fugă urmărit de urlete și de strigăte feroase: „Puneți mâna pe el, m-a tăiat, criminalul!”. A fost de la Supremul cel din Dealul Mare Istrița îndemnul de-a schimba drumul: în loc s-o iau pe unde venisem, să trec mai apoi pe toată ulița cu alaiul după mine, unde m-ar fi prins neamurile ăluia și m-ar fi tăiat cu chiar toporișca mea, am cotit pe ulița din margine, cu izlaz pe stânga și cu grădini și locuri de casă locuite din două în două; lumea la muncă, așezările rare, am avut timp s-o apuc prin niște curți libere, de munteni, în care aceia ședeau sezonier. Am ajuns acasă ca un nebun, plin de sângele ăluia pe pieptul și pe mânecile cămășii, tremurând și fără toporul cu care-l răsplătisem pe-ăla: mă prinsese, mă luptasem cu el, mă interceptaseră rude de-ale Băicoienilor ce locuiau în zona aceea, îmi smulseseră toporul. L-a adus tata de la primărie, unde stăpânul chinitorului meu, Răducan Aldea, care avea un mai vechi diferend cu sanitarul, îl depusese drept corp delict și unde s-a încercat să mi se încheie proces verbal. Între timp, mama îmi schimbăse cămașa, mă ajutase să mă spăl și ieșisem din starea aceea de animal hăituit, de tremur și gâfâială. O bucurie inexplicabilă și un calm de mort umpleau mădularele mele, toate fibrele corpului meu: era fericirea aceea bolnăvi-

cioasă de după cutremur, beatitudinea catastrofei pe care aveam s-o mai trăiesc de câteva ori în viață.

A doua zi a-nceput „bătaia cea ruptă din Rai“ după acest următor ritual: venea ală pe care-l tăiasem cu topo-rașul cam la trei degete de tâmplă, undeva după ureche, de-am fost pe cale să-l omor, acasă la noi: își desfăcea pansamentul, îl spăla tata cu apă oxigenată pe rană, îl cerce-ta preocupat și la standardul meseriei lui, îl prăfuia cu sul-famidatele lui, îi schimba feșele, îl petrecea până la poar-tă fixându-i ședință de tratament pentru a doua zi, apoi se întorcea negru și cu un calm ciudat, bestial deprins în ar-mata lui Antonescu pe când se aplica bătaia celebră cu centironul la fund, îmi administra tratamentul său de tată. Trei săptămâni, zi de zi, după fiecare pudrare și pansare a găoazei de după urechea ăluia m-a supus aceluși fioros, ne-drept ritual, fiindcă n-a cercetat cauza actului meu despe-rat, punitiv riguros, la meserie, timp de-un sfert de oră. Era atât de turbat în timpul mizerabilului său act pedagogic în-cât nici mama care nu avea trecere la el nici cât bobul de neghină, nici bunica decât spre final când venea bleste-mându-l și adunându-mă de pe jos; mă ducea la ea acasă, mă uda cu apă acolo pe șezutul negru de pedeapsa părin-tească. Cu toate astea și încă multe pedepse necuvenite, nu l-am urât pe tata. Am început să-l judec, să-i descopăr greșelile, lașitățile și compromisurile și-am refuzat să-l jus-tific: nici în ziua când nevastă-mea îmi încredința unul din secretele pe care tata i-l plasase ei nu știu din ce rațiuni, și apoi fusese și el revocat de Cel din Istrița în urma unei pneumonii, cu vărsătură de sânge mult. N-a fost lângă el decât un copil de vreo zece ani, dintre vecini, pe care îl in-struise cum să se poarte când îi va veni ziua lui Moș Anton: să nu se sperie și să-i aprindă lumânarea aia de pe centri-fuga de stors faguri.

Secretul pe care mie n-a avut curajul să mi-l încredințeze, de rușine probabil, dar i l-a lăsat soției mele ca intermediere ultimă, a fost o scurtă spovedanie: Moș Anton fusese agent secret, acoperit cu numele de Armand încă din anul când prim-ministrul ăla cu un petec pe ochi, Călinescu, a fost împușcat. A făcut armata până la Cotul Donului ca sanitar și ca „Armand“, iar când l-au „deblocat“ prin Ordin semnat de Dr. Florica Mezincescu l-au dat la slujba de spălător de closete la Urziceni, unde fugise cu moașa din dotare, Vena – una blondă spălăcit, tânără și trimisă cu mize anume la dispensarul din sat, de unde-l convocau și-l luau la fel de fel de întrebări jucându-se cu el: îi scoteau cu penseta câteva fire din mustața groasă și scurtă pe motiv că acea podoabă a lui este hitleristă... De fapt îi aruncau sub tălpile de urs cărbunii și tot jarul trecutului său de agent secret cu doi frați legionari!

Mai târziu aveam să-mi explic de unde vine simpatia unor scriitori ofițeri grupați în jurul revistei literare „Viața militară“: serviciile de informații aveau pare-se o disciplină. Dar eu zic acelei discipline a lor, și istoriei, și lucrării și firii lor: mă piș pe voi de servicii secrete de-acum și de totdeauna, că voi mă puteți da jos de pe cal dar nu aveți nici un spor: Dumnezeuul meu de piatră în formă de „cap numai cap“ gândește de mine, dorește și lucrează în sprijinul meu așteptându-mă, după ce trec prin lumea cea potrivnică, să mă-ntorc, să-mi încredințeze el taine ce nu pot încăpea în arhivele nici unui servici de informații!

Du-te dracului, Gorgona, cu toate documentele și dosarele tale de uitături și de tragere cu urechea. Că eu sunt Ion Gheorghe și buzduganul meu l-am pus pe vatră în foc mare și fierul se înroșește: în zid făcut-am o gaură și când ai să zici mie: „Mi-ai mânca inima, Făt Frumos, dar împlinește și mie ultima dorință ce am: arată-te să te văd!“ . Și

când tu ai să pui ochiul să mă împietrești cu uitătura sau gura ai s-o pui la vrana din perete să mă sorbi, eu, care am primit minte de la Salmosis, scoate-voi buzduganul acela de-o mie de măsuri greutate, de metal incandescent, și tu, proasto, securisto, sorbi-vei și vei suga acel foc de fier și vei crăpa cu mare tunet vuind peste colinele vremii, precum s-a văzut.

5. PEGASUL MEU ȘI ALTE CĂDERI DE PE CAL

Eram elev anul întâi al Școlii Pedagogice, fostă Normala „Spiru Haret“ din Buzău când am aflat de existența în oraș a unui cenaclu literar, grație răspândirii printre viitorii învățători a unei plachete de versuri „Într-un an de zile“, un soi de bilanț de activitate al Cenaclului „Alexandru Sahia“. Vreo zece, cincisprezece autori cu poeziile lor. Printre ei, doi elevi ai școlii noastre: unul Boris Chilat și altul Petre Popa, dar frecventau și alții acel cerc unde se țineau prelegeri despre literatură și se citeau compuneri așa-zicând literare, cel care m-a dus pe mine acolo fiind domnul elev din anul III, Dinu Gheorghe, care mai târziu a lucrat la Cenzura locală, unde apărea ziarul „Viața Buzăului“. Modelul era Petre Popa, cu zece pe toata linia, copil de oameni săraci din satul Vadu-Pașii. La el ținea directorul școlii, nea Nicu Țane. Impunea prin memoria, volubilitatea și iuțeala de minte; cu deosebire se făcuse remarcat și devenise celebritatea literară a orașului acela cu numeroase licee bune, seminar și câteva școli profesionale, printr-un poem „Cimpoeșul“, pe care îl recita cu artă, patimă și priză, făcând, cum se zice, furori: leșinau elevele, profesoarele și deopotrivă profesorii și autoritățile, „delegațiile de muncitori și țărani“ aduse la șezătoriile literare și mitinguri în sala prăfuită și cu dușumelele zgâite, stropite în fugă, ale unui vechi Atheneu, un fel de Hală cu scenă și balcon. Un bătrân păstor și cântăreț din cim-

poi își povestea către tovarășul Stalin viața amară de argat pe la boieri și chiaburi și îi ura genialului părinte al poeziei mulți ani de viață pe meterezele bastionului păcii. Delira poporul tânăr, o isterie politică le cuprindea pe sutele de fete când crainicul șezătorii-miting declama numele autorului și al poemei deja în apogeul celebrității. În același an, Petre Popa a primit de la autoritățile sovietice un abonament cvasi-viager la o revistă de știință, îmi pare că „Nauka i Jizni“, iar de la cele românești un sac de cărți premiu pentru „Cimpoeșul“ ce fusese transcris frumos, căci autorul avea și caligrafie și desen, fiind în toate de zece, și trimis de către comitetul județean de partid pe filiera Arlus, asociația română de strângerea legăturilor cu Uniunea Sovietică, să ia cunoștință de ea genialul generalisim. Om s-a făcut Petrică și, cu tot nasul lui mare pe chipuri de spoitor, se bucura de simpatie; avea fler și vocație demagogică, bine primit oriunde, femeietul nu-i rezista, fiind panglicar mare, mare trișor la vorbă, abil, iute de mână la mici, nevinovate găinării: împrumutându-l într-o zi cu o sumă „până mâine“ n-a găsit timp să mi-o achite decât după vreo câteva luni dându-mi din sacul ăla de cărți opul academicului sovietic E. V. Tarle, „Napoleon“ de care aveam eu nevoie în vremea aceea de nici nu vă trece prin cap. Însă eu l-am respectat cu admirație până astăzi, blândețea lui și tactul, geniul de-a se face popular și agreabil au rămas pentru mine miraje. Cu deosebire priza la public îmi impunea ca fenomen care m-a preocupat până la bătrânețe, studiindu-l cu iluzia că voi ajunge și eu vreodată într-o sală unde, numai numele anunțându-l prezentatorul să declanșeze acel potop de aplauze care să-mi dea gigantism interior. În această privință sunt un căzut de pe cal, abia pot să mă adun pe câmpul de luptă dându-mă la o parte printre picioarele cailor elocinței și gloriei de public

ale celorlalți.

Două exemple rămân edificatoare: le-am studiat făcându-le autopsia ani mulți. Primul este Ioan Alexandru, cu vocație și pregătire de amvon: boteza, ținea predici și a salvat de la măcel Senatul când au intrat minerii peste „aleșii poporului“ în numai un sfert de oră de discurs disperat cu spumă mistică pe buze. Mi-a căzut în mână la un seminar cu privire la „rolul scriitorilor în apărarea pacii“, organizat de către Uniunea Scriitorilor la Timișoara, cu vreo cinci ani înaintea dubioaselor evenimente care aveau să aducă răsturnarea ordinii socialiste în România. Cu vreo oră înaintea începerii colocviului cu pricina, m-am întâlnit cu autorul *Imnelor* în micul hol de la intrarea în sala aceea festivă. Încercând să leg vorbă cu el, după obiceiul vechi dintre noi, m-a rugat să-l iert, să-l păsuiesc deoarece se pregătește să ia cuvântul. Era concentrat, murmură agităndu-se discret în spațiul acela, ordonându-și ideile, căutându-și pacea creației oratorice. De aceea, când i-a venit rândul la palavră oficială l-am urmărit și l-am studiat cuvânt cu cuvânt. Avea forță vocea lui, ce spunea el părea că nu-i mai trecuse prin cap nimănui, și după câteva minute de neîncredere am sfârșit și eu cazând în robia discursului său de popă profund, până ce m-a luat valul delirului final aplaudând ca un apucat și convins că Cel de la Topa Mică este genial la cuvinte, de neegalat în idei. Ajungând la București și dând corectură ultimei pagini din „Luceafărul“ în care publicam răsunătoarea predică am luat o trântală de la calul acela de n-o pot uita, dar am rezolvat un mister. Cercetat ca text literar, discursul lui Alexandru era de-o platitudine înfricoșătoare, ideile comune orbecăiau capii duse la strunga mesajului în virtutea inerției frazelor și-a sintagmelor comune. A venit revelația, m-am lecuit de complexul audienței la public.

Afirm astăzi, după ani de studiu și dezamăgiri, că în marea lor majoritate predicatorii, producătorii de discurs public sunt purtătorii cu voia sau fără de voia lor ai „duhului manipulării“, creatori de hipnoză asupra lucidității auditoriului, iluzioniști la un pas de impostură: odată cu efortul de-a scoate din substanța materiei cenușii cuvintele și ideile, se degajă din zăcământul ăla de voință și vitalitate un soi de unde, emanație cerebrală, șuvoi de energie vitală, încât de-ar fi un aparat de filmat această realitate de natură antimaterială am vedea la gura acelor mari oratori, vrăjitori de public, un fascicol de ceață, de aburi, vibrații, tonuri ale unei emisiuni ce atinge anume centri vitali ai lucidității și discernământului ascultătorilor. Așa apar șlagărele care se dovedesc peste ani găunoșenii și penibilele capcane în care cad mulțimile, așa apar sloganuri, mode lexicale, locuri comune ale limbii publice, așa apar marii trișori electorali, impostorii cultelor ce repetă texte cu faimă sacră și prestigiu de-a gata.

Al doilea caz mi-a ajutat de Martor, eșantion de probă a celor mai sus concluzionate: discursul poetului Adrian Păunescu. L-am ascultat, de la căderea ordinii socialiste, într-o mie de împrejurări, ca simplu receptor într-o masă de ascultători anonimi și în săli imense și-n incinte modeste și chiar promiscui. I-am întâmpinat discursul cu garda lăsată, dinainte convins: m-am așezat în fața emisiunilor lui verbale și într-o coastă, cu sufletul și cu mintea în răspăr; de fiecare dată am sfârșit-o rău: dezarmat, cucerit, robit. Au fost zile când mă duceam la Conferințele de presă de la Sediul P.S.M. cu îndârjire, pornit din nu știu ce cauze în contra discursului acestui mare scamator și genial corupător de suflete, modelator de opinie publică unic, neegalat, „sublim rătăcitor de popoare“ în condiții istorice mai drepte și precum i s-ar fi convenit. Pot afirma astăzi că

satana aia de general, sluga Gorgonei care a urzit pe lângă Tovarășa mazilirea din viața publică a contemporanului nostru titan a fost și el genial în felul lui, întrucât a scos din eșafodajul propagandei socialismului național cea mai puternică grindă și stâlpul de rezistență cel mai curat, cel mai indestructibil. Cu Păunescu în vigoare, așa-zisul lor joc de domino – de la Berlin la Budapesta, Timișoara – aici pe malul Dâmbovlței s-ar fi poticnit și petarda carnavalului din Decembrie s-ar fi stins la primul fâs. Harul cuvântului la Păunescu a fost cât muntele și cât fluviul și el n-a dus în eroare ca predica socială de ocazie și colocviu oficial al lui Alexandru. Am cercetat, despletit, destrămat cuvânt cu cuvânt discursurile Păunescului: trăgeam de firele de urzeală cât și de cele de bățătură, țesătura nu se destrăma: o energie cosmică dă coeziune, iradiație, fermecătură și ducere în ispită politică și de idei, deopotrivă în discurs cât și în textul tipărit. Ba așa zice că o cuvântare a lui transpusă în pagină de ziar capătă și mai multă forță de penetrare a conștiinței.

Să mă ierte fostul meu coleg Petrică Popa că l-am strivit între cei doi mari, l-aș fi ignorat: l-am sculat din morți pentru simplul motiv că și el a trecut prin viața mea, a lăsat urma lui în capătul de început al drumului meu literar. Mai presus el este pentru mine pilda vieții cea înfricoșătoare ce ne-o dau zeii când și când: elevul acela strălucit la prima vedere dar atins incipient de tare precum superficialitatea, setea de căpătuială iute și mai cu seamă eronata înțelegere a ceea ce este trainic și în armonie cu instinctul divin de-a refuza calea ușoară, faptul perfid că viața și angrenajul social îți dau credit total și nu te ia la întrebări niciodată, l-au împlinit rău. A evoluat ceva de frunte în ierarhia Agerpres de unde a fost trimis atașat de presă la Belgrad, într-o vreme de fertilă înțelegere între Tito și

Dej, ca numai la câteva luni, la volanul unei mașini, să facă un accident în care și-au pierdut viața un atașat militar cu nevasta; a trecut prin spitalizarea de rigoare, și-a asumat întreținerea copiilor celor pe care i-a ucis, și-a păstrat carnetul de partid fără de care pe acel fuștel de scara ierarhică erai mai mort decât morții; a dus-o în măsurile ce i s-au oferit vreme multă tras din calea curioșilor pe după un stâlp al Casei Scânteii ținând o rubrică a faptului divers, de o coloană pe săptămână la ziarul cel mai ziar. De n-ar fi scris și recitat **Cimpoeșul** pe la Buzău, dar mai cu seamă de n-ar fi primit premiul-abonament la *Nauka i Jizni*, ar fi rămas la Vadu-Pașii învățător precum celălalt coleg poet al nostru, Chilat. Sunt oameni care traversează cu noi un câmp de câțiva kilometri de viață, alături de care scoți o găleată de apă din fântână și de care, la prima întorsură de spirală, te desparți. Mulți ne pierdem unii de alții când vine sorocul fiecăruia, mânați fiind de propriul resort sacru, îndreptați spre ținta ce ne-a fost orânduită.

La Cenaclul „Alexandru Sahia“ m-a dus colegul meu mai vârstnic Dinu Gheorghe; scrisesem un poem de vreo zece pagini de caiet. L-a dat celui ce conducea acel „cerc de condeieri“, inginerul Gheorghe Ceaușu, fost prizonier în Uniunea Sovietică, întors cu Divizia „Tudor Vladirairescu“ în cadrul căreia asigurase redactarea unui ziar de front. În sâmbăta următoare, zi în care se țineau ședințele la Cenaclu, am fost dus musai de către domnul elev ce depusese poemul meu. Era o casă publică, sediu de ceva bancă sau notariat prin preajma Tribunalului, între bulevardul plăcut umbrit de castani și-o străduță care a primit mai târziu numele Ioan Andreescu pe motiv că locuise într-o casă de-acolo un profesor de desen, mai apoi pictor celebru. Și tot prin vreme, ca într-un joc al conotațiilor și subtilităților destinelor, prima mea carte **Pâine și sare**,

prim și ultim roman românesc în versuri, am transcris-o pe niște blocnotesuri de hârtie de album de arte plastice: sub versurile mele în majuscule, ca la miliție, pe verso defilau peisajele cu celebrii stejari din Crângul Buzăului, ale marelui pictor.

În holul acelei case de Cenaclu și fost sediu (în sertarele birourilor de stejar la care ne întruneam, am găsit odată, scotocind ca un neastâmpărat ce-am fost mereu, mari topuri și pachete de cocarde, imprimate heraldice ale E.L.A.S.-ului, asociația combatanților greci de stânga, risipiți de către regimul monarhist prin tot „lagărul socialist“, dovadă „arheologică“ a faptului că acolo fusese un sediu, de înfrânți, de perdanți ai unui război local al timpului meu) am fost întâmpinat de către femeia de serviciu care numai cu mătura nu se îndeletnicea ea în ultimă instanță, căci tare s-a luminat la față când și-a dat seama că sunt autorul poemului cutare: la ședința în care se citise a fost și ea de față și chestia i s-a părut și ei ceva cu totul aparte. Lumea era pestriță rău la cuget și la suflet: profesoare de limba română și chiar o directoare de liceu, avocați, mulți elevi, eleve, militari, un strungar lăcătuș care a publicat mai apoi prima „povestire“ citită în cenaclu, la o editură din București: „Zota păcălitol“, de Mihai Botez, și chiar un chelner, blândul, modestul, cinstitul cu el însuși dar și față de lumea aceea, Zaharia Rachieru, cu un poem „antitoist“ ce înnebunise lumea pe la șezători. Loc aparte merită acel domn inginer Gheorghe Ceaușu care mai târziu a supărat autoritățile buzoienești cu poeziile cenacliștilor și cu articolele lui publicate la *Gazeta de stradă*, o vitrină în centrul orașului la care căscău ochii toți vagabonzii vremii. Calomniat urât, maculat prin procese murdare a părăsit mai apoi orașul acela blestemat și a murit într-un spital, de stop cardiac. Fusese sufletul unui mic dar important frag-

ment de timp în care s-au ridicat făcând primii pași din leagănul literaturii câțiva gazetari și scriitori, dintre care unul, strălucit și profund ironist a avut soarta de-a primi și-o stradă pe numele lui de se cheamă astăzi Ion Băieșu, un băiat de la țară cu nume de fruntaș de partid: Ion Mihalache.

Pe acolo a trecut și Gheorghe Istrate care știe mai multe despre inginerul Gheorghe Ceaușu, sufletul șezătorilor literare, și al excursiilor, și al consfătuirilor interjudețene ale cenaclurilor literare ale vremii. Știu că în vremea asta pe un Ion Caraion, pe un Vasile Voculescu i-au păscut și i-au mistuit pușcăriile, știu că pe străzile aceluia mediocru oraș au trecut un Urmuz, un Ghe. Ciprian, dar știu că nici noi nu suntem mai puțin importanți pentru literele române. Este mult de glosat asupra istoriei, dar nici unul dintre noi nu va aduce adevăr pe lume decât atâta cât i s-a dat a duce: important este ca într-o viață de om cu operă literară să se adune cât mai multe răscruci de foc ale vremii sale. Dacă este nevoie să facem dreptate celor mari și învingători, nu-i mai puțin necesar și just să pomenim cu dreptate și pe-acei căzuți la datoria lor de veleitari, animatori locali și fragmentari care pe noi ne-au ajutat cu o vorbă, cu un gest public, mijlocind ajungerea noastră la țelul pentru care steaua patriei ne-a însemnat în pântecul istoriei.

La vreo câteva săptămâni de la vâlva ce-a făcut poemul meu, al cărui titlu nici nu mi-l mai amintesc, Domnul Gheorghe Ceaușu a convocat, prin relațiile lui de prizonier la ruși, un grup ce se prezenta în schimb de experiență, drept Cenaclul **Vieții miitare**, revistă de literatură de profil. Astfel ochii mei au cunoscut aievea scriitorii: Laurențiu Fulga, Nicolae Tăutu, Nicolae Mărgeanu, Haralarab Zincă, intrând ca oameni în marea urzeală a tapiseriei vieții mele de scriitor. Acesta din urmă primească în rândurile de față înclinarea respectuoasă a frunții mele, căci nu contează pe

ce model deschidem ochii mai întâi, importantă este forța seducției ce ne propulsează către propria soartă. Cred că mai purta cămașa militară a trupelor de panduri, cum intrase pe tancul dinspre Soviete, la o șezătoare literară a cenaclului acela militar pe scena de cămin popular. În el am văzut eu primul scriitor citind din propria carte. Îmi aduc aminte, aveam ochi ager, nesleit: coperta azurie cu o creangă de măr înflorit; Haralamb Zincă citea din cartea lui Haralamb Zincă. Dacă zeii n-au avut timp să-mi scoată „în fața ochilor“ alt scriitor mai întâi decât pe acela, eu n-am dreptul să judec decizia zeilor. Mai apoi, când în urma unui concurs literar al revistei **Tânărul scriitor** eram admis la Școala de Literatură, promoția a treia, la cursurile de doi ani, impus de un premiu ce mi se acordase pentru un basm în versuri, acest Haralamb a mers în sat la mine să ia referințe și recomandări și mi-a întocmit dosar de cadre țapăn de tot încât am fost admis în institutul de pe Șoseaua Kiseleff nr. 10, peste „programările“ ce se întocmeau de regulă cu un an înainte de către birourile de conducere ale cenaclurilor.

Când, peste ani și ani, într-un concediu la Cumpătu-Sinaia l-am abordat pe întocmitorul dosarului meu i-am adresat întrebarea vieții mele: Domnule Zincă, dumneavoastră știți atunci că eu fusesem pe cale să-l omor pe unul din sat, dar mai cu seamă știți că eu am doi unchi legionari? Uitându-se de aproape în ochii mei, cu un înțeles zdrobitor, mi-a răspuns că știa dar că n-a dat importanță și că talentul meu a fost determinant. Dar eu, care mai apoi am debutat la **Luceafărul** poeți cu nume grele astăzi și-am ținut rubrică la Poșta Redacției de mi-au trecut prin mână mii de pagini de talent, sunt ros de-o îndoială în ceea ce privește calitățile mele poetice care-l determinaseră pe inginerul Gheorghe Ceaușu să convoace toată literatura din

armată spre a lua cunoștință de nimenea ăla de mine. Aveam motive să bănuiesc un artificiu, o forțare a destinului de către cineva, dintr-o obligație obscură, și nici astăzi nu-i dau crezare întru totul protectorului meu Haralamb Zincă, pe motiv că tata s-a scăpat odată cu o poveste în care el, sanitar într-o unitate a Corpului V armată, cu putere de control și decizie asupra popotei, ar fi adunat copii de ruși și de evrei, orfani și bejenari ai războiului după Campania de la Odesa, ajutându-i cu hrană și medicamente.

Nu atât căderile contează cât consecințele, căci ni se dau prăbușiri de credem că ne rupem gâtul într-o clipă și ni se taie respirația de întâmplări, evenimente, dar cineva ne ajută să ne vedem de-ale noastre. Un asemenea episod ca probă a inițierii ce-o întreprind zeii cu noi a fost consemnat de eposul sofic. La un moment, calul lui Făt Frumos se ridică până-n finele cerului și deodată se lasă-n cădere năucitoare, mai cădere de cât toate prăbușirile cele din cer de face omul pulbere pe pământ, și-odată oprește zdrobirea, ca pe un lucru de șagă. Când Zeul Erou îl chestionează pe armăsarul divin ce-i cu chestia asta, firoscosul animal îi răspunde: asta-i pentru că n-ai avut încredere în mine și când am tras la tava de jar mi-ai dat cu frâul în cap. O suită de parole cu o mie de alte înțelesuri însă.

Dar despre căderea asta ce-aveți de zis? La finele primului an de studii la Școala de Literatură studenții ce eram noi au fost trimiși pe șantiere și-n fabrici, în virtutea unui obicei deloc rău. Eu am fost repartizat la Bicz, pe șantierul Hidrocentralei, iar după o săptămână la o tabără de brigadieri cu barăcile pe un izlaz de pe malul apei Tarcău, meleaguri nemțene. Sâmbăta și duminica mai plecam la matcă, la sediul acelei vaste lucrări, ne vedeam la cantina „selectă“, discutam știu eu ce chestiuni. Dintre oamenii zilei

îmi amintesc de inginerul Octavian Groza, de secretarul de partid Cornel Fulger; dintre sciitori îmi aduc aminte cu plăcere și nostalgie de Aurora Cornu, de Tita Chiper, de Mioara Cremene, de cineva Tamara Pânzaru cum plângea descriind un accident de cale ferată: automotorul-navetă București-Bicaz intrase într-un camion cu soldați și ofițeri sovietici și ea ajutase la recuperare și spitalizare întrucât știa rusește din familie.

Într-o zi era s-o pățesc și eu: când a venit autobuzul, un „Zil“ de la Piatra Neamț către Bicaz, în loc să oprească în stație cum se obișnuia a frânat câteva secunde și a luat-o din loc brusc exact în momentul în care pusesem piciorul pe scară și timp de-a mă prinde cu mâna de bara de rigolare n-am mai avut. Am căzut ghem la un lat de palmă de roata din spate. Alarmat de cei ce văzuseră scena, șoferul a oprit în fine, eu m-am scuturat de praf și m-am urcat. Sesizam privirile pline de reproș ale pasagerilor și chiar mânia celor mai cu experiență: inconștient, se-aruncă din mers! Tot eu eram vinovat în ochii lor de fii ai Gorgonei. De fapt zeii crimei politice experimentaseră pe mine ceea ce i pregăteau lui Nicolae Labiș. Poate că dacă eu aș fi fost victima de răsunet a unui accident rutier, ca acela de la Tarcău, s-ar fi alertat autorul **Primelor iubiri** și lecția morții mele stupide l-ar fi salvat. Dar a fost să fie el năprasnicul avertisment al generației noastre.

Căderea de la Tarcău a umplut potirul subconștientului meu încât într-o noapte, la câteva săptămâni, am avut un vis. Se făcea că eu mă aflu călare pe un cal alb-petat cu albastru; era și nu era iapa noastră care mă trântise pe podișcă. În fața mea, trei garduri înalte: și nu văzusem în viața mea curse de cai cu obstacole. Am sărit primul gard, am trecut și pe-al doilea, am dat buzna și peste al treilea gard, însă am căzut peste obstacol cu bidiviul sub mine murind.

M-am mărturisit unui coleg Gh. D. Vasile și acela, mai în vârstă decât mine, oltean drăcos, mi-a tălmăcit că am să fiu mare poet la români, dar că să mă aștept în final la o cădere. Acum, când mă uit înapoi, bag seamă că se adeverește: odată cu prăbușirea regimului socialist sub loviturile contrarevoluției mondiale a căzut și cota mea publică până la zero. Căderea peste cădere!

Peste câteva zile de la acel vis am scris poezia **Pegasul meu**, pecetluind „debutul mare“ la revista **Viața Românească**, asistat de către acea doamnă minunată „zeița cu sprânceana albă“ Aurora Cornu, o brunetă sănătoasă, cu oase lungi și boiul de țărancă, femeie mult citită, cu blândă dragoste de soră mai mare față de mine. O cronică literară în cotidianul *Informația Bucureștiului* semnată de unul Titus Priboi mă batjocorea ca o bătă. Am înghițit și mi-am văzut de treabă cu multă obidă și urâtă cicatrice exact în dreptul inimii.

Peste ani, trecând din întâmplare pe strada Brezoianu, în fața acelei case cu tipografie și redacții am sesizat ceva lume adunată. Când m-am apropiat am văzut un bărbat pe fața căruia cineva pune ziare; un fir subțire de sânge se prelingea pe trotuar și în preajmă se comenta că ăla se aruncase de la etaj cu un bilet în pumn, cu mesaj de soiul: Jos regimul! Și astăzi sunt convins că ăla a fost pseudonimul Titus Priboi. Aia cădere de pe cal!

6. PRIMA VINĂ ȘI-O PALMĂ PESTE GURĂ

 peră a concepției lui Spiru Haret, Școala Normală din Buzău era o citadelă și-un model de autarhie. Ocupa o stradă întregă, din fața actualului sediu al prefecturii până la stadion; avea depozit de lemne, grajduri de cai și crescătorie de porci, o seră și-o livadă cu toate soiurile de pomi fructiferi, grădină de legume precum și un izlaz unde noi elevii din clasa I făceam „practica agricolă” cu oile la păscut. Clădirea de cărămidă, ca o cazarmă monolit, cu acareturile și incintele, sălile de clasă, dormitoare, laboratorul, „izolarea” – un mic spital, cabinetul medical, atelierele de lucru manual și nelipsita capelă ortodoxă transformată, după abolirea Monarhiei, în dormitor, și uriașa sufragerie cu bucătăria aferentă, era dispusă în forma literei grecești „Y”, trei laturi ce închideau careul, o curte spațioasă, pavată, cu un mare stejar la mijloc. Între flancuri, sala de gimnastică, vastă.

Crângul, celebrul crâng buzoian de stejar, începea din dreptul pavilionului angajaților „civilii”: bucătarii, spălătoresele, îngrijitorii de acele bunuri, care măturau clasele și îndeplineau cele de cuviință întreținerii blândeii închisori, căreia abia târziu i-am dat de capăt, din mersul trenului, fiind singura realitate ce se impunea și interpunea placând orizontul spre Istrița ce dispăru din mintea mea vreme de câțiva ani. Nu merită a fi rememorate prea multe dintr-acel regim de penitenciar pedagogic, în afara unei excursii de

mai multe zile impusă de-o inițiativă ministerială când elevii au fost duși în Munții Buzăului, la Broasca și Siriu la culcușele de jir. Cred că a fost o mișcare a părintelui meu, megalitul de pe Istrița, prin care mi se oferea prilejul să văd locuri la care mai fusesem în celelalte existențe. O săptămână de aer de pădure de fag, de vuiet de izvor, de soare, de toamnă și radiație litică, de beție păgână; și eu scuturând crengile fagilor pe pătură, vânturând pe palme sămânța aceea de floarea soarelui, cu trei muchii, cum aveam să bag mai târziu de seamă că sunt făurite vârfulurile de bronz ale săgeților neolitice: mi-a fost trezirea subsratului meu cultural și pentru declanșarea energiilor atavice care mai târziu au erupt cu generozitate și har divin, încât pot să afirm astăzi că **Megalitice**, cartea de poeme cea mai importantă a generației mele, alături de **Lupta cu inerția**, din excursia aceea se trage; în altarul meu de templu păgânesc licărește lumina opaițelor cele de bronz nutrite de uleiul de sămânță de fag. Porcul mistreț, herb al Casei bazileice Coson, care se sărută și se miroase cu lupul heraldic al Casei Balcos-Decebelus, ce aveau să mi se reveleze în icoanele de piatră ale zeului Cavalerul Trac, atunci m-au apreciat și m-au avut în vedere: mă ademeniseră, mă convocaseră să ia cunoștință de mine folosindu-se de-acea formă de activitate a școlii de învățători.

În rest, toată Normala și Pedagogica se rezumă la chipul părintesc al severului dar foarte dreptului profesor de Limba Română și Literatură, George Beldescu, și la nu mai puțin luminoasa figură a tragicului, pitorescului și neînțeleșului savant boem, profesorul de istorie Traian Cristescu. Primul era moldovean, puțin pleșuv precoce, dar lumina albastră a ochilor săi animați de cinste, curaj, calm și imensa bucurie a vocației îi dădeau prestigiu de efigie de argint. Nu m-a scos nici o dată la tablă; îmi dădea note răs-

plătind răspunsurile „din bancă“ pe care mi le solicita când frunțașii la învățătură, Ispas și Leaua, nu mai ajungeau la ele. Într-o zi, la finele orei, în auzul întregii clase, ma-a invitat acasă la domnia sa dându-mi adresa și ora la care să mă înfățișez. Eram pierdut, nenorocita-mi timiditate mă făcea prost de nici nu mai știam să leg două vorbe. M-a prezentat casei sale, am fost „tratat“ cu dulceață, după câte bănuiesc, dar în mod sigur mi-a arătat un scaun pe care să stau, întrucât Doamna sa, probabil profesoară de desen, trebuia să mă schițeze, căci acesta fusese scopul invitației, să-mi facă un portret; și într-adevăr, acel desen este prima „imagine a poetului în adolescență“. Domnul George Beldescu a fost primul profesor care și-a dat seama de mine. Poate că în vreun album cu desene al familiei aceleia de profesori se mai păstrează portretul cu pricina, poate că s-a pierdut, dar actul **ducerii la templu** s-a consumat: cineva de dincolo de timp dăduse porunca sa și găsi-se acea formă și-acel **intermediu** de a mi se întocmi **chipul robot** întru a fi confruntat cu arhetipul, cu modelul, cu adevăratul portret al zeului ce fusese trimis printre oameni cu ultimul, dar unicul scop, de-a căuta, de-a găsi, de-a localiza, de-a strânge una câte una acele ciudate statuete de paste litice, făpturi de piatră în care magii și bazileii unui popor antediluvian fuseseră imortalizați și depuși ca o mare colecție de „sculpturi brâncușiene“ într-o movilă de nisip în dealul Istrița. Profesorul George Beldescu și-a făcut la rândul său datoria prin Doamna sa care, cu fiecare linie de creion pe planșă, emitea în „eterul cel plin de sufletele zeilor“ acel portret robot care după o oră de lucru, în momentul când aici pe pământ se termina, la retuș ultim, și pagina caietului de desen era pusă de o parte cu grijă, acolo sus, pe un ecran de computer divin, chipul meu, alcătuit din creionări abile și exacte, pâlpâia urmărit de către Sfa-

tul Legii Bătrâne care mai apoi trăgea concluzia: El este, a ajuns, urmăriți-l și-l ajutați îndeaproape să-și împlinească misiunea!

L-am întâlnit peste ani, întâmplător, pe stradă și o dată în același vagon de tren; acum Domnul Beldescu predă gramatică la Facultatea de Filologie din București, iar eu eram Ion Gheorghe, situație bine cunoscută fostului meu profesor de Română.

Celălalt, de Istorie, Traian Cristescu, venise din Ardeal. Avea faima printre elevi de om cam ținut, se vorbea de-o tragedie tipică aceluia spațiu național: familia lui fusese măcelărită de unguri; refugiat în Regat, avea casă în Buzău și elevii care fuseseră invitați la el, cei mai dotați la obiectul pe care-l predă, povesteau vrăjiți de mulțimea de cărți, de la ușă până pe pat, pe masă, pe prichiciul ferestrelor, pe jos, pe rafturi și care câteodată chiar zburau din cameră în cameră ca porumbeii căutând să se așeze pe umărul domnului elev invitat... Celebritate pitorească a orașului, întrucât trecuse pe la mai multe școli; purta o pereche de bocanci grei, cu talpă de anvelopă de motocicletă germană, își spăla singur cămășile și avea un tic fizic: își trăgea când și când capul între umeri de parcă aștepta să ia un pumn după ceafă; își lingea buzele după fiecare frază mai importantă de parcă savura ideea ce-o enunțase, de parcă își răcorea gura de fierbințeala expresiei și-a patimei perorațiilor sale. Insatisfacția față de elevii pe care-i chestiona și-o manifesta cu veșnicul: Stai jos, nătărăule! De la el am moștenit pasiunea pentru vechime întrucât ne-a predat în anul I Istoria Antică, însă vraja cea mare în care m-a învăluit și m-am păstrat până astăzi vine din lecturile ce ni le făcea în orele sale de istorie, deschizând cărțile-i aduse de-acasă, din care scanda calm, nuanțat, baladele lui Miu Cobiu, Toma Alimoș, Gruia lui Novac, acordându-le regim

de cronică, anale și epopee, demne de valoarea documentului istoric, chiar mai de încredere decât acesta.

Cu vremea, aproape de noi, când aveam să intru în taina inscripțiilor monetare, de-am descoperit că misterele, gnosele și eresurile sofice ale strămoșilor mei își exprimau normele morale și etice prin versuri, colinde și cântece zise mai apoi bătrânești, fără să mai vorbim de basme, am înțeles că profesorul meu era mistuit de-un adevăr fundamental și că boema lui și poza aceea de ratat provincial se trag nu de la greșită convingere sau fantezistă erudiție de belfer trăsnet. Era și el, în felul lui, victima exclusivismului școlii de istorie artificială și preferase să se replieze, să intre în grevă de percepție, de valoare și de convingeri: un eretic temperat dar cu atât mai profund. La economatul Școlii Normale zăceau nevândute cărți de-ale sale, iar „Cronica lui Stavrinos și Palamed“, poemul acela despre Mihai Viteazul redactate de Simache și Cristescu, am primit-o ca mențiune la un concurs de compuneri, alături de „Hronograful lui Moxa“. Târziu de tot aveam să aflu că acel cuplu „Simache și Cristescu“ de pe coperte, aducând mai mult a vreun afiș de circ anunțând o pereche de comici vestiți, se referea la doi frați de soartă de tipul mitologic al Dyoscurilor, fie și numai pentru faptul că profesorul Simache îl inițiasse pe Nichita Stănescu în tainele istoriei și ale cronologiilor transpuse în celebra-i colecție de ceasuri omologată mai apoi de Muzeul din Ploiești, iar pe mine Ion Gheorghe zeii m-au dat pe mâna profesorului Cristescu. Mentorii noștri au încăput pe-o copertă minată vag de ridicol ploieștean prin asociația involuntară, cum ziceam, cu afișul de circ sau birt „La Simache și Cristescu“, ceea ce nu înseamnă că n-au fost niște savanți. Nefericiți și căzuți de pe caii lor cu propensiune europeană pe care profesorii, din rațiuni secrete, și-au refuzat-o resemnați eroic. Rămâne

de văzut ce vor face zeii cu cei doi poeți: unul de la Ploiești, altul de la Buzău, legați doar de acest fir vag și neconcludent al prieteniei celor doi profesori de istorie, peste ani și ani.

Interesele egoiste, meschine și sângeroase ale fiilor Gorgonei deja trag de pluta teritorială a lui Nichita s-o ducă pe cât mai departe și neîntemeiat, tot în lături, în lături, luând țările noastre una de lângă alta. „Mie nici că-mi pasă“, eu îmi cunosc rostul pentru care am fost să fiu. Însă în viziunea entității tutelare Simache și Cristescu deja numele noastre se află pe aceeași copertă a unui Hronic al poeziei românilor: când se va epuiza clauza testamentară prin care eu întemeiez renunțarea la cetățenia română și boicotul istoric ce plănuiesc azi, copiii copiilor noștri vor înțelege și vor hotărî. Nimic altceva decât această îndepărtată judecată nu mă mai leagă de voi, românii de azi. Totul se plătește, nu vă-nchipuiți voi, atât înșii pentru nedreptăți asupra inșilor cât și clasele pentru cruzimi și crime asupra fiilor lor neînțeleși. Sunt cazuri când plătesc țările pentru negliobia sau crima inșilor în care s-au încrezut vrăjite, cu discernământul istoric anulat, dar am văzut popoare plătind greu și chiar dispărând pentru că nu și-au urmat ori și-au ucis căpitanii, prorocii. Totul se plătește „la vreme” adică imperios și prompt: cu cât însă pedeapsa este mai aproape de greșală sau faptă cu atât este mai bine pentru cel pedepsit, culpa a fost minoră. Dacă pedeapsa vine târziu, chiar peste generații, și plătesc descendenții conform adagiului popular: părinții mănâncă aguridă iar copiilor le strepezesc dinții, este semn sigur că vina a fost mare și complicată încât zeilor le-a trebuit mult timp să eludeze, să delibereze. Cazul meu este clar: o nedreptate odioasă a îngăduit poporul român sabotat de către instituții obligate să mă ajute: nu eu trebuie să colaborez cu Securitatea, ci

aceasta ar fi fost obligată să înlesnească demersul meu dacă ar fi simțit și acționat patriotic. Numai zeii mi-au dat o mână de ajutor, față de mine ei au dovedit promptitudine ca semn că mi se aplica o **corecție** sau **corectare** a ceea ce n-a fost greșală ci abatere secundară de la scopul inițial.

În anul acela pedagogic mi s-a dat **Gazeta de perete**, săptămânal asiguram articolele și caricaturile. Tabloul ăla, ca o casetă cu siguranțe electrice, căpătase în anii acela o autoritate groaznică, scăpase de sub controlul rațiunii, al bunului simț și mai cu seamă de-ale umorului: se insinua teroarea Gorgonei care opera eradicări „de clasă”. Într-o zi am afișat la numita gazetă o caricatură explicată de versuri în care elevul Ilie Clinciu nu știu ce dracu făcuse. Ambițios, luând lucrurile acelea foarte în serios, a smuls caricatura, a rupt-o și mi-a aruncat în cap ghemul de hârtie. Nenorocirea consta în faptul că fusese „vizată” de către comitetul de redacție, văzuse toată clasa și nu se mai putea face nimic. Nu știu cine era dirigintele nostru, dar nu-i greu de înțeles cum a ajuns cazul în consiliul pedagogic. Colegul Ilie Clinciu a fost exmatriculat. Ca și când vina mi-ar fi aparținut numai mie, o mare animozitate s-a instalat în clasă; au început colegii să mă izoleze, mă provocau și ne încăieram, întrucât promisem o lecție de neuitat după ce îl tăiasem în sat cu toporul după ureche pe-al lui Băicoianu, înduram atacurile căutând să evit confruntarea fizică. Însă tot îmi ieșeam din fire și nu știu cum se făcea că ori de câte ori, în legitimă apărare, dădeam replica de cuviință, eram surprins de către Nea Nicu, directorul, care în raidurile lui de inspecție intra pe furiș în clase, la orele de meditație după amiezele, surprinzându-mă în postura de agresor. Încă, odată era cât pe ce să primească în cap călimara de cerneală pe care o aruncasem după colegul Vișteanu care, desigur, mă adusese la exasperare. Mi-a lut

Nea Nicu seama urechindu-mă zdravăn, iar când elevul de serviciu m-a strigat: Gheorghe A. Ion, treci la vorbitor!, mi s-a răsplătit. Tata fusese convocat, informat și cum numitul vorbitor era un loc izolat, sub o scară ce ducea la clasele de la etaj, cu o bancă de parc lângă peretele apartamentului lui Nea Nicu, văduvoi și locuind tot timpul în școală, după ce mi-a încredințat pachetul cu ceva de-ale gurii, pregătit de mama, mi-a tras o mamă de perechi de palme pentru că, în loc să mă țin de carte, umblu nebun la **cenac**, adică frecventam ședințele mai sus descrisului Cenaclu literar „Alexandru Sahia“. Grija lui era întemeiată: în vacanța de vară m-am dus acasă corijent la matematică și la fizică. Obiectul din urmă ne era predat de către un aromân care duhnea de la catedră a băatură, dar ceea ce mă paraliza și-mi întuneca și bruma de știință ce asimilam era un cinism și-o nedisimulată batjocură cu care mă întâmpina ori de câte ori mă scotea la lecție: poetu', ia zi, poetu', cum este, ce rezultă...! Lăbărța și tărăgăna cuvântul **poet** cu inepuizat năduf, insinuare și batjocorire de parcă mi-ar fi zis: criminalule! Toată vara aceea am stat cu burta pe carte, cum se zice, am trecut corijențele și m-am întors întregit și cu două cămăși cu guler, lucru de oraș, pe banii ce mi-i dăduse tata special pentru acest eveniment, al promovării în anul al III-lea al Școlii Pedagogice.

Acasă însă mă așepta marea surpriză a vieții: în urma mea primise un plic având antetul Școlii de Literatură „Mihail Eminescu“, Șoseaua Kiseleff nr. 10, București. Nu mi l-a dat decât după două zile de la întoarcerea de la acel examen de restanțe cum se zice astăzi. Până ce n-a întors el problema pe toate fețele cercetând avantajele și dezavantajele situației ce se ivea ca din senin, până nu s-a sfătuit cu doctorul Briciu, șeful lui de parohie sanitară, nu mi-a încredințat mesajul zeilor ce mă eliberau și de Nea Nicu

Țane și de Cara, cel de fizică. Apoi omul se degreva deodată de cheltuieli: întreținerea la oraș, în școli, cerea efort financiar: eram doi frați, copii din ce în ce mai greu de stăpânit și stând de-a curmezișul drumului său viitor. Dacă ne-ar fi ținut lângă el puteam să-i stricăm calculele, se ivise ceva imperios, intrase în hamor cu moașa; trebuia să divorțeze de mama; se impunea să ne facă vânt de-acasă. Mi-a dat acel act prestigios prin care eram înștiințat că trebuie să mă prezint la examenul de admitere în Școala de Literatură. Bagajul, în mare, era pregătit cu gândul la anul școlar ce urma a se deschide, însă nu-mi mai rămăseseră decât trei zile până la data ce mi-o impunea chemarea la București. Două le-am petrecut în prpeleacul din care păzeam via pe rod din Brebeanca; m-am uitat după corabia albastră a Dealului Mare Istrița toată ziua și nu se vedea; pâclele verii, lumina improprie se împotriveau. Până la asfințit, când răcoarea serii s-a insinuat iar fiorul începutului de toamnă m-a frisonat, am plâns cu fața într-acolo. A ieșit luna mare cât una din cele șapte pâini albe de grâu nou ce le făcea mama, să ne-ajungă toată săptămâna: pâinea luni, pâinea marți, și miercurea, și joia, și vinerea și sâmbăta; pâini de toate zilele, căci duminica era ziua cuptorului când mama dădea viață altor șapte pâini.

N-am mai așteptat noua șarjă, în duminica aceea, gătit de nodul de lacrimi de bucurie mi-am deschis aripile și m-am aruncat liber din cuibul de acvilă în care fusesem deșus în chip de ou de piatră: crăpase. Primul cerc al blestemului se spărsese.

7. GENERAȚIA LABIȘ

Autogara era atunci la podul din capul Căii Victoriei; cursa vieții mele Buzău-București m-a adus „ca vântul și ca gândul“ de vreme ce nimic nu-mi mai amintesc, era ca și cum aș fi închis ochii și după un somn mă trezeam într-o altă lume. Am luat-o pe cheiul Dâmboviței prin fața Tribunalului, am ocolit Spitalul Brâncovenesc lăsând Halele în stânga, am traversat Piața Națiunii, am urcat pe 11 Lunie și am luat tramvaiul 20, precum mi se recomanda în Adresa Școlii de Literatură. Direct pe Marea Scenă a orașului capital, traversând-o parcă în recunoaștere să-mi dau seama de ea, fragmentând-o și stabilindu-mi repere: Spitalul Colțea, Universitatea, Piața Romană și a Victoriei, de unde vehicolul a înclinat pe după Muzeul Antipa către răsărit, pe Filantropiei, și iar a cotit de parcă ar fi vrut să se întoarcă înapoi spre miazăzi, prin fața Spitalului de Urgență unde avea să trăiască ultima-i săptămână, peste doar patru ani, capul promoției noastre Nicolae Labiș, după care a urmat un viraj și-o oprire într-un crâng, într-un parc. Stația terminus a celebrului tramvai 20 era în spatele spațiului statuar consacrat lui Barbu Delavrancea. Totul avea să devină decorul în care m-am mișcat intrând și ieșind din scenă să-mi declam și eu textul într-o tragedie măreață cu zeci de ani de spectacol, în spațiul acela aflându-se mai apoi sediul Uniunii, redacții de edituri, librării, cinematografe și celelalte „localuri“.

De după bustul marelui orator și dramaturg am luat-o la stânga pe celebra Șosea. Când am traversat, mai mult din instinct, și-am ajuns în dreptul Ambasadei Sovietice, ateneu uluitor, cu vreo paisprezece steme aproape identice pe fronton simbolizând statele federației acelea: ceva, ca o pândă, ca o cercetare de ochi curios ce simțean de la urmă m-a scos din captivantul studiu de heraldică și-am întors capul. Se ținea după mine un băiat negricios, cu părul corb, cărlionțat, de-am crezut că halucinez: nu cumva Copilul Pușkin a ieșit din Ambasada U.R.S.S. având a-mi spune ceva? La Buzău fiind primisem premiu pe o poezie publicată în ziarul local, printre altele, monografia lui Dan Petrașincu consacrată marelui poet, a cărei copertă era emblemată de către un portret din adolescență al clasicului rus.

Am încetinit pasul în așa fel încât am ajuns în fața porții de fier forjat cam odată cu acel adolescent cu părul creț și brunet. Nu știu care dintre noi a întins mâna primul, ne-am spus numele și ne-am uluit unul de altul pe loc: el era Gheorghe Tomozei iar eu eram eu. Împreună luaserăm premiul revistei Tânăru Scriitor pe același loc pentru câte un basm în versuri, fiecare pe cont propriu. Al lui se numea **Porțile de aramă**, iar al meu nu-mi mai aduc aminte ce titlu avea. Ne-am uitat unul la altul bucurându-ne nevinovat și inconștient și-am rămas prieteni ceva vreme, până după moartea celui mai bun dintre noi, Nicolae Labiș.

Atunci, în pragul porții Școlii de Literatură, am făcut eu greșala că l-am lăsat pe Tom să intre el primul, și-a intrat și astfel mi-a luat-o înainte multă vreme. Era harnic și, pe la mijlocul anului, ne-a terminat pe toți cu un lung poem despre Ciprian Porumbescu, drept omagiu aniversar. Juca ping-pong de masă de-l bătea și pe Labiș; era în comitetul de redacție al revistei **Anii de ucenicie**, era mai peste tot...

Ne invita de ziua lui la mese la un restaurant unde munceau părinții lui, Potcoava, tot pe același chei al Dâmboviței pe care intrasem mai adineauri în București. Ne-a organizat și un Revelion ca la carte în casa unui cunoscut de familie, la Comarnic, la care m-am purtat lamentabil: pe la ora Mesajului de Anul Nou m-am pus pe plâns din senin, sălta cămașa pe mine de zbucium, nu băusem prea mult dar mă ajunsese. Fie că acolo descoperisem ce era o copilărie într-o familie neotrăvită de certuri și nădufuri, fie de la un duh premonitoriu, fie că din malul de nisip al Istriței căzuse o statueta de paste litice și mă bântuia strămoșul acela. M-a explicat Tom gazdelor, am ieșit pe terasă la aer de munte și de ninsoare și mi-am venit în fire. Labiș, fire veselă, animator de adunări de cheflii de orice fel, a făcut repede ordine și ne-a redat suflul.

Murind mai apoi genialul adolescent de care Tom nu s-a despărțit nici mort agonisind bani și glorie pe seama autorului **Luptei cu inerția**, maturizându-ne și pretinzând unul altuia mai mult decât ni se dăduse, ne-am depărtat. Pe mine m-a pus pe gânduri și m-a amărât viziunea ce-o acreditează el în **Moartea unui poet** trecând de partea Gorgonei când eludează faptul că pe Labiș l-a ucis Securitatea. L-am ocolit ani de zile și l-am detestat mai apoi când, ajungând numai cu două clase de școală medie și cu doi ani la Școala de Literatură redactor șef la o revistă literară editată de Comitetul Județean de Partid Argeș, și-a făcut gașcă și m-a atacat, cu un securiet notoriu Dan Rotaru și cu criticul Dan Crlstea.

În zilele de derută generală ale contrarevoluției din Decembrie Tom a încercat să ne împăcăm, am stat ceva timp la o masă la Casa Scriitorilor regăsindu-ne pe aceeași fâșie de uscat doi eșuați ai vremii noastre, dar când, la câteva săptămâni am băgat de seamă că Tom se adaptează la sti-

lul lui de bucureștean fără nimic sfânt și de teama ca împăcarea să nu fie un semn că a adulmecat finele meu, ca o pasare de pradă survolându-mă, superstițios am ridicat podul și între noi și-a reluat cursul murdara apă a vremii. Într-un poem din România Mare am încercat să-l aduc la bară cu depoziția mea despre moartea lui Labiș. A apărut ca din senin o carte a lui Cezar Ivănescu, ce lucrase în gașca de la Argeș studiindu-l pe Tom, și la câteva zile autorul Păsării Albastre a căzut de inimă rea și de povara ce l-a ajuns. Atunci m-am retras, am renunțat la caz și am concentrat totul în trei poeme: Labiș I, II, III, la care mă voi mai referi. Cu acest prilej mi-am amintit de intrarea noastră în același timp la Școala de Literatură și-am înțeles de ce i-am cedat pragul porții forjate dându-i prima și cea mai semnificativă întâietate, de unde a-nceput să treacă înaintea mea...

Acolo, la Școala de Literatură, s-a adunat tot ce aveau mai bun la ora aceea Cenaclurile literare din toată țara: Doina Sălajan de la Cluj, Florin Mugur de la București, Radu Cosașu din celebrul Cenaclu al Tineretului, cu Ovidiu Zota, Nicolae Stoian, Horia Aramă, Doina Ciurea; Mihai Negulescu de la Ploiești, Gh. D. Vasile și N. Ermineanu de la Craiova, Lucian Raicu de la Bârlad, Dumitru Carabăț de la Brăila, Ion Buda de la Maramureș, Lungu Cristache și Aurel Stanciu de la Botoșani, eu de la Buzău, Nicolae Labiș de la Iași, care era de-atunci emblema generației „Lupta cu Inerția“. Faima i-o luase cu mult înainte: o poezie în Almanahul Literar din capitala Moldovei se numea **Gazeta de stradă** ceea ce mai îndulcea culpa mea pentru pățania colegului Clinciu. Un alt poem faimos al celui de la Mălini era dedicat tipografilor. Nu începuse ciclul **Marilor Iubiri**.

Examenul a fost aproape incredibil. Șeful comisiei, cineva de pe la Comitetul Central U.T.M. sau de la Secția de Propagandă a Partidului, tânăr, dezinvolt, cunoscând si-

tuația mea de premiant al Tânărilor Scriitor și faptul că n-avusesem timp să asimilez bibliografia ce fusese trimisă la toate Cenaclurile, pe simplu motiv că eu nu intram în vederile conducerii de la „Al. Sahia“ Buzău fiind prea tânăr, a dechis brațele de parcă ar fi vrut să mă strângă la piept, de bun venit, a trântit una către ceilalți examinatori de mi-a tăiat respirația: Las-o naibii de bibliografie, are și timp și condiții să învețe carte, de-o să i se urască! S-a ridicat, mi-a strâns mâna și-am ieșit năuc din sala bibliotecii unde se țineau examenele admiterii.

Casa aceea de marmore, oglinzi, cristale, feronerie aurite, scară fastuoasă și o mulțime de săli fusese Muzeul Toma Stelian și-a devenit cu vremea sediul Uniunii Scriitorilor, în fața căruia Zaharia Stancu instalase, cu strategia lui tipică, o mare statuie celebră a lui Eminescu amânând evacuarea instituției cu vreo cinci ani până când avea să decadă în zilele noastre de azi în situația de sediu al P.D.S. Au și casele o soartă schimbătoare, istoria le joacă la zaruri tot atât de nemilos ca și pe oameni.

Am fost instalați în dormitor următorii, în ordine de la stânga la dreapta cum deschizi: Labiș, care în câteva săptămâni a umplut dulapul din nișa de după ușă cu tot felul de cărți cumpărate de la un celebru anticar bucureștean, Sterescu, omul ce avea să găzduiască mai târziu tânărul cuplu studentesc Ioan Alexandru și Ulvine Spitz. Pe cortina acelei cămări în perete a obținut Labiș, cu aparatul lui Buda, premiat de către Scânteia Tineretului pentru un reportaj, fotomontajul în care un adolescent Labiș îl arăta cu degetul pe celălalt Labiș aidoma.

Pat lipit de pat cu acesta urmam eu nedespărțit de tomurile lui Tocilescu și Gh. Dem. Teodorescu împrumutate de la biblioteca școlii și monopolizate până la absolvire întrucât nimeni altcineva nu le mai solicitase. Apoi, despăr-

țit de noptierele de rigoare, veneau la rând un anume Mircea Dragnea care avea ciudatul obicei de-a nu putea dormi până când nu scotea de sub pernă tomul impunător și glorios **Drum fără pulbere** de Petru Dumitriu, laureat al Premiului de Stat. În anul al doilea s-a întors la Galați, la Institutul de construcții nautice, fără să fi reușit a citi până la capăt celebrul roman, model al realismului socialist metodă de creație invincibilă... După el venea Dumitru Carabăț, critic literar sporadic și de film, iar la urmă chiar scenarist. Încheia rândul Lucian Raicu de care vremea m-a apropiat până a ne tutui apelându-ne cu Bernard și cu Ghiță când mi-a dat adăpost în casa de pe Alexandru Odobescu, la care am făcut referire nostalgică într-unul din poemele despre Labiș publicate în România Mare. Aparte, de-a latul, la picioarele noastre se instalase Gh. D. Vasile, între trei uși încuiate: nu era pericol de curent întrucât condițiile de termoficare erau de vârf, pe măsura climatului social în care ne primise acea instituție. Prin dormitorul nostru se trecea în următorul compartiment, de șase paturi, dintr-ai căroro colocatari îi mai țin minte pe Nicolae Motoc, un ins tot timpul desfigurat de-o grimasă amară metafizică: umbra cu Viețile Filozofilor sub braț din dormitor până la masă și cu părul vâlvoi, până ce-a căpătat sentimentul succesului și-al reușitei sociale la revista Tomis, din orașul omonim, în care ajuta, la un moment dat, Gorgona în campania de minimalizare și descurajare a mea, alături de-un cenacolist buzoian ratat din start, mai scurt de-un picior, Nae Fătu.

În dormitor cu Motocul dormea, în afară de sâmbăta și duminica, Anton Breitenhover, om în vârstă, membru în C.C. și deputat în Marea Adunare Națională, autor de romane cu proletari și ilegaliști, în limba germană, și mai apoi redactor-șef la Neuer Weg, zilele în care era învoit acasă la

familie, în vila sa, la vreo cinci sute de metri, pe Șoseaua Kiseleff, cu fața la strada Docenților, din același perimetru. Toți treceau prin dormitorul nostru care fusese numit Oblomovka, după numele satului aceluși erou al lui Gonțarov; ideea lui Labiș, întrucât noi fiind mai tineri ne sculam anevoie și după insistente solicitări ale directorului administrativ.

Patru dormitoare de bărbați și unul de fete la ultimul cat al palatului acela muzeal, spălătoarele, grupul sanitar, totul de-o curățenie standard, neabătută – spațiul unei generații! Și erau următoarele fete în promoția a III-a, de doi ani, a Școlii de pe Kiseleff: Doina Sălăjan, autoarea de mai târziu a cărții de poeme curate **Confidențe**. Saltul gloriei și curajului ei prematur a tras-o din carul triumfal: relația pură cu Labiș a zdrobit-o. Încadrată după absolvire la revistele pentru copii și afiliată la cercul de idei de la Scânteia Tineretului, al Adevărului Integral, în urma unui poem **Antheu**, din care s-a tras concluzia că se face aluzie la Gheorghiu Dej și la eșaloanele politice care s-au rupt de solul regenerativ al maselor revoluționare, au dus-o într-o Plenară ideologică la prezidiul căreia îndruma tov. Răutu și-au linșat-o cu acele teribile „luări de atitudine“ și demascări. Una, Ileana Vrancea, mare pe la Scânteia, scriitoare de eseuri directe, aceeași cu Ileana Vrancea care l-a pus la punct pe George Călinescu mai zilele astea, mult după plecarea trupelor sovietice, să nu se creadă că se doarme pe frontul de răsărit, strigase în Plenara aceea: Să moară! Să moară! Adică fata aia, de nici 20 de ani, să fie lapidată pe loc. Târziu, hăt, după sacrificiul lui Labiș, a fost Doina Sălăjan reabilitată, după o convocare la cabinetul tov. Manea Mănescu de la Propagandă care, după vreo cinci ore de antecameră, a ieșit ștabul și-a întrebat-o nedumerit ce vrea și ascultând-o a trimis-o la Uniunea Scriitorilor, la ser-

viciul vize și pașapoarte de unde a fost mai apoi scoasă la pensie. Cazul Doinei Sălajan vine imediat, ca gravitate și strigătoare la cer nedreptate, după cazul asasinării lui Labiș având confluente ce vor trebui odată elucidate: măcar atunci când se vor deschide Arhivele Securității, căci de la uitătura de moarte a acestei Gorgone multora ni s-a tras.

A doua fată ce-a marcat într-un fel cu existența ei generația noastră a fost o brunetă cu aer de pisică siameză, ochioasă și suplă, dar cu dinții galbeni și recalcitrantă la apa de spălat, era Doina Ciurea. Fiică de ceva scriitor I.C. Poiană, inteligentă și citită, s-a dat la celebrul ei coleg de la Mălini, l-a momit de-a sărutat-o la o plimbare în parcul destul de stufos din curtea Școlii și apoi l-a turnat că a încercat s-o violeze. Morala proletară în pericol, scandal mare, s-a organizat cu temei ședință de U.T.M., cu autorități politice, directori și altă asistență. Ședință de excludere: au vorbit cei din Comitetul Organizației de Tineret: N. Stoian, în limitele cutumei lui de secretar al formațiunii, unul Irimie Străuț, expediat la Școală de ștabul de la Petroșani pentru a-l disloca de lângă nevastă, individ declasat care după contrarevoluție publica pâre oribile la adresa Stoianului. Secătura asta și cu abulicul, insinuantul Mișa Negulescu, încadrat mai târziu la revistele militare, au demascat pe „huliganul“ care a abuzat de puritatea colegei noastre, să fie exclus, și-au votat cu amândouă labelle. Dintre cei șaizeci de studenți numai Ștefan Luca, Lucian Ralcu și secuicul Portik Emeric au fost împotriva. Eu Ion Gheorghe de asemenea, ținând în prealabil o cuvântare scurtă, de extracție rustică, pe proverbul că dacă, precum se știe, cățeaua nu ridică, draga de ea, coada, nu se ajungea la ședință de demascare. Excluderea, validată la Sectorul de Partid, s-a împiedicat pe la C.C. al U.T.M, și hăt, cu ani și ani mai târziu, aveam să aflui întâmplător de la poetul A. I. Zăinescu un

fapt ce i s-a întâmplat pe când, activist fiind și lucrând într-acel sediu, i-a ajuns dosarul lui Labiș pe masă, în împrejurări ce decurg din reorganizarea arhivelor. Cu acel dosar s-a prezentat la mai marele instituției tov. Ion Iliescu să-l întrebe cum să procedeze. Acela i-a ordonat să-l ardă „că este o rușine“, și acesta s-a executat, ceea ce mai târziu l-a făcut să regrete că a distrus un document de istorie literară și politică. Tot așa, pe firul vremii, imaculata mironosiță Doina Ciurea avea să devină, cu ambiția de care numai anumite femei sunt în stare, iubita și nevasta lui Nichita Stănescu. Așa se scrie Istoria Literaturii când vrea o damă de Dâmbovița.

A durat hăituiala politică a lui Labiș până în Cimitirul Belu și mai apoi, fiind de fapt o acțiune bine calculată împotriva unei generații: lovitură la cap, să-i năucească pe toți, însă n-au avut curajul să-l elimine din Școală. În perioada aceea, directorii Școlii au inițiat o formulă pedagogică pe care n-o putea respinge nimeni; erau invitați să vorbească scriitorii vremii: Camil Petrescu, Petru Dumitriu care conducea și un cenaclu de arta prozei, Tudor Vianu, destui și îndestul de solizi bărbați ai literelor. Cel mai des era invitat Mihail Sadoveanu, academician, președintele scriitorilor, ce mai; cam din două în două săptămâni în sala de cursuri intra Zeus în chip de taur alb, cu ochii limpezi strălucind de bucuria ce i-o dăduse împerecherea cu Europa juninca. Pe când ajungea în fața noastră, așezându-se în fotoliul cât jumătate de crivat, ni se adeverea nouă tuturor drept Mihail Sadoveanu, capul de zimbru al demnității naționale sub ocupația Sovietelor. Și de fiecare dată, mai întâi de orice altceva, uitându-se peste noi, întreba: **Labiș aiși îi?** Copilul cel genial, ce se cunoștea cu uriașul din ceva peregrinări de vânătoare pe la Poiana Mărului, se ridica surâzând pe sub mușteța-i și-apoi se așeza tot atât de iute.

Peste ani l-am întrebat pe directorul Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu“ ce era, ce se urmărea cu scena aceea. Domnul Alexandru Hoajă, fost director al Școlii, mi-a relatat că tovarășii de pe la Raionul Stalin telefonau insistent cu întrebarea: tot nu l-ați dat afară pe ăla cu tentativa de viol? N-a fost nici o tentativă și nu putem să-l excludem că săptămâna viitoare vine maestrul Sadoveanu la studenți și-o să întrebe de Labiș. Ce-i spunem dacă nu-l vede acolo? După care domnul Hoajă conchide pentru mine: Ce vrei, nu puteam să-i lăsăm pe toți să fie duși la Canal!

Au mai fost și alte fete care au devenit femei, dar nu în Școala de Literatură, căci morala proletară nu era o chestie de glumă ca astăzi și de asemenea adolescenți ce-au luat în piept valul neîndurător al timpului devenind bărbați de litere, dar despre Florin Mugur un episod aparte, care ține de probele vieții mele, însă nici nu pot să nu consemnez cea mai năprasnică vorbă pe care ne-a spus-o Sadoveanu la deschiderea anului studentesc al promoției a III-a a Școlii. Uitându-se cu albastrimile-i celeste din orbitele-i de piatră la cei peste 70 de inși oferiți **Baalului** cuvântului ne-a anunțat: *Veți ieși de-aici atâția scriitori câți ați intrat!* Un oracol sibilinic, o frază de peste 60 de înțelesuri; fiecare pricepând ceea ce i se dăduse a pricepe. Dar mulți veniseră acolo să învețe cum se scriu notele informative; dezamăgiți, s-au retras.

8. CHIVĂRĂ ROȘIE-BENIUC: ARTA POETICĂ

Istoria literaturii române, critică literară, estetica, economia politică, literatura rusă și sovietică, marxism-leninism, scurta biografie a tov. I. V. Stalin, tot ce se învăța la Facultățile de Filologie, am înghițit noi timp de doi ani școlari, între 1952 – 1954. Școala fusese calchiată după modelul Institutului Maxim Gorki de la Moscova, dar se adaptase căpătând caracteristici de natură să facă față realităților naționale ale României, de după retragerea trupelor sovietice și pentru a contracara, prin seriile de studenți ce-i treceau pragul, influența ce-ar fi urmat să o aibă asupra literaturii române, eșalonul unui alt grup: absolvenții aceluși Institut Internațional sovietic, în care aveau să se pregătească un Toma George Maiorescu, Petre Sălcudeanu, Ioan Grigorescu, Domocoș Gheza, care în zilele contrarevoluției gorbacioviste și mai apoi sub regimul fesenist aveau să-și joace rolurile vieții lor într-o canalizaseră vocația, dar care, în zilele ce le evoc, se aflau în vacanță și erau cazați în dormitoarele Școlii de Literatură. Mă fascinau, mă intimidau și-i invidiam secret pentru destinul lor. Aceștia, întorși mai apoi în țară, bine repartizați în poziții cheie, din care nu i-au mai clintit nici plecarea trupelor, nici valul de schimbări de după Congresul al IX-lea al Partidului, au fost folosiți tot timpul în mici diversiuni ideologice, dar din cauză că nici unul nu fusese înzestrat cu deosebit talent literar efectul public asupra conștiinței tîne-

retului, al acestui comando maxim-gorchist a fost minim: patru, cinci „cosmonauți“, niște alde Prunariu, cu merite pe cerul Măreței Uniuni. Gașca a făcut însă mult rău lucrând în regim de cârțiță, mereu în fruntea bucatelor, peste tot insinuând, erodând și mai apoi atacând în haită la Uniunea Scriitorilor gruparea națională. Ilustrativă este în acest sens acțiunea împotriva cărții **Cuvânt despre Transilvania** a lui Ion Lăncrăjan, la care se adaugă campaniile împotriva lui Eugen Barbu, asaltul asupra redacției revistei Luceafărul soldat cu instalarea la șefie a lui Bănulescu și mai apoi a lui Virgil Teodorescu. Este o poveste lungă, rămuroasă, cu patimi, scopuri și interese care au trecut de la o generație la alta și continuă și astăzi, scrisă de mâna nevăzută a serviciilor de informații ale vecinilor noștri.

Ca să-ți dai seama de natura actului de la 22 Decembrie nu-ți trebuie cine știe ce ochi de analist: de ajuns să memorezi viețile oamenilor care foiau pe ecranul „Revoluției în direct“: Mircea Dinescu, unul dintre cei mai turbați căței pe care unгурii îi asmuțiseră pe autorul romanului antisecurist **Drumul Câinelui**. Mănâncă borș copilul meu de la Slobozia în show-urile lui televizate când însăilează amintiri din Studioul 4. Fusesse pregătit de către gașca gorbaciovistă regrupată în jurul lui Ion Iliescu și el absolvent de studii universitare la Moscova. Era mitologicul Prâslea aruncat în față să dea actualitate istorică, acuitate juvenilă și credibilitate grupului conspirativ pro sovietic. Uitați-vă cum au devenit demnitari, consilieri, miniștri, năucitori de opinie publică, toți deodată sau rând pe rând împinși în vitrina publică timp de șapte ani, unși cu toate alifiile, amestecându-se ori trecând dintr-o parte într-alta după cum patronii lor Bush și Gorbaciov se-ntâlneau *tét-a-tét*, se supărau și iarăși se vedeau...

Numai pe George Macovescu, prea bălțat, n-au mai pu-

tut să-l recupereze: când s-a prezentat la Televiziune apelat de către generalul Militaru, l-a sictirit însuși Copilul minune cu cap de ceramică cenușie, Dinescu, întrucât i se pusese a fi cel mai tânăr președinte al scriitorilor.

Dar m-am luat cu vorba. Acolo, la Școala de Literatură, din chiar Șoseaua Kiseleff, „gard în gard“ cu Ambasada Sovietică se pregătea promoția și generația celui care, prin cartea apărută postum a dat mai apoi numele unei mișcări politice noi: **Lupta cu inerția**. Viziunea mea despre această etapă mi-am exprimat-o în cele trei poeme **Labiș** publicate în România Mare (1998) și nu vreau să mai repet.

Dintre toate disciplinele școlare, căreia m-am dedicat ca un nebun a fost o formă de cenaclu, laborator, seminar cu numele de *Măiestria Artistică*. Încă de la începutul școlii, studenții au optat pentru următorii conducători de catedră: Veronica Porumbacu, în vogă mare atunci pentru volumul de poezii **Mărturii**; la ea s-au înscris printre alții Labiș și Tomozei; Mihai Beniuc la care m-am înregistrat eu, Petru Dumitriu și V. Em. Galan, un romancier cu autoritate pe atunci, conduceau „măiestria artistică“ a viitorilor prozatori. Cunoșteam poezia celui „venit de pe Crișuri, cu sufletul în trei învelișuri“ dintr-o antologie în *Biblioteca pentru toți* pe care mi-a pus-o la dispoziție profesorul meu de Limba Română mai sus evocat. În nebunia aia de pusti și mistificare ce se întindea de la **Cântul Vieții** de A. Toma și **Goarnele inimii** și **Lazăr de la Rusca** ale lui Dan Deșliu, această „oază oficială“ de poezie adevărată (*Cântece de pierzanie, Orașul pierdut*, poeme publicate prin anii '38, cu trei ani mai tinere decât mine), mi-a găzduit tinerețea poetică și mi-au oferit model. Citisem și recitisem și memorasem o seamă de poeme dar nu-mi închipuisem că vreodată am să stau față în față cu bătbăiosul poet al *Garoafei Roșii*, că avea mai apoi să-mi cheazășuiască modelul și chiar

să-mi salveze viața, la propriu.

Era în poemul **Drum în sus** o strofă care mi s-a impus ca valoare absolută de opinie asupra artei poetice: „Nu mai umblați după exemple / Exem-plele-s făcute pentru proști / De serie, de vroi să te cunoști / Fugi de cărări și nu intra în temple“. Lege, învățătură pe viață! Porunca lui Dumnezeu! Și mai interfera și ligamentul dintre versuri „făcute pentru proști -, de serie“ Toată Estetica lui Efimov nu mai făcea doi bani, totul îmi era clar: Să nu umblu după modele întrucât ele nu există pentru adevărații poeți. Atunci Școala de Literatură ce rost avea? Unul singur: să ia act de existența mea acest „bărbat mic de stat, mare de sfat“ întrucât aveam să trec prin pericole de moarte, intrigi politice, turnătorii, hotărâri la nivel înalt; urzeli abjecte în contra mea au fost anulate prompt, cu un tact uluitor, cu o știință a demontării mecanismelor ucigașe ale intrigăriei lumii literare a vremii, de mare zeu.

La catedra de Măiestrie Artistică poetul Mihai Beniuc, timp de doi ani de studiu, ne-a predat următoarea materie: poezie populară, despicate vers cu vers, metaforă cu metaforă, trăgând firul mitic și filozofic pe neobservate prin marele poeme ale lumii, anonime sau culte, pretext solid al unei uluitoare excursii de cultură, ca în a doua fază a inițierii, un an de lecții din două în două săptămâni, să umblăm prin catedrala poeziei lui Eminescu până uitam de noi, striviți de sacru, și fizic lexical, epuizați de mireasma de tei, după ce ne făcea curaj cu pioșenie și luciditate, să punem degetul pe cele mai scumpe dintre odoarele de acolo, urmărind măiastra lucrare cu ochiul minții până primeam iluminarea celei mai desăvârșite vocații poetice a poporului român. Nu se luau notițe întrucât nu era învățătură de conspectat și nici pentru note de trecere. Într-o singură oră de astfel de cursuri ne-a predat despre poe-

zia lui Mihai Beniuc evidențiind „fondul documentar“, acel fapt de viață inițial care face să explodeze lucrarea cuvântului și să se transforme în poem. Despre **Meilița**, despre **Cântecul Moțului** și poemele din „**Cântecele orașului pierdut**“ descriindu-ne acele întâmplări interioare, pe fondul marilor drame publice, ale istoriei, care fac din grăunțele de muștar Arborele Vieții. Ajungând odată în cercetările mele asupra inscripțiilor monetare la un Crez neolitic, al cărui Zeu-Erou se numește Chivără Roșie, am întrerupt frisonat lucrul și-am luat paragraful de la capăt, analizând de nu cumva am greșit decriptarea. După mai multe verificări sufletul meu a-nceput să exalte de puterea adevărului la care ajunsese și mi-am ilustrat mai apoi descoperirea pe una dintr-acele confesiuni ale poetului Mihai Beniuc la lecția despre sine. Ne-a explicat motivul folcloric al poemului său **Chivără roșie**, din care el făcuse simbolul revoluției, al eliberării de sub opresiunea instituțiilor burghezo-moșierești. Chivără Roșie era un **Făt Frumos** la care copilul de țărani Mihai ajunsese dus de către un basm foarte răspândit în sat la el și pe toată Valea Sebeșului. Depoziția poetului la maturitate a devenit pentru mine mai solidă decât orice mărturie de anchetă folclorică. Inscripție monetară desvăluia deci unul din multele nume ale zeului Trac, divinitate supremă a tribului de pe Valea Sebeșului, invocat după coiful său de zeu al războiului: **Chivără Roșie**, un Marte al acelor strămoși. În clipele sale de meditație și nostalgie, poetul mizea priviri necruțătoare strecurate printre pleoapele subțiri ale ochilor săi ușor bridăți, insinuând „tipul calmuc“. Dar nu era „asiatismul“ acela, cât vechimea tribală a omului de Cro Magnon, din statuetele mele de paste litice. El exalta în poemele din vremea „realismului socialist“ pe agatârși, dar nici aceștia nu erau de infiltrare scitică: glasul sângelui său în reflux ancestral ca

și numele său Beniuc – Benus-Beneficul; Cel Bun, proto-latin, tulburat de către o terminație diminutivă de uz proto-istoric, i-a proclamat părintele divin: Chivără Roșie, Marte, cel cu coiful însângerat, adevăr pe care un poem din **Cântece de pierzanie** îl afirmă printr-un vers monumental, ieșind la iveală într-o clipă de cumpănă și meditație, ca o mare întrebare de fond existențial: „Port eu oare *cușma năzdrăvană*/ Care face omul nevăzut?“. Ce este, ce-a fost acel acoperământ de cap sub care insul căpăta calitatea Omului invizibil? Aceeași căciulă magică numită mai apoi Cușma Frigiană arborată de către Marea Revoluțiile Franceză în stema de stat, o tichie de piele de cerb pe care o purta magul, vrăjitorul, în timpul ceremoniilor de vânătoare, belice și mai apoi funerare, precum și celebra căciulă sacră de-o purtau tarabostei daci... Coiful ceremonial de aur de la Coțofenești nu va fi fost pus pe cap de-a dreptul, cu metalul pe creștet; o căptușală de blană în mod sigur avea. Absolut toate statuetele de pastă litică pe care mi le-a dat în seamă Istrița poartă pe capete cușma dacică – frigiană, care face omul nevăzut, ca veșminte capitale de luptă, cu sarcină magică, spre a sustrage purtătorul de la cât mai multe pericole, să-l facă de neluat la ochi, de negăsit de către săgeată, neatins de ochiul Gorgonei. Acolo, în protolitic, se află Marte Chivără Roșie al lui Beniuc, iar fiica sa a fost Scufița Roșie pe care Lupul, animal de heraldică belică, o prigonește magic după normele unui scenariu solid fondat pe logica vrăjitorească a metamorfozelor, a dării peste cap de trei ori!

Cam în felul în care am desfășurat eu hermeneutică asupra lui Chivără Roșie proceda profesorul meu de Măiestrie Artistică, Mihai Beniuc, la acele nemaipomenite inițieri poetice. Să nu uităm că el știa „*șapte limbi și rusește*“, stăpânind tot atâtea culturi din care trăgea prompt cartea

trebuitoare, începând să recite, să argumenteze. Netreb- nica acuză de a fi fost filorus este rezultatul acelei mârșave eschive a grupării proletcultiste care a acționat în literatură pe vremea ocupației sovietice și mai apoi și-a făcut bagajele, și-a luat cocoșeii, a dat foc șandramalei și-a aruncat pe seama lui Beniuc toate crimele. Profitând de inabila parabolă din **Pe multe de cuțit**, în care este ofensat Lucian Blaga, aceiași corifei ai evenimentelor de sub zodia giruetei politice au aruncat în ochii tineretului literar gunoiul pe care ei l-au produs. Asupra tuturor stă păgubosul Mihai Beniuc, cel ce nu s-a dezis de crezul lui. Victimă a oportunismului intelectualității acelei etape, revenită la putere sub steagul democrației și estetismului, el va răsturna lespeda mincinoasă de pe sine și va triumfa cu adevărul său. Să ne aducem aminte că își luase doctoratul și făcuse cercetări în laboratoarele cele mai dotate ale vremii, în Germania, pe specialitatea: psihologie animală. Asemenea, și mai temeinic decât vracii evurilor „primitive“ pătrunsesse tainele sufletului fiarelor și căile ajungerii la conștiința animalelor, totuna subconștiinței umane... Orpheu nu proceda altfel decât poetul Mihai Beniuc manipulând fiarele cu numai câteva acorduri de instrument muzical. Și noi, cei veniți de la țară la acea Școală de Literatură, ce eram decât niște mici animale, neapărate și dezorientate de tot ce se întâmpla cu istoria românilor. Care era instrumentul de-a ne aduce la conștiința de sine răscolindu-ne abisurile etnice până la mîlul protoanimalic al omului, cu subtilitate și prudență întru a nu-și da seama bătrânele bestii politice, gloriei artificiale și autorități perverse, decât poezia? Abilul profesor de poetică, doctor în psihologia animală, își găsisse în mine fiara convenită modelând un substrat și o zestre abisal-gnoseologică, de mare rezistență și subtilitate în a se adapta, stârnind cele mai

secrete resorturi nu numai ale supraviețuirii, dar și ale biruinței de referință, într-o lume care a rămas până astăzi încăierată de către doctrine politice bestiale întrucât sunt antinaționale. Căci nu-i nici o diferență între ocupația militară sovietică făurită-parafată la Ialta și ocupația occidentală impusă nouă în urma trădării gorbacioviste de la Malta.

Ținute din două în două săptămâni, în alternanță cu ședințele de cenaclu propriu-zis în care eu mă aruncam cu poemele mele mai de fiecare dată, când marele poet Beniuc înarmat cu știința lui asupra comportamentului animal da a ne scoate la propria noastră cărare, consecvent cu porunca ce ne-o dăduse cum că exemplele-s făcute pentru proști, acele ore de Măiestrie Artistică mă scoteau din lumea reală și tulburau disciplina mea studențească. Trecuse vremea când la Buzău, din cauza lecturilor și-a ședințelor, mă întorceam la dormitor după ora zece și mă culcam nemâncat (întrucât cine nu venea la ora de masă se expunea, și era dispoziția lui Nea Nicu Țane ca atare, cu scopul de-ai strânge mai ușor pe elevi din oraș sâmbăta și duminica, zile în care eram liberi și puteam să mergem la filme și respectiv la cenaclu și sezători). Dar rămăsesem cu un reflex de natură să-i zic „pavloviană”: după lecțiile lui Beniuc îmi pierdeam apetitul, urma un sațiu inexplicabil susținut de-o euforie, aș zice mistică, dacă n-ar fi fost opera profesorului de psihologie animală. Era Hrana cuvântului, era Bucătura de pâine a poeziei care, iată, chiar ținea de foame, bun câștigat de care aveam să beneficiez mai târziu când, dat afară din slujbe, înfruntam cu bine situația în care cu un leu cumpăram o jumătate de pâine, iar ultimii 50 de bani îi dădeam pe Gazeta Literară, nerăbdător să-mi văd poemul publicat. Nu era, Mihai Petroveanu sau Paul Georgescu mă duseseră cu vorba! Altă poveste! Un nod

de lacrimi mi se urca în gât și pâinea devenea de prisos. Conștiința că sunt poet mi-o așezase solid autorul *Garoafei Roșii* și ori de câte ori eram într-un impas din care nu știam să mai ies căutam s-ajung la Secretarul General al Uniunii Scriitorilor. La sugestia lui Mihai Beniuc, președintele Fondului literar, tov. Gruia, un activist administrativ mazilit la scriitori, și mai apoi Mihail Davidoglu, îmi acordau împrumut până am devenit, cu **Pâine și sare** membru al acelei cooperative de breaslă.

Mare cumpănă am avut în anul al II-lea al Școlii. Primișem scrisoare de la tata că pe 7 septembrie 1953 fusese exclus din partid. Se înscrișese în 1947, era înfocat și pe un perete al camerei unde luam masa și dormeam, lângă fereastră, afișase portretul acelei femei tunse scurt, cu pieptul alb viguros impus prin tăietura taiorului triunghiulară, inspirând forță și iradiind ceva legendar, Ana Pauker. Întrucât după demascarea grupului Vasile Lupu, Teohari, Pauker a început primul val de epurări, l-a luat apa și pe tata intrând rău de tot la categoria legionarilor pe care femeia-komisar i-a chemat în '47 la comuniști. Se schimbaseră statutul meu: din singurul fiu de colectivități, atât de plin de mine încât deschideam ușa la sala de clasă, ca un prost, cu piciorul, deveneam fiu de legionar exclus din partid!

La Școala de Literatură începuseră verificările caz cu caz, dosar cu dosar, jumătate dintre studenți s-au întors de pe unde veniseră. Sediul Uniunii Scriitorilor era pe Bulevardul Ana Ipătescu, o fostă casă a lui Malaxa, devenită mai apoi sediul redacțiilor revistelor și mai apoi al Ambasaderei Jamahiriei Arabe Populare a Libiei, cum se vede astăzi. Acolo era Secretarul General Minai Beniuc; zi de audiențe, ceva așteptare cu gheața spaimei de viitor în sân și m-am înfățișat profesorului meu de Măiestrie Artistică. I-am relatat despre excludere și despre iminenta mea în-

toarcere acasă. După nici cinci minute de gândire și cercetare a micului animal hăituit ce eram, doctorul în psihologia viețuitoarelor domestice și sălbatice mi-a comunicat decizia lui cu întrebarea: Ce mai scrii, poete? Nu știi ce-am îngăimat, dar în clipa aceea am înțeles un lucru capital: eu eram poet și după cum mi-a vorbit mă considera egal cu el, să-mi văd de treburile pe care le au poeții întrucât poeților nu li se poate întâmpla o excludere ca aceea.

M-am întors la Școala de Literatură mai țăpăn decât fuseseam: orice s-ar întâmpla cu mine și cu cei de acasă eu rămân poet. Încercarea Gorgonei de-a pune ochiul pe mine să-mi clatine columna interioară eșuase. Dar împingerea lui Labiș sub tramvai, soldată cu frângerea coloanei vertebrale la propriu, ce avea să se întâmple peste un an, avea aceeași obârșie: pentru mine ridicase Beniuc scutul, dar pentru cel ce-avea să scrie premonitoriu *Moartea Căprioarei* nici măcar Mihail Sadoveanu, protectorul său, n-a mai putut să țină piept.

9. LUPTA CU BINELE DE LA SINE

 n vara anului 1954, în ziua în care se făceau pregătiri de serbare școlară, cum era obiceiul la sfârșit de an de învățământ, pe la orele 12 s-a pornit o vijelie pe București cum numai acasă, la câmp, mai apucasem. În stânga porții, cum intri, poți vedea astăzi câțiva plop neguroși mergând în șir pe lângă parapetul scund de beton ce susține gardul de fontă al sediului partidului bălțaților democrației sociale. Primul dintre aceste lemne solemne „triste“ și-a pierdut unul din cracii pletoși, smuls de către furtuna scurtă dar brutală care a umplut de vreascuri și cioate alea Școlii și oficiala Șosea Kiseleff. Până seara, la ora marelui recepții, a fost retezat ramul ce se mai ținea în câteva așchii; arăta ca un plop aparte, de parcă era puiul arborelui de care se deslipise, au adunat rudele și toate lodbele uscate și alte crengi și crenguțe verzi ce căzuseră în lupta cu vijelia. Am înțeles cu spaimă vestea, superstițiile dendrologice erau în vigoare în satele de unde veneau cei mai mulți dintre noi: acest plop era pentru mine salcâmul lui Moromete când acea capodoperă a lui Marin Preda se afla în manuscrisul încă cercetat de Aurora Cornu...

Balul promoției a III-a a Școlii de Literatură a întrunit mulți scriitori ai vremii, ceremonia cu tipicul de asemenea al vremii: s-a dansat, s-a cântat, iar Moțul ne-a dat o lecție jeluind ardeleneste o capodoperă populară: „*Banii nu se fac așa/ Stând în cârciumă și-a bea/ Banii / Banii se fac la pă-*

dure/ Din firiz și din secure/ Banii!/”. Mesajul era categoric: La muncă, dragii noștri! S-a ținut și nelipsita șezătoare literară, un „florilegiu“ de „creații“. Eu am citit o poezie zisă „*Ion Gheorghe care este și acela ce-ar fi fost*“ săltărețind o viziune ca în fotografia-montaj a celor doi Labiș, despre care am scris mai sus, ce trebuia să pună omul pe gânduri, că ce-ar fi fost dacă nu era Actul [de la 23 August], rămâneam sărăntoc, neisprăvit. Trăsnaia a plăcut, ședeau ăia doi de mine la o masă și se contemplau... I-am atras atenția lui Zaharia Stancu, somitate a literelor vremii pe celebrul **Descult** cu Darie copilul model al narațiunii confesive, în propozițiuni scurte din repetiții sacadate ca un descântec cu dus întors. Directorul Teatrului Național și Directorul Gazetei literare, m-a invitat cu bizara mea compunere rimată la redacție, dar în ziua în care m-am prezentat nu trecuse pe acolo întrucât îl trăsese de mânecă Teatrul. Am lăsat poezia, precum ne înțelesesem, la acea doamnă Adi Fianu, secretara fac-totum a gazetei, și după ce mi s-a lungit gâtul tot uitându-mă în zare și poema tot nu mai apărea, am prins o audiență la Domnul Stancu, țăranul de la Salcia, uns cu toate irurile, grad mare în trecut precum și în viitor. Cel ce-avea să scrie în Contemporanul, când cu scandalul mondial în care unui scriitor sovietic i se acordase premiul Nobel pentru un roman „denigrator“, **Doctorul Jivago**, o pagină valahă: „N-am auzit de Pasternak“, și mai apoi cel ce avea să rămână singurul scriitor român dus pe ultimul drum pe afet de tun, mai ceva ca un general; Stancu acela de care nici Ceaușescu nu se apropia decât cu apelațiunea „Domnul Stancu“; ce mi-a spus mie, țăran de la Florica, după ce i-am relatat cu nervi asupra bătrânelor lepre Milo Petroveanu și Paul Georgescu? „Ion Gheorghe, ascultă la mine, ascultă, ia seama, gura bate curu!“ Am rămas perplex nu atât de amenințare sau de în-

vățatura părintească ce mi se dădea ci evident de cruzimea limbajului; așa mare scriitor domnesc să dea el pe gură cuvântul ce-i numea... posteritatea.

Gata, se terminase idila! Tot ce-a urmat după serbarea școlară marchează Izgonirea din Rai. Cățelandri, dar nu încă dulăi, aveam să ne-arătăm și noi colții hămăind alături de câte un lup mai bătrân, fiindcă era și-o vreme turbată după un viscol de pomină de-ajunseseră troienele până la felinarele stopurilor și cantina Școlii fusese aprovizionată de către camioanele armatei; a venit moartea lui Stalin și-au pornit sloiurile pe toate fluviile țărilor din răsărit. Noi eram niște torente și nu înghețaserăm decât pe la mal, o sticlă subțire ca foița de ceapă, noi trăiserăm în sera din Șoseaua Kiseleff, ne-au luat cu patul germinativ și ne-au răsădit care pe unde, cum îi fusese totuși scris în „Legile omenești“. Sălăjan la revistele pentru copii, N. Stoian la Tânăruț Scriitor, eu la revista Albina unde am lucrat doi ani și-am cutreierat țara să scriu reportaje despre contractări și despre alte plăcute aspecte ale campaniilor agricole...

În al doilea an s-a schimbat conducerea cu o haită de la România Liberă compusă din unul N. Trestieni, una Ecat. Chelbașu și altul Virgil Tozo. Țsta făcuse școală de cadeți în Germania, se întorsese în țară tânăr ofițer oferindu-și serviciile pe frontul din Vest și eșuase pe la gazetuța aia de frontul plugarilor și de cămin cultural. Ce fiară era mediocrul ăsta! Când mă vedea cu o carte de literatură pe masă începea să urle că acolo nu-i Școala de poeți, să citesc ziarele, să fac documentare! L-am înfruntat cât am putut încurajat de-un coleg mai în vârstă, cu umor și carte clasică; mai târziu a devenit membru al Uniunii Scriitorilor, autor pentru copii, epigramist, pamfletar cât se putea mișca acest gen pe atunci, Stelian Filip, care ori de câte ori era martor la scenele ce mi le făcea Tozo exclama: *Târlai la,*

târlai la! băgând acul cu gămălie al duhului său suprarealist în balonul ofițerului deblocat, dar secret.

Într-una din zilele persecuției de lectură extraredacțională, când mi-am revendicat dreptul de scriitor, cadelul mi-a zis-o ucigaș: Lasă, domnule, că n-o să fii un Șolohov!, ca și când el ar fost un Ilia Ehremburg! Nu mai era de trăit. Vechii colegi, George Ciudan, Clement Munteanu și ex-redactorul șef M. Dumitriu, peste care se suprapusese haita de la România Liberă, dădeau din colț în colț cum îi stă bine lașului de român, cum numai în mediile gazetărești ale vremii puteai întâlni.

Redacția de atunci a Albinei era într-un bloc în care funcționase celebra Bancă Mormoroș Blank de-l fripsese pe Moromete, despărțită doar de trei metri de paviment de Autogara în care descinsesem pentru Școala de Literatură de unde, între timp, fuseserăm evacuați toți, dar cu buletin de București. Am dormit câteva luni în redacția Albinei, pe două fotolii de piele față în față, între care cădeam la cea mai mică mișcare. Dimineața, când venea femeia de serviciu, mergeam în patru labe până mi se desmorțeau oasele. Mai târziu blocul acela, cu mare cerc de piatră deasupra pe colonade, avea să i se împună lui Ceaușescu drept model de arhitectură și l-a reprodus în toate acele corpuri de beton armat ce fac astăzi Centrul Civic. A dracului treabă! Unde-mi dăduseră mie zeei cuib de șoim, în chiar Clădirea Arhetip a viitorului fracturat pe 22 Decembrie. Drept răsplată pentru nopțile mele de somn în redacție agrar-culturală, după așa-zisa Revoluție, m-a chemat un nou director al Uniunii Scriitorilor, pe numele său tot lancu, și m-a anunțat solemn că mi s-a repartizat casă de patru camere în Centrul Civic, dar eu am refuzat întrucât, ca un țăran vechi, am gândit să nu mă-ntind decât atâta cât este plapuma: cu ce urma să plătesc eu chiria, în-

treținerea și celelalte, dat afară ultima oară de la „Luceafărul“ de către echipa de scriitori revoluționari? Mai târziu am realizat cât de prost fusesem chiar și la bătrânețe. Când Angela Marinescu, din vorbă în vorbă într-un autobuz de Balta Albă, îmi împărtășea situația ei: luase luxosul apartament, îl vânduse și rămăsese în casa ce i se dăduse mai dintâi, pe vremea „Dictatorului“. În fine, mai era un bloc al scriitorilor cam peste bisericuța celebră demolată, acolo pe chei, în capul Podului Mogoșoaia, față în față cu Blocul Arhetip în care dormisem eu ca reporter cu 600 de lei, dar se repartizase cu mult ciopor de scribi „pe central“.

Ce se întâmplase? În anul când eu am făcut grevă, cu memoriu la autorități, ca redactor la Luceafărul, un activist de la Comitetul Municipal București, Teodor Gheorghe, cam prieten, trimis pe lângă mine să mă „înțeleagă“, m-a pus să fac o cerere de spațiu locativ, nou, că se mutaseră după cutremur mai toți, în chiar săptămâna mea de grevă. Ajunsă nu știu cum în mapele lui D. R. Popescu, preluate de către Dinescu, „cel mai tânăr președinte al tuturor scriitorilor“, noul director la Uniune a dat curs solicitării și m-a convocat să-mi anunțe pleașca: eram și eu *dizi-dinte*, nu cât ei, dar oricum, le trebuia... Refuzând din rațiunile ce le-am expus, am rămas cu fiorul unui gând: cineva mai puternic decât oamenii îmi circumscria spațiul la București aducându-mă, după încâlcite evaziuni în timp, în preajma Autogării în care debarcasem și în umbra Blocului Arhetip al Centrului Civic. Și astăzi ceva mă face să cred că aventura mea în zona Muzeului de Istorie și a Casei Poporului încă nu s-a încheiat.

Am plecat de la Albina exasperat și în urma unui gest fără precedent în presa socialismului. Am înaintat demisia scrisă, lucru de-o gravitate politică mortală. Abia pe vremea venirii lui Eugen Barbu în fruntea revistei Luceafărul,

la intervenția acestuia pe lângă tov. Drăgoescu, mare la Secția de Propagandă, am fost iertat dupt un ciclu purgatoriu de cinci ani de corectură. La vârsta de 20 de ani o terminasem cu presa. Am încercat pe la *Drumul Belșugului*, o publicație de minister, unde zeii mă trimiseseră să văd și eu pe un Angelo Miculescu ce avea să ajungă mai apoi ministru și ambasador, socru de Bombonel și scriitor de anunțuri pe uși. Anume pe prima ușă din stânga, când urci la etajul al II-lea, la ieșirea din liftul Ambasadei României în R. P. Chineză, mai era în vigoare un afiș ce avertiza: „Ușa se închide ușor, să nu faci zgomet!”. Chestie de soiul: Nu călcați firele nici chiar căzute la pământ!, special scris de către Angelul. Se perindaseră între timp vreo trei ambasadori, dar acel anunț menit să asigure liniștea holurilor diplomatice și integritatea geamului ușii pe care era fluctuația cea mai intensă, rămăsese neatins. Trainice instituției, imuabile cutume, încât sunt momente când îți scapă cronologia și găsești oameni și acte publice la distanțe de ceva decenii, montate unele la altele de-ai jura că s-au petrecut totodată, fără să tulbure cronica reală a societății cu acel colaj straniu. Tocmai aceste „permanențe” m-au derutat cu seninătatea lor cinică, greu de înțeles de către un ins ca mine care a cam dat cu piciorul unor situații sociale la care alții alergau în patru labe. Eu însă eram elevul lui Mihai Beniuc, cel ce deschidea ușa cu piciorul, singurul fiu de colectivști.

Demisia de la Albina a rămas o tinichea foarte zornăitoare, care stârnea javrele de presă cu mare și sinistru cor de urlete. Până în anul 1957 când mi-a apărut cartea **Pâine și sare** ce mi-a adus intrarea în Uniunea Scriitorilor, am tras-o, cu toată divină protecție a Marelui Moț de la Sebeș. M-a susținut mult în această perioadă Miha Dragomir, redactorul șef al revistei Tânăru Scriitor.

Față de memoria acestui poet și traducător, îndrumător de tinere talente, brăileanul cel ce mă exaspera cu ochelarii lui cu lentile de sticlă mată, întrucât nu-i puteam urmări uitătura să i-o înfrunt, datorez următoarele relatări. În urma unei documentări pe seama unui reportaj din Scânteia Tineretului al lui Ion Băieșu despre un țăran din satul Șoldanu, de pe la Oltenița, care era, după câte aveam să constat, sanitar ca și tata, și care se remarcase printr-un record la cultura de cartofi, am scris lungul poem **Stanciu Bora**, în stilul mucalit al lui *Vasili Tiorkin* de Alexandr Tvardovski. Numele eroului meu îl împrumutasem de la un văr de-al tatei, cu casă grea de mulți copii, peste drum de noi. Mihu Dragomir, lansator de noi scriitori, mi-a făcut o prefață lungă, meticuloasă și m-a publicat în revista pe care o conducea și căreia îi datoram venirea la Școala de Literatură. Când mai târziu a venit la redacție și Dan Deșllu, dublându-l pe Mihu, și eu le-am dat poeme din cartea mea viitoare **Căile pământului** am căzut în disgrația cuiva. Acest Mihu, autorul de mai târziu al poemului despre actul de la 23 August 1944, **Întoarcerea armelor**, era un scriitor cu un prestigiu pe care nici azi nu mi-l explic. Nelipsit din marile comandouri culturale ce susțineau celebrele șezători literare, ținea de-o ocultă militară în civil și aduna în jurul său tineret pe care îl aducea în literatură; salva și el vieți de studenți prigoniți din cauza dosarelor de cadre, cum a fost cazul cu Mihai Negulescu.

Zburătăcindu-ne vremea de la Școala din Kiseleff, o încurcase și blândul, tacticosul, miosul Mișu, cel ce n-a fost auzit ridicând glasul, cel ce scria poeme care după câteva strofe îți dădeau senzația ce-o ai după ce culegi toată ziua strugurii și ți se lipesc degetele de zahărul mustind. După ce și-a făcut vacanța, rămas fără repartiție sigură într-o redacție, fiu de podgorean de la Fântânelele de Mizil într-a

căruia casă natală fusese instalat prin expropriere dispensarul sătesc, trecuse și el pe sub nasul Gorgonei; boala social, o găinea după ale gloriei literare, până în ziua ce vom relata. Urcând el cu damigeana mare de vin nou și de soi: riesling de ceasla, și căpșunică și crâmpoșie ot Fântânele, căutându-și loc din vagon în vagon, a dat peste un grup de scriitori ce se întorceau dintr-un turneu de șezători prin ținuturile moldave, la soroc de „poamă razachie“. L-a recunoscut fostul lui profesor de Măiestrie Artistică Mișu Dragomir, și-a spus năduful, s-a desfundat damigeana, în câteva săptămâni s-a scuturat Mișu de răpciugă politică și unde a-nceput el a lucra la o revistă militară și-a colabora la edituri asemenea, încât mai apoi l-au adus în redacția de pe Ana Ipătescu, la Luceafărul ce succedase Tânărului Scriitor, unde mai apoi s-a pus pe Cronică Plastică vizitând expoziții, ateliere de pictori și dând note cu atâta competență încât numai Dinu Săraru îl mai egala într-ale sale cronici de teatru. Și unde mi se puse a sări pe scara oficială ca un ied și picioarele-i nu ezitau pe marmore și covoare, birou de redactor-șef la publicațiile pentru copii, și unde venea și el la Mangalia la Casa de Creație și Odihnă pe care Zaharia Stancu ne-o cumpărase de la tov. Ceaușescu. Și nu lipsea Mișu de la nici o întâlnire de la Neptun a Tovarășului cu „un grup de scriitori reprezentativi“, până ajunsese cel din Fântânele în Nomenclatorul cortegiilor însoțitoare ce trăgea tânărul Secretar General după el prin celebrele vizite de lucru, până când apoteotic intră în celebra antologie Omagiu un veritabil codice al blagosloviților de dumnezeul mamei ei de Securitate. Atât de mult înzestraseră zeii cu lipici politic pe acest fiu de chiabur încât se-ajunsesse la o dramatică dependență a autorităților față de producția lui de versuri: nu se mai putea ține nici Congrese nici Consfătuiri pe țara dacă delegații și tot prezidiul nu pri-

meu Saluturile pionerilor și copiilor patriei în versuri frumos ritmate și rimate compuse, însă date anonime, de către poetul Mihai Negulescu. Asta este!!!

Eu însă, la locul meu pe care mi-l asigurasesem cu Demisia din Presa de Partid! Nu trebuie să invidiem pe nimeni dintre prietenii noștri din tinerețe, că se însoară, că ajung, că se-ajung mai înaintea noastră; la următoarea răsturnare de regim se-alege praful și nu mai rămâne decât ceea ce n-am știut să prețuim la adevărata valoare: suferința și nedreptatea cele cu măsură date de zei pentru a face din noi semenii lor. Unora le dau de toate într-o a-i pierde, altora numai strictul necesar pentru a-i susține într-o perpetuă ațâțare: lupta cu binele de la sine, o altă față a aceleiași zădărnicii, ai zice.

10. AȘA RĂTĂCIRE MAI VA!

Am împlinit 20 de ani în Munții Rodnei. La vreo zece kilometri de orașelul acela de țărani mineri și crescători de vite se află localitatea Valea Vinului, pe Izvorul Roșu, unde Uniunea Scriitorilor avea o Casă de odihnă și creație, o fostă cabană de vânătoare a unui grof, prin curtea căreia curgea un torent de borcut. La vreo cincisute de metri în amonte fusese captat, dar șuvoaiele afluențe făceau bazinul de apă minerală să dea pe delături. La poarta acelei vile de vacanță era instalat un robinet la conducta trasă de la cisterna de beton. Treceau camioanele cu pirită spre Rodna, șoferii opreau să bea aceea apă care fierbea în cana de pe chiuveta de piatră; veneau aceleași camioane după ce deșertaseră minereul și opreau să dea jos locatarii cei veniți de la Cluj, de la București. Știam că se apropie ora mesei după momentul când femeile de la bucătărie treceau prin curtea vag pietruită ducând cofere de sticlă aburite cu apa aceea spuzită pe mesele cantinei. Se mânca din belșug și gătit de către celebrul Domn Marinescu, fostul bucătar al lui Malaxa, moștenit de către scriitorii odată cu imobilul din strada Ana Ipătescu. El ne hrănea la Școala de Literatură și, ca un semn de continuitate de stil de viață, ne urma aici în munți...

Deși terminaserăm cursurile, mulți dintre noi am continuat să locuim în Șoseaua Kiseleff unde ni se făcuseră buletine de București, și să ne mai bucurăm un an pe la Ca-

sele de odihnă ale scriitorilor: Castelul Pelișor și vila Cavalierilor, la Sinaia, și această Vale a Vinului mineral, cam evitată de către grofimea scriitorilor întrucât drumul de la București era lung, iar de la Rodna nu exista un alt fel de vehicule decât camioanele minerilor. În vara aceea am cunoscut acolo pe marele mohorât Geo Dumitrescu, încă în umbră pentru ceva daraveli de trecut politic, dar asiduu traducător din lirica sovietică, pe și mai pătatul Ben Corlăciu de pe care nu se zbiciseră lăturile criticii literare îndrumate de Vitner pentru romanul **Baritina**. Acesta de fapt ședea cu chirie la o casă de miner din preajma *stațiunii creatorilor*, încă proscris. Cel mai tare, cu bani și cu glorie oficială era Nicolae Jianu, căsătorit cu doctorița de la Valea Vinului, autor al unui roman despre clasa muncitoare **Izvorul Roșu**, titlu inspirat de calea de apă a acelui meleag de mine de plumb-pirită și alte neferoase, laureat al Premiului de Stat pe care mai târziu l-a refuzat în semn de protest în contra a nu știu ce situații. Se zvonea că fusese „influențat“, atras într-o cursă ideologică și apoi turnat de cel de-al patrulea damnat al grupului, Grinevici, pe care mi-l închipuiam ca pe-un bandit de conștiințe, dar, când peste ani, l-am cunoscut pe la cantina de la Casa Scriitorilor și pe la ușile lui Traian Iancu împușcând francul, am fost dezamăgit profund și am conchis cât de a dracului este lumea.

Figura luminii și a bucuriei verilor de vacanță era însă George Lesnea, inegalabilul tâlmaci al lui Serghei Esenin. În vara aceea se mai afla acolo și Geo Șerban pe care Bogdănel, fiul marelui traducător de la Iași, îl deosebea de Geo Dumitrescu prin diminutivul Geuțu; cunoscător al munteului, vechi colindător al lor, autorul **Cântecului deplin** și **Argint** a organizat de „Sfânta Marie“ o excursie la Borșa. Cu mașinile minerilor, cu trenul de la Rodna prin Ilva Mică și nu știu mai cum am ajuns în Maramureș la celebrul com-

plex turistic. Echipă mare, la care s-au alăturat persoane culturale, didactice de la Cluj, dintre care un anume profesor Marga, cred că actualul ministru al învățământului; animație, duel de epigrame, recitări, șezătoare literară ad-hoc, din te miri ce. Țâșnea spiritul și voia bună ca torentul mineral în graiul moldav, o încântare. Prezența tinerelor doamne din învățământul de la Cluj, faptul ca atare al excursiei deslănțuiseră verva celebră a blândului poet, fost tipograf și stâlp de cafenea literară. Intervenția sporadică, în mușcătură subțire, a lui Geo Cel Mare-Dumitrescu dând comentariu mucalit și farmecul contrariilor fulgerat de flama ideii. Zburdă și hârjoană de creiere, de limbi, de cărți, de vieți contemplându-și propriile abisuri. Se trăia cu sufletul la gură căci vorba cântărețului: „Nu se știe până mâne ce se va alege și din noi“.

Excursia aceea de două zile a fost pentru mine un curs de inițiere în multe privințe, iar animatorul ei venea din Tărâmul Providenței și-a mijlocit relevanța Providenței. După ce am petrecut o noapte de refacere la o stână, am pornit prin Pasul Prislop înapoi spre Valea Rodnei pe cărări, pe coame de munți. De cu zori ne-am tot ținut grup, ciotcă după călăuza cea agreabilă ce nu mai ieșea din transa montană ce-l stăpânea de când o plănuise. Nu știu cât am mers până am intrat în livezile cele de afine ale paradisului hiperboreean, când am băgat de seamă că sunt singur. Nu știu ce se întâmplase, dădusem pe după o muchie, pe după jnepeni și zadă, îi pierdusem din ochi. Intrasem pe Tărâm! Și lucru ciudat, conștiința că m-am rătăcit mă exalta. Ca o beție, însă limpede; și-o îngâmfare și-o siguranță de sine de-a dreptul idioate întrucât țineau de nefiresc, de inconștientă, de-o exagerare interioară care nu știu pe ce se întemeia. Am ajuns pe coama lanțului montan, zare limpede în preajmă câtă vrei, și-o sfântă cărare pe toată creas-

ta balaurului geologic. Țsta-i drumul!, mi-a răspuns cineva de nicăieri, din sinea mea; am avut percepția cuvintelor ca un fenomen acustic, de grai, șoaptă de ventrilog. Era o experiență ce avea să se repete peste ani: când ajungeam în descifrarea inscripțiilor monetare sau de pe statuetele de paste litice, într-un nod lexical, într-o răscruce tensională, după o fracțiune de îndoială și derută, când sensul unui cuvânt aluneca printre degetele zeului lucidității și rigorii filologice. Dublul meu mi-l șoptea, însă pronunția gândului era atât de violentă în forul interior de parcă mi-l strigase cineva la ureche și tresăream. Cu acel prim zvâc lexical interior și înarmat de infatuarea interiorității mele sacre am pornit pe cărarea de oi trăindu-mi inspirația montană până m-a scos la drumul de camioane cu pirită, pe malul Izvorului Roșu, la câteva sute de metri în spatele pavilionului grofesc al Casei de Creație. Parcă legat la ochi cu o eșarfă care în loc să împiedice vederea mi-o lumina și pasul mi-l dicta, încât n-a fost ezitare, nici îndoială să fi determinat un popas orientativ, ceva ocol: săgeată până la țintă am fost. Tot ce mi-aduc aminte se leagă de două momente: când, tras de-o cărare m-am trezit pe creastă unde jos, la câțiva metri sub mine, erau nori umblând alburii și ploua blând argintiu, iar, în sus de mine, tot împrejurul de plai concret și iarbă mare, era soare și cărarea unică **așternută**, derulată de pe un mosor imaginar, și când m-am întâlnit cu doi ciobani supraveghind un cârd de oi și, lucru ciudat, fără de câinii altfel indispensabili, pe care i-am întrebat exact în locul unde cărarea mea se desfăcuse în două de trebuia să deliberez pe care fâșie s-o apuc: am întrebat care-i drumul către Valea Vinului. Acestea sunt singurele momente de care îmi mai aduceam aminte odată ajuns la Casă și altele nici astăzi nu mai pot regăsi. Acolo am împlinit eu 20 de ani, singur, dacă singurătate a fost aceea, și-am

trăit starea fizică și suprafirească a graiului, faptul inspirației ca stare de orientare și iluminare în concretul vieții, starea transfigurării și concentrării spațiului și-a timpului ca dimensiuni arbitrar și eronat măsurate de om. Plecaserăm cu toții de dimineață, iar eu pe la amiază ajunsesem. Cu patru ore avans față de echipă, față de Geo Cel Mare, față de inegalabilul traducător al lui Esenin. Întrebaseră de mine păstorii aceia, se asiguraseră ca nu mi s-a întâmplat nimic de rău. Cel ce mi-a tălmăcit reușita mea, scrutându-mă cu uitătura-i ironică alertată ca de-o vedenie, a fost Marele Geo atribuind recordul meu celor ce li se cuvenea: sigur te tragi din păstori, numai ei au atâta fler la munte! Așa era, mă ochise bine autorul **Libertății de a trage cu pușca**. Însă alerta aceea, bănuiala ușor înspăimântată că în ziua aceea frizasem fantasticul și că uzasem de magie a dăinuit în privirea lui Geo Dumitrescu până când, găsindu-mă redactor la România Literară unde venise el șef de câteva săptămâni de se confrunța cu Al. Oprea, adjunctul, s-a supărat de refuzul meu de-a mă înregimenta la viziunea lui gazetărească, a făcut tot posibilul să mă înlăture: îl aducea în ședințe pe Vintilă Ivănceanu prin care ne administra discursuri drăcești inspirate de Europa Liberă, către care acel Burși s-a și retras după ce, împreună cu Valeriu Oișteanu, nepotul lui Răutu, între timp mâncaserăm la el acea **cușcuș** în câteva rânduri.

Dar acea premoniție politică, devenită realitate istorică după contrarevoluția din Decembrie, m-a atins cu aripa ei de vampir al peșterilor tot la Valea Vinului, la câteva zile după aventura montană. De 23 August, ziua națională, administratoarea Casei de Odihnă și Creație, o doamnă masivă cu numele de Pop a pus masă festivă, cu tot tacâmul de argint. În capul mesei, autoritățile locului și Colaboratorii la bunul mers al unei asemenea întreprinderi de agre-

ment și odihnă pe care i-a firitisit în discursul festiv. Printre ei mi-a atras atenția un ins burtos, supraproportionat, cu ceas cu lanț de aur în buzunarul de la vestă, în gheroc de stofă impecabil croit pe el; îi dădea o superioritate de clasă istorică nederanjată de cea de-a X-a aniversare a Zilei Eliberării sau Revoluția democrat-populară. Siderat, contrazis în cele ce învățasem la Școală, mă uitam la acel personaj parcă decupat din tablourile alegorice ale vremurilor: un Capitalist a avea mâncând, bând și aplaudând ziua de 23 August. Era, cum aveam să aflu de la cei mai știutori, patronul parcului de camioane închiriate minelor de pirită, cele ce ne aduceau pe noi scriitorii din gara Rodna la vilă. Treaba lui cum își păstrase „puterea economică“ la mai bine de un Cincinal de la Naționalizare, treaba lui de Capitalist! Când, după lovitura de stat contrarevoluționară de la 22 decembrie 1989 scânceam și mă văităm scârbit de absurdul istoriei, venea zeița Clio și, agitând a muștrare degetul drepte ei, îmi zicea: Ți-am arătat la Valea Vinului la masă mare, când abia făcuseși 20 de ani, să vezi cu ochii tăi Capitalismul și n-ai înțeles avertismentul meu, acum trage consecințele!...

Rămâne să ne mai gândim, dar eu trăiesc neclintit în sentimentul că etapa istorică prin care orbecăie românii de aproape un deceniu este un accident istoric, o anomalie; unele dintre acele mari replieri filozofice, etice și sociale din care popoarele vor ieși purificate de greșelile la care Doctrina coexistenței pașnice a obligat Partidele Comuniste să consimtă. Vina lor constă în aceea că nu și-au avertizat popoarele asupra acestui catastrofal recul în mare parte acceptat. Încrederea neghioabă a răuvoitorilor și țăranilor în Serviciile secrete care i-au vândut cu nerușinare va trebui să ni se motiveze în viitor. Dacă știau să evite marea capcană tehnologică zisă în mod aproape premoni-

toriu Cursa înarmărilor, și dacă nu s-ar fi dat pe mâna sinistrului Gorbaciov sistemul socialist ar fi ajuns în anul 2000 orânduirea planetei. Chiar și în aceste condiții eu zic: Mai stăm noi de vorbă! Socialismul purificat de ideologia imperialistă fondată de Testamentul lui Petru Cel Mare va fi modul mondial de viață al Mileniilor.

Revelațiile mele pe Munte la 20 de ani s-au constituit într-o **cartelă magnetică** pe care funcționează computerul meu cel mai intim și fără greș. Excursiile în care m-a atras divinul tipograf poet-tâlmaci George Lesnea după aceea au umplut un gol gnoseologic pe care nici o bibliotecă n-ar fi fost capabilă și au produs în subconștientul meu trezirea fondului cultural atavic. Când, după 60 de ani, în cartea **Bisericile Cimeriene pe Doctrina Morții Eroice**, în manuscris, mi se revelau numele bazileilor-magi și sofine consacrați în toponimia montană, din zona ce-o escaladasem în zilele petrecute la Valea Vinului, în virtutea faptului că într-acele cote de relief au fost îngropate cu cenușa precum și Vasilcile Apoteotice ale acelora, simpla transcriere a deonimelor **Corundiș, Lala, Păpușa, Rodana** mă umpleau de-acea aroganță și conștiință a valorii proprii repetând actul de grație gnostică, păgână și protoistorică pe care mi-l revelase rătăcirea de la Moisei la Rodna. Așa rătăcire mai zic și eu!

Ce n-ați da voi, detractorilor, să rătăciți ca mine pe Munte la 20 de ani! Dar nici grupul ăla de sriitori, fiecare proscris în felul lui, nu s-a strâns în jurul meu fără noimă, fiecare mi-a încredințat un mesaj: fie să urmez lor, fie să mă feresc de viața care pe ei i-a strâns ca ursul în brațe de le-au sărit ochii din cap și-au rămas mușcați, „pe viață“ însemnați. De pildă Ben Corlaci care își revenise când s-a schimbat garda la Luceafărul și în locul lui Deșliu a fost numit Barbu. Garantat de autorul capodoperei **Groapa**, cel

ce atunci când l-am cunoscut eu la izvorul de apă minerală ca vinul de șampanie bolborosind, era cazat dincolo de gardul scriitorilor: a fost repus în drepturi, tipărit și reeditat în Biblioteca pentru toți; primise casă în Balta Albă într-un bloc vizavi de mine. Se „integrase“ după Congresul al IX-lea al Partidului și de aceea exilul la Paris și apoi greva foamei în care a intrat acolo, ca formă de protest la nu știu ce de-acasa, m-au tulburat. Cu două lucruri a marcat memoria mea: atitudinea lui antisovietică pe timpul regimului de ocupație exprimată neslăbit, cotidian și sibilinic, și din senin prin proclamația în stil „hodoronc-tronc“: Și mai dă-i în mă-sa de nemți! Probabil un slogan dinainte de 23 August de mare actualitate și la a X-a aniversare. A doua situație de soiul „ajunge o bătă la un car de oale“ a fost o replică ce mi-o dădea la un entuziasm patriotic al meu. Ben Corlaci, pe care autoritățile ni-l prezentau ca pe un ratat și reacționar, de dincolo de gardul scriitorilor, în vreme ce Deșliu era poet național cu două premii de stat, mi-a zis-o în felul ce urmează: *Domnu' Ion Gheorghe, nu vorbi așa; când s-a cedat Ardealul de Nord juraserăm să stăm pe poziție până la ultimul om, dar când a venit ordin să părăsim obiectivul am ieșit din adăposturile blindate, cu armamentul de gât și plângând. Până la Sibiu tot într-un hohot de lacrimi a ținut nenorocita aia de repliere.* Bun învățător Ben Corlaci! Și cum mi l-au scos zeii în cale la 20 de ani pildă și amenințare de la idolița istoriei. Dar nu toate le înțelegeam la vreme, și-o țineam în greșală, cum a fost și cu avertismen-tul ce mi-l dădu mai târziu o doamnă secretară de la Lu-ceafărul: *Domnu' Ion Gheorghe, ia uitați-vă prin Buletine-le astea, să vedeți importurile și exporturile noastre: 90% din U.R.S.S. și în U.R.S.S. Nu vă dați seama, când or închi-de robinetul s-a zis cu noi! Era un mesaj ce mi se trimetea prin D-na Nety, fosta secretară a lui Zaharia Stancu pe vre-*

mea când elogiam fronda lui Ceaușescu față de Moscova.
Bag seamă că nu receptăm decât acele vești pentru care
am fost predestinați a le primi.

11. CĂILE PĂMÂNTULUI, REGRETELE TÂRZII ȘI GRUPUL DE REEDUCARE ȚURCANISTĂ: DEȘLIU-ACHIȚEITOM

Nu-mi amintesc prin ce împrejurare am ajuns la cenaclul studenților de la Casa lor de Cultură. Am citit un ciclu de poeme țărănești „eseniniste“; fiind bine primite, redactorul șef al revistei Viața Studențească a selectat de-o pagină. Activistul se numea Alexandru Ionescu și colaborarea cu mine nu i-a priit. În numărul inediat al revistei ce conducea mi-a publicat poezia „**Sunt născut din dragoste pentru pământ**“ – fruntea cărții **Căile pământului** de mai târziu. Apărută în pagina I, pe pată de culoare violetă, anunța ciclul ce urma să apară în numărul următor. Tam-tam-ul n-a fost a bună. În chiar săptămâna aceea au început în facultăți verificările, erau purificate dosarele și purificate „rândurile tineretului studios“, fiii de chiaburi demascați, eliminați când mai aveau o jumătate de an până la examenele de diplomă. La Filologie, îmi relata mai târziu mazepa de Sânziana Pop, opera o tripletă alcătuită din cei mai de viitor tineri activiști: Virgil Trofin, Cornel Pacoste și Ion Iliescu. Făceau „mișto“ de clasă ironizând studentele îmbrăcate provocator; intelectualitatea „în leagăn“ lua niște bobârnace istorice, se oropsea și se ticăloșea salvându-se mai apoi în colaboraționismul cu Securitatea: junele studioase din spița Sânzienei se lipeau mai apoi la tinerii ofițeri cu epoletii albaștri, intrau în

paturile ștabilor și ștăbușilor, lepădându-se astfel de morala burgheză și îmbrățișând idealurile clasei muncitoare; deficiențele biografice erau mai apoi „trecute cu vederea“ și se modela o pastă socială din indivizi și individe de mai mare dragul: puturoasă, oportunistă și gata să-și vândă aproapele. Astea și ăștia care umplu de câțiva ani Piața Universității sub balconul țârcovnicului ăla din Tighina, prezidențiat și mai apoi suspendat pe motive de corupție și trafic de autoritate, din plastilina aceea pătată au fost modelați, modelate: blandiene, liiceni, constantinești, să conducă o țară de ruine și handicapați.

Poezia cea de pagina I a fost interpretată ca un act de apărare a victimelor verificărilor originii sociale și de corupere a conștiințelor revoluționare prin ideea că acei copii de chiaburi ce vină au ei, sărmanii, de sunt dați afară din facultate? Erau în vigoare mentalitatea și practica de cadre în virtutea cărora activiștii înșiși, foști muncitori curați, aleși bob cu bob, dacă urmau ceva cursuri universitare deveneau dubioși, sfârșind prost pentru că încercaseră să se desprindă, să se dezică astfel de condiția muncitorească. Acesta era momentul, iar când peste ani un universitar îmi demonstra că ura împotriva lui Ceaușescu se datorează și politicii culturale, de învățământ, a acestuia, care a spart dogma lui Gheorghiu-Dej deschizând porțile universităților tuturor fiilor de țărani și muncitori, dând astfel peste cap dominația culturală a străinilor, am înțeles adevăratul scop al rigorilor cu privire la păstrarea purității proletare prin interzicerea accesului la studiile superioare. Pe acest context social a căzut poezia mea din Viața Studentească. Redactorul șef și-a făcut autocritica, a fost trimis la altă muncă și l-am revăzut peste ani mulți prim secretar într-un județ dunărean: el a evocat momentul ce devenise istoric și eu am publicat în **Elegii Politice** poema „**Arta poe-**

tică și politică”, împăcându-ne cinstit cu viața. Poezia ce mi-o tipărise el pe pată de culoare în pagina I a celei mai prestigioase reviste studentești a fost prina mea creație căreia i se făcuse onoarea frontispiciului, a steagului de număr. N-am mai fost tipărit pe prima pagină decât o dată în Luceafărul de către N. Dragoș cu poemul „De tineri”, care avea să-i atragă apostrofarea din partea tov. Tiajelnicov, ambasadorul sovietic, cu prilejul unei recepții, precum mi-a mărturisit redactorul șef.

Categoric, mi-am zis eu, mie pagina I nu-mi poartă noroc; doar a treia oară părea că se schimbă ceva. Același Nicolae Dragoș, dar de data aceasta redactor șef al **Scânteii**, mi-a publicat un poem despre Secretarul General al Partidului, însă crugul zodiei mele era marcat de ghinion; din partea paginii I n-aveam să mă aștept la nimic bun. Ignorând scandalul ce-l provocase poezia „Sunt născut din dragoste pentru pământ”, am depus cartea la Editura Tineretului și am intrat în moara dracului. Era director poetul Eugen Frunză care dădea mare libertate de decizie redactorilor, însă cartea mea își urma destinul implacabil. M-a luat în primire un fost profesor de marxism, tânăr absolvent de școală de partid, un oarecare Scripcă. M-a convocat în mai multe rânduri, mi-a cerut să schimb versuri, să scot poezii, să aduc altele. Eu, ca stâlpul porții: cine vrea să intre este mai bine să-l ocolească de nu vrea să răstoarne căruța, până s-a enervat ăla și-a început să-mi citească referatul ce mi-l întocnise: cartea „deplângea de la început până la sfârșit soarta chiaburilor”. Când a împins mapa aia de carton cenușiu, legată cu două șireturi albe, de teniși, spre mine, că adică ia-ți asta și pleacă, să nu te mai văd pe aici, m-am sculat de pe scaun, am ieșit, dus am fost. Peste câteva săptămâni m-am adresat directorului care mi-a schimbat redactorul de carte. M-a dat unui absolvent din

seria de după noi al Școlii de Literatură, Victor Zednic, ce avea a se prăpădi cu Geta lui, o evreică subțire, blondă, înaltă și cinstită, sub ruinele unuia dintre blocurile din București prăbușite la cutremurul din 1977; cu defect fizic la un picior, temăcios dar curtenitor și cunoscând cum să-i ia pe poeți; am început lucrul la carte: acea tocmeală din care scriitorul român câștiga în cele din urmă; cenzorii de la toate etajele știau cât trebuie să-i ceri cutărui poet, cât altuia, să nu iasă „un caz“...

La dimensiunea personală, de biografie propriu-zisă, am adăugat câteva poeme care lărgeau viziunea, încercând o frescă lirică a problemei; la unele țin și astăzi. Cartea s-a dat în lucru, au fost probate două coperte întrucât prima era pe culoare verde și atâta ne mai lipsea, să fim făcuți și legionari! Eugen Mihăescu a imaginat un ștergar de douăsprezece fire de grâu cu tot atâtea „spice belșugate“, iar Traian Brădeanu mi-a schițat un portret în tuș: un tânăr dârz, cu trăsături curate. Eram astfel „imortalizat“ pe planșă, a doua oară, după desenul ce mi-l făcuse doamna domnului Beldescu, precum am arătat mai sus.

În luna a IX-a 1960 a primit bun de tipar în tiraj de 1100 exemplare broșate plus 540 exemplare cartonate, cartea de poezii **Căile pământului**, în pragul primului și ultimului Congres al Tinerilor Scriitori. În sala de conferințe a Bibliotecii Universitare, pe care avea s-o incendieze cu tunurile actorul Caramitru în zilele Contrarevoluției, toată lumea literelor; prezidium cu Sadoveanu, Arghezi, Dan Deșliu și alții. Mihai Beniuc, Secretarul General al Uniunii Scriitorilor, a condus lucrările. În primele rânduri erau invitate autoritățile politice de tineret. Am fost salutați din partea muncitorilor, iar eleva Melania Cârje ne-a învățat despre ce să cântăm, din partea tineretului studios... După Raportul ținut de M. Beniuc au urmat luările la cuvânt. Țin

minte că îmi cumpărasem o scurtă de piele galbenă, ambiționat de către un tânăr ziarist la Scânteia, lile Purcaru, și poet căruia Secretarul General Beniuc îi cita în întregime o poezie de bine, de mare realizare... În pelerina aia, plin de mine m-am urcat la tribună de unde am tunat și-am fulgerat trimițând la cratiță femeile de activiști angajate în redacțiile revistelor de copii. Am elogiat pe tov. Demostene Botez, scriitor în vârstă care nu pregeta să citească poeziile tinerilor, să-i îndrume părintește, lucru ce avea să-l scoată pe bătrânul domn cu ghetre din mansarda Tânărului Scriitor. Iar când a fost numit directorul Vieții Românești și-i duceam poemele mele prolixе autorul volumului **Floarea Soarelui** mă primea personal și mă trata în regim de excepție, citea tipicr și concentrat în prezența mea paginile-mi, cerând explicații din strofă în strofă: aici ce-ai vrut să spui, dincoace cum stă chestia. Fie prudența ideologică, fie negura limbajului poeziei tinere de atunci, fie simpatia ce mi-o purta pentru saltul său social, stabiliseră între noi o relație specială. Acea relație s-a transmis și la Damian Necula, nepot al „tovarășului Demostene“, până la trecerea dincolo a bătrânului avocat, după care Damian ăsta a fost în exil la Paris de unde s-a întors vărsat de Secu' după 22 Decembrie, cu autoritate de dizident mare. În fine, ce-oi fi mai zis eu de la tribuna scriitorilor tineri, că la un moment dat sunt întrerupt de către un tânăr cu părul alb, purtând clasică și charismatică bluză albă, cămașă cu guler răsfrânt, tov. Virgil Trofin, mare, mare, mereu mare, Secretar al Uniunii Tineretului Muncitor. Mi-a pus o întrebare dintr-acelea de-atunci; cine-o punea n-o făcea că nu știe. Dimpotrivă! Eu am intrat în dialog trântind-o așa: chestia asta o știe orice elev! Bun! S-a lăsat frig în sală, dar eu parcă știussem și-mi pusesem haina aia de infatuat, piele de căprioară!

Mai încolo a luat cuvântul tov. Nicolae Roman, adjunct al C.C. al U.T.M., discurs dactilografiat pus la punct; și unde mă luă în târbacă și mi se aminti că „deși noi i-am atras atenția, el a publicat aceasta ca o sfidare, în fruntea cărții“, și unde făcu o analiză meticuloasă cu argumente în care erau demascate gravele erori ideologice, și unde trânti cartea de pupitru trăgând la răspundere Editură, redactori, organizația de tineret de la Uniunea Scriitorilor, iar pentru necunoașterea vieții recomanda din partea C.C. Utemist să fiu trimis la țară, la Gospodăria Agricolă Colectivă Livedea, o frunțașă de pe lângă București. S-a luat pauză. S-a zis cu Ion Gheorghe! De unde înaintea începerii lucrărilor nu mai puteam să-mi trag sufletul de colegi și colege de pe la toate cenaclurile din țară, în pauză fugea lumea de mine. Atunci am simțit prima oară acel gol al morții civice: un pustiu de nisipuri mișcătoare în care te scufunzi sub ochii morți ai semenilor tăi. Nici un cuvânt de la nimeni.

După o nefiresc de tărăgănată reluare a lucrărilor, evaluând gravitatea acelei chelfăneli, am așteptat concluziile anesteziat de-o ciudată presimțire. Beniuc, diplomat de carieră, umblat prin țări și prin culturi de șapte limbi și rusă, când a ajuns la capitolul „îndrumarea tinerilor scriitori“ a ridicat lejer și cărbunele ăla care-mi ardea cămașa în piept zicând: Ion Gheorghe este un tânăr cinstit, de bună credință, numai cam leneș! Fuseseră discuții în culise și rămăseseră toate în spatele cortinei de pluș roșu. S-a dat și-a doua pauză, în jurul meu se-adună lume care îmi strângea mâna, cam stânjenit: unii răsuflau ușurați sinceri. Am reținut strângerea de mână ce venea de la Zaharia Stancu. Chiar se ivise o solidaritate de breaslă.

Pesta ani aveam să primesc următoarele dovezi că omul, în genere, nu-i ticălos, că i s-a dat din naștere, ci din

împrejurările vieții. O dată, când ședeam pe la Podul Izvor și făceam cumpărături la niște magazine din Piața Kogălniceanu, dintre amărății care ședeau în stația de autobuz s-a desprins un bărbat în haine cam ponosite, de-o stofă aleasă, căci purtătorul lor fusese odată într-o muncă ce-l obliga să se poarte la ștaif. M-a strigat pe nume și, stând în fața mea cu ezitare, își spuse numele; era cutare Scripcă, își cerea scuze fiindcă „atunci am fost ticălos cu dumnea-voastră“. Primul redactor de carte la **Căile pământului** capotase și acum își reprobă fapta. M-am simțit prost, vinovat și nu știam curm să-l consolez căutându-i scuze cât mai credibile.

Altădată, pe Calea Victoriei, mergeam spre Casa Scriitorilor când mi-a atras atenția un claxon, venind pe dreapta, din spatele meu cineva mă atenționa că are să-mi comunice știu eu ce. Era o mașină de teren, cu număr de Baia Mare; veni ușor lipindu-se de bordură, se deschise o portieră. Un bărbat solid, cu capul mare, cărunt acum, ținu să-mi spună că el este tov. Nicolae Roman. M-a întrebat ce mai fac și m-a invitat, când vin în Maramureș, să-l caut la Partid că vrea să stăm de vorbă. Mi-a întins mâna, mi-a urat succes „în munca dvs. nobilă“ și apoi a demarat încet însoțindu-mă câțiva pași, cu semne de prietenie. Nu l-am mai văzut, n-am avut curajul să duc experiența până la capăt.

Întorcându-mă la vremea cărții **Căile pământului** și părăsind cadrul social, uman, să cercetăm versantul pe care se afla lumea scriitorilor desfăcând revista Luceafărul nr. 10 (69) din 15 mai 1961 (redactor șef Dan Deșliu) consacrat aniversării Partidului. Un panoramic din interiorul Sălii Mari a Palatului: vreo douăzeci de rânduri de scaune cu invitații, cu prezidiul adunării festive „organizate cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. La tribună tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej“. În

stânga paginii o poezie festivă: **Eu te iubesc!** de Demostene Botez. Sub fotomontajul cu prezidiul, titlu mare, roșu: **Revoluția Culturală** de Acad. Tudor Vianu. Jos, în dreapta paginii, la rubrica „Tribuna Scriitorului Tânăr“, eseul **Focul continuu** de Gheorghe Tomozei, la care ne vom referi în finalul acestui capitol. Pe pagina a II-a **Cronica literară**, de Gh. Achiței – **Ion Gheorghe: Căile pământului**. Spicuim din cele cinci coloane pe trei sferturi de pagină, format mare, câteva fragmente în măsură să ne explice pățania cărții și a autorului. Zice Achiței, la un an de la incidentul din Conferința Tinerilor Scriitori și de Aniversarea Partidului:

„E dureros să constați, bunăoară, citind un volum de poezii cum este **Căile pământului**, de Ion Gheorghe, că deși cartea este scrisă cu evident talent, că deși autorul a fost bine intenționat, când a pornit să-și adune poeziile într-o plachetă, ea nu-și atinge decât într-o mică măsură scopul. În mod firesc, te așteptai să găsești în paginile următoare versuri avântate, inspirate din procesul de transformare socialistă a satului românesc“. Așa se organiza un asasinat moral, cu ipocrit regret sub formă de ajutor dezinteresat, cu gura încleiată de principii.

(...) „**Căile pământului** a vrut să fie, probabil, în planurile poetului, un fel de monografie lirică a satului românesc contemporan, o monografie a universului spiritual nou al țărănimii muncitoare“. Adică ce, el se pune cu Dan Deșliu?!

(...) „Scriind despre trecerea țărănimii de la proprietatea privată la marea formațiune agricolă colectivă, Ion Gheorghe are în vedere gospodăriile mijlocașe. Ori, așa cum a arătat Lenin, țăranul mijlocaș are un dublu caracter: ca om al muncii se apropie de lupta clasei muncitoare; ca proprietar înclină către burghezie. Generând zi de zi, ceas de ceas și în proporții de masa capitalism, proprietatea privată devine neconținut izvor de suferinți pentru masele de oameni ai

muncii, de încălcare a cinstei, dreptății, respectului uman, al dragostei, a familiei“. Și ca să nu pară un linșaj se trecea în estetica umanist-socialistă manevrând categorii filozofice ale vremii, sacrosancte, mai cu seamă că autorul însuși recunoaște sub tortură, în beciurile de pe Uranus ale lui Deșliu, păcatul său atavic: „Însuși eroul liric al poeziei lui Ion Gheorghe mărturisește că s-a născut dintr-o asemenea dragoste: «Sunt născut clin dragoste pentru pământ străin/ Ce-o nutrea Anton D. Gheorghe, însurat/ C-o săteancă – Filofteia D. Marin/ Căreia atâția ani de flori i-a scuturat/ Și-am venit pe lume lanț de aur ca să leg/ Fata cea de flăcăul care n-o iubea / Și i-am priponit: pe ea de el, pe el de ea»“. Din rău în mai rău, eroul liric își acceptă condiția de chiabur și Achiței îi mai arde o vână de bou: „Dar el nu manifestă nici-o clipă vreun gest de împotrivire față de mediul social în care presupunem că a fost nevoit să-și irosească copilăria. În legătură cu dragostea aceasta de «pământ străin» noi am vrea să stăruim ceva mai mult“. Și Achiței stăruie: „(...) Precum se știe «setea de pământ», în sine, a constituit una din explicațiile mult trâmbițate în trecut, pe care sociologia burgheză românească le-a dat procesului de închiaburire, de pauperizare a oamenilor muncii de la sate, în folosul unei mâini de exploatare. Impresia acreditării unei asemenea idei, profund străine, se face simțită și datorită faptului că majoritatea poeziilor din prima parte a cărții sunt «variații pe aceeași temă»: dragostea vândută pentru pământ, setea atavică de înavuțire“. Rechizitoriu la care nici Dumnezeu n-are cum să mai răspundă și-l lasă pe Achiței să dea: „(...) Transformarea socialistă a agriculturii se reduce, în poeziile publicate în volumul **Căile pământului**, numai la desființarea fizică a haturilor, la faptul că sătenii au fost izbăviți de patima îmbogățirii. Țăranii sunt pur și simplu trași parcă spre socialism, de pământuri... Peste tot în **Căile pământului** se

simte o anumită încrâncenare forțată, o tendință de a specula efectul dramatic ușor. Pământul călcat de oameni nelegiuiți, plâns de fete mari înșelate, măritate cu sila, în goana părinților după pogoane, pare un tărâm spurcat și sinistru“. Un troglodit, Ion Gheorghe ăsta!

„(...) Multe asemenea motive poetice te duc, fără să vrei, cu gândul la la poeziile populate de vârcolaci, zmei și moroi, la descântecele poetice «culte», preferate de revistele ortodoxiste, tradiționaliste, de altă dată, mai ales că din aceste versuri nici nu înțelegi ce-a vrut să spună poetul“. Păi dacă dormise la Școala de Literatură cu Materialuri Folkloristice sub cap, și dacă mai apoi avea să scrie **Megalitice**, o monografie de păgânisme, la ce te puteai aștepta de la un ins ca Ion Gheorghe?

„(...) Volumul de versuri, luat global, reprezintă o încercare nereușită a unui tânăr poet foarte talentat dar insuficient pregătit ideologic... Talentul nu poate suplini ceea ce numim îndeobște pregătirea ideologică a scriitorului...“ Cred și eu!

„(...) Se mai naște o întrebare: majoritatea poeziilor cuprinse în volumul **Căile pământului** au fost publicate inițial în diverse reviste literare. (Minte! – n.n.) De ce critica literară n-a intervenit la timp, să-i atragă tânărului poet atenția asupra orientării greșite a multora dintre ele. În această privință avem cu toții o vină serioasă“.

După această cronică mi s-a interzis intrarea în Casa Scânteii, precum relatam într-un poem recent din România Mare. La C.C. al U.T.M., embargou total, asigurat de un ungar sinistru Hodoi, în vreme ce fragilul dar combativul Tom a mâncat premiile U.T.M.-ului și s-a bucurat de înalta prețuire a tuturor Secretarilor tineretului. Pentru înalta lui pregătire ideologică și pentru execuția ce mi-a aplicat, Gheorghe Achiței avea să plece peste puțin timp la Moscova,

la un institut de estetică, de unde s-a întors critic de artă, ceva decan la Institutul de Arte Plastice, autor de tratate iscălite în doi asupra esteticii, iar când apărea cartea mea **Zoosofia** îmi făcea a doua execuție, de data aceasta pe principii pur estetice și-mi încadra poemele la categoria kitsch. Atacurile în contra ocupației sovietice din cartea aceea l-au obligat să se întoarcă la exegeza literară, și-a făcut datoria, și-a pus **kalașnicovul** pe celălalt umăr și face și azi estetică pură, pură, dacă n-o fi murit. Nu mă mir de ce i-o fi făcut el lui Tomozei chestia despre care am scris în pamfletul „Sub muntele de zmiardare“, când restituia redacției Tânărilor Scriitor paginile cu poemele lui Tomozei după ce se desmerdase cu ele. Chiț ăsta n-avea nimic sfânt.

Totul ere o cabală. Mă discutau, îmi dădeau o lecție. În spatele acestei draperii de principii și fraze, gașca urmărea interesele ei foarte lumești. Dan Deșliu ca un dihor căuta să rupă gâtul oricărei păsări cântătoare. Era o campanie, un fel al lor de-a sărbători a X-a Aniversare în grup. Tableta lui Tomozei **Focul continuu** îl executa, în același număr festiv, pe Ilie Constantin, proaspăt venit printre literatori în colecția **Luceafărul** cu Nichita Stănescu și Cezar Baltag. Zicea Tom, în același registru torționar: „*Tinerii poeți mai publică deseori poezii lipsite de flacără, construite pe eșafodul fraged al unor pretexte livrești, în care referirile mitologice, de pildă, sunt menite să înlocuiască ideile originale, ideile poetice noi, ori poezii atemporale de-a dreptul, iar ideea de actualitate este enunțată în titlu în mod ostentativ ca o «acoperire» pentru text. (...) O asemenea manieră a fost elogiată în unele cronici la volumul **Vântul cutreieră apele** de Ilie Constantin căruia, în loc să i se recomande îmbogățirea arsenalului de idei (nu numai imagistic), mai multă energie, mai puțină placiditate, i se facilitează o dez-*

voltare lineară care poate să-l ducă mai greu pe autor la realizări de surpriză. (...) Trebuie stimulată autodepășirea, căutarea de noi țărături poetice. Trebuie să învățăm de la marii poeți și de la activiștii de partid mai cu seamă știința de a vorbi maselor. Mișcarea ideilor poetice trebuie să aibă grație și forță. Nu trebuie să ne ascundem gesturile în vreo togă antică. Viitorul în poemele noastre să nu fie un tărâm întrezărit ori bănuț numai, un simbol vag, impropriu situat în vreme, ci o certitudine către care, cu mijloacele dialecticii marxiste putem ajunge pe un drum cu etape precise, de muncă. Poezia cotidianului? Da: poezia despre vremea noastră, despre ziua de azi, și răspundere promptă“. Asta era situația, ce puteai să le zici?

Mai fusese o acțiune de intimidare și punere la respect a scriitorilor **în pragul unor schimbări la vârf sau modificări de politici culturale**. După moartea lui Stalin, pe curentul lichidării cultului personalității început de către Hrușciiov, fie o anume grupare ca să-și arate colții la Dej, fie o abilă diversiune, l-au scos în față pe scriitorul de romane despre **Grivița** proletară, Alexandru Jar, nefericitul soț al Olgăi Bancic, luptătoare în Moquisurile franceze, prinsă și executată de nemți. Și acela, cu prilejul unei Plenare de schimbare a stilului și combaterea cultului, a sărit la grumazul abilului moldovean ce nu trecuse de pomană prin Școala Doftanei, și atât i-a trebuit. S-a terminat cu Jar. Un alt episod pe schema: facem o diversiune cu scriitori și întoarcem ușor să nu iasă ciorovăială, al așa-zise polemici între Eugen Barbu și Titus Popovici. În două numere la rând în două pamflete drăcești de care numai cei doi prozatori puteau fi în stare, se-aruncau niște ciori sau stâncuțe împușcate la Mogoșoaia în capul părintelui capodoperei realist-socialiste **Străinul**, iar acesta îi răspundea autorului **Gropii** cu nu mai știu ce chestii din lumea caselor de creație și

odihnă. La un semn de la Leonte Răutu s-a făcut liniște și s-a pus de-o Plenară ce avea menirea să dezghețe politica editorială abolindu-se monstruoasa Bibliografie Interzisă cu scriitorii români condamnați în urma actului de la 23 August și după Procesul Antonescu.

Ceea ce se petrecea cu mine era floare la ureche, dar **prevestea schimbarea**. Vremea le-a pus pe toate la punct, zeii au bătut oamenii cu propriile cuvinte și exact după felul fiecăruia de-a executa pe alții. Pe Virgil Trofin l-a găsit moartea, din mare ștab ce fusese în viață, ca simplu director de Gospodărie de Stat, iar bravul Tom, care nici liceul n-a terminat iar de Școala de Literatură s-a despărțit fără diplomă, Tom moralistul care și-a plasat iubita unui coleg mai în vârstă ce l-a răsplătit luându-l de mână și ducându-l la C.C. al U.T.M. de unde a ieșit redactor șef de revistă, Tom care dădea lecții de cunoașterea vieții și de unde trebuie scris, mușcând din lile Constantin, și-a găsit și el nașul după ce sleise o stipendie viageră pe care i-a acordat-o Securitatea pentru acel model de intoxicare a posterității, ce este **Moartea unui poet**; acoperit de-un fals certificat medical ce-a devenit zvon de toată lumea acceptat: că are o tumoră la cap, că se-așteaptă să moară din zi în zi; ei bine, acestui Tom i s-a tras tot de la cuvântul unui poet. Când Cezar Ivănescu îl târa prin sângele lui Labiș, în cartea **Vremea asasinilor** a făcut infarct.

Nu mult după lapidarea cărții **Căile pământului**, în Luceafărul, avea să se schimbe soarta revistei însăși. Venea redactor șef Eugen Barbu, alt Colegiu, altă bătaie de ritm. Securitatea însăși trecea prin modificări și ajustări după moartea lui Dej. Gorgona părul de scroafă și-l schimba dar năravul ba.

12. LA DOFTANA, LA TREI PRUNI; SPARGEREA CĂIȚEI IDIOMATICE

Pe mine românii m-au urât mai bicisnic, sistematic și neslăbit decât străinii. A fost o vreme când nu operam cu această dihotomie; nu aveam percepția extracției etnice asupra inamicilor; târziu, după Contrarevoluție, am căpătat viziunea mai largă asupra istoriei din ultimii 50 de ani când am înțeles că fiii unui Valter Roman și Cornea, de pildă, se așază în fruntea luptei contra „comunismului“ ocultând percepția justă a doctrinelor anti-românești, cosmopolite prin concepțiile diversioniste: **ceaușism, extremism**; în locul internaționalismului proletar propagat printr-un vast arsenal ideologic și cultural, au pus erezia Casei Comune, a Europei fără graniți veștejind naționalitatea statală, etichetând etnicul combatant ca „antisemitism“. Ceaușescu, cel ce ne înnebunise cu sintagma „lupta împotriva șovinismului și antisemitismului“ nelipsită în nici un discurs, a devenit demonul Dracula, strigoii etnicului și al stabilității văzută ca formă retrogradă, de opoziție la „europenism“.

După corecția ce mi s-a administrat pentru **Căile pământului** am intrat într-o fază de ins proscris, urmând să umblu prin viață ferit, să mă dau la o parte din fața oricărui derbedeu. Mulți ani, până pe vremea Suplimentului Literar Artistic al Scânteii Tineretului, mi-a purtat pică rezerva de cadre a lui Virgil Trofin; m-a prigonit și-a lăsat în

banca ei de date un fond de idei ostile și resentimente, neepuizat nici chiar pe vremea lui Nicu Ceaușescu: alde Cristoiu, Mircea Florin Șandru, Dan Fruntelată, ridicând acea veche suspiciune și intoleranță la rangul de problemă culturală, de luptă de idei între generații. Într-un poem din ciclul publicat în România Mare am relatat în parte regimul ce mi se aplica pe vremea aceea, când un amărât de portar fără degete la o mână primise dispoziție să nu-mi dea bon de intrare în Casa Scânteii, sub nici o formă.

Gașca de români de la Luceafărul lui Deșliu, băieți veniți și ei de la țară în jurul lui Mișu Dragomir, mă „cântase“ pe la Sediul din Onești (ah, unde era onestitatea acelor Onești?) și muream de foame; în schimb alt mediu etnic m-a receptat adunând câțiva scriitori cu putere în mediul redacțional și căutând să stopeze presiunea organelor politice de tineret asupra scriitorilor tineri. Nu voi uita ce-a făcut pentru mine criticul literar Ovid Crohmălniceanu, redactor șef la Viața Românească, cerându-mi și publicându-mi un ciclu de poeme pentru care, la finele anului, mi-a acordat premiul pentru poezie. S-a purtat o mică bătălie: de la U.T.M. s-a primit ordin să mi se retragă acea distincție care părea ca o sfidare la pedagogia politică ce ne-o aplica *Utemeul* lui Trofin.

Întâmplător, în ziua respectivă, m-am întâlnit cu Crohmălniceanu care m-a sfătuit imperios să merg la Casieria Uniunii Scriitorilor unde el depusese ștatul premianților, să iscălesc, să-mi ridic cele 4000 de lei, dar urgent, urgent. Peste câteva ore, când ăia de la Trofin l-au somat să mă radieze de pe lista laureaților prestigioasei reviste, reputatul critic le-a întors-o anunțându-i că, întrucât am fost anunțat și ridicasem banii conveniți, nu vede ce s-ar mai putea face. Pe jumătate câștigaserăm: luasem banii, lucru nu mai puțin important, dar reabilitarea mea nu se putea produce; în

nr. 12 al revistei Viața Românească **s-au anunțat premiile fără cel de la poezie, ce mi se atribuisse**. Din chestia asta Nicolae Velea, tânăr prozator care făcea vâlvă câtăva vreme cu povestirile-i pitorești și destul de cutezătoare, laureat și el deodată cu mine, îmi reproșa că i-aș fi luat cele 4000 de lei din premiul lui ce-ar fi fost de 8000. Așa i se spusese lui la Utece.

Lui Crohmălniceanu îi datorez și intrarea la Facultatea de Filologie în urma unei manevre cinstite: cu media de la cursurile de zi „respins“ am trecut la fără frecvență, ceea ce m-a ferit de consecințele politice care au lovit în mai multe valuri studențimea acelor ani, și mi-a asigurat timp de documentare și de studiu pe cont propriu. La urma urmelor destinul meu se afla sub auspiciile și trăgând consecințele versetului: „*De serie de vrei să te cunoști, fugi de cărări și nu intra în temple!*“.

Eram la a doua carte, membru al Uniunii Scriitorilor, un „măgădău“: cu greu m-aș fi încadrat cutărei promoții, unde aș fi dat peste Paul Goma, Gavrilă Tătaru, Stela Pogorilovschi, care trecuseră pe la Școala de Literatură în seria de după Labiș, și poate aș fi avut soarta lor deloc de invidiat întrucât „trecuse baba cu colacii“. Și la urma urmei eu îmi primisem porția de reeducare la **Căile pământului** și mai aveau tovarășii în vedere și alte hapuri. Lui Crohmălniceanu îi datorez destinul meu, ce m-a ferit de anchete și de temniță: dacă aș fi continuat studiile la Filologie imediat după terminarea Școlii de Literatură cu siguranță cădeam și eu în groapa mamutului. Numai faptul că am gravitat în jurul revistelor literare mi-a asigurat protecția socială, îmi aduc aminte că așa-zisele Evenimente din Ungaria, pe care în primele zile **Scânteia** le descria cu obiectivitate, m-au prins în redacția *Tânărului Scriitor*, în preajma lui Haralamb Zincă, ce mi-a indus viziunea „sănătoasă“ asupra acelu

moment, iar când un Guvern de exil, constituit la Viena, debarca la Budapesta suprapunându-se formațiunii conduse de către comunistul Nagy Imre, aveam deja pe cont propriu convingerea mea. Când în 22 Decembrie 1989 la Timișoara și București din steagurile tricolore a fost decupată stema Republicii Socialiste România am recunoscut stilul unguresc, al Contrarevoluției și încheieam un ciclu de gnoseologie politică. De aceea n-am avut aderență nici la seria tragediei lui Goma și Covaci și nici la seria minuțios pregătită în laboratoarele K.G.B.-ului și ale C.I.A. de așa-zii disidenți.

Destinul meu politic este legat indestructibil de soarta țărănimii române, a instituțiilor ei cultural-religioase vechi, păgâne. Mitul este Legea mea, doctrina mea; efortul pe cont propriu în urma căruia am ajuns la Bisericile Cimeriene s-a identificat cu viața și cu opera mea. Reușita finală ce-a luat aspectul acestui neomologat tezaur de statuete de paste litice mă distanțează pe merit de toate avatarurile generației mele și-mi acordă ascendent asupra ei și statut special în fața posterității. Acel păgânism funciar, structural, aproape biologic, s-a proiectat dinspre țărâtime, iar eu, făcând din această clasă lumea gigantilor, i-am redat dimensiunile ce-i fuseseră luate de creștinism și de care ea însăși uitase, preocupată de grija zilei de mâine. De aceea pentru mine „evenimentele din Ungaria“ au rămas o chestie care nu mă privea.

În mod sigur și paradoxal, tocmai poemele mele țărănești m-au ridicat în ochii acelor scriitori de altă origine și mi-au adus ura de moarte a băieților de la țară din generația mea. În atitudinea celor din urmă am recunoscut instigația acelei dihanii ce împietrea omul cu uitătura ei, Gorgona. Derutant și nu prea a fost faptul că mai târziu același binefăcător al meu, Crohmălniceanu, într-un interviu dat

unei gazete literar-culturale din Cluj, după ce recunoștea cu laude poezia mea țărănească, respingea preocupările mi „de ultimă oră“ asupra substratului și mitologiei gnostice românești ca pe-un soi de „traco-manie“ absurdă, de natură să mă rătăcească. Noi, scriitorii, când suntem tineri, facem greșala de-a absolutiza un model sau o operă de binefacere prin care cineva ne-a salvat la greu, căutând să evităm păcatul nerecunoștinței, al ingratitudinii. Bine facem! Până la un moment dat. În cazul meu personal, Ov. S. Crohmălniceanu rămâne un element al providenței păgâne, căci drumul până la statuetele de paste litice de pe Istrița a fost întortocheat, plin de pericole, încât zeii mei, care sunt mai bătrâni decât popoarele și rasele și religiile, mi-au scos în cale pe cine au avut ei la îndemână într-acea răscruce; să mă ajute de-aici până colo și m-au dat în seama altuia, român sau ovrei; ținta mea necunoscând-o îngerii aceștia ai mei, nici eu însumi, ci numai unul bunul Dumnezeu al Megalitelor funerare cimeriene. Dacă ar fi știut ei pe cine apără și găzduiesc poate că alta ar fi fost povestea. Pe de altă parte, dihotomia de natură etnică-rasială în acele vremuri era și periculoasă și nonproductivă, cum zice un concept recent intrat în limba română. În plus chiar că nu exista vreo diferență de rasă în cele ce aveau să se întâmple cu noi. Cazul Florin Mugur, pe numele-i etnic Legrel. La Școala de Literatură venise deja autor, impus de un poem **Filip Müller** despre „un luptător pentru pace“ ucis de către poliția vest-germană. Chestie „internaționalistă“. Experiența lui de vechi cenaclist bucureștean l-a impus ca redactor șef în materie de poezie la revista *Anii de Ucenicie* despre care am mai amintit. Un an de zile mi-a respins compunerile poetice făcând haz de neaoșismele mele lexicale din care cauză am ajuns la resentimente și bănuială. Abia în al doilea an m-a publicat cu o scurtă poemă

ce-am scris-o după o vizită la penitenciarul politic Doftana, muzeu al istoriei partidului.

Unul dintre profesorii noștri ce ne preda Literatura Rusă și Sovietică și conducea catedra de critica literară, Minai Novicov, fusese deținut acolo, în preajma lui Gheorghiu-Dej. Prin el s-a organizat acea excursie de documentare, el însuși a fost ghidul și m-a nedumerit cu acel aer degajat, rece și ușor autoironic în care învăluia povestea acelor ani de detenție, totuși, nu de excursie! De la detaliile tehnice organizatorice ale temniței, la bățile și torturile probate acum prin muzeul uneltelor de schingiuire medievală și până la felul cum comuniștii organizaseră sistemul de comunicare, apărare și rezistență, după felul cum le povestea legendarul și pitorescul basarabean, os de conte țarist, la numai zece ani distanță, toate păreau ceva ireal. Ne-a dus M. Novicov și la Cimitirul Trei Pruni, o livadă ca atare, pe un mal râpos al apei Telega, cu pietre funerare și inscripții. Multe nume de străini: evrei, ucrainieni și bine înțeles Ilie Pintilie, liderul muncitorimii feroviare ce s-a ilustrat prin greva de la Atelierele Grivița, una din mișcările de răsunet internațional ale proletariatului român. S-au depus coroane, s-au făcut evocări sub auspiciile aceluiași Mihai Novicov, acum melancolic și obosit de-atâta lecție de istorie. Eu am avut întotdeauna priză la mit și istorie; o excursie ca aceea m-a copleșit, răscolind necropola din mine și făcând să cadă statuetele. De data asta l-am cucerit pe Florin Mugur, însă bănuiala mea, neîncrederea s-au acutizat pe fondul unei distante stări de spirit și de fapte de zi cu zi, atingând oarecare tensiune prin contaminație de anturaj general, să-i zicem.

Ajunsesem la „antipatia tipică“ și așteptam momentul să-i plătesc lui Mugur batjocura ce făcuse, cum arătam, stârnit de unele poeme ale mele. Și-a venit nenorocita cli-

pă. Era imediat după intrarea tancurilor sovietice peste baricadele contrarevoluției din Budapesta. Deșteptul ăsta de Legrel nu știu cui s-a spovedit că ar fi văzut cu ochii lui un tren de unghiuri în Gara de Nord ocare-i ducea pe cei adunați politici spre un lagăr în Uniunea Sovietelor. Era drama lui: impresionat de mai vechi convoaie de vagoane de vite cu bărbați și femei, glasul sângelui, conștiința-i de tânăr imaculat au făcut reacție politică. Și l-au luat și l-au trecut pe sărmanul de Mugur prin *machina* dracului, cu Novicov, care era Secretarul de Partid și cu cine știu eu la căpătâi: tortură politică. În fine, s-a ajuns la faze finală a sperieturii: prelucrarea cazului în organizația de tineret, excluderea; l-a mâncat gaia pe autorul lui **Filip Müller**. În ziua ședinței convocată, bine regizată, la Casa Scriitorilor, noi, foștii lui colegi: Tomozei, Stoian, Negulescu, toți, toți am fost luați de-o parte de către instructorul de la raionul de *partid-ute-me*, unul tov. Costea, într-unul din saloanele acelei Case Monteoru, informați asupra a ceea ce avea să se întâmple și *prelucrați* cum să luăm cuvântul. Zis și făcut: venise ziua să i-o plătesc lui Mugur. Însă imbecilul ăla de tov. Costea, nesigur pe efectul prelucrării sau mai de grabă din prostie și din ticăloșia de-a prosti și ticăloși ca el și pe alții, la ieșirea din salonul instruirii s-a apropiat de mine și, punându-mi prietenește laba pe umăr, mi-a șuiurat așa, ca chestie laterală, între... noi canaliile: „*la spune, mai cântați voi Trăiască regele?*“. De la ușa aceea până în cunoscuta sală a oglinzilor, festivă foc și istorică, s-a întâmplat cu mine o chestie uluitoare: ditămai noima, o mare păpușă de piatră căzu din mintea mea, îmi îngheță coloana vertebrală, mi se uscă limba... Să ne explicăm: cu niște ani în urmă, la o nuntă a surorii unui coleg, avuseseră loc doua incidente; eu îi dădusem o palmă unuia Virgil Caraba de pe la Scânteia Pionierilor pentru că-mi luase partenera de dans. Ceilalți,

printre care și Labiș, dând peste o damigeana de vișinată a gazdei, au deșertat acea dulce licoare și, luați de tăria momentului, s-au dedat la tot felul de cântece. După ce se chefăluia autorul lui **Păcălici** avea obiceiul de a cânta parodic anume marșuri de pifani: „*Dacă vrei să ai gagică / trăbe să știi cum s-o duci seara la plimbare, / pe strada Ștefan Cel Mare, să-i dai să bea rum!...*“. La nunta cu pricina și-a îmbogățit repertoriul de burlă după ce, în prealabil, ne-a avertizat: „Uite și bătrânul Alecsandri ce tâmpenii hazoase scria: „*Trăiască regele / în pace și onor, / de țară iubitor / și-apărător de lege... le*“. Astea erau delictele la care se referea instructorul raional.

Când m-am așezat între oglinzile acelea cu toți cei prelucrați, mi s-a urcat la cap. Eram alt om, și luând eu cuvântul am început să-l laud, să-l apăr, să-l justific pe Florin Mugur. Am dat ședința peste cap. La multă vreme, prin ani, îmi mărturisea Aurel Dragoș Munteanu că el venea la ședințele de utece și partid să mă audă pe mine cum spun lucruri „*de durere de capete*“, dar cred că „*nebunia*“ debutase la cazul ce-l descriu aici. Au început să ezite și alde Tom și Nae Stoian îngîimînd-o până când Mihai Novicov s-a văzut nevoit să iasă în fața căruței pe cale să se răstoarne, ca într-o ilustrație de Abecedar cu litera „o“: om, o, o, o!, face el la boi, oprind carul... Nu mai era tonul calm eroic de la Muzeul Doftana, răgușise, vocea-i avea nuanțe de spaimă, aproape de plâns. Se clătina de surpriză ca de o lovitură, cu pieptul într-un pom ce-ți iese în față din negură. Exasperat de lipsa de efect a litaniei sale și epuiizat de efortul lingvistic specific ne-a tras una peste solidaritatea aceea de-am amețit: Așa cum am stabilit și cu tov. Florin Mugur, a greșit, îl excludem, merge în învățământ la țară și când termină un an, doi, îl reprimim. Ei trataseră, ajunseseră la mica lor înțelegere, trocul politic avea drept scop

salvarea aparențelor. Acum era rândul meu să trag învățăminte ce-mi datoram dezamăgit de spectacol. Însă acea împrejurare pentru mine a fost, cum se zice, vitală, crucială în sensul că de la ea s-au limpezit ape în care să mă scald toată viața și că am de purtat crucea mea pe care n-o să mi-o ducă nimeni altul până-n vârful Golgotei: numai că de pe a mea colină curgeau capete de piatră... Și-a plecat Florin Mugur profesor la țară în locul lui Ion Gheorghe pe care n-a putut Trofin să-l clinească, întrucât el venise de la țară și zeii nu îngăduie întoarcerea clepsidrei decât atuncea când cred ei, și s-a întors Mugur cu un **Jurnal de profesor** pe care l-a publicat. Legrel era evreu dintre kazari, deci venea dintr-unul din multele triburi din preajma Pontului Euxin, date de istorie pe cutuma și limba lui Moise, precum avea să-mi mărturisească mult mai târziu. În spațiul primordial ocupat de poporul său a trecut focoasa săgeată demografică a tracilor, a omului de la Dunăre. O spune Ivar Lissner în cartea **Culturi enigmatice** în capitolul „*lerihon, cel mai bătrân oraș al pământului*“, consemnând schimbul de bunuri de la gurile Istrului până acolo... Iată cum și de ce accidentul istoric ne substituie pe Florin Mugur l-au trimis la țară să-i învețe pe **goii** argeșeni carte, iar pe mine m-au ținut la oraș să învăț de la ovrei, căci făcând eu boroboațele ce-am povestit: demisia din presa de partid, elogiul fără voie al chiaburilor în **Căile pământului** și înfruntarea mai-marelui trofinătății politice, și mai recent, opoziție la instructaj, practic sfidare prin solidarizare cu pârâțul, mi s-au cam închis drumurile spre români... M-au adoptat străinii și am trăit într-acel mediu al lor cu folos copleșitor: cunoscători de mai multe limbi dar având și ei o anumită inadvertență matricială, nu atât de grai cât de mentalitate lexicală „neoașistă“ idiomatică, am câștigat ceea ce aveam să formulez abia la Beijing în fața Ambasa-

dorului Constantinescu într-un fel memorabil. Domnia sa mărturisea cum a învățat limba engleză de la un politolog bătrân zurbagiu politic controversat și încă activ, cu sistem și aplicație pe cele mai proprii echivalențe lexicale ale limbii române pe bază de carnețel de expresii autohtone. Atunci i-am mărturisit: și eu datorez mediului ebru **spargerea căiței idiomatice**. Adică, grație acelor prieteni, **neaoșul**, pășunismul mental și de grai eliberându-și o clipă de sine sufletul și contemplându-și corpul material a trăit un soi de moarte clinică, din care și-a revenit cu senzația consubstanțialității la universal, ca și cum în câțiva ani aș fi învățat zece limbi și-am acumulat tot atâtea mentalități, vițiuni culturale. Sunt inși care învață de-adevăratelea atâtea și-atâtea limbi, mănâncă așijderea culturi, dar până la adânci bătrânețile lor poartă pe cap acea burtă de vacă a mentalității în care au fost născuți și crescuți, și mor sufocați de pielea matricei din care nu s-au putut elibera. Aceasta este povestea spargerii căiței idiomatice și a accesului instantaneu, natural și organic la universalul mentalităților. Acesta a fost începutul revoltei limbii române în contra sinei sale spre a da floarea ei mai de minune și prin acest leandru spinos ce este poezia lui Ion Gheorghe.

Saga cu Florin Mugur Legrel s-a încheiat cum urmează. Iarăși peste ani, când ne-am văzut la Editura Cartea Românească unde se încadraseră redactor definitiv și cu carnetul de partid restituit precum i se promisese, prietenul meu vechi și nou a insistat să facem ceva drum împreună; el avea din copilărie, ca acel faur mitologic, un defect la picior, făcea efort, nu-i ardea lui de plimbare în Cișmigiu. Am dedus că are ceva pe suflet și ține să-mi-l spună. După tot felul de verzi și uscate, cu incursiuni pe la Școala de Literatură, deodată mă aduce la Casa Scriitorilor, în ședința de pomină: *Ioane, de mult vreau să te întreb: tu nu mă simpa-*

tizai, ba dimpotrivă, de ce m-ai apărat atunci? Era direct, nu puteai s-o mai întorci cu nici o retorică. I-am răspuns povestindu-i momentul instructajului din camera aceea și, în fine, șantajul pe care-l comitea asupra sufletului și-a conștiinței mele tov. Costea de la raionul Uteme. A rămas descumpănit, dezamăgit și trist fără să-l înțeleg. Îl mai surprinsesem o dată descumpănit ca adineauri, la Școala de Literatură când nu știu cum s-a îmbărbătat în fața acelei celebre răpănoase Doina Ciurea de care și lui i se ridica temperatura și pe care o surprindea la braț cu Labiș: nu știu cum călcase pe-o denivelare sau bordură că s-a dezechilibrat, a venit în mâini și-apoi redresându-se s-a prins de umărul celui de la Mălini; am văzut cu ochiul meu prompt și nemilos pata de sânge ruginiu, apoasă, cât tot latul palmei imprimată instantaneu pe cămașa lui Labiș, în zona în care el își descria „epoletul invizibil“ de poet de geniu. Tulburat el însuși de neașteptata întorsătură a unei zburde și îmburicări de băieți la coadă cochetă, Florin Mugur și-a scuturat palmele rănite de pietrișul în care își găsisese sprijin. Ne-am uitat prostiți unii la alții o clipă și-am fost treziți de chemarea cuiva nu știu la ce datorie de studenți.

Dezamăgirea ce a rezultat din răspunsul meu asupra mobilului ce-a determinat atitudinea-mi la excluderea și trimiterea lui la țară n-am vrut să mi-o explic niciodată. Mugur avea să rămână bun prieten și cu Tom și cu Stoian, cu toți câți l-au îmbăloșat la prelucrarea aceea: cu ei se simțea mai bine decât cu mine care-l apărasem. Acum înțelesese gestul meu: **era vorba despre un act personal de supraviețuire morală**. Însă, negreșind față de el, eram lipsit de umilința istorică și de umanitatea ce ne-ar fi așezat pe picior de „egalitate“. Avea să mi-o strige Dorin Tudoran mai târziu: numai zeii procedează în consecințele singurătății. Cine mă cred eu?

13. „EU NU AM TALENT, EU ÎMI TRATEZ TEMELE“

 În 1964 îmi apărea cartea **Cariatida** ofranda mea pe altarul **Temei**. Context de răscruce, la revista Luceafărul venise Eugen Barbu. El susținea în pagina I **Contra-punct**, rubrică în care dădea bobârnace acelor monumente ridicate sub regimul prezenței în țară a trupelor sovietice și, în loc s-auzim vaietul bronzului lovit de pietricelele ce le arunca autorul dinspre **Groapa**, doar pocnet de carton presat, de mucava, de scândură de copârșeu: capodoperele realismului socialist **Lazăr de la Rusca**, **Minerii din Maramureș**, **Goarnele inimii** rezonau la impactul cu adevărul și bunul simț al spiritului critic „precum ca nuca în perete“. În schimb autorii foiau și urlau ca șoarecii în gură de șarpe cu jalbe la partid. Am auzit de Eugen Barbu în următoarea împrejurare: în virtutea unui obicei din timpul Școlii de Literatură, când eram aduși la Casa Scriitorilor să facem „sală plină“ la tot felul de dezbateri, am fost convocați la o întâlnire cu Petru Dumitriu. Boierul ședea masiv, elegant, radiind de succes și de glorie, într-unul din celebrele fotolii ale Casei Monteoru, opere de artă, prototipuri de mobilă de stil; singur la masa numai poleiuri și mătase.

În față, trei cărțoaie având pe copertă o poartă de fier forjat întredeschisă, aidoma celor pe care intrasem în curtea aceluia palat mic de la nr. 115, Calea Victoriei: cele trei volume ale ediției I din **Cronica de familie** abia tipărită la Editura pentru Literatură, al cărei director era tot boierul.

În primul rând, culcușite în fotoliile proprii, ședeau cele trei bătrâne boieroaiice pe care Uniunea le moștenise odată cu acel imobil cultural și cărora li se lăsase un apartament de trei camere în chiar spatele masivelor oglinzi celebre, pe care le-au stăpânit până și-au dat obștescul sfârșit și-au fost preluate de redacția Secolului 20, până la Contrarevoluția din 1989. Marele Petru al prozei române contemporane vorbi boieroaiicelor lui cât și nouă despre acea trilogie, indiscutabil capodoperă, dar nu insistă fie din aroganță, fie din sațiu public; se referi la Editură multumind redactorilor de carte, și-o aduse la proiectele acelei mari Case de tipar cu sediul în imobilul în care se află astăzi Ambasada Iranului. Profit de a acest prilej, a zis boierul, să anunț apariția unui nou scriitor român, Eugen Barbu. Și-a pus-o de-un seminar de proză ca la Școala de Literatură când ne vorbea despre Balzac sau când, în mai multe lecții, a desfăcut în felii, părți și părțile **Roșu și Negru** de Sthendal, cu aplicare savantă asupra tipului parvenitului inaugurat de Julien Sorel. Metodic și cu bibliotecă în spate ne-a demonstrat de ce consideră el **Groapa** o capodoperă a literaturii române; ne vânduse și amănuntul de culise cum că un capitol al cărții ce n-a putut să apară acum, în următoarea ediție își va ocupa locul de piesă importantă a romanului; în fine, căzuserăm în plină bătălie și la mare spectacol de istorie literară.

Într-o zi m-am dus la redacția noului Luceafăr, am avut o lungă vedere și câtăva ședere de vorbă cu monstrul ce răvășea lumea scriitorilor care se umplu de huruit de mutare de mobile, de rașchetarea parchetului, de renovări, de plecări și veniri... L-am atacat pe Domnul Barbu cu întrebarea: ce fel de poezie are de gând el acolo? Eclectică, domnule mi-a răspuns, năucindu-mă un moment.

În împrejurarea la care m-am referit, „m-am încadrat“

în obiectivul de redacție al aceluia Luceafăr în jurul căruia Eugen Barbu a întocmit Cenaclul Labiș, instituție despre care s-a scris câte ceva, dar din cauză că dintre noi nu s-a ridicat nici un critic și istoric literar cu destulă putere de a înțelege la vreme și nici forța de a cuprinde vastitatea implicațiilor ce le-a avut fenomenul acesta cultural și ideologic în istoria de mai apoi a poeziei române, detractorii și mistificatorii erodează acea operă de înnoire a literelor împingând asupra celei mai mari generații postbelice de poeți, plevușca unei disidențe cu ordin de la poliția politică, în ambiția zadarnică de a da formă culturală trădării de către o parte a clasei politice, a armatei și securității spre a se înscrie teribilului taifun al haosului mondial convenit la Malta. Această primă etapă a Luceafărului „barbist” și-a pus frontonul de templu și pe cariatida mea. Am fost într-adevăr unul din stâlpii Cenaclului Labiș aducând două coordonate de fond: prima era ideologia politică și literară a Luptei cu inerția, ca modus vivendi al omului cultural și politic, și a doua – estetica temei și a faptului de viață. Lupta cu inerția de fond și de formă începuse la Scânteia Tineretului susținută de către un grup de scriitori-gazetari: Nicolae Țic, Radu Cosașu și Labiș cu ciclul de poeme **Omul Comun**, după replierea din cauze politice a mișcării **Adevărului Integral**, un punct de vedere teoretizat la năpraznicul Congres al Tinerilor Scriitori. Dejucate de către Securitate care stingea de la prima flacără orice inițiativă teoretică, alta decât cea care decurgea din catehismul realismului socialist, răstălmăcite și sabotate, inițiativele respective au rămas fără combatanți. A contribuit la această risipă și nenorocita situație că la români una este teoria și mai va practica, și în plus faptul obiectiv al firavității talentului adepților, scriitori marginali. Un lucru fundamental am înțeles noi, cei din promoția a III-a a Școlii: **de-a nu**

formula nici alte dogme estetice nici alte arte poetice, lucru ce explică quasiabsența cultivării de **Ars Poeticae** de către Labiș; ceea ce am făcut eu în **Vine iarba** și în **Elegii politice** unde schițez două astfel de **Ars**, constituie de fapt aspecte ilustrative ale demersului nostru practic necum „teoretic“.

S-a mers în vârful picioarelor: poezia trebuia mai întâi făcută, teoretizarea căzând în sarcina celor ce nu reușeau literatură ca atare. Tot Labiș a fost acela care ne-a scutit de eșecul unor experimente dubioase și de represiunea criticii literare oficiale care nu putea admite altfel de artă a poeziei. A zis-o și și-a înscris-o cu litere „de sânge și de foc“: „*Eu nu am talent, eu îmi tratez temele!*“. În virtutea teoretică a faptului de cultură asimilat și trăit ca act civic, social și politic am convenit aproape conspirativ în trei, Labiș, Covaci și eu, la o masă din colț de după ușă la Casa Scriitorilor: **în prima fază să le luăm temele**, să le tratăm cum și cu ce ne-au dat nouă zeii. Astfel am intrat peste Dan Deșliu. Exista pe vremea aceea o structură „managerială“, o instituție sau „pârghie“ economică pentru „traducerea în viață“ a politicii culturale și literare. Sfântul Fond Literar, cu Sfânta Documentare, ce dădeau scriitorului tânăr pâine demnă, scutire de vicisitudini și abuzuri birocratice, și experiență de viață. Cartea nu era prea departe, Biblioteca Academiei ne crease dependență încât am zis odată criticului Al. Oprea că drumul către Academia Română trece prin Biblioteca acesteia. Însă cu alți ochi am citit eu după ce mi-am făcut Documentarea acelor ani. Și ce „mijloace materiale“: diurna, bilete de tren la clasa I și vagon de dormit, delegație, legitimație pentru cazare la Camera oficială a Partidului, masă la cantină cu activul județean sau cu inginerii pe șantiere. Și se mânca bine: „bărbătește își plăteau țărani cotele de grâu, de carne, de lapte“, cum

aveam să consemnez în **Elegii Politice**. Se dădeau documentări și pe câte o jumătate de an în virtutea unui simplu **contract** cu o editură. Sigur că au apărut și profitorii și impostorii să compromită instituția, dar eu am luat-o de bună și la propriu pe urmele lui Dan Deșliu, să-i spulber poemele, să salvez adică Temele, de la izvoare, de la faptul de viață. Scrisese el un poem **Despre oțel**, cu tobe, cu goarne ale inimii. M-am dus la Reșița la Combinatul Siderurgic și, tânăr fiind, obișnuit cu nopți nedormite, călit la somnul pe un scaun, am stat cu schimbul de noapte la gura unui furnal „să urmăresc procesul elaborării unei șarje de oțel“. M-am postat unde mă sfătuisese cel căruia îi fusesem dat în grijă, avertizat să nu fac vreo imprudență: acolo se lucra cu focul, nu era ca la moară. Curios și interesat, de parcă urma să mă calific la locul de muncă oțelar, am asistat beneficiind de explicații tehnice amănunțite, de la încărcarea furnalului cu minereu și cocs, urmărind niște macarale care mișcau cu precauție vagonetii cu „materia primă“, până la perforarea ce preceda producerea șarjei...

Pentru cine nu știe mă simt dator să explic: din rațiuni de tehnologie specifică gura aceluiași cuptor uriaș în care se petrece combustia minereului însoțit de cel mai curat cărbune este astupată cu un dop de argilă industrială, anume elaborată, tratată; acest **preduf** sau **cep** în vecinătatea temperaturii de topire a metalului devine și el incandescent și se pietrifică. În momentul când masa de metal topit a atins parametrii tehnici de topire și aliaj se procedea la spargerea aceluiași dop de argilă producându-se un soi de **vrană**, perforație menită să oblige torentul de foc și fier să se țină la anumit debit, controlând explozia de vulcan mineral. Perforarea sau deșarjarea se făcea pe atunci manual, cu niște instrumente precum căngile, să zicem, ritmând loviturile de spargere și pătrundere cu prudență și

calcul profesional. În vreme ce „se elabora șarja“, adică oțelul și cărbunele se topeau unul pe altul și „clocotea“ cazanul de metal topit, însoțitorul meu, ca să umplem noaptea aceea „la gura vetrei“, mi-a relatat nenorocirea ce se petrecuse cu ceva săptămâni în urmă: din gura furnalului fusese proiectat dopul de pastă de ceramică tehnică, mai sus descris, puhoiul de foc și metal a lovit un bărbat dintr-aceia care pe vremea reconstrucției și a industrializării deveniseră pe bună dreptate eroi. Un grav accident de muncă ziceau formele birocratice. În spital s-a încercat salvarea printr-un transplant de piele. Nu erau pe atunci „bănci de organe“, tovarășii săi de muncă au donat, medicii l-au acoperit cu acele fâșii de catifea din „costumul lui Adam“ cu gândul solidarității primordiale, rupând de pe ei acea pânză „din care nu se află pe lume decât un cot“. Avertizat de povestea aceluia, când s-a dat drumul șuvoiului de foc, am stat mai apoi să urmăresc înfricoșătorul Pârâu Roșu: ce cascadă făcea el în uriașa capsulă în care ajungea, de după un stâlp de metal panou de grinzi de cale ferată. Nu mai văzusem materia într-o asemenea stare și situație, o atare muncă strivea toate criteriile mele despre îndeletniciri, profesii și laboriozități: pâliră până și rostul și deprinderea țăranelui, locul său pe lume fu uzurpat în convingerile mele tradiționale. Nimic nu semăna cu ceea ce știam eu de la țară. Doar bolovanul ăla de pământ industrial, ca un duminicat uriaș, ce-i rămâne zmeului în gât, mai avea ceva cu natura din care plecasem. Însă pasta argiloasă din care fusese elaborat mi-a revenit în minte târziu, pe când căutam oricât de firave asemănări între pasta litică din care fuseseră modelate statuetele mele, și orice altă masă plastică, mълuri pietroase ori mai știu eu ce materiale ușor de modelat dar care, în anume condiții de temperatură și după anume timp, să devină „tare

ca piatra“, nonperisabile, indestructibile.

Întors la București am scris „dintr-o răsuflare“ poemul **Șarja**, mi s-a publicat în Gazeta Literară chiar însoțit de câteva desene „inspirate“ de acesta. Peste ani, recitind acel poem, aveam să descopăr un lucru ce m-a tulburat întărindu-mi bănuiala că morții intră în dialog cu noi cei vii, că au puteri ce depășesc formele puterii noastre și acționează alături de noi prin „metode specifice“ până a ne lua din mână un dumaticat de pâine și chiar cârma unui anume eveniment, încât fac istorie în țările de pe pământ cu o simplă uitătură a lor din cerurile și de pe pământurile unde se odihnesc și se refac... Descriam ce-a urmat după explozia de la gura furnalului: „*O coadă de curent se legănă pe urmă / lovind și măturând uneltele lăsate (...)/ parcă sorbite de un vânt cumplit / zburau în jur ca frunzele înfierbântate*“. Aici șade generosul strigoi, la joncțiunea dintre adverbul **în jur** și conjuncția **ca**, între care s-a născut onomasticul **Jurca**. Așa-l chema pe oțelarul ce murise ars de „torentul de foc“. După ce penetrase auzul rătăcise prin creierul meu să vadă ce minte am și mi s-a pus pe limba mută să-l transcriu în două „lexeme“.

Prin urmare, când Labiș susținea că nu are talent, dar are harul **Temei**, el se referea la acest aspect metafizic al faptului de viață care, translat în cuvinte, se transformă în artă, în talent. Fenomenul a fost descoperit de către G. Călinescu în descrierea lumii satului Rășinari, ca matrice a poeziei lui Goga, **saltul vieții în meta-viață** și în estetică pură fiind realizat de către vechimea și imemorialul etnic al zisului „fapt“, după câte l-am priceput eu pe marele adept al lui Benedeto Croce. Lasă că mai târziu aveam să aflu, pe seama ideogramelor și obiectelor nominatorii din monezile geto-dacilor, metafizica și corespondența astral-zodiacală de care absolut toate uneltele muncii și obiectele

de uz casnic se contaminează, până se confundă cu simbolul, cu ideograma, și din obiect devin concept: nu zicem și azi **capcană** și **cursă** și înțelegem lucrare vicleană în care ne atrag semenii? Sau **nu-i merge plugul**, sau **i-a luat apa de la moară** și denumim impasul, eșecul și „ne zboară gândul ca săgeata“ și „dăm cu barda în dumnezeu“, în loc de viteză, de inteligență, de revoltă și mânie?

Statuetele mele de paste litice și decriptarea monezilor geto-dacice mi-au redat acele mecanisme asociative și generalizatoare și forța de-a ajunge la concept prin concretul senzorial – instrumentul poeziei; și mai apoi de la acest concret, tern, fapt și lucru, de viață, mai sus, la abstractul poetic. Școala Documentării nu poate fi înlocuită de nici o Facultate de Filologie!

Purtând războiul Temei am ajuns în Munții Buzăului. La Nehoiu era o fabrică de prelucrare a arborilor: gaterile despicau măreții brazi și molizi făcându-i scândură. Mai târziu s-a profilat, îmi pare, pe mobilă. Secretarul de partid pe acel orășel forestier era un Marin și nu-mi mai aduc aminte cum; cel de la organizația fabricii se numea Ion Lăcătuș. Casa oficială, în stil „muntenesc“, în livadă de meri. Împreună cu acel Marin, ce venea de la Colți și pe care l-am bănuț de rudă întrucât așa o chema pe bunica din partea mamei, Maria Marin-Bălăuțoaica, am mâncat păstrăvi și-am băut vin de zmeură. Cu Lăcătușul am pornit într-o zi pe **drezină** și am răscolit aerul verii cu gândul și cu prezența mea pe-acolo, și-am asimilat peisajul afluenților Bâsca Mare, Bâsca Mică ai râului Buzău, până la Mușa și Comandău, cum am mai scris. Am văzut și m-am mirat, fără a înțelege totul pe loc, celebrul megalit Bâsca Roziliei. Mă întorsesem în toposul primordial pe unde trăisem și predicasem pe când... eram poetul Musaios, să capăt datele strict necesare decriptării, mai târziu, a cartelei mele genetice-in-

telectuale, din care am întocmit cartea **Bisericile Cimeriene pe Doctrina Morții Eroice**. La întoarcere am scris poemul **Activistul de partid**, l-am citit într-un cenaclu la Casa Scriitorilor, premergător Cenaclului Labiș. Lui Păunescu nu i-a plăcut, mi-a spus-o franc, și bineînțeles a trebuit să treacă ceva timp să uit „respingerea“.

Ispășindu-mi pedeapsa Temei și trăind din plin viața generației mele prin acel minunat subterfugiu zis Documentare am scris și-am publicat mai apoi în Luceafărul lui Barbu **Cariatida** și **Balada țăranului tânăr**. Pagini întregi format mare, cu ilustrații ieșite de sub penițe grafice de prestigiu m-au impus cucerindu-l pe **Patronul**, care făcu din mine buzdugan să dăm la mir proletcultismului. Însă prin pădurile atât de bogate ale Temei se aflau și capcane. Într-una am căzut cu un picior, dar am smuls-o din loc și-o port cu mine și azi, ca acel Păsărilă Lungilă ce umblă cu pietre de moară legate de glezne.

Continuând urmărirea lui Dan Deșliu cu al lui *Lazăr de la Rusca*, cu gândul de-a-mi lua țăranul înapoi să-l duc pe un loc „mai demn și pur“, în zilele când am fost la Reșița pentru *Șarja* am efectuat mergerea la fața locului și-a faptului. Am ajuns în satul Rusca Teregova, „am luat legătura“ cu secretarul de partid, un țăran ca toți bănățenii și pentru că în chiar ziua aceea el trebuia să fie la o masă funerară, parastasul de nu știu câte zile de la moartea precursorului său, Documentarea mea a devenit Anchetă folclorică sui-generis și-am intrat într-un curs etnografic pe viu. Îmi aduc aminte că se bea o cumplită tărie și se mânca un ardei otrava locului zis **piparcă**, adică ceva foarte pipărat, îmi amintesc și **zupa** sărăcăcioasă și altceva decât pâine nu știu să mai fi fost la masă. Dacă tot plecasem după cei muriți zeii m-au arătat la cei muriți. Mormântul, alias Monumentul de țărană pe care avea să crească o floare pentru Lazăr Cer-

nescu era, în felul acesta, gata așezat în sufletul meu. A doua zi am fost prezentat unei țărănci în vârstă, Maica Iconia, cum îi zicea Deșliu în poema lui, și care vorbea despre poet ca despre un fiu al ei. M-a copleșit sfiala și-am început să mă „apropii“ de autorul pe care eu îl invidiam pentru gloria lui, dar pe care-l detestasem din cauza mașinațiunilor politice de la Luceafărul lui. „Maica Iconia“ avea un fiu mai mic decât Lazăr, era pădurar îmi pare, purta armă și împreună cu el am urcat Munții Poiana Ruscăi până la o mică peșteră unde „dușmanii poporului“ îl schingiuiseră și-l uciseseră pe eroul noii țărănimi. A fost o zi de Munte pe care zeii mi-o ofereau sub pretextul acelor evenimente. În plină campanie de colectivizare bande înarmate, de chia-buri, conduse de ceva ofițeri rebeli la însuși actul Regelui, de la 23 August, jefuiau satele și-i executau pe țăranii care „trecuseră la comuniști“. După Contrarevoluția din 22 Decembrie aveau să apară monografiile, studii, să li se dedice **memoriale ale durerii**. Nu m-au convins. De vreme ce la lalta se ținuse criminalul iarmaroc și toată armata română întorsese armele în contra Germaniei, inițiativa de rezistență și sabotaj a unor ofițeri pe lângă aceea că era o aventură sortită eșecului, în noua situație, cu trupele sovietice în teritoriu, era o crimă să tragi țăranii în răfuieli sângeroase; devenea o chestiune de inconștientță și cinism din partea ofițerimii aceleia. Egoismul acelor ofițeri fanatici ține de patologicul de clasă exacerbă de-o gravă neînțelegere sau ignorare a situației concrete istorice. Alta este situația poetului Ion Gheorghe care refuză cu obstinație atât inițiativele conglomeratului de clasă politică ce trage România înapoi la capitalism, printr-o perioadă nedeterminată de tranziție criminală, altul este și va fi statutul acestui poet care altă țară nu recunoaște în poemele sale decât Republica Socialistă România. Are dreptul să-i dis-

prețuiască. Rebelionarii din munții Semenicului erau ofițerime, cadre înarmate și instigau țărănimea la sinucidere istorică. Ceea ce au făcut aceia cu țăranul din Rusca Teregova a fost crimă și-a rămas crimă imprescriptibilă. S-a spus mai apoi că Lazăr Cernescu ar fi fost informator al Securității și că „i-ar fi trădat“ pe acei domni fugiți în munți. Abia aici constat eu o impuritate a eroului, ceea ce mă obligă la o disociere de natură istorică. De altfel instinctul meu de a-mi trata temele m-a degajat de faptul jurnalistic la care s-a ținut Deșliu, a pus distanța necesară și înțelepciunea actului artistic făcând din **Balada țăranului tânăr** ceea ce merita tema: apologia clasei mele pe care luptele dintre două tabere de interese politice abil ascunse și de neelucidat în contextul istoric dat, au prins-o între două focuri ucigătoare, al rebelilor ce-și apărau averile și atributele puterii lor de clasă dominantă, și al Securității, instituție nici mai puțin dar nici mai mult criminală decât bandele înarmate din munți.

Noi, țăranii și poeții, nu avem nici un amestec în răfuielile lor sângeroase. Noi, țăranii și-o parte a muncitorimii, suntem singurul popor aici la Carpați, bandele acelea au făcut istorie pe deasupra Istoriei Românilor. Tot timpul se scrie istoria ofițerimii și a domnilor, istoria trupei și-a celor ce și-au plătit bărbătește cotele către Statul Român o tot mistifică netrebnicii cronicari năimiți. De altfel dedicația din capătul Baladei nu că se sustrage ori se delimitează, ci nuanțează: „Cu gândul la Lazăr Cernescu“. Nici finalul nu-i mai puțin cinstit: „*Și de-atâta încordare și tăcere, iarba se aude înțepenindu-le bocancii și trecând prin piepturile celor șase*“. Bocanci purtau și trupele Securității. Ai mei n-au ieșit vreme multă din **desculți** și din opincă. Aduceți-vă aminte ce caz face Marin Preda din situația lui Ilie Barbu în **Desfășurarea** când își cumpără perechea aia de bocanci să se

poată purta și el ca lumea la școala de socotitori. Versurile ce mai sus am citat din Balada țăranului tânăr constituie darul zeilor care cu astfel de cheițe de-ale lor și-au pus „mânurile“ sacre pe piciorul meu care era cât pe-aci să calce asemenea vitei neștiutoare în capcana Faptului de viață, și cu generozitatea lor făcură să stau astăzi demn și nemustrat și neatins de insinuările gășcarilor din anturajul oportuniștilor istorici al blandienelor, să sfidez cu dreptul de a-i trage eu la răspundere pentru concesii monstruoase și pentru colaboraționism cu fiii Gorgonei. Eu mi-am făcut datoria față de marile Teme ale generației mele ducând până la cele mai periculoase consecințe înțelegera ce-am pus la cale cu Labiș. Doar el începuse cu acel ciclu genial de meditații scris în urma Documentării în Delta Dunării, când zvonul că ar fi murit pe acolo avea să se adeverească în Faptul de viață al împingerii sub tramvai de către un urmăritor. Avertismentul din Deltă, o glumă premonitorie a Celui de la Mălini deseori pus pe șotii, eu, ca parte contractantă la înțelegerea de-a ataca și-a exploata până la ultima picătură de abis Tema, l-am sesizat și l-am trăit fără panică până azi: Atenție, Tema poate ucide! Dar eu rămas-am și mă țin tematic! Eu însumi am devenit o Temă. Cu toate astea dacă astăzi aș găsi pistolul unui securist de atunci aș pătrunde în Senat și aș „trage lungi focuri de armă“, cum zicea Petru Dumitriu în **Vânătoare de lupi**, aș răsturna matahala lui Vasile-Mal de osânză de porc și alte magaoi „național țăraniste“, mai securiste decât Pacea pe-le lui Vlad la un loc, rezolvând „pe calea armelor“ o temă de actualitate a istoriei românilor.

14. DE LA CORECȚIA DIN CORECTURĂ LA SCRISORILE ESENȚIALE

Primul an la corectura Luceafărului mi-a fost greu de tot; cu vederile ce mi-au slăbit acolo aș fi putut astăzi să descifrez mai multe inscripții; bag seamă că un zeu vrăjmaș a ținut să-mi tocească raza privirii; feciorii Gorgonei m-au obligat să primesc munca aceea de corecție și-am acceptat-o încurajat de-un sfat complice al lui Eugen Barbu, că nu durează mult, o să se facă loc în redacție. Din cale afară de ticălos un secretar general de redacție, sub autoritatea căruia fusesem aruncat în cala aceea de robi; cadru de Securitate ce numai își dezbrăcase tunică și nădragii cu vipușcă albastră, dar se comporta ca un paznic la penitenciar, ardeleanul Romulus Zaharia, mi-a făcut zile fripte, cu sadism și meticulozitate tipice, de tortionar la locul de muncă. Croit din aceeași dimie cazonă ca și sinistrul Tozo Virgil de la Albina contamina lumea din jur cu o tensiune bolnăvicioasă, teroarea mizerabilă a breslei ăleia de călai și găinari de care se umplea automat spațiul social, nenorocitul loc de robotă: o formă de nebunie indusă de mai marii lui la Școala de la Băneasa, o ciumă de mediu răspândea încărcând aerul vieții de zi cu zi. Îi fusesem reparțizat să mă reeduce, să-mi tocească el colții. După câțiva ani s-a retras „pe caz do boală“ declarată și la câteva luni l-au reparțizat la Consiliul Culturii, iar pe vremea când Ceaușescu „a desființat“ Cenzura descentralizând-o, el

„răspundea“ de Luceafărul chemând redactorii șefi la ordine, cu sfat, cu vorbă bună înlocuind paragrafe, tăind, ca în final **să dea viza de pagină**. A murit politic fiindcă nu s-a astâmpărat și din prea strâns contact cu noul mediu, luând boala scrisului, a făcut și el o carte despre atrocitățile ungurimii în Ardeal, de care și-a adus aminte cu oportunismul ce-a caracterizat dintotdeauna tagma copiilor Gorgonei. Eu aveam un fler de câine ciobănesc la jigodiile cu nădragii spintecați de șnur albastru, oricât se dădeau ei de-n civil. Cu toate acestea n-am fost scutit de surprize: într-una din zilele de mai încoa, pe când redacția fusese adusă la Casa Scânteii, l-am surprins, șoșotind pe-acel coridor luminat doar prin glasvanturi și geamurile mate ale ușilor, vorovind și parolându-se în de-ale lor cu Mihai Ungheanu, redactor șef-adjunct al Luceafărului de-atunci; mi se confirma frățietatea precum se zvonea, dar încă refuzam să cred că și Mihai... Toțiăștia aveau ceva țeapăn, se propșteau în fața ta pe picioare ca instructorii de lupte marțiale: tonul lor era ultimativ, tăceau mult înainte de-a emite o părere personală într-o chestiune; instinctul lor aștepta ordinul de la superiori, parola, pentru a se pronunța. Și cum ziceam de Zaharia, când eu ajunseseam la **Elegii politice** și trecusem de **Biblioteca pentru toți** cu **Proba logosului**, el comise acea carte de oportunitate politică dar, trădat de ai lu, o luă pe coajă urât. Ultima oară m-am văzut cu el în pragul evenimentelor din 22 Decembrie; calm, resemnat a adus vorba despre preocupările mele de paleografie și mi-a arătat un inel cu un scarabeu de piatră albastră și cu inscripție de hieroglife egiptene, trimis zicea el, de către fiul lui, cu treburi prin Egipt. Mă cerceta, voia să prindă vreun fir în știu eu ce afacere cu bijuterii sau cu ceva formațiuni masonice sau de altă ocultă, nu mi-am dat seama, pentru că, pe lângă instinctul canin de care am zis mai sus,

am fost înzestrat cu o stare de blocaj tactic, un soi de „amnezie la chestiune“, ce m-a salvat adesea de propria-mi pălăvrăgeală și nesăbuită deschidere la confesiune. Această cădere tardivă a fisei m-a apărat de multe greșeli încât acțiunea numită „tragerea de limbă“ adică scoaterea din gura omului a perlei de care duceau ei lipsă nu avea succes: **prostia** mea le ajunsese la ureche și se lăsau păgubași. Așa era Zaharia ce-i fusese impus lui Eugen Barbu să mă „corecteze“. Trebuie spus că pe atunci corpul de corectori de la ziare, trăgătorii la galere care dădeau gramatică și retuș ortografic gazetelor, era alcătuit din tot felul de doamne și domni deblocați, scoși pe malul curentului social, „rămășițe ale fostelor clase“, știutori de carte ce se mulțumeau cu acea coajă de pâine câștigată la Corectură. Fusesem aruncat în mediul celor căzuți din grațiile zeiței Clio, așa încât gardianul Romulus Zaharia n-avea de ce să se simtă trimis la munca de jos ori în stagiul de corecție ca mine.

După el a venit Dinu Săraru ce fusese doar simplu soldat însoțitor de convoi de deținuți într-un lagăr de pe șantierul Canalului Dunăre-Marea Neagră, adus prin filiera tov. Drăgoescu, activistul care mă „reabilitase“ pe mine; acest oltean cu ochi de viezure amușinând prin toate colțurile redacției, căpătă și el boala profesională a mediului în care abia intrase: o dete pe Cronica Teatrală, scotoci lumea scenei românești cea prea bogată în femei frumoase, ușoare și iute comunicabile, își găsi atât de repede lumea și vocația încât părea născut și nu făcut. Ciugulind măiestrie artistică din ce cădea de la masa Patronului și nutriend o admirație nebună pentru destinul social și profesional al lui Zaharia Stancu, chiar scrise un „roman“ despre țărani, făcu din el scenariu de irozi după ce i se dădu pe mână Teatrul Mic, din gura Sărindarului. Așa de plin de sine și de

eroul lui încât pe biroul său de director se afla o fotografie mare cu Nea Năică Chiloman, consăteanul și eroul nuveletei lui „la minut“ de când mai sta în viață. Dinu era și-a rămas până astăzi acaparator: învărteala fiind vocația lui și profesiunea unde n-a avut rateu nici de-o zi.

De Eugen Barbu s-a lipit într-acel ani când ne luptam cu toții să publicăm **Luceafărul** cu flamură tricoloră, lucru ce ne-a reușit cu un prilej de 24 Ianuarie aniversar, să ne îmbătăm cu apă chioară întrucât de la 23 August 1944 când gărzile muncitorești purtaseră brasarde cu steag național, arborarea de „trei culori cunosc pe lume“ în frontispiciul unei reviste literare ce fusese până mai ieri stindardul trupelor de ocupație, chiar însemna ceva. Atât de tare se înțeleștase scaiul pe reverul redactorului nostru șef încât Secretarul lui Genaral de redacție începuse a-i trafica audiențele și-i dirija simpatiile și repulsiile cenzurându-i anturajul, ajutat și de acea jună damă de companie celebra Sânziana și nu mai știu cum, reporteriță în perpetuu delir, autoare a unui Cântec de trompetă. Gorgona își recucerea zona pierdută la retragerea echipei lui Deșliu, încât într-o zi vrând adică să-l apăr de noua mușită i-am atras Patronului luarea aminte asupra mașinațiunilor lui Săraru. Ascultându-mă interesat de buna mea credința și probabil mișcat de naivitatea-mi a mărturisit: Ce vrei, Gheorghe, nu pot să-ți cer dumitale să-mi ții paltonul și să-mi culegi scamele. Ești scriitor și te respect! Am ieșit din birou fericit, atâta franchețe de la egal la egal numai Beniuc îmi arăta-se. Nu m-am mai amestecat în viețile lor.

A venit vremea **Scrisorilor esențiale**. Încă sub porunca Temei, într-o zi pe când eram noi trei prieteni, trei cai gătiți cu pompoane și sclipiciuri în arena circulară sub biciul cu pleznă de tricolor a Cenaclului Labiș unde ne vorbirăm și ne sfătuirăm: Ion Gheorghe, Marin Sorescu și Ion Ale-

xandru, ce nu devenise a se renumi Ioan, ce să facem noi, una de pomină? Mare vâlvă, cum ziceam, pe-atunci **faptul de viață** al aducerii din Japonia a primelor două trawlere pentru alcătuirea flotei de pescuit oceanic, întrucât Alexandru Moghioroș zbicise ca un zmeu dintr-o sorbire la-curile din Câmpia Română și în locul acelor nesecate fântâni de pește arase și semănase porumb, dar a ieșit codru de pipirig și trestie. Haideti, le-am zis eu, Ioane și Marine, să ne adresăm la domnul Barbu să-l convingă el pe Răutu să ne aprobe o documentare, fiecare pe câte un vapor de pescuit. Zis și făcut, cuvânt de voinici... L-am rugat pe mai marele nostru frate, care ne-a luat în serios. Peste vreo săptămână m-am întâlnit cu Cel de la Topa Mică, autor al cărții **Viața deocamdată**, cu prefață de Mihai Beniuc, și cam frate cu mine și partizan și el al Temei, carele ce-mi spuse? Ioane drag, eu nu mai merg, chiar am primit o bursă și plec la Paris. Peste câteva zile de la această dezamăgire, Marin, în stilul lui de învârtire a râmei pe după deget până, hap, e de-nghițit, mă anunță că și el pleacă pe bursă nu știu unde, că de-atunci numai într-o plecare pe bursă a ținut-o până ce-a fost cât pe-acți să cadă cu aeronava-purtătoare de mafioți în celebrul accident de la Balotești, dar tot s-a petrecut cu doi președinți de republică la cap, exact în momentul când Iliescu dădea în primire lui Constantinescu sau viceversa.

Am rămas de unul singur nebun să dau curs **aprobării** de-a întreprinde un voiaj de documentare pe una din navele de pescuit oceanic sub auspiciile și la intervenția personală a tov. Răutu pe lângă Bucur Șchiopu ministrul industriei alimentare. Lume mare! Trecând mai întâi pe la Secția de Propagandă să-l văd pe tov. Bujor Sion, adjunctul, și să-mi spună cu cine să iau legătura, la ce director general să merg. Același stil al lor, chestii pe jumătate enun-

țate, vag mortal, dar sugestie puternică: descurcă-te, ce ai căutat ai găsit!... A trebuit să mă duc până la Galați, la Centrala nu știu care de unde m-am întors cu un Carnet de Marinar, căpătând rangul de ofițer III ceea ce îmi dădea dreptul, după cum aveam să aflu pe vapor, la cabină singur, pe punte, lucru important, ierarhic, de ținută. Eu, care și înainte și după încheierea voiajului, am fost și-am rămas soldat neinstruit. Călătorind prima oară cu avionul, după câteva ore de surzenie totală, de altitudine, am făcut o scurtă escală pe aeroportul din Berlinul democratic și după alte câteva ore am descins pe uluitorul aeroport internațional danez. Căzut din cer! De unde la plecare se stabilise de la Minister să se dea o radiogramă în care să se anunțe venirea mea la bordul trawulerului Constanța, în revizie tehnică pe Șantierul Naval Burmaister-Wein din Copenhaga, aici m-am trezit într-o spaimă grozavă. Ȑia au vrut să scape de mine; mă dau uitat și apoi fugit, s-a zis cu mine! M-am uitat și eu ce fac ceilalți pasageri și dintr-un instinct ce nu pot să mi-l explic am cantonat într-o zonă de pauză de trafic, de parcă eram în tranzit. La un moment dat s-au prezentat vameșii, inși în uniformă, parfumați, scrobiți, scoși din cutie. S-au uitat în Carnetul de Marinar, n-aveam viză de tranzit. Din ceea ce știam eu franțuzește n-au înțeles ce-i cu mine. S-au sfătuit, au făcut chetă să-mi cumpere bilet la primul avion, să mă scoată din țara Prințului Hamlet. Plecasem pe la ora șapte de la București și acolo se făcuseră orele 17: domnii Ȑia în uniforme impecabile îmi procuraseră bilet și mă duceau către un **Exit** la o cursă spre nu știu unde mama dracului de Groenlanda. Când, deodată, minunea: ca din cer picat și ca din luxoasa pardoseală de marmoră a marelui aeroport, cortegiul meu de vameși se oprește în fața unui **domn** în haine cum numai în marile magazine de civil lux din Copenhaga aveam

să văd. După câteva fraze în engleză domnul a dat-o pe românește și am aflat că este Consulul României la Copenhaga: Clim... M-au predat danezii, iar diplomatul m-a dus personal cu mașina ambasadei până la scara vaporului. Dracu știe ce rost a avut episodul acela, cine s-a făcut a neglija să anunțe la Ambasadă sau pe căpitanul vaporului venirea-mi sau ce probă au făcut pe seama mea, iar la fine și-a zis: nu-i bun de așa ceva, nu ne trebuie, lăsați-l dracului acasă! În servicii de informații este nevoie de oameni dezghețați. În locul meu un Dinu Săraru ar fi ales libertatea și s-ar fi întors în glorioasele zile pe scena din Balcon, peste Mazliu. Răsfoiesc astăzi „**Noști cu lună pe oceanul Atlantic – Scrisori esențiale**“ și aflu calendarul: pe 5.VII. 1965 am scris prima epistolă-poem, iar între 25-28.IX. același an consemnam un frison oniric în „**Tot mai des visez pământul cu nefericirile lui**“. Sunt 26 de poeme din care cel puțin 10 rămân de antologie a poeziei române. Într-unul dintre aceste poeme s-a perceput mai întâi natura palpabil-materială a cuvintelor, după care a venit generația ce epuiza încrederea în cuvânt, și mai apoi Nichita cu Necuvintele lui. În-să eu, cu Proba Logosului, am fost mereu de față, precum zic din Copenhaga: „Cu un singur cuvânt de la tine mi-acopăr fereastra/ Ca niște cuie de argint îmi sprijină cărțile/ Pe cuvintele tale mi se zvântă cămașa spălată de mine/ Scrie-mi, trimite-mi pachete de cuvinte de-acasă – grele, ca sacii de pământ, scrisorile tale spre mine/ nevămuite le voi vărsa pe masa de muncă, pe pernă/ le voi bea dimineața cu apă, le voi mușca pe pâine/ Scrie-mi, inventează tu ziceri noi despre lucruri/ pierde-te printre cărți, smulge-le limbile de iubire/ cheltuiește și cumpără cuvintele vândute de alții/ plângi peste ele până le găsești fața mea și trimitele /răpește cuvintele lor și le suferă de la-nceput/ Scrie-mi până la moarte, scrie-mi și eu voi da sau nu-ți voi da semn“.

Abia în Cavalerul Trac aveam s-ajung Logosul Turbat, iar Zoosofia este Logosul în Beatitudine.

Sunt multe Teme ce-aveau să devină bun comun în aceste Scrisori Esențiale din care s-au înfruptat generațiile **optzeciste, nouăzeciste**. Fie în memoria lui Nicolae Labiș!

Înainte să ridicăm ancora din portul Copenhaga am avut timp să trimit destule poeme acasă, Luceafărul lui Eugen Barbu mi le-a publicat pe pagini detașabile, de altă culoare a celulozei, mă citeau în Cenaclu, eram faimos, invidiat o vreme, dar cum ne-am dat drumul pe Atlantic s-a stins vâlva. Nu știu unde, cine ce mâncase pe seama noastră. Nici despre vapoarele de pescuit nu s-a mai trâmbițat. Iar în anii Contrarevoluției flota de pescuit oceanic a căzut și ea pe mâna oamenilor lui Bănescu și-a fost lichidată. Când m-am întors la matcă și-am publicat cartea, primul care mi-a exprimat insatisfacția, dacă nu dezamăgirea asupra rezultatelor poetice ale voiajului pe Oceanul Atlantic, a fost Eugen Barbu. Nu mi-a explicat ce aștepta el de fapt de la un țăran care iese într-o zi din lumea aceasta a lui și se trezește pe-o câmpie de ape făcând aproape o sută de zile o arătură dus-întors călare pe un tractor mai ciudat. Tot ce-am gândit și-am simțit la vremea aceea, necenzurat de nici o reticență de vreo natură sau alta, stă spre aflare în *Scrisorile Esențiale*.

Rostul voiajului era însă altul și el consta în ambiția generoasă a zeilor ce ne dau unora dintre noi șansa de-a ne întoarce la obârșiile de care încă ori suntem inconștienți, ori istoria oficială refuză să ne apropie. Ne mai dau zeii prilejul de-a ne anticipa soarta, de-a ne pregăti pentru evenimente uluitoare cărora altfel nu le-am putea face față. Dar ce, faptul de-a trăi toată „recuzita“ imagistică, metaforică a Mării și-a Oceanului pe care s-a clădit marea poezie mo-

dernă: valuri, furtuni, albatroși, pecăruși, întinderea albastră, orizontul fără măsură și-o întregă realitate pe cu totul alte criterii și apreciată după alte repere este de ici de colo? A fost unul dintre cele mai importante episoade din marea mea inițiere, mai cu seamă că acolo am învățat să mor de-adevăratelea, să împlânzesc sentimentul permanent al eșecului social, să amân ziua capitulării în fața Gorgonei, căci în zilele voiajului atlantic am fost ca o muscă bețivă ce se bagă în ochiul ei de ciclop și când a dus la gură paharul ei de must și m-a simțit pe buze m-a respins agasată și m-a lăsat într-ale mele.

Și stai, că mai sunt acele statuete de betoane plastice pe care creștinismul contemporanilor mei mi le neagă, dar când generațiile viitoare se vor trezi dezamăgite de istoria oficială, se va zice: vezi ce-a căutat poetul pe Oceanul Atlantic? Vai lui, bravul de el, cât a cutreierat el lumea pe pământ, pe ape și-n văzduh după ceea ce se afla la câțiva pași de casă. Ca să ajungă pe Istrița, la Comoară, avu nevoie să doarmă câteva luni de viață pe Oceanul Atlantic: fără asta nu se putea deschide ochiul lui să înțeleagă acele Sigiles. Vederea lui de-acasă trebuia modificată și adusă la primordial, fixată ca un aparat de fotografiat viu să perceapă lumea împietrită pe care ochi de om nu s-a mai bucurat de veacuri și milenii. În fine, așa mi-a fost mie dat. Nu v-am spus că nici autoritățile ce mi-au înlesnit acea aventură nu știau la ce ne-ar folosi și la ce aș fi eu bun în vederea scopurilor lor? Ce să te mai superi pe Ion și pe Marin că și-au luat seama de-a mai ieși pe mare în grup?

Și nu ziceam eu în finalul poemului ce-am numit mai sus: „Il tutto mondo e una paese/dar vreau să mor ca un câine cu botul pe pragul de-acasă“? Să mă ferească Dumnezeu de-această nesăbuită dorință de-atunci! Este posibil să ajung necunoscut și neînsemnat ca un câine din cauza

celor ce mi-au uzurpat Patria mea de-atunci, dar mort cu botul pe pragul pe care-și șterg astăzi încălțările, de mizerie, toți impostorii politici n-am să stau. Când voi termina această carte am să încep demersurile pentru renunțarea la cetățenia română, ca ultimă, disperată formă de protest în contra imposturii istorice a acestei tranziții de la socialism la capitalism. Oricum, ne-om mai întâlni noi, așa, cu surpriză ultimă, ca în scena ce voi povesti. Trecuseră ceva ani de la călătoria mea când, într-o zi, intrând la un așa-zis Magazin-Etalon pe Bulevardul acela al Bucureștilor și stând eu să-mi vină rândul să solicit ceea ce aveam de cumpărat, se-apropie de mine un militar, colonel de Securitate, nou nouț la uniformă și la față necunoscut: Ce mai faceți, domnule Ion Gheorghe? De unde mă cunoaște pe mine grad înalt și-atât de bine încât mă întreabă de sănătate? Omul calm, pus pe șotii: Eu sunt Consulul Clim de la Copenhaga, vă mai amintiți? Am râs amândoi ca de-o glumă excelentă, apoi el mi-a ntins mâna și s-a ndreptat către ieșire. Și uite așa îmi închipui eu, în prostia mea de om de altă orientare decât cea oficială, că vine om și-mi zice: Domnu' Ion Gheorghe, eu trebuie să vă înmânez dosarul acesta din Arhivele Securității, să cunoașteți de la cine vi s-a tras toată viața. Mulțumesc, i-aș zice eu, dar între timp am elaborat o grilă pe care o pun pe vieți și „carriere strălucite“ de ieri și de azi, și după numai cinci minute de gândire pot să vă spun ce și cum, fără nici o marjă de eroare. Vă elaborez eu lista cu toți conspirații Gorgonei de la scriitori. În ceea ce privește Dosarul meu sunt pregătit: Generalul Laurențiu Fulga, vicepreședintele Uniunii noastre, îmi mărturisea, ca replică la nu știu ce drăcie ce dădusem pe gură, ca de obicei. Că odată la câteva luni de la întoarcerea din temniță cineva s-a prezentat la ușa lui și l-a rugat cu lacrimi în ochi să vină la domnul cutare că acela vrea să-i mărturi-

sească anume lucru, întrucât nu reușește să-și dea sufletul de-o vinovăție fără leac. Electrocutat cum n-am fost de nici o povestire literară mi-am venit greu în fire și-am mai pus-o de-o prostie. Ce mi-a răspuns generalul Fulga, care mă simpatiza de când cu șezătoarea Cenaclului Vieții Militare la Buzău, despre care am relatat mai sus. Că tot așa, la câteva luni de la ieșirea din detenție politică s-a dus unde știa el, cadru militar, la cel ce avea în pază depozitul cu Dosarele Securității. Solicitând generalul, cu act de la mării arhivarului, să cunoască de unde i s-a tras, a fost avertizat așa: Domnule Fulga, nu merită să vă expuneți la asemenea experiență de viață, o să vă ucidă scârba de lumea asta și de toate câte cunoașteți. Dar dacă insistați, poftiți. Și mi-am văzut dosarul, domnule Ion Gheorghe: cele mai mari murdării, neadevăruri și josnice lucruri le scriaseră despre mine prietenii mei cei mai buni și femeile cele mai apropiate. O grozăvie de ce sunt oamenii în stare. Dar nici fără prieteni și cunoscuți nu putem trăi dacă vrem să nu ajungem fiare. Un paradox.

Și pentru asta mi-a trebuit mie Oceanul Atlantic. M-a scăldat furtuna și m-a cernut cu ceața pe mare, mi-a aplicat o purificare de-ale prietenilor încât inima mea este o piatră de nimenea n-o mai poate călca și crăpa. Marile corecții ale modelului meu natural, sentimental și filozofic acolo, pe Atlantic, au fost operate „pe cord deschis“ de către un zeu care mi-a ținut parte. Și operația lui a reușit.

15. DROGUL ATLANTIC, PRINTRE ALTELE

Traw-lerul **Constanța**, pascănd platoul de alge și bancuri de scrumbii, ton și macrou, asupra căruia curge Golf Streamul ca un fluviu în inima apelor atlante, făcuse plinul mai de vreme: vaporul intrase în masa vie a acelor popoare de pești care se retrăgeau după ce depuseseră icrele, asigurându-și perpetuarea speciei. Punând **capul** spre patrie am trecut pe lângă Insulele Canare, am intrat în Strâmtoarea Gibraltar acostând într-acel oraș în regim de porto-franco: s-a făcut aprovizionarea cu apă și fructe și-am pornit-o ață luând Mediterana de la un capăt la altul; am contemplat insule pustii ale Eladei, am trecut noaptea prin Bosfor, am intrat în Marea Neagră care „ne-a tăvălit o țără“, am intrat pe unul dintre cele trei gâturi ale Dunării, am ajuns la Galați. Se încheia un cerc existențial, din mai multe cercuri concentrice suprapuse, ca o brățară arheologică. Cel mai dintâi simboliza situația mea socială, statutul de scriitor, celelalte urmând a fi detaliate mai apoi. Voiajul atlantic a pus capăt complexelor mele sociale și m-a drogat, mi-a dat iluzia că s-a uitat și demisia mea din presă, iar patologica ranchiună politică ce mi-o aplicau activiștii lui Virgil Trofin s-a stins. Era și alt context politic, al IX-lea Congres al Partidului se produsese, eșaloanele superioare erau în mișcare, se dislocau, ștabii erau îngrijorați de propria soartă întrucât noul Secretar General Nicolae Ceaușescu chiar aducea stil nou și punea în func-

ție locomotiva **Luptei cu inerția**. Au urmat precum se știe Deceniul resurecției naționale de care scriitorii aveau să profite din răsuputeri: unii cu onestitate, alții continuându-și politica de șantaj și turnătorii la Gorgona, care însă și ea pierduse distanța, „rafala morții“ ce-o îndrepta către noi nu mai avea puterea ce ne-ar fi împietrit.

Atât de puternică fu intoxicația vaporilor de apă oceanică încât lucrurile care pentru omul comun constituie fondul motivației sociale și al rostului speciei noastre, precum căsătoria, nașterea copiilor, conștientul și subconștientul meu le așezară în categoria „printre altele“. A contribuit la această mutație și natura mea țărănească, în mentalitatea omului de la țară sunt firești, de la sine înțelese și de la sine venind momente precum însurătoarea din care musai decurg copiii. Ce atâta tevdatură, ce atâta bătaie cu pumnul în piept. Și așa, în **Căile pământului** bocisem pe toate fețele experiența părinților mei, și-așa făcusem din întâlnirea femii pereche de viață fapt literar, elegiac și „anormal“ pentru țăranul ce eram.

Istoria contemporană era acum dimensiunea fizică a generației mele, iar politica deveni măsura noastră metafizică, religia păgânească pe ale căroră „înalte focuri“ am fost aruncați de Inchiziție; și noi, în loc să ne scrumim, creșteam ca „fătul din poveste“ și strigam sfidător: E pur si muove!...

Se estompă chiar și evenimentul cel mai cutremurător ce-a năucit generația mea, moartea lui Labiș. Parcă într-alt secol fusesem de față în săptămâna aceea când doamna Dalea, garantă a cărții de imobil cu locatarii camerelor din Strada Odobescu nr. 10, îl avertizase că se află în neregulă cu mutația de flotant și că se-apropie controlul Mi-liției, și cum el sărind în ziua aceea pe fereastră, despre care am mai scris, a plecat către gazda cealaltă din Strada

Miletin, la Aurel Covaci. A doua zi eu plecasem în neslăbita formă de viață și onoare a scriitorului tânăr, Documentarea. Nu-mi mai amintesc în ce sat, după ce **fapte de viață** pentru un reportaj trimis de revista *Albina*. Când m-am întors, tulbure după o noapte de somn în tren, înainte de a mă zvârli în pat cu gândul să prind câteva ore de odihnă până la prânz, colegul de cameră Lucian Raicu îmi dăduse de veste ceva greu de priceput întrucât era și mai grea de acceptat, murise Labiș. Eu care beneficiez de-acasă de-o întârziere de percepție a evenimentului catastrofal, soră cu idiotenia salvatoare, al căruia subconștient lucrează mai iute și reglează la timp resorturile conservatorii amortizând șocurile și tensiunile de electrocutare, fie că am înțeles greșit, fie că am crezut că-i vorba de-o altă farsă de tip *Deltă*, n-am realizat pe moment dimensiunea faptului, ca atunci când n-auzi bine și insiști pe lângă interlocutor să repete. Eu însă nici acest lucru nu l-am făcut, am tăcut neîncrezător și-am adormit. Abia a doua zi, fiind mulți și cu toții la Spitalul de Urgență unde-l internaseră în noaptea „accidentului“, când același Lucian Raicu mi-a propus să fac parte dintre cei ce se oferiseră să-l scalde, să ajut și eu adică la spălarea și gătirea Mortului, am primit pumnul realității în piept, acceptând să particip la acel ritual pentru care nu fusesem pregătit decât numai dacă luam în seamă experiența agentului sanitar Anton D. Gheorghe pe care eu cu ochii mei îl văzusem ajutându-l pe doctorul care făcea autopsia lui nea Lisandru Surdu, fratele său ce fusese găsit mort de otrava pusă-n pahar cu vin, într-un șanț pe marginea șoselei spre Mihăilești. Fiind de față cineva mai cu minte decât noi și dându-și seama ce se va alege de sufletele noastre dacă ne va fi dat să-l spălăm pe acel Labiș mort, a revocat și s-a plătit echipă de doi oameni de meserie. Spitalul de Urgență era pe-atunci undeva pe lân-

gă Piața Filantropiei, lângă Restaurantul Kiseleff, vizavi de Liceul de Limba Rusă în care învățau copiii noii clase de conducători, categoria denumită mai apoi a Nomenclaturii, lipită de Consulatul Italian, la câțiva metri de tramvaiul 20 care ne adusese pe noi la Școala de Literatură, încât îmi vine să cred că femeia sau bărbatul ce-a lucrat pe Salvarea ce l-a cules pe Labiș de pe caldarâm, negăsind loc la nici un spital, a luat-o către Filantropia, la semnul sau la insistența poetului care se gândise de fapt la patul acela sigur de la Școală. Însă faptul că eu n-am atins mortul, că deci nu l-am simțit pe brațe de frate, în greutatea lui de pământ neînsuflețit, să urlu în felul meu: „nu mai este!“ a întreținut neîncrederea sufletului meu în moartea poetului. Trăind ca un somnambul zilele ce-au urmat, cu șederea de gardă în holul Casei Scriitorilor, cu priveghiul, mitingul de doliu de la Cimitirul Belu, am ajuns la al doilea șoc de percepție a faptului morții; în momentul când am ridicat și eu un bulgăre de pământ reavăn și după un ritual pe care nu l mai împlinisem l-am aruncat pe sicriul celui ce fusese năzuința unei generații, atunci am avut frisonul trezirii la realitate și m-am pus pe-un plâns în hohote cum nu mai trăisem. M-a trezit și dintr-acea cădere-n abisul de sine un ins necunoscut care m-a bătut pe umăr și mi-a amintit: **dacă nu murea ăsta dracu' vă lua pe toți!** Se-nduioșase de mine Gorgona, un securist a fost acela căci instituția însăși se speriasse de propria-i fărădelege și instantaneu și-a elaborat planul ei de bătaie. Mai întâi generația ce ne-a urmat: Alexandru, Sorescu, Baltag, Ilie, a fost intoxicată cu ideea că genialul adolescent a murit sub tramvai din viciul beției. Cel mai nelalocul lui este poemul **Amintirea Poetului** din volumul **Infernul discutabil** pe care Cel de la Topa Mică îl consacră Celui de la Mălini și zice: „Te-ai îmbătat peste măsură, fir-ar a naibii de treabă“, ceea ce venea ca o mănășă

de mătase imaculată pe labelle ofițerimii cu vipușca la nădragi albastră, pentru că finalul poemului conchide exact: „poetul – cunună de spini pe fruntea generației“ – observație de bun simț. Ce m-a mirat de-a lungul timpului nostru de prieteni este faptul că nici „Ioan“ și nici Marin nu mi-au pus vreo întrebare cu privire la Nicolae Labiș, crezând probabil cazul închis. Labiș rămânea problema mea și pentru că eu am refuzat ideea morții și-am înțeles-o cu greu și târziu de tot, m-a urmărit oniric: o lungă perioadă, o dată, de două ori pe an aveam un vis cu el: venea de față cu multă lume sau doar însoțit de necunoscuți, ca într-o fotografie pe scările unui edificiu mereu altul, și-mi inducea gândul și starea de spirit că el este viu; de câteva ori rămânând numai noi doi într-un decor de casă domnească, însă având atârinate pe pereți plase de pescuit cum văzusem pe vapor și la pescarii din Deltă; în aceste întrevederi se prezenta viu făcându-mă să accept acest adevăr literar ca un fapt real, de actualitate. Însă ceva era mereu în neregulă: fie că se făcea că se întorsese dintr-o călătorie și nu-și mai aducea aminte de nimic, fie că odată mi-a confirmat neîncrederea mea zicând ceva cu ambele înțelesuri ale situației ca un mort viu, ca „un spirit al adâncurilor“ pus pe șotii: este viu și tânăr, dar a întârziat în creștere... Când m-am întors de pe Ocean am putut tălmăci semnificația acelei case mari cu plase de pescuit pe pereți. Premoniția onirică a voiajului meu pe Oceanul Atlantic avea subtextul: acolo te vei vindeca de vina de-a nu fi crezut în moartea mea! Probabil că îndoiala aceea și refuzul meu de-a accepta realitatea îi tulbura odihna, situație ce rezultă din sintagma: Să-i fie somnul ușor! pe care eu întârziam să i-o acord. Și mai era un aspect: mama îmi spusese că eu, deși eram cel mai mare dintre copiii ei, nu fusesem și primul, înaintea mea născuse pe cineva și-i dăduse numele Stroie, dar mu-

rise la vreun an. Acest lucru, acutizat de faptul că Labiș alături de care dormisem ca frații prin situația paturilor lipite unul de altul la Școala de Literatură, îmi dădea sentimentul unei uzurpări, o vinovăție a faptului că zeii mă preferaseră pe mine, anulându-l pe fratele acesta ce era în mod evident mai dintâi în toate, deși eu i-o mai luasem înainte când mă născusem în avans cu vreo patru luni ale aceluiași an 1935. Oceanul Atlantic m-a purificat de toate, dar încă eram afectat de sechelele Spiritului Adâncurilor. În vârtejul acelor Șezători de pomină ale scriitorilor m-am întors la Buzău. În sala de festivități a Liceului de fete, ca de obicei, elevii aduși de către profesorii de Limba Română. După ce-am citit eu nu știu ce-oi fi mai citit, m-am lăsat în sală cu „publicul“. Pe un rând, într-o bancă, în spatele meu, mi-a atras atenția o fată cu ochii bridăți și coada groasă „împletită-n cinci și-n șase“, ținea în poală o crenguță de merișor, arbust de conotație îndeobște funerară. „Am intrat în vorbă“, a urmat o corespondență pe adresa altei colege și mai apoi s-a întrerupt convorbirea. Eleva s-a dus învățătoare într-un sat între dealuri buzoiene, îmi luasem gândul. Într-o zi, fiind eu de rând la plata luminii, am plecat să caut casieria societății de distribuție a curentului electric. Așteptând un tramvai în stația Colțea am reîntâlnit-o ca în parodia lui Topârceanu „absolut din întâmplare“ pe Mia Măntoiu, venită la maica-sa și la bunici la București, unde de fapt se născuse, cum am mai arătat. Aceeași mișcare și petrecere „în cercuri tot mai vaste“. Am intrat în turbionul destinului nostru zvârliți în bulboană de-o Mână Nevăzută, exact în locul unde Nicolae Labiș fusese aruncat între vagoanele vehicolului pe care-l așteptam noi în stație...

El atunci purta ceasul Pobeda pe care îl câștigase la un concurs literar școlar. De multe ori citisem de pe ecranul

rotund ora căutându-l pe noptieră și uitându-mă peste capul ciufulit al vecinului meu de pat; l-aș fi recunoscut dintr-un miliard de ceasuri: avea carapacea de pexiglas fulgerată de-o spărtură; proaspătul lui stăpân, când se întorcea din București, s-a dat jos într-o gară să bea apă, s-a împiedicat, a căzut și-a lovit ceasul; cum se zice la țară, îl urmărea ceasul rău. În noaptea accidentului i-a fost scos de la mână; timpul furat a fost de necunoscută mână criminală...

Și noi, adolescenți nu prea cu mult noroc sau mai bine zis aproape striviți de norocul unei uluitoare descoperiri arheologice de mai apoi, ne-am luat unul pe altul și duși am rămas până azi, cu plecare din chiar locul unde fratele meu Nicolae Labiș fusese revocat, ca și cum criminala scoatere a lui din spațiul acela, ne-ar fi făcut nouă loc...

Acestea sunt sechelele pe care, așa cum ziceam, numai călătoria pe Oceanul Atlantic le-a stins. Afirmăția are temeii întrucât abia de-acum reușesc să capăt sentimentul reușitei depline începând cu **Vine iarba**, carte în genere scutită de consecințele ce-au urmat **Căilor pământului**, cum arătam. Sigur că Gorgona ochii de pe mine nu și i-a luat, dar clima politică se schimbasesc, iar acel contradictoriu Eugen Barbu, mare destin literar, cu misterios prestigiu la ștăbimea ce-l temea, s-a pus chezaș pentru noi cei din care a făcut mai apoi scut, dar care nu i-a folosit întrucât ingratitudinea la scriitori, pe lângă că este pâinea cea de obște, a fost bine prelucrată și folosită în urzelile Gorgonei, cu artă ticăloasă și cu ticăloșie artistică. Și ca adevărită că Labiș nu se lăsa mort precum arătau fazele mele onirice, în Cenaclul Labiș afirmam poemele mele, acolo le verificam de față cu Ion și Marin și cu mulți alții, luând apoi calea tiparului în paginile Luceafărului și apoi în cartea mai adineauri numită. Este prima mea reușită integrală și necon-

trazisă cu ură și răfuială. Cu ea am început ascensiunea pe Istrița, ca o primă fază dintr-un vast plan pentru decoperțarea unei Cetăți mai vechi decât Ierihonul, cu viii de-atunci și cu morții de lângă noi. Și ce zic eu nu-i o metaforă, ci mă refer la un vast **Sit** social, istoric, arheologic ce pornește de unde am descris acele movile, însumează satele de la câmp și de la munte, dar tabăra de lucru a sezonului arheologic a început din colțul grădinii lui Costică Toma, cizmarul, cu un petec de pământ înțelenit din care în fiecare primăvară înfloreau un strat de mărgăritar, strângând în roca-i de miresme, precum chihlimbarul viața și lumea ce mi se dădea după merit de la **larba mărgăritarului** până la **Ruinurile conacului**, unde încep să scoată capetele lor de paste litice primele statuete și eu consemnam: „Copiii spărseseră sâmburi de migdale/ cu capetele grifonilor de piatră/ scobiseră nările pelicanilor cu lăstare de iederă/ noi înșine ședeam pe-un cal răsturnat“. Merită un pic de comentariu acest **cal răsturnat** nu numai ca motiv al obsesiei eșecului conștientizat și subcutanat cerebral pe întâmplările ce-am relatat în capitolele anterioare, dar mai cu seamă prin cele ce-am să arăt. Era o piatră căzută din malul ăla de nisip și rostogolită de copiii cu caprele la păscut; figura un cap de cal, emblema hipopompă, de care tot neoliticul este marcat; și noi, adică Mia Măntoiu cu mine, am stat pe ea; numai în **Harap Alb** năpruia aia de Fata împăratului, care umbla „cu șosele, cu momenele“, după ce adoarme pe unul din eroii ce-o incomoda, îi așează capul pe o hârcă de cal să-l scoată din cursă. Dar noi încălecaserăm pe-acel cap funerar, de pastă litică, precum aveam să găsim mai târziu în monezile geto-dacice; capul calului corțial este el însuși compus din perechi de bărbați și femei. Mai târziu, la Beijing fiind, Mircea Micu, venit într-o delegație de la Ministerul Culturii, cu vizită bine aranjată

și de mine, îmi aducea un album de fotografii și tablete cu scriitori; într-o pagina eram eu de la vârsta poemelor din **Vine iarba**, cu acel cap de cal alături; Ion Cucu, fotograf la Luceafărul, mă scosese din colecția vremii noastre actualizându-mă.

Noi ne jucam cu moartea și ziceam că ne iubim, noi deja eram însumați unui monument funerar proto-litic și trăiam beția vârstei și-a Vasileei, inconștienți sau doar atinși de amnezia absolut naturală a ciclurilor metempsihozei orphice. Pentru că după Contrarevoluție toți gogomanii scriului și toate târâturile care mimează stil dizident țipă ca din gură de șarpe că au fost cenzurați, am să le-arunc în față relatarea: cartea **Vine iarba** a fost și ea atinsă de ochiul Gorgonei. Am publicat într-un poem recent din România Mare poema **iarba de pe Casa Scânteii** dar nu cu scopul de a mă alătura boarfelor din care **dreapta** stoarce lacrimi, ci doar cu scopul de-a arăta că de fapt cei ce fac astăzi urât și se dau victime ale Cenzurii sunt făptașii. Cazul lui Mircea Sântimbreanu, salariat al Cenzurii și director de editură, este notoriu, numai că băieții ăștia foarte înalți de stat și mici de sfat ce-au îmbătrânit la cărți de copii, fără valoare, erau pentru unii mumă, iar pentru alții Gorgona: operau în cunoștință de cauză, pe bani grei, la sugestia, îndrumarea și ordinul organelor de represiune. Se face mare caz de etica și modelul estetic al lui Mircea Ciobanu, biograful de mai apoi al fantezii Mihai I și ultimul. Păi acel domn care a murit călare pe Editura Cartea Românească a fost la un moment dat vicepreședintele Frontului Unității Socialiste, un soi de partid paralel pentru orice eventualitate democratică și ca sperietoare la Partidul propriu-zis, până când Ceaușescu i-a purificat, cât a putut, structurile birocratice. Păi acest domn model Ciobanu s-a fost mutat în case agnisind de fiecare dată spațiu locativ pe repartiție de la Uni-

unea Scriitorilor, până și-a asigurat descendenții pe trei generații de aici încolo. Păi acesta și nu altul este Redactorul responsabil Mircea Sandu la cartea **Vine iarba** apărută în 1968 și va rămâne pe acest loc, precum voi arăta, la toate cărțile mele de valoare cu misia lui „de bună voie“, bine pregătit într-ale poeziei și cunoscând toate viziunile și crăpăturile artei cuvântului, pe unde pot să se ascundă lupii și pe unde șopârlele. Membru de partid nu era întrucât nu simțise nevoia. Securitatea avea demult structurile de cenzură, coercițiune, presiune și sugestie alcătuite din rândul celor „fără de partid“ mai ușor de recrutat și mai de folos decât Ion Gheorghe cel ce bătea la activiștii de partid ticăloși ca la fasole, în virtutea articolului 8 din Statutul P.C.R. care prevedea excluderea celor ce „tăinuiesc adevărul și caută să ducă în eroare Partidul“. Cazul unuia Ilie Rădulescu pe care l-am trimis la plimbare citindu-i propria autocritică ce-i fusese publicată în **Informația Bucureștiului** cu prilejul unei Plenare a Comitetului pe Capitală stă mărturie că nu batem câmpii. Precum susțin și în poemul ce deschide cartea aici în vedere: „*Vorbesc despre lucruri pe care le cunosc*“, și eu la fauna Gorgonei mă refeream în același poem zicând: „*De obicei stă cineva lângă noi când ne spunem greșelile/ el ne pradă înțeleșurile obișnuit să trăiască din pradă/ el face groază și dezbină tot timpul*“. Acesta este mercenarul Gorgonei; despre morți de bine ar fi să zicem sau le-am da uitării cele ticăloșii dacă nu ne-ar fi sistematic umbrite cu cinism ferestrele cu pancartele lor monarhiste, făcând eroi de cristal din abjecte momâi de jeg, vânzători de aproapele.

16. ZOOSOFIA – LOGOSUL BLÂND ȘI ȐI CĂȐEI CU GURILE DE LEI

Nu era duhoarea politică de azi. Lumea cânta opera socială a zile – Vânt de libertate. Lucram încă la Corectură și-mi aduc aminte cum și cât s-a elaborat la numărul și la articolul de fond al acelei săptămâni: să nu reiasă nici entuziasm debordant nici regrete cumva față de evacuarea trupelor sovietice, ingratitudine sau dorința vreunor cercuri interesate de sprijinul armatei de ocupație: nu cumva să-și ia seama. Deși totul fusese bine pus la cale de către Dej și Hrușciiov. Oricum, presa „de partid“ în întregime sta **zmirna!** Însă scriitorii, cu deosebire cei tineri, grupați în serile Cenaclului Labiș la steagul tricolor al Luceafărului Barbist, încă imaturi ca dulăi, erau căȐei cu gurile de lei...

Pe atunci, în vârtoarea aceluia fel de viață de-a face lucrurile fundamentale pe stilul „printre altele“, se născuse fiica noastră Adriana Dana și ajunsese la vârsta poveștilor; nu adormea până nu-i spuneam ceva basm până mă lua și pe mine somnul. Când am epuizat ceea ce știam din antologiile clasice am început să combin, să asamblez episoadele la întâmplare, după inspirația de moment. Așa am ajuns la soluția din **Zoosofia**. Tot ce asimilasem eu din antologiile de sub pernă la Școala de Literatură: doine, balade, descântece, orații, legende a erupt într-o bolboroseală personală aruncându-se asupra istoriei românilor mul-

tă, puțină câtă este ea, sigură pe cât de probabilă, reală ca fapt de cronică și anale, dar percepută ca „o legendă a secolelor“ fără întreruperi. Concepția profesorului meu de istorie Traian Cristescu „ieșea la luptă“. Am scris-o dintr-o suflare, aveam de partea mea Luceafărul și Cenaclul în care am publicat o mare parte dintre aceste ciudate și bălțate balade. Era și-un context de complicitate generală cum n-am mai avut noroc după aceea. Editura Tineretului se instalase în locul A.R.L.U.S.-ului, imobil mare lângă Biserica Rusească, în coasta Muzeului Orașului București. Istorie în istorie, coincidențe tulburătoare și întâmplare de după care zeița Clio face cu ochiul încât nu mai știi ce să crezi. Director era Alexandru Georgescu a căruia simpatie m-a surprins și mi-a dat aderență socială: datorită asistenței sale aveam să apar mai apoi în colecția „Cele mai frumoase poezii“ impunând recunoașterea valorii mele. Mai venea și prefața lui Marin Mincu: avea să-mi aducă un prieten și-un „**exeget**“ atent și serios, dar de care aveam „să mă pierd pe drum“... Acel Alexandru Georgescu venea ca și mine de la țară, din comuna Scioștea de Vlașca; el percepând din această **Zoosofie** încotro mă trage spița, mi-a pus la îndemână o antologie din **Fisiologul** și m-a sugestionat către fondul autohton. Recunoștința mea pentru acest om rămâne și astăzi neveștejită.

M-a dat, cum era întocmirea acelei instituții, pe seama redactorului șef, o doamnă Veronica Mihăileanu, soția lui Ion Mihăileanu, stâlp al vremii în îndrumarea teoretică a culturii, nume neclintit în colegiul de redacție al Contemporanului. În câteva zile a lecturat, a întocmit referatul, formele de trimitere la tipar; în prealabil chemându-mă la **discuția** de rigoare. Totul era în regulă în afară de poema „*Repar cetăți*“ în care un Păcală trecea pe „drum de seară“ istorică și striga cum fac butnarii sau dogarii ce-și declamă

profesia: repar butoaie! Eroul meu „liric“ striga trist, plângătoriu că repară Cetatea de Baltă, Tighina și făcea pomelnicul tuturor fortărețelor noastre „sparte“ sau rămase dincolo de Prut. N-a trecut! Doamna, de-o bunăvoință absolută dar cunoscând exact jocurile vremii, nu avea voie să riște, nici nu-și putea îngădui să rateze ocazia: era un activist de partid în domeniul culturii și avea obligația să dea carte bine venită. În plus, această poemă, pierzându-și masca zoo-sophică prin brutalitatea mesajului, nu mai putea fi apărată întrucât nu-i lăsa loc de-a întoarce în cazul când i s-ar fi cerut explicații.

Problema lichidării consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov a rămas până astăzi mâncarea de pilaf după care își scuipă dinții și măselele toți miniștrii de externe. De-aia ziceam eu despre noi, poeții, că eram căței cu guri de lei...

Ca să mă convingă de buna credință și adeziunea sa la marea complicitate a momentului istoric doamna Mihăileanu a-nceput a-mi citi din carte de parcă ar fi fost scrisă de altcineva: „*Basarab, Băsărăbiță întemeietor de spiță, iată că mânică în sfânta Duminică*“. Aburea fereastra către Basarabia! Sau: „*Și tu, Siretule, șiretule, și tu, Prutule, nepriceputule*“ – distih pe care mai târziu avea să mi-l înapoieze cu blânda-i recitare fratele Grigore Vieru, mărturisind cum a făcut rost de Zoosofia pe care o cumpărase de la Moscova cu preilejul unei expoziții de carte românească. Ce să mai zicem de strofa imediat următoare: „*Fie vremea bună, rea, voi să vă-ntâlniți cu Dunărea, și să nu vă lăsați frații la alții; Bea Bogdan și plânge, pâinea pe genunchi și-o frânge, pe masă vin semne de sânge...*“ în poemul *Vârcolacul*, insinuând o lecție de geografie despre „bogățiile naturale“ epuizate de Sovromuri și de clauzele Armistițiului, se consemna actul politic al plecării trupelor sovietice exprimată prin argoticul „ușcheala“: „*Marmura, zarvura, ușchi-*

ța, Rușchița – bani pleșcău, la Luncani și la Vașcău“. Iar după ce sunt invocate într-un picior pe veritabil joc de copii, marile toponimii miniere, pe zăcămintele de uraniu și metale rare, vine plăcinta: „*La Covnic s-a-necat un polcovnic, de un minereu pe care-l înghițea mereu: Nema platna – lua cu japca, patamu că Zlatna e pre limbă staroslavca... Gata, zice vârcolacul, na colacul și lumânarea și dă-te jos, că mă doare spinarea – a trecut inspecția, și-ai prins lecția*“. Burle, arlechinade politice: cum să protestezi la așa ceva, cum să te ceri la șeful statului, ambasador sovietic ce te afli, cu asemenea năzdrăvăanii intraductibile? Bucurându-se de ilustrațiile mai mult decât foarte inspirate ale Mihaelei Mihăiescu, fiica sculptorului oficial al regimului, Baraschi, și nevasta marelui grafician (portretul artistului în tinerețe!) Eugen Mihăiescu, cel ce elaborase antetul și susținea grafica de excepție a **Lucefărului lui Barbu**, cartea păși cu dreptul și de-a dreptul în Bibliografie. Patronul asigură logistica încă de la Cenaclul Labiș printr-acel Domn de carte, poetul Dragoș Vrânceanu, de curând întors în țară din Italia unde îl prinsese întoarcerea armelor ca atașat cultural, cu o mulțime de lume mare, culturală în spatele-i de funcționar diplomatic. Acesta scria în **Lucefărul** nr. 53/ decembrie 1966: „*Ne aflăm, cred, în fața unei adevărate cotituri fundamentale în lirica nouă, cu urmări ce ni se par incalculabile, printr-o veritabilă regenerare a modernismului, prin folclor, printr-o eliberare absolută a fanteziei care include în însăși mișcarea ei teme vitale ale specificului național, printr-o spargere a Oului lui Columb al suprarealismului și punerea lui «în picioare» în poezie, pentru prima oară pe aria internațională. Ion Gheorghe aduce o poezie a esențelor, prevalându-se de un anumit aspect de structură a colindelor și baladelor noastre*“. Bătrânul Domn credea în ceea ce scria, ca dovadă stând faptul că, mai târziu, luând **Zoosofia** mea

și poemele lui M. Sorescu și dându-ne la traducere încercă să ne facă „aduși la cunoștință“, să ne impună de-a dreptul în mediile editoriale și poetice de la Roma. Cu Marin i-a reușit, cu mine nu. Exact calitățile de-acasă, de extracție idiomatică, atât lingvistică dar și mitologic-istorică, ce aveau aderență și subtext, conotații uluitoare politice aici, au devenit piedica de aur a poeziilor și am rămas acasă. Cartea-i bine făcută; atât de riguroasă conspirația încât ilustrația de pe copertă ce figurează o armată de patru unități de cavalerie din câte cinci căpitani-panduri, și de pe vremea lui Decebal, chipurile cele 4x5=20 de poeme, încât divulgăm astfel faptul cenzurii nevoite a aceluia cu cetățile Basarabiei. Nu cred c-a rămas revistă literară și nici critic al etapei care să nu fi comentat Zoosofia, unii validând mesajul lui Dragoș Vrânceanu, pe care de altfel îl inscripționasem pe clapa copertei, alții mai ciupind, alții rupând cu poftă și ură, perfid, cu tot felul de teorioare estetice, dar astăzi ajungând în portul meu pescăresc, precum acel grozav erou din Bătrânul și Marea, pot proba cu scheletul pe care l-au descărnat rechinii că am pescuit cel mai mare pește din mările curate ale limbii române și ale culturii țărănești protoistorice.

Au ajuns la concluzia că este o „experiență închisă“, de ce să vină tocmai de la Gheorghe „cotitura fundamentală în lirica nouă“? Dar ce se făcuse era bun făcut. Ilustrațiile și dese referințe, nu atât religioase cât culturale la mitologia creștină, m-au ridicat în ochii fețelor bisericesti, ceea ce mi-a folosit într-o vară când m-am dus și-am înmânat-o părintelui Cocora, secretarul Preasfinției Sale Angelescu Episcopul Buzăului, solicitând o lună de zile la Mănăstirea Ciolanu, găzduire și masă de călugăr, întregită cu lapte și miere din gospodăria aceluia așezământ, contra cost, la bani mărunți, după cuviință. Acel concediu cu fa-

milia s-a dovedit mai mult decât benefic. Acolo aveam să gădesc în biblioteca încă depozit de fel de fel de cărți, pu-se la adăpost din calea „răotățelor vremii“, eseul lui Mircea Eliade despre Orpheu, din revista cu numele prorocului trac. Tot în vara aceea am scris cartea de poeme **Vertebra de pământ** a cărei poveste este totuna cu aceea a **Elegiilor politice** cărora încă nu le-a venit vremea destăinuirii.

Întorcându-ne la soarta **Zoosofiei** trebuie să consemnez atacul grupării suprarealiste care nu putea admite chestia cu „Oul lui Columb“, ce-o susținea Dragoș Vrânceanu, rodul polemicii subterane fiind o poezie a șefului meu de la Luceafărul după Bănuleacu, poetul Virgil Teodorescu, în care zicea că pe el nu-l interesează „**Zolosofia**“, adică suprarealismul primitiv, de zuluși, alias țărani. Treaba lor pe unde-or mai fi în frunte cu André Breton și cu toate Manifestele lor nesuținute de operă. Atacul cel mai profund, fără pic de onoare și în mod vădit mercenar, l-a susținut mult după evenimentul editorial, când cartea se așezase în raftul poeziei române, același Gheorghe Achiței, într-un articol despre estetica *Chiciului*, coborând cartea mea la valoarea carpetelor de bucătărie. Absolvent al unui institut de critică de artă la Moscova, unde tot eu îl promovasem, precum am arătat, cu prilejul apariției cărții **Căile pământului**, rector de institut de arte plastice, se-ntorsese la locul faptei și mai ucidea o carte. Lungă-i mâna Kaghebeului, zic eu și astăzi.

Bestiarul din **Zoosofia**, în ciuda modelelor feudale și de epos folcloric, venea ca o iradiație fizică din **statuetele** ce aveam să descriu și în **Cartea Symurgilor** – 1993, în manuscris, revelând un **Sfinx Calendar**: „corp litic, având pe ambele fețe granulație fină: aversul consacră un cap de «tip nubian» cu profilul spre stânga, finalizat într-un bust cu gâtul planturos, cu două cute de gușă sub bărbie și cu pieptul

stilizat la maximum într-un corp lenticular, în semilună. Andosat și ocupând tot flancul drept al piesei se impune un cap de lup cu creastă de balaur în ceafă. Ambele embleme sunt încorporate unui cap de bovideu sprijinit în bustul redus. Răsturnând obiectul obținem o altă emblemă animalieră: spre stânga un cap de cerb. Spre dreapta, unul de bărbat purtând în creștet corn de ied abia înmugurit, ca un dinte triunghiular de coroană «împărătească». Flancul stâng consacră un geniu zoo-antropomorf, dragon sau zmeu, cu corn magic în creștet și cu trofeu cinegetic de cervid, prelung și rămuros, în ceafă. Evoluând spre dreapta și trecând pe fața contrapusă a medaliei imagistice întâlnim chipul zeei cu pruncul în brațe învelit în faldul cutat al mantiei, ferit înapoi: a protecție, a eschivă, ca și cum personajul aleargă prin furtună sau ascunde copilul, dându-l la spate. Așa și este, întrucât emblema Proto-Sophiei este montată pe fundalul trofeului cinegetic, un cap de cerb redus la volumul oval și la ramura stângă a coarnelor, pe când dreptul pare smuls ori abia înmugurit. De-a dreptul fabulos este acest obiect readus la poziția inițială și așezat pe orizontala imagistică: distingem în rețeaua de cute o serie de tipuri de imagini cărora alte statuete le consacră frontispiciu, ca situații plastice principale. Astfel întâlnim tipul zeului stând pe pământ á la Arcașul scit legându-și încălțăminte, din celebra piesă de aur din Muzeul Ermitaj. Este un Cro-Magnon aplecat mult în față, peste genunchi, văzut dinspre dreapta, cu piciorul întins în față: spatele omului și zona șezutului prelungită se abstrag și insul preistoric este însumat capului de lup și efigiei «nubiene». Rostogolind spre dreapta, obținem un monument megalitic în care ni se revelează mai întâi un mare preot pleșuv în poziția tipică: stă în genunchiul piciorului stâng și cu dreptul îndoit, cu talpa lipită de pământ de parcă cineva i-a răsucit laba. Din marele preot rugându-se lumina detașează în

cele zece cute litice tot atâtea capete de bărbați la vârste diferite, pe când, din coapsa piciorului «schilodit» cu talpa pe sol, se naște ca fiul Semelei un zeu tânăr, redus la bustul de o gingășie copleșitoare. La o altă lumină, imaginea marelui preot cu acolyții în sine, ca ascunși în pliurile pelerinei fastuoase de ceremonial, se metamorfozează într-un cap de lup, cu botul pe sol, înghițind bustul tânărului cel născut din pulpă. Andosat, ațintind spre apus, un alt zeu, cu barba în șase valuri ascunzând tot atâtea fizionomii de Sfincși, cu toții însumați unui alt cap de zeu cu sprâncenele enorm arcuite, cu nasul în flancul stâng al statuetei și purtând cușma dacică. Rotind spre stânga, întoarcem statueta pe revers: și versantul acesta este populat de fizionomii de tipul Sfincșilor antropomorfi, zei-capete supraveghind orizontul pe flancuri și pe direcția frontală. Și partea adversă a monumentului este plină de chipuri pe cele șase nivele de cute: strămoși îngândurați, preocupați cu intensitate senină și calm suprem de toate cele ce mișcă sau nu la orizont. La anume lumină, ochii apotropaici iscodesc din uitătura umbrelor semicirculare. Apare și pe fața aceasta a megalitului miniaturizat capul zeului tânăr deopotrivă născându-se din piciorul zeului, înghițit mai apoi de capul de lup și de leu care-l varsă pe pământ“.

Apropo de leu, simt obligația să relatez un fapt cu privire la **Zoosofia**: poemul **Joimărițele** începe în felul următor: „Domnișoara Lidia Jiga, a-nsurat leul cu tigra, ursul brun s-a-ndrăgostit nebun de pantera care-a jucat goală cu sfera; l-a-ndrăgit pe calul de calimera, amestecând sorții fiarelor, în pălăria ziarelor“. Persoana evocată era o celebritate de circ, mare împlânzitoare de fiare, un Orfeu transpus și expus în felul acesta, care uluia arenele. La câțiva ani de la apariția acestei cărți a fost sfâșiată de către leul ei preferat într-un spectacol la Moscova și a decedat în chinuri

atroce. La aflarea veștii m-am înspăimântat și **am hotărât să nu mai scriu despre persoane în viață**. Să se fi metamorfozat laba „kaghebeului“ în gheară ucigașă de leu?

Oricum, se adeverea vocația mea funerară, de cobe; faptul m-a stânjenit și mi-a afectat „bucuria creației pentru oameni“. „Răsturnând statueta pe flanc, la stânga, obținem imaginea unei păsări cu pliscul rotund-lenticular, din pieptul căreia scoate capul un boboc de lebădă. Corpul păsării pare făurit din foi de metal, una peste alta, într-o suită de opt fragmente circular orbitale, una dintr-alta ieșind în creștere, până-i acoperă pieptul, apoi descrescând în urcuș pe gât, pe cap și pe pliscul de pasăre de apă. Este un **odor, o piesă de tezaur**. Toate aceste gâturi de pastă litică sunt demarcații ale fazelor luminii solare care determină procesul tipic al desvăluirii de opt expresii faciale, de vârste, ale unei divinități zooantropomorfe, orientată spre cer și supraveghind scara bolții în opt faze diurne și probabil cosmice, pe șapte intensități de lumină, două în creștere, cinci în regresie, una estompându-se în unghi de corn lunar. Constatăm situația a opt divinități ale timpului, statueta fiind un ecran calendaristic ale cărui norme țin de raportul dintre fazele lunii și stadiile soarelui în decursul unei zile. Întorcând sfinxul miniatral pe celălalt versant obiectul figurează un animal cu puilul alături, plasat jos, lipit de picioarele din față: este o femelă de leu lingând pre cățelandrul ei, și-o oaie de saiga cu mielul său“.

Cine a cercetat **Zei, eroi, personaje** de Gheorghe Mușu înțelege ce-am descris noi din statueta în chestiune, dar ca să vedem cum ne ținem de **Zoosofia** să inventariem titlurile acelor poeme, ca nume de sigilii, embleme, symurghi: Oaia năzdrăvană, pasărea măiastră, cărăbușul, melcul, asinul, zimbrul, grifonul, bufnița, formica, licorna, cloșca cu puilii de aur, vârcolacul, joimărițele, balaurul, vasiliscul, fa-

raoanca și cocoșul. Embleme, fiare de herb.

Mi-au impus titluri ciudate și criptice aceste pietre, ca: „Un medalion cu trei luni, gânditori, zmei, gârbove, simulacrul muntelui sacru, magii yogini și aducătorul de ofrande, Salmosis-Amurgos și strămoșii poeți; cinci plachete de răboji, zeul care cu un ochi plânge și cu altul râde, zeul om de piatră cu zeul Frânza și ceilalți; Hermes decacefalul de tip celtic, zei, minotauri și centauri, zeul urna-morților și lute-mergătorul Murga Furga; un Mercur din ochiul căruia ne privește Oroles; zeul gloriei și strămoșul legilor; o vexilă favorabilă-statuetă de Vincea-Turdaș; pietrele bucate-bobi de grâu și ouă; steme ale Legilor Belagine getice; insigna belică și Pegasul lui Ghebeleizis și-o mușcătură de armăsar; multiplul Salmoxis-simulacrul decalogului dacic, răbojul Tarabostes al recoltelor de cereale; tabula zee cu fața-semilună, și divinitățile însumate; principesa X – zeea procreației și un baier apotropaic; o himeră, sfinx, arribalos – sigiliu galeu“. Am procedat la această veritabilă tablă de materii după exemplul unui bătrân prieten, de pe vremea Cenaclului Deceneu: întrucât știa atât de multe și nu mai avea timp să le scrie alcătuiua sumare de cărți și conferințe enunțând titluri, capitole, secțiuni ca un inginer șef de șantier dând dispoziții a se face cutare lucru în cutare loc. Se numea Constantinescu Caracal, m-a căutat stârnit de **Zoosofia** și, după ce a văzut colecția mea de statuete, venea să se uite la ele ore întregi simțindu-se legat de zona din care le-am extras, unde supraveghease ceva ameliorări funciare, și dăruindu-mi o fotografie cu un megalit: Sfinxul de la Urgoaia, loc ciudat și plin de pietre mari din care spiritul vechii lumi te neliniștește cu tensiune ciudată până la teroarea inexplicabilă ce te ia de la o vreme în primire și te face să pleci de-acolo până la chindie. Este așezat pe fața de nord a Dealului Mare Istrița, în zona satului Dara. Acolo am pe-

trecut eu multe ore și zile și cam pe-acolo **m-a apucat de Zoosofia**. Dar eu n-am descris nici fața de miazăzi a muntelui meu sacru, m-a dus Bestiarul cărții într-un ocol justificat. Și Domnul Caracal, fiul unui fost senator pe vremuri, umbla pe la autorități să găsească o instituție în stare să-i garanteze păstrarea unui patrimoniu de cărți și-o seamă de colecții de ziare dintre cele două războaie, care probabil s-au fost furat, s-au pierdut că doar în România ne aflăm. Eu însă n-am să mai dorm pe mine zăpăcit de sirenele patriotarde; sfidând cu ultima suflare nesimțirea, cinismul și prostia clasei culturale voi ști să le pun la adăpost încredințându-le unei țări mai bune și mai drepte.

17. EROUL ÎNTEMEIETOR-ZIDITOR: AVENTURA LOGO-SULUI

Ambiguitatea, duplicitatea și „facerea cu ochiul“ erau un mod de viață publică. Nu putea să-i lipsească limbajul. Aceasta era Tema momentului, iar **Zoosofia**, floarea ei zăludă, și-o formă de luptă cu inerția limbii poetice. Bătălia se întinde până la *Mutul* din **Megalitice** în care poetul se identifică zeului său cel ce profează gestic măscări întrucât altceva nu merită lumea. S-o luăm oblu. Într-un fel aveau dreptate ai exegeții care susțineau, frecându-și mâinile de bucurie, că mi-au găsit hiba, că Zoosofia era o carte închisă, sieși suficientă și că în veci poezia română nu va mai cuteza așa ceva, atât de sinucigaș. Niște ipocriți și ticăloși: când un june Cărtărescu repeta experimentul crezând că pune lespede tombală întregii poezii românești le-a plăcut și-au înnebunit de plăcere că ăluia și nu mie mi-a reușit. Proști de critici necinstiți și de poeți prea tari în teorie ca să mai ajungă la operă. Fusesse „o rebeliune legionară“ încununată de succes și-o insurecție „democrat-populară“ acea carte: „libertatea de creație“ la care ajunsesem nu avea egal, fărădelegea sublimă și crima fastă asupra temei, asupra cutumelor limbii, mi se urcaseră la cap și eram să pier în propriul meu labirint pentru că deschiderile ce le lăsasem să intre aerul realității erau insuficiente: Eroul Întemeietor-Ziditorul se sufoca. Un fel de intoxicare cu un gaz ciudat îi dădea nes-

tăpânită beatitudine a graiului încifrat. Întotdeauna s-au găsit și prieteni de bună credință, fără să mai vorbim de faptul următor, cam anapoda: că trecut fiind prin ciur și dârmon, la cărțile precedente, ajunseseam la o neîncredere aproape vrăjmașă în laude și felicitări, ceva mai mult decât scepticismul: un zeu arunca pe mine câte o găleată de apă rece când îmi era mai bine, mai calduț, încât mă aducea la realitate, aproape să devin „nesimțitoriu“.

Acel prieten de care ziceam a fost Domnul Mihnea Gheorghiu care, după ce publicasem un poem **Neagoe în Epicenia** în care sesizam „drama“ cuvintelor defective de gen, mi-a transmis prin Eugen Barbu riscul experimentului, fundătura sigură în care pot să rămân. Otrava își începuse lucrarea când sesizasem efectul ligamentelor în versul din **Șarja**: „zburau în **jur ca** frunzele uscate“, recte „zburau în **Jurca** frunzele uscate“ și eram pe cale să elaborez un eseu de soiul „Teoria ligamentelor lingvistice“ sau „Despre laserul lingvistic“, însă nu aveam prea multe **dovezi**, renunțând, ca să zic așa, din lipsă de probe. Zoosofia însă m-a plasat în patologicul lexical după ce am depășit euforia Logosului Blând în care „le-o zisesem“ rușilor și scăpasem nepedepsit oarecum. Pot astăzi detalia fazele de la etapa Logosului Tulbure până la Logosul Turbat, căruia Manimazos îi cade victimă. Nu întâmplător antologia din *Biblioteca pentru toți* avea să se numească **Proba Logosului**, 1979, Editura Minerva.

Dar cine era Manimazos? Ascultați povestea unui mie-lușel cu cap de lup și-o să vedem cum o cărțulie, o broșură de muzeu arheologic pot să dea peste cap viața unui om, soarta unui poet. Într-o zi din anul 1967, pe când îmi făceam rondul pe la librării, mi-a atras atenția un volumaș de nici o sută de pagini având pe copertă o icoană de piatră cu un Sfântul Gheorghe „apocrif“: în mâna dreaptă ridi-

cată hieratic lancieră scurtă, abia până la subsoară, iar pe sub cal, în locul Balaurului ce dă foc pe nări și pe gura-i cu limbă despicată, trei animale – o cățea cu zgardă și cu pui în burtă, un mistreț încolțit de vechea Moldă și mai în spate un cârlan, mior cu cap de zimbru. Toți pe sub calul care pune copitele sale, dresat ca la circ, pe-o bornă de piatră, pe un altar; și în fundal un Pom al Vieții cu trei rânduri de frunze. Titlul cărții: C. Scorpan – „Cavalerul Trac“. Textul: o teză de grad universitar; iconografia: 42 de **vederi** ale zeului Erou, o comoară. Intram în Biserica părinților mei din care n-am mai ieșit și-n care am dorința să-mi așezați criptă. Auzi, când mi-o veni și mie și n-o mai fi loc de cârmit, ci numai de întoarcere, să nu simt popă la căpătâiul meu că vă voi prigoni ca un strigoi, să fie doar o mare piatră pe care un sculptor de bună credință să cioplească pe-acest păgân Dumnezeu: „Heros Ktistes“ – Eroul întemeietor, Ziditorul, cum traduce Domnul Scorpan. „Au cine este zeul?“ Pentru voi atât cât vă dă Dicționarul Enciclopedic, puțin și anapoda. Când se vor publica și cărțile mele, de mai bine de cinci mii de pagini, veți ști totul despre El. Cumpărând eu „broșura“ capitală și citind-o, unde m-am pus pe plânsul gândului și m-am tot olecăit și văitat până pe Valea Plângerii unde mă aflu până-n ziua de azi... Însă pe coperta interioară a cărții se află aceste însemnări: „Aceasta este o epopee ca **Ghilgameș**, nu pe plăci (tablete) de pământ ci în pietre, fiecare basoreliev reprezintă momentele mai importante din marea Iliadă tracă, fragmentele (acelei cărți sacre) au fost transpuse pe stâlpi și stele funerare, după cum viața și etica răposatului aveau o cât de mică asemănare, dacă nu cumva se proclamase model aidoma cu Eroul Zeu, asimilând măcar un fragment din viața și lupta Cavalerului. Eu, legând piatră de piatră, atitudine de atitudine transfigurată în fiecare votiv, deduc o epopee străveche a

acestor locuri (habar nu aveam cum mi-o lua gura înainte) înrudită cu povestea celui din Uruk, plecând după larba Nemuririi, cea mai apoi furată de șarpe, un duh ce se preface rând pe rând în mistreț, urs și alte fiare, să-l înfricoșeze, să-l deturneze de la ținta lui“. Am transcris stilizând ușor însemnările sub care am pus data 2 iunie 1967 și m-am iscălit. În proporție de 70% intuiția se va adevăra din carte în carte, nepublicată, până la **Bisericile Cimeriene pe Doctrina morții eroice** – 1989.

Ca să nu lungesc povestea voi reproduce din prefața tânărului, pe atunci, profesor și cercetător la Muzeul din Constanța: „*dintre celelalte epitete ale Eroului Trac întâlnite pe teritoriul dobrogean (nefericita delimitare față de soarta ei de istoria domeniilor noastre din sud – n.n.) amintim: **epiphanos, sanctus, invictus**, un epitet nou deosebit de semnificativ este cel de **ktistes** (întemeietor)... În Tracia întâlnim nenumărate epitete ale acestui zeu ca: Manimazos, Karabazmos, Perkonos, Perkos, Saldobussenos, Asdules, Geikitienos, Zulmidrenos, Ordianos, nume de origine locală, tracică“. Mai apoi ordonează tablourile votive pe două teme: a ipostazei de vânător-luptător și a celei de erou pașnic; caracterul chtonic îl leagă de expansiunea romană, cu totul nefondat, și de asemenea, domnul Scorpan, arheolog riguros, descrie cinci tipuri din prima categorie și trei dintr-a doua. Susține teoria sincretismului religios și dă atenție, nu câtă se cuvenea, ipostazei care de fapt este supremă: „*placa votivă de la nr. 6546, descoperită la Callatis, trezește un interes aparte prin inscripția sa în limba greacă: Heros Ktistes. Pentru prima dată se întâlnește epitetul de «întemeietor», «ziditor». În orice caz inscripția întărește opinia despre rolul multiplu și polivalența mitică a acestui zeu trac, local, căruia populațiile îi atribuiau chiar și meritul de întemeietor al așezărilor omenești*“. Nu-i vina tânărului cer-*

cetător că n-a găsit mai mult. Atât dă voie școala lui Vulpe și a lui Daicoviciu.

Nimeni până la poetul Ion Gheorghe n-a făcut conexiunea între „caili” și călăreții de pe monezile geto-dacilor și zeul Erou din votivele de piatră, ca unică iconografie a numeroaselor doctrine salmoxiene; pe nimeni n-a pus pe gânduri faptul că acest zeu este anonim, până la noi, și nimeni n-a descoperit doctrina în virtutea căreia i se atribuia apelațiunea de Întemeietor-Ziditor. Noi, pentru prima dată și neluați în seamă, am descoperit și afirmat **dimensiunea toponomastică** drept cea mai importantă a acestui zeu, egală doar cu dimensiunea gentonimică. El fiind zeul strămoș fondator de **trib** și ctitor de patrie străgentilică: ziditor fiind El de state-cetăți și **dave** și de asemenea zidar de edificii, prim Meșter Manole. Cât despre dimensiunile funerare, marțiale, **civilizatorii** și cutumiare ce să mai zicem: sunt mii de pagini de inscripții traduse în fondul de patrimoniu al poetului, care tot întocmește memorii către o patrie indiferentă la vechimea proprie și ostilă sieși, dar conexiunea și demonstrația minuțioasă a faptului că epitetul de **Ziditor** ține concomitent de movilele funerare, așa-zisele **râmnice la ape curgătoare** și **Cetăți de Uriași – Zidine**, obiective de regulă marcate de depozite de statuette funerare, cum sunt cele din colecția noastră, tot mai întâi Ion Gheorghe a făcut-o!

În încheierea excursului arheologic tot în premieră susținem că epitetul **ktistai** denumește una și aceeași realitate a conceptului **tistais** decriptat de noi din siglele monetare și are în plus înțelesul de purtător de **răboj testamentar**, **tistaius** fiind frate de proto-latină cu **testamentum** în înțelesul primordial de act, alias text de încredințat posterității, situație în care Zeul Ziditor, ca strămoș de cutumă orală și scrisă, pe lângă că era **testimonium** deci **garant-**

martor, auspicia și aplicarea corectă a succesiunilor patri și matriliare. De aceea **ktistai** nu că ar fi un cuvânt grecesc „pentru prima oară prezent în inscripții“ ci este o glosă protolatină, alias tracă, în forma **tistai** ce apare în concep-tul sintetic **tarabostes** cu înțelesul „tată garant de răboj“, de fapt „șeful moștenirii“, părintele teritoriului și al ginteii, aidoma și leit cu Heros Ktistes – Întemeietorul-Ziditorul. Dar una este teoria și tot „bagajul de cunoștințe“ cum se zicea pe vremea Zoosofiei, și alta este poezia cu a sa **limbă** de șarpe sub care stă „mărgeaua înțelepciunii“. Intrând cu toate libertățile și încalcările de „legi lingvistice“ de la Zoosofia în lumea epopeii ce ambiționasem măcar să schi-țez pe seama lui Manimazos – Cavalerul Trac am fost atins de-o tulburare de grai pe cale să mă scoată din actualitatea vremii mele, în anacronic, ilizibil și „grotesc“ lingvistic. Acea **Tulburare de grai** este mama unei prime variante a poemului ce-l dedicam noului meu Zeu. Și iată, cum ziceam eu beat de cuvânt, bolnav de cuvânt și mai apoi prin chiar cuvânt limpezit „curat, luminat, ca argintul străcurat“, Pa-sărea Logosului m-a înghițit și-am bolborosit până ce m-a „expectorat“ odată cu bunul ei cântec de soroc, într-a do-ua variantă, a Cavalerului Trac, **rescris**. Să urmărim ce se zi-cea, cum se îngăima cu dragă aiureală și să nu-mi spuneți mie că n-am greșit renunțând întru totul; măcar să fi ad-mis un text paralel...

1. „Când cântă cocoșii pământurilor trace de trei ori își, florile roșii, Logosalvia face: întâi floarea fecioară, apoi Lo-gosalvia femeie, la Cântarea-ntâia și-a doua oară. Dar la cân-tarea a treia, amândouă în răsipire se strică, făcându-se floa-re bunică. Manimazos e flăcău și rupe Logosalvia fată, Ma-nimazos e bărbat și doarme cu Logosalvia femeie, numindu-se Manimazos. Deșteptându-se în trezie, după aceea, mâ-nios se mânie, și urăște femeia: pe piept se rupe și urlă și

plânge – de te poți, lupe, sătura, lupe, de izvoru-i de sânge“.

2. „Din înflorirea a treia, pasă Magna Mater Zeia; o, nefericite Cavalerie Manimazos Marele, de ce veniși tu a cere izvorul cuvântului, carele din cuvânt se cuvântează, a toate fiarele și lucruri; daruri ceri tu, de groază, căci nu vei putea să bucuri, a ști al altuia gând; graiuriile sunt prinse de scuturi și lupte se câștigă tăcând: tu vrei să auzi de la toate, toatele neauzind ale tale: nu-i a se poate, ce nu-i a se poate – au firile fireștile sale lucruri și stări și veniri, la cele firești: nu uzurpa acestei zidiri, alu căreia ești... Să te dori de ce auzi, și lasă-te auzit: însă menesc a talelor buzi, cuvântul încă neurzit: vei zice lucruri, dară, cum nu le-a zis bărbat – limbe ale altora popoară, ce încă nu s-au fremintat; ieșindu-și apoi din matrice, cu graiul tău se-ntâlnesc, pe graiul tău ți se vor zice, dar nu pot eu să te menesc a fi astfel ferice: Fiară fricoasă vei fi, Manimazos, și fiară sângeroasă, lancia ta fi, Manimazos, și calul tău vei fi și câinele tău, Manimazos – ispășirea greșalelor tale, pe-ai tăi ispășind“. Doctrina metamorfozelor se impunea în locul zeului vânător, sprijinită de acele ale lui Ovidiu Publius Naso, **Metamorfoze** inspirate, cum nu se putea altfel, de către mediul religios al geților între care fusese exilat, cum se știe.

Sau: 3. „În toată Tracia a-nflorit salcia: pe stâlpării se spală mătîșorii; au făcut ochi mugurii și muguroii, căci simțesc durerea florii născută la Floralile oii: mătîșor de salcie, pisiçuța de răchită, mioriță de salcie, puișor de răchită, boboc de salcie, vițeluș de sulfină, prunc de tei, copii de plopi, nepoții stejarului și alți urmași. I-au durut pe miele și pe mieii creșterea plăviță; E ora marilor primeneli, de sfânta ziuă Zna-goviță; turmele-au luat iarbă, vărsate pe pășunile, și nu mai îmbătrânesc de stearpă, niciunele. Regina stupilor a zburat și albinul a ajunsu și-n dânsa a scuturat din dânsu: osana, celui bărbat, flăcăului albin, de cum s-au deșertat din plin în

neplin. În jurul necropolii, saltă popolii, ce-au strâns albinul cenușa, preamărind-o pe femela, ce l-au omorât albinușa, rupându-i acela... Manimazos s-a spălat cu vinul și-au făcut din ceară ceea ce avea albinul pentru Fecioară. Stâlpul de dulcele fagur, arde pe gorgan, prin amețeală de fum și de abur, închinându-se acelu organ... Osana, osana, Znagoveștenie, znaga albinului și-a berbecului și-a țapului, bărbăția grâului, puterea pomilor și muncilor lor de prăsilă, osana, osana“. În ciuda pudibonderiei vremii, ca o față a lașității și conveniențelor de care burghezia purpurie-conabie avea nevoie, se afirma una dintre coordonatele cele mai vechi și neslăbite ale culturii proto-europene, megalitice, harismophalice, cosmogeneratoare, ca opoziția față de moarte.

Veneau la rând tălmăcirea și răstălmăcirea preceptelor pitagoreice, îngânate recuperatoriu de către fraza Fisiologului, transcrisă ca verset: „Spusese Manimazos tracului: să n-ai rândunică sub acoperiș, rânduneaua-i pasăre blândișoară și să duce la Nilul Eghipetului pentru hrană de iarnă și iar vine la oameni pentru naștere de pui... Când va să-și facă cuibul, în casă sau de-a supra apei pentru că au vrajă cu Șarpele, acel cuibariu se face de-n pământul în care-au putrezit carnea omului și ea-l aduce cu pliscul și-și face casă de prăsilă. Ce șarpele este cumplită fiară decât toate lucrurile că are venin și-l face să ave pismă cu omul și dorește a vedea om. Și când merge să bea apă el își borăște veninul sub o piatră, ca să nu-l verse în apă, ca să bea cineva și să moară cineva: iară după ce bea apă iarăși soarbe veninul. Iar dacă va i sfărâma capul tot trupul pierе“. Textul tulbură pe cel avizat prin podul de idei ce-l aruncă până în Egipt, pasărea emblemă țâșnind din cele ce se știe despre voiajele inițiatice ale preoților salmoxieni; de asemenea comportarea contradictorie a șarpelui am perceput-o ca o **metopă** smul-

să din Marele Mauzoleu al Zeului Erou.

În **Mai mult ca plânsul** am izbutit câteva poeme pe seama unei icoane țărănești cu Sfântul Gheorghe. Într-unul dintre ele fac dreptate Cavalerului Trac și-l dau la o parte pe generalul bizantin, sugerând substituirea și furtul de charisma păgână, de imagologie autohtonă. În prima variantă a poemului eroul civilizator Întemeietorul-Ziditorul are atitudine originară cu Balaurul: „*s-au înfiorat Manimazos și-au plâns cu mult plâns; încălzit de sângele lui Manimazos, șarpele s-au destrâns, grădina s-au făcut măr, la picioarele lui Manimazos, cuprinzându-l pe-a toate stăpânitor, Șarpele, între jos și între sus, în rotire neoprită sântul astru nedestruș trăiește pe orbită: șapte erau planeții și alte șapte mere, împrejur de mărul vieții rotindu-se cu putere: cu multă pace și zbatere, în juru-i învârtindu-se strâns, în totul sfintei patere, cuprins și necuprins. Cu mărul la sân porni pe jos Manimazos tânăr deodată bătrân, nefericitul om, Manimazos: eul-cal a pierit, dar Manimazos nu-i mai fericit: numai câinele Ibrogos s-au întinerit cu mult și frumos logos s-au făcut acolyt. Și-au trecut zodia Capricorn și mai departe sub orizon unde apele se torn și răstorn – la Stoma Hieron*“.

Fusese un voiaj cosmic și se întorcea în patria sa, căci **Hieron Stoma** este numele unui braț al Danubiului, Gura Sfântului, cedată Imperiului creștin și atribuită onomastic aceuiași general uzurpator, sub numele de Brațul Sfântul Gheorghe. Herodot a înregistrat situația susținând că Istrul are șapte guri. Ca un Balaur! Iar când vă văd astăzi plângând după teritoriul de dincolo de brațul Chilia, hăcuit de către nedreptățile istorice ale lumii moderne, printr-un pact și printr-un Tratat deopotrivă criminale, v-o întorc: așa meritați, v-ați lepădat de Întemeietorul-Ziditorul pe care strămoșii noștri îl apoteozaseră în toposul lor cu numele de Hieron – Sfântul Pământului; preamărind pe generalul

ăla străin ați tras sub zodia înstrăinării parte din patria ce-ați moștenit; **creștinarea, ca formă istorică de supunere și desmoștenire a popoarelor, cu ce-a fost mai aparte decât orice silnicie asupra etnicității noastre** și-a hotarelor de matcă mereu în calea sabiei? Blestemată fie clipa și învățătura de la care ați răstălmăcit mitul Șarpelui, al Balaurului, care era de fapt zeul stindardului de oaste al Casei lui Decebal, tragicul rege, ce-l moștenise la rându-i de la Înțemeietorul-Ziditorul Manimazos.

În ceea ce privește onomasticul Manimazos se impune mărturisirea că l-am adoptat pentru eroul poemului meu sedus de misterul sonor. Carama-zos mi-ar fi priit poate, din prima variantă a Cavalerului Trac. Dar „Spiritul Adâncurilor“ m-a sorbit implacabil: **manimazos** având înțelesul, precum avea să-mi impună decriptarea inscripțiilor monetare, de: zeul sufletelor morților, **mani-manes** – ca atare zeul lumii celeilalte + **ma'os** = marele zeu de jos, pământul și teritoriul subteran, al peșterilor de reclusiune inițiativă, al sufletelor la care Orpheu o caută pe Euridike; totodată divinitatea **animației** germinatorii a solului aidoma și leit cu Salmoxis, identic și însuși Ghebeleizis – zeul pământului cel belic, încât bietul Sfânt Gheorghe de Bizanț este un copil rătăcit de cruce, născut din pulpa aceluși Înțemeietor-Ziditor. Cum legea poemului nu mă obliga să duc în spate toate acestea fie și pentru faptul că zeii îmi rezervaseră altă formă de pedeapsă cu pietrele de mai târziu, m-au luminat și m-au scos la cea de-a doua variantă a **Cavalerului Trac** apărută în Editura Tineretului pe anul 1969. Mediul cultural, mișcarea criticii literare ne-au primit aproape cu indiferență: **cuiva nu-i convine de atunci până azi întoarcerea noastră la substrat**, la fondul autohton de idei și doctrine păgâne părăsite, sparte de ferocitatea ce cuprinde mulțimile cu prilejul și din instigația trecerii la al-

tă lege, la alt zeu mai nou, mai promițător. Un singur om de carte, probat și el de viață, Andrei Lilin, în ancheta cu privire la cărțile anului, așeza în fruntea producției editoriale a momentului Cavalerul Trac. Cinci poeme din epopeea lui Manimazos au intrat în antologia din Colecția **Cele mai frumoase poezii**. Marin Mincu era și el pe-atunci fervent și solid „protocronist“ și la pag. 14 în *Cuvânt înainte* mărturisea: „Ca expresie, Ion Gheorghe este cel mai inventiv poet din poezia actuală“. Proba Logosului fusese trecută în momentul când Manimazos își dădea seama de realitatea proprie de zeu al cuvântului legii ispășind **Logosul Turbat**, de la pag. 36 la pag. 39 a cărții sale. Cine nu crede citească și priceapă. Marea limpezire venise: mai lipsea ceva strict necesar prizei anticului și păgânătății la mentalitatea pervertită de creștinism actuală. Icoanele țărănești s-au dovedit un filtru divin; ele, prin păgânătatea de sorginte rustică, aproape tautologică, mi-au înlesnit **depresurizarea**. Mi-au hrănit răsuflarea, respirația, scutindu-mă de otrăvirea pneumatică a modelului creștin ce uzurpase sfinții strămoșilor și lăsându-mi neatins suflul primordial în care mă scăldase Manimazos Întemeietorul-Ziditorul. Proba Logosului Turbat fusese trecută, numai profesorul Gavril Istrate, universitar ieșean de dogmatică filologică, m-a urecheat post factum, mai mult pentru Zoosofia; el a murit cu iluzia că îi datorez saltul expresiv: dacă nu intervenea el să mă cumițească, ce s-ar fi ales de Ion Gheorghe în această aventură a Logosului? Gorgona părea totuși că ne mai slăbise cu uităturile ei, dar nu ne pierdea din vedere universitară.

18. PĂGÂNISMUL CEL DUMNEZEIESC AL SPIȚEI MELE ȚĂRĂNEȘTI

Întorcându-ne la o idee de-acum două capitole zicem: pasta lexicală se iluminează: caolin, „argilă de culoare albă din care se fabrică porțelanul și faianța“, magmă vitrosă; expresivitatea din **Zoosofia** se decantă, se rafină prin pâslele păgânătății Călărețului Trac; avea tot ce-i trebuia să fie fericită, încât întâlnindu-se cu țărâna icoanelor pe sticlă se dădu a treia oară peste cap și se refăcu de trei ori mai frumoasă... Apăruse un minunat album *Rumanis-khe Hinterglasiconen – Icoane țărănești pe sticlă*. Pe suprapoperta de plastic, reprodușă una din icoanele ce-l consacra pe „Ilie Proroc“. Imprimată, ștanțată în coperta din imitație de piele, asteriscul Luceafărului din aceeași icoană, mărit: a rezultat o pecete cu patru arme albe: un cosor, o custură, un cuțit de stână, de ras pieile, și lucru uluitor, o mare sabie, paloș lung, cu vârful încovoiat, cum ridică un luptător dac în fața unui bicisnic, sângeros legionar roman pe una din metopele tropheului de la Adamclissi. Două lucruri de mirare: va să zică zugravul a depus, a ascuns în Luceafăr armele de luptă, încrucișate câteșipatru, să dea impresia astrului serii, cu opt raze. De ce a făcut-o și din partea cărei gnose păgâne? Când a fost, vrea să zică, paloșul dacic sau cataptractar asociat celorlalte cuțite, cuțitoaie? Ce atâta văicăreală dilematică? Aducându-i odată la cunoștință Domnului Romulus Vulcănescu alte asemenea

ciudate amănunte imagistice antice, disimulate în simboluri și icoane creștine, mi-a replicat cu o mărturisire: cum cunoscuse domnia sa în celebrele-i anchete gustiene prin satele românești un zugrav de icoane, cum acela, înainte de-a începe elaborarea unei noi zugrăvii, ținea un regim alimentar și de abstenență, anume: nouă zile nici apropiindu-se de femeie, pregătindu-și astfel condiția purității creatoare, a introspecției în sacralitate. Erau canoane ale breslei; și atunci când acei meșteri anonimi copiau mai vechi înfățișări **nu-și permiteau nici o abatere sau omisiune de la model**, conchise acest neapreciat cât se cuvine savant al etnicului și al mitologiei românilor. Exact ce intuiam eu trecând din lumea tablourilor votive în piatră ale Întemeietorului-Ziditorului Cavalier Trac, pe tărâmul de azi al icoanelor pe sticlă: toți sfinții ăștia și precistele și parashivele rustice erau vasele, magi-preoți și sofine ale unor credințe dacice iute îmbrăcate în odăjdii bizantine.

Mai întâi a fost euforia revederii, mă strângeau la piept adamii și evele din paradisul cu brazi și plaiuri de stână, bacii în cojoace și sarici dându-se apostoli doisprezece și chiar luda înfășurat în cerge de Maramureș, nemaivorbind de Prorocul însuși în tot felul de vehicule rustice sau antice: biga, quadriga, carul de luptă cu ambe roțile din flori de dalii. Apoi ne puserăm pe vorbă în toate cele șapte culori și încă în „culoarea neculoare“, sporovăind firoskos în tot felul de esopii, albinușe, alixândrii și sindipale, când făcându-i îngeri, sfinți și proroci pe țărani, când țărănindu-i, ciobănindu-i la loc pe îngeri, sfinți, proroci, prorocițe: „În această fotografie înrămată cu împletitură de rafie, se vede dada Agapia, mătușa călugăriță, când era-n brațe cu vărul Culiță (...) Drept în fereastră se ridică în cadru capul dadei Agapia, cât o vadră, roată de aur pe după capul mătușii închide fața la care-au lucrat spiridușii, vădindu-se că-i femeie

de pe Criș mai apoi după marele tulpan sau bariș și mai apoi după broboada conabie, abia scoasă de la boiangerie“. Tot așa și mai altfel peste treizeci de poeme.

Aici merită să consemnam un mic accident: când profesorul Al. Piru a dat atenție acestei cărți, într-o cronică, mi-a schimbat cu mâna-i ce lucrase printre altele la chiar reeditarea monumentalei, hulitei **Istorie a literaturii române** de G. Călinescu, numele acelu prunc din Culiță în Gheorghiu. Care era subtilitatea la români? **Culiță** este varianta rustică a onomasticului Nicolae diminutiv: Niculiță și Niculițel, sat de zugrăvi de icoane chiar. Însă cum pe atunci Nicolae altul nu putea să fie decât Ceaușescu și nu era de bine, vă spun eu... Vigilența și găinăria prestigiosului universitar, ce-mi fusese și profesor de Istoria literaturii vechi, n-aveau obiect real. Faptul că eu l-am respectat pe Președintele Republicii Socialiste România îl probează poemele mele publicate la vreme, dar mai cu seamă cele din România Mare, dintre care „*Karamazos cel cu noroc la vânat, heghemonul de câinii săi sfâșiat*“ ar fi fost considerat o capodoperă de nu era scris de mine, întoarcerea cozii scorpionului spre chiar inima sa făcută de acel profesor prin substituirea onomastică ce-am arătat nu avea nici un rost, dar „așa-i românul“ când ticăloșește. La ora aceea climatul literar se stricase. Luceafărul a decăzut acaparată de gașcă revanșardă; autohtonismul, naționalismul cultural nu le mai era de folos, incomodau relațiile internaționale și chiar schimburile economice, culmea acestei situații fiind momentul când Tovarășa a interzis difuzarea ediției princeps a **Poeziilor** lui Eminescu, reproducă de către Muzeul de Literatură sub direcția lui Al. Oprea, pe motiv că statul Israel ar fi revocat două contracte economice supărat pe antisemitismul *Doinei*, iar Uniunea Sovietică tot așa. Se dusesse dracului spiritul Congresului al IX-lea al Partidu-

lui; în locul lui Eugen Barbu veni tuțărul lui conu' Zaharia, prozatorul Bănulescu. Însă Maurul își făcuse datoria: generația Labiș izbândise, venea o alta, momită cu burse de studii în America, întoarsă cu subtilă ticăloșie în contra noastră, precum se va arăta.

Înainte să depun cartea icoanelor pe sticlă la editură am făcut proba tiparului și-a ecoului de public; în chiar Luceafărul lui Bănulescu o pagină mare, precum se obișnuise lumea cu mine... Rămăsesem singurul redactor din vechea formație barbistă, iar președintele Uniunii Scriitorilor era un strateg al culiselor și al vieții literare oficiale, abil și experimentat, n-avea el colț de dulău în contra mea, cu Barbu avusese ce-avusese și-l eliminase asmuțind haită de căței răpănoși, jigodii politice tinere, fentându-i și luând conducerea lumii literare cu efecte uneori bune, în folosul breslei. Nu Domnul Stancu m-a prigonit ci alde Bănulescu, Țoiu, Baltag. Să vedeți cum. Căutând să opun rezistență stilului gășcar, de cârdășie intrigoasă și la bunul plac al **bănuleștenilor** am întocmit un Memoriu către Secția de Propagandă și Cultură a C.C. al Partidului. Era dreptul meu de membru al acelui partid și era îndreptățirea cetățeanului de-a face petiție și „lăcrămație“. Un exemplar i-l-am înmănat lui Ioanichie Olteanu „clasicul“ de trei balade și-o traducțiune al gărduții literare de la Sibiu; el era Secretarul de partid al scriitorilor la acea oră. Bătrâna jigodie, amant și apoi luat cu acte-n regală cu o podoabă de lele securista Madelaine Fortunescu, a plasat memoriul meu chiar pârâților, „ierarhicilor“ mei de care mă plângeam. Ția, după ce au întreat în stânga și-n dreapta și s-au sfătuit cu ofițerul delegat al știm noi cui, „mi se sfătuiră și se domăiră“, „la apus de soare“, mama lor de literații! Lucram după amiaza, din rațiuni de „legătură cu masele“, cunoscut fiind faptul că oamenii muncii creatori în prima parte a zilei asu-

dă prin fabrici și pe ogoare, iar într-a doua cântă, scriu, dansează și trec pe la redacție... Nici vorbă de chiolhanuri până-n zori la Casa Scriitorilor... Și văzând ei că nu-i țipe-
nie de redactor în casa de pe Ana Ipătescu, la mansardă, au intrat grup-comando-bandă câteșitrei: în frunte C. Țoiu
secretar general de redacție, epolet albastru la cămașă
verde, dar acestea nu se vedeau întrucât nu apăruse opul
de căpătâi al lui Virgil Astaloș Măgureanu – Cartea Albă a
Securității, iar despre depozițiile **țoiste** în procesul Doam-
nei Alice Voineacu, tălmăcitoare de Villon, noi n-aveam de
unde să știm atunci. După el, tăcând și tot schimbându-
se de pe un picior pe altul, cu fața lui de bețiv dezalcooli-
zat periodic, Ștefan Bănulescu, și la coadă, ținând și el han-
gul, fiul de popă basarabean Cezar Baltag; îmi aduceau
acuză de turnătorie la partid, de rău coleg. La biroul din
fața mea colegul de redacție Ilie Constantin, a căruia pre-
zență „la fața locului“ abia mai târziu aveam s-o înțeleg,
s-o apreciez: el a fost „un conspirat“ obiectiv; simplul fapt
al prezenței lui acolo m-a salvat de la linșaj. Abia acum rea-
lizez de ce-au rămas ei schimbați la față în primele mo-
mente ale năvalei peste mine: Ilie nu se ținuse de cuvânt,
cu treabă pe la Casa Scriitorilor, le stricase socotelile. Co-
mandoul mi le-a zis pe toate; și-a mai fost și calculul meu
nătâng; dacă săream la confruntare și bătaie m-ar fi făcut
zob. Îmi prindea bine experiențe din copilărie, cu al lui Băi-
coianu de era să-l omor cu baltagul. Mă spurcaseră din cu-
vinte și-mi făcea bine tratamentul, de parcă mă spălam de
jeg. Efect aparte îl avea prestația lui Cezărică, vecin, trăitor
și el în Balta Albă, chiar prieten, că ne făcuserăm vizite de
familie; nevasta lui, Elena Mustață – Ioana Bantaș ținea la
Elena de nevastă-mea. Ea a rămas până la moartea grăbi-
tă de amorul bolnav al lui Cezar pentru Vera Lungu care-l
disprețuia din toate cauzele până a cuibărit prin hăl occi-

dent, aceeași Elena Mustață cu un nemeritat cult și-o devoțiune de țărancă față de soțul ei, ce mă încolțea, căci era redactor șef adjunct, rang mare la Luceafărul, era conducerea... Țoiu începuse blestematul oratoriu, Țoiu încheie adus la disperare de lipsa de efect a descinderii: neavând curajul să izbească unde, cum stabiliseră, dădu cu pumnul în masă și strigă: **Du-te acasă, maoist nenorocit!** Am descris și-am explicat sensul invectivei de-atunci în poemul „S.R.I. sub muntele de zmerdare“ publicat în Comentariul la Cartea Albă a Securității acum doi ani în România Mare. Băieții erau bine politic și combativi la mama lor. Sentimentele și atitudinea mea împotriva păturii de profitori politici, activiști de partid și de stat, în haită cu odraslele de popi și cu toată clientela Gorgonei recrutată din rândul „celor fără de partid“, categoria socială cea mai abjectă de oportuniști și cozi de topor, le afirmasem cu frondă purtând o șapcă á la Gărzile Roșii și pentru câtăva vreme o insignă-medalie cu Președintele Mao, iar într-un voiaj estival la Constanța un marinar care citise din Scrisorile Esențiale, de bucurie că ne cunoaștem, îmi dăduse o **Cărticică Roșie** primită cu dedicație în limba chineză de la un specialist de la Shanghai, în misiune economică în România. Păstrez și astăzi atât insigna cât și „Catehismul Maoist“ cum i-au zis occidentalii acelei colecții de citate din opera marelui conducător și teoretician marxist. Am asimilat lozinca: Foc asupra Cartierului General! Întrucât uram acea pătură a birocrației de partid moscovite pe care nici Nicolae Ceaușescu nu putuse s-o scuture de păduchi, și mi-a fost adevărat învățător făuritorul Marșului Lung pentru politica sa practică și teoretică față de năpăstuita țărănime, pe care și Cel de la Scornicești o părăsise în folosul micii burghezii adaptată cu abilitatea-i proverbială și odioasă la orânduirea socialistă, pe flancul ei cel mai slab dar aducător de fo-

loase politicești: intelectualitatea, cu oportunismul ei pervers. Categoria asta avea să hăulescă, să latre, să ponegrească în delirul Contrarevoluției „decembriste“ și de atunci până astăzi bine plasată în toate structurile Statului pe care-l sleiesc de puteri și-l epuizează cu lăcomie caracteristică. De aceea mă consider în continuare Maoist, adept al Președintelui Mao Tse Tung. S-au prevalat ăia trei scriitori bănuleșteni de-o turnătorie a unui alt coleg de redacție. Ivindu-se cu săptămâni în urmă o tensiune ținând de abuzurile Cenzurii eu am lansat o filipică la adresa birocrăției de la Secția de Propagandă. Era șeful Secției Secretarul C.C., membru al Biroului Politic, Paul Niculescu Mizil. Băieții de la Gorgona au tras firul în stilul lor diversionist să mă mănânce de viu că l-am înjurat pe acel înalt personaj politic, chestie care a dat aripi și acoperire ideologică celor trei lepre în frunte cu C. Țoiu. A fost pentru mine un bine meritat prilej după căderea ordinii socialiste să-l cunosc personal, să mă bucur de încrederea și considerația Domnului Paul Niculescu Mizil, de la care am primit un volum de aproape o sută de pagini ce conțineau **apărarea**, cu toate documentele, argumentele, faptele și conexiunile de rigoare: depoziția sa în fața completului de judecată în Procesul intentat laș de armată și Securitate Membrilor Comitetului Politic al Partidului, pe baza așa-zisei Stenogramme. Datorez acelor file din partea d-lui Paul Niculescu Mizil limpezimea de idei și sentimente, claritatea conștiinței mele politice de după Contrarevoluție și până azi, revelația adevărului cu privire la acele evenimente și baza de experiență de la care plec la aprecierea catastrofei politice, economice și morale în care orbecăie România în poarta de lazaret a Mileniului al treilea. Am dedicat acestui Paul Niculescu Mizil un poem din cartea **Mâniosul Profet**, în mare parte publicată în **Totuși Iubirea** și **Vremea**, gazete ale lui

Adrian Păunescu din primii cinci ani ai nenorocitei tranziții de la socialism la capitalismul primitiv, neiertător, cinic și desigur sortit eșecului istoric. Cum ziceam cu privire la chestia asta: Mai vorbim noi, domnilor!

Întorcându-mă la momentul eliminării mele de la Luceafărul de către banda bănulescenilor, reluăm firul icoanelor pe sticlă devenite cartea **Mai mult ca plânsul**, în prealabil impunându-se să termin povestea represaliei aceleea „colegiale“. Și m-am dus într-adevăr acasă, maoist. Cinci ani am trăit și mi-am susținut familia cu cele **trei mii de lei** pe lună obținute pe cerere de **împrumut** și restituite din drepturile de autor până la ultimul leu datorat Fondului Literar. Procedeu era așa: o dată pe lună mă prezentam la Domnul Laurențiu Fulga, vicepreședintele Uniunii, care îmi iscălea hârtia aceea tipizată, treceam pe la Casierie și gata. Mă văd obligat, pentru o eventuală înfățișare la Întemeietorul-Ziditorul Manimazos și pentru clarificare cu „urmașii mei strănepoți și strănepoate din Posteritate“ să infirm și pe această cale zvonul întreținut și exprimat în ședință la Uniunea Scriitorilor de către Fănuș Neagu, astăzi academician român: în toți acești ani cât a durat alungarea mea de la Luceafărul lui Țoiu-Bănulescu-Baltag nu am primit salariu de la revista în chestiune precum cu ticăloasă consecvență și din solidaritate de gașcă a tot dus el vorba prin lumea literară și politică. Mi-am plătit împrumuturile ca să aivă ce bea albinosul de Balta Brăilei. Rămâne un mister atitudinea Domnului Stancu, președintele, care n-a iscălit Adresa Țoiu-Bănulescu, de Concediere, deși o aprobă tacit, dând dispoziție să nu se opereze în Cartea de muncă lipsa mea de la Luceafărul, ceea ce avea să-mi folosească la alcătuirea dosarului de pensie, o insultă pe care-o proferează Republica România în tranziție către monarhia post-decembristă, la adresa poetului Ion Gheorghe,

o dată pe lună. Venim la chestiune cu satisfacția libertății desăvârșite: în toți ăștia cinci ani refugiat de la Luceafărul am avut timp să mă ocup de Muntiorul meu Istrița și de acel dar aproape ucigător: statuetele de betoane arhaice. Le venise vremea: începând lucrul numit pregătirea pentru tipar a cărții de poeme inspirate din icoanele țărănești s-a impus ideea s-o ilustrăm, însă nu cu acele zugrăvii pe care condițiile tehnice prevăzute pentru cărțile de poezii nu le puteau satisface, dar cu desene. Profesa cu talent mult, viziune profundă și linie curată un tânăr grafician de carte, Mihai Sânzianu, care mai apoi avea să dispară într-o misterioasă plecare din România ce durează până în zilele noastre. Am convenit cu el să facem o excursie la țară, să-i arăt eu niște obiecte-statuete în stil brâncușian – sintetic și plurifigural, căzând la apă curgătoare dintr-un mal de nisip. La Sărățeanca am ocupat fiecare câte-o hodaie iscodiți de ochii de cloșcă de vultur și scotociți cu tot felul de întrebări de către Mama Marghioala ce-o crescuse și-o ținu-se la școala de învățătoare pe Mia Măntoiu, fata de le-am luat-o eu de nevastă și-am întors-o la București, neînfiată... Mihai Sânzianu a căzut cu tronc de copil deștept bătrânei țărănci firoSCOASE pe chestia că recunoscuse pe Principele Nicolae într-o gravură pusă-n ramă pe holul dintre cele două camere: ăla era cu totul și cu totul în costum de roșior, însă pe cal negruț-porumbac, bătând pământul pe loc. Tot monarhiști ca Mama Marghioala de-ar fi, noi n-am mai povesti. A doua zi am pornit spre locul comorii mele căutând să fim „în teren“ la ora ce-o descoperisem eu: aveam nevoie de-o confirmare de la martor, de la alt ochi, și încă de meserie pictor, zugrav... Pe la ora 10 eram la locul cu pricina, eu luam pietrele de pe jos, le țineam în fața lui Sânzianu, cum făcea Mama Marghioala când cerceta ouăle de pus sub cloșcă, la raza lămpii de petrol. Și el des-

ena: ce vedea el se deosebea față de ceea ce-i arătam și numean eu. Pe la ora 12 ne-am săturat de pietre desenate, ne-am oprit, ne-am uitat înapoi în caiet: niște Maicile Domnului cu ai lor pruncuți aură în aură, moșnegi cârni cu bărbile până la genunchi, animale, fiare și niște fete, trei câte trei pe-aceeași piatră și cu găteala capului în toate felurile, cu lungi cozi, cu mari cocuri, cu șaluri, și băieți cu tot felul de căciuli și coifuri. De mirare erau gurile acelor zâne și feți-logofeți: cu buzele verticale și de lăcuste. Oricât le-a stilizat Mihai, în ambiția-i grafică tot se mai pot recunoaște pietrele mele: ochii, irisurile ca mici pliscuri din profil; în desenul la **Crucea de fag**, sau capetele á la **Muza dormind**, la **Alegorii** și nu în ultimul rând ilustrația la **Sfântul Ilie**, bărbatul cu gură de greier dar cu un soi de potcap fanariot pe cap, cu ochi mare, jumătate de față, și gâtul subtil voluminat; oricine poate vedea acea piatră aidoma în colecția ce-am întocmit mai apoi. Femeia, la rândul ei, de-l însoțește pe sfântul din car, cu găteala capului în stilul oficial (ce coincidențe, stranii oglindiri!) á la Connie Francis, cântăreața, și mai apoi á la însăși Tovarășa: serie de statuete de „**tipul clepsidră**“, descrise mai apoi în cartea **Cultul Zburătorului**. Mereu izbucneam la tânărul desenator: nu mi le mai stiliza, Mihaie, și el mereu răspundea jurându-se: nu stilizez nimic, așa sunt ele, așa se văd de la mine. Încheind faza schițelor, ne-am luat cu ale Dealului Istrița: pomet, vii, peste tot pietre ciudate, tot în sus spre nordul cu păduri peste care să-i arăt tânărului grafician Mănăstirea Ciolanu, ce se zărea la ora prânzului ca în palma lui Dumnezeu Întemeietorul-Ziditorul, în ciuda celor vreo 30 de km distanță.

Ni se făcuse foame și-am întors către Mama Marghioala. Fie că am ținut amândoi același gând, fie că întâmplător, am ajuns din nou la pietre. Nu mai rămăsese nimic din lumea ce văzuserăm și desenase Mihai Sânzianu:

gogoane, cartofi de gresie, popice și bile lipite, soarele tare și din față dădea acelei grămezi de bolovani o dezolantă priveliște și ne insufla sentimentul că fuseserăm drogați, fermecați. Nici un comentariu, călcăm dezamăgiți și furioși pe credulitatea și slăbiciunea noastră, pe acele „concrețiuni grezoase“. Desenele de azi dimineață mărturiseau altceva. **Verificasem cheia plastică de percepție și receptare prin ochii unui om priceput la jocul umbrelor**, la hora liniilor și la tot sublimul balamuc al formelor aruncate în pântecul mistuitor al luminii. Ale mele erau! Cartea **Mai mult ca plânsul – icoane pe sticlă** a mers „ca unsă“, în antologia ce-o invoc a treia oară din colecția **Cele mai frumoase poezii** selectam șapte titluri, însă icoanele cu Sfântul Gheorghe m-au întors cu trei poeme la Manimazos Întemeietorul- Ziditorul și l-am demascat firesc și fără supărare și l-am dat jos de pe cal pe numitul general bizantin, arătându-le ăstora prostiți de popi, pre strămoșul meu, cum demonstrem în capitolul precedent. Era o formă de răfuială cu impostura istoriei. La nu știu câți ani primeam la Luceafărul un plic cu destule pagini; am citit curios, am căzut pe gânduri: cineva, de la mănăstire din județul Neamț, zicea că-i pe-acolo sihastru, dar știa să scrie și mă acuza de blasfemie, că am parodiat sfintele icoane creștine, că-mi bat joc de lecția lui de religie. Am rupt-o și-am dat-o gunoiului de unde venea, dar astăzi îmi pare rău când văd iarși clerul buhăit de colive și danii, luând catalogul din mâna profesorului de științele naturii, de filozofie și logică și întorcând mințile tineretului din nou la obscurantism; ar fi fost un document nu numai literar. Și cui îi mai stă astăzi mintea la aceste chestii? Eu am în spatele meu cărți de importanța majoră pentru istoria poeziei românilor și mă umilesc și mă insultă toate lepădăturile acestui cap de secol. Eu țin pe umeri, gata să mă strivească sub povara eșe-

cului, peste o mie de statuete, probe ale unei culturi ce șade la obârșia fizionomiei intime a omului european, dar cui îi pasă, cine are puterea să risipească urzeala complotului Gorgonei cu sutana pe cap?

În ceea ce privește icoanele țărănești, ca depozite de spiritualitate și cultură păgână, **Mai mult ca plânsul** abia că a stârnit demonul meu generos. Inscripțiile monetare m-au întors la ele și le-am supus scrutării ochiului ce căpătașem între timp. Cercetarea hermeneutică a ciclului de zugrăvii țărănești consacrate Prorocului Ilie m-a dăruit cu 291 de pagini dactilografiate. Cartea se cheamă *Călătorii pe nori – Doctrinile icoanelor țărănești* (1992), nepublicată; se citește cu sufletul la gură și probabil va sfârși aruncată la pubela pentru reciclarea hârtiei, întrucât așa se poartă o patrie serioasă. Ce altceva merită un păgân, un „maoist“ care și-a declarat neslăbit ura față de clasa politică? Și clasa politică, ce, este ușă de biserică? Păi este, că-i singura care citește fie-n biserică ei, fie în armată, fie prin școalele ei oficiale; cum să răzbată un rebel, un răzvrătit cultural? Va răzbate sfidând și renunțând mai întâi la ipocrizia patriei de-a se impune ca singură valoare, cu prețul jertfei pe seama claselor muncitoare, mereu în avantajul celor ce-o trădează: femeie slabă de minte, iubește și se încredințează celui ce-o minte. Cu așa țară și tocmeală, mai bine lipsă.

19. VERTEBRA DE PĂMÂNT – O CARTE DE SERTAR

Cei cinci ani în care am fost mazilit de la Luceafărul găștii Bănulescu s-au dovedit a fi foarte necesari destinului meu de scriitor. Asta nu acordă circumstanțe împlânzitoare bandei. Pe 20 februarie 1967 am fost primit în Partid, cu numărul de carnet roșu 2.038.465: mi-o luaseră înainte două milioane trei sute optzeci și patru de mii șazeci și patru. Astăzi, după ce fiul comisarului Valter Roman s-a lăudat în toate televizoarele că și-a ars carnetul de partid, eu, fiu de țărani păstrez din frondă și consecvență cu mine însumi această **carte** ca o jucărie, cu stema de care uită tot mai mulți români: cununa de spice înconjurând cele două unelte emblematice ale muncitorilor și țăranilor: secera și ciocanul, iar deasupra inițialele P.C.R. În antet lozinca „Proletari din toate țările, uniți-vă!” Fac această fugară heraldică din sfidare față de lașitatea și oportunismul general din care ofițerimea și clasa politică au făcut natura și modus-vivendi întru lepădarea de istoria românilor în faza ei cea mai demnă: anii socialismului. La intrarea în partid au vorbit susținându-mă, printre alții, Zaharia Stancu și Traian Iancu spre a-i intimida pe toți cățeii trofiniști de la uniunea tineretului chelălăind în găști literare. De acum Gorgona trebuia să se astâmpere: membrii de partid erau apărați în contra presiunilor pe care Securitatea le făcea asupra slabilor și bravilor deopotrivă pentru a-i racola ca agenți informatori. Mă bâzâise și pe mine,

când lucram la corectură, o muscă de balegă ce se legitimase Iosif Gavrilă Chiuzbaian, una și aceeași buleandră ce-avea să ajungă ministru de justiție după căderea sistemului socialist; că să avem o discuție în legătură cu nu știu ce mă-sa. L-am invitat să vină la o ședință de U.T.M., acolo îmi exprim eu părerile politice. L-am spus redactorului șef Eugen Barbu și nu l-am mai văzut decât târziu la un Cenaclu al juriștilor, unde se întruneau o seamă de bătrâni adepți ai lui Nicolae Densușianu; s-a făcut că nu mă știe de nicăieri și bine a făcut. Acum se terminase, intrarea în partid trăgea cerc magic și eu stând în el ca eroul dintr-un fragment de epos sofic, nu ridicam ochii din carte, din „citană” ce apucasem...

Al doilea eveniment „între timp” acoperind și justificând viața mea de la o carte la alta a fost voiajul de documentare în Vietnam. Mulți scriitori români au vizitat acel „front al socialismului” unde încleștarea dintre cele două sisteme politice majore ale secolului 20 a atins maximum de eroism. Văd acum filme americane care sugerează că acolo s-ar fi purtat nu un război mondial ci unul de natură extraterestră, că adică pe seama confruntării dintre doctrinele militare și tehnicile sovietică și americană s-a derulat imixtiunea unei civilizații cosmice, ostile speciei umane. Povești ridicole. Cheia problemei se află în Mauzoleul din Piața Tiananmen; Președintele Mao Tse Dun a fost zeul, **supermanul** conflictului, cine ignoră acest fapt mistifică istoria cu nerușinare. Din voiajul acela m-am ales cu următoarele idei astfel câștigate: la prima escală pe aeroportul sovietic din Kiev m-a scos din toropeală un grup de tinere din neamul malorus, îmbrăcate în port popular; pe lângă iile și fotele aproape românești, găteala capului cu diademe în boltă, obligându-mă să-mi aduc aminte de o serie de statuete ale mele, cu aure și cununi aidoma celor

ce împodobeam capetele acestor „țarițe“. M-i se proba în timp și pe viu expansiunea getică ce se produsese în antichitate până la Nipru și Don, mi se elucida instinctul cultural și mi se insinuau argumentele ce aveam să gădesc mai târziu în monezile geto-dacice cu privire la gințile așa-zis sarmatice, descendente din casele **bacilor vasilei**, păstori transhumanți în spațiul din jurul Pontului Euxin și cel Caspic. Erau semințe ale memoriei ce se trezeau la viață: incipiența luă cunoștință de sine, atavismul deschise un ochi, luă imaginea cu sine și adormi la loc. Dintr-a doua escală, la Moscova, nu mi s-a dat a reține nimic. Abia la Omsk, localitate siberiană unde am făcut o escală de vreo 24 de ore dormind în regim de gară sau hangar de tranzit de refugiați la un conac din veacul lui Turgheniev sau ceva cazarmă de pe atunci, am avut acces la o idee. Fiind în acea delegație doi scriitori și plictisindu-ne de condițiile de somn și mediu pasager am ieșit să luăm aer depărtându-ne de „hotelul“ mai sus descris. Cred că ne-am dus în stepa aia cu păduri la orizont vreun kilometru, nici țipenie de om sau de rus. La un moment dat drumul de țară pe care o apucaserăm s-a oprit pe un mal de lac, nu cine știe ce apă, trestii, păpuriș, pustie de Sibir, și doar într-o lature doi copii despuiați căutând să recupereze vreo patru, cinci porci după care alergau strigând, cu apa nămolosă până la genunchi.

Am făcut întoarsa la conacul aerodromului nostru și am zis, de parcă trăgeam concluzia unei discuții ce voi fi avut cu acel coleg: Nici nu-i nevoie să ne mi aresteze, sau altceva: este de ajuns să ne uite pe-aici și s-a zis cu noi, De-reule! Fie profitând de slăbirea de îngerii ce ne-o dădea noaptea dormită în condiții de „prizonierat“, fie de-o premoniție ce se insinua, proverbiala teroare a Siberiei își pusesese aripa de liliac peste noi. lute făcurăm calea întoarsă ca

nu cumva, între timp, avionul să plece și noi să rămânem pe-acolo...

A treia escală a fost la Irkuțc, oraș mare din orientul îndepărtat despre care aveam o halucinație romantică instigată de-o piesă de teatru sovietică în care juca Marcela Rusu. Mizeria din aerogară și calamitatea grupurilor sanitare, mai neagră decât în autogările românești, mă storceau de ultima picătură de bucurie ce ți-o dă de regulă o călătorie peste atâta spațiu. În aeronavă mi-am venit în fire, am prins câteva ore de somn natural, de noapte, și în zori am aterizat la Beijing: era ca într-un **posters** din timpul controversatei Revoluții Culturale: sufletul meu se umplu de-o beție de spirit ce și-a păstrat înălțimea tensională cât a durat voiajul. Așa precum avea să proclame mai apoi imnul de pe primul satelit lansat de către Republica Populară Chineză: „Soarele răsare, Orientul este roșu pentru că pe pământul Chinei s-a născut Președintele Mao...”

Tranzitul și miraculoasa noastră ședere în Beijing s-au prelungit cu de la Întemeietorul-Ziditorul putere, sub pretextul real-istoric al situației de pe frontul din Vietnam. Am profitat omenește de prilej, mi-am cumpărat un termos și am început să bat străzile Capitalei de Nord, țărănește, pe pedes. Astfel, cu Dereul am ajuns din nu știu ce instinct și pe cont propriu la marele parc al templului Cerului și-am vizitat tot ce se putea vizita. Era încă sub Revoluția Culturală, dragonii de pe uriașele dale de marmoră ce flancau scările la toate pavilioanele erau acoperiți cu ipsos de către cineva foarte inteligent, ca să salveze de mutilarea aventurilor proletcultiste. Singuri în tot parcul am descoperit acustica divină ce-o asigură construcția cercului de coloane scurte și zid de marmoră de la sactuarul-platformă: când eu ședeam pe discul litic din centru și vorbeam, Dereul m-auzea de parcă aș fi fost la doi pași; când, schim-

bându-ne locurile, Dereul zicea și el din centru, se-auzea la mine ca de ici de coale: în ciuda distanței considerabile și-a spațiului deschis, se exercita clasică rezonanță de sală. Comunicare atât de clară și ca de la aproapele către aproapele n-am mai avut noi de-atunci până azi căci, fiind președintele Uniunii, Dereul se înconjură de gașcă oficială cu alde Anghel Bacșiș și Nae Prelipceanu care l-a și vândut la albi, iar eu tot pe dinafară și pe delăturile Uniunii am rămas. Câteva revelații am avut în China; aceea în care legea fizică a cantității ce se transformă în calitate, cu aplicare la densitatea demografică, este divină și impune concluzia ce urmează: orice știm noi despre timp, spațiu, lege economică și socială, despre clase și despre orice fel de lucru și lucrare a omului, în China devine altceva, criteriile și viziunea europeană sunt inoperante acolo. Dacă vrei să înțelegi acea lume trebuie să renunți la silogismul grecesc, aveam să reformulez cu prilejul celei de-a doua șederi în China, peste 23 de ani. Atunci i-am atras atenția Dereului că ne aflăm pe altă planetă: mintea și sufletul meu primiseră deslegarea de toate prejudecățile culturale occidentale, de-acasă. Porțile către ale mele statuete de paste litice fuseseră date de pereți: o învățătură primordială, alta decât cea întemeiată pe ceea ce ne dăduse Grecia îmi ofereea sugestia adevărului asupra sufletului și mentalului atavic proto-european: gigantismul demografic și rusticitatea ridicată la rangul de instituție „împărătească”, rafinată uluitor, solid și atemporal îmi treziră actualitate vechimii „protodacică” scoțând natura mea iscoditoare din timiditate, ezitări și de sub zodia terorii de prestigiu ce avuseseră grecii și romanii asupra mea acasă. Acolo, în China, funcționau timpul și spațiul pe care se va fi întins imperiul pastoral hiperboreean și pelasg, din care cădeau statuetele mele așezate în piramida de pământ nisipos de pe Is-

trița. Era deschiderea **ochiului pineal**, acel organ fosil ce guvernează premoniția și previziunile, stări pure, intelectuale, necum animalice, în care se află toate „amintirile noastre din viitor“. Fuseserăm așezați, casă și masă, la Hotelul Sânceao, în apropiere de-o catedrală catolică, relicvă pustie a expansiunii europene vremelnice, prin fața căreia trebuia să trecem mereu spre obiectivele noastre turistice. Ambasada României era la câțiva metri de hotel și de-acel lăcaș de papistași, iar ambasador tovarășul Duma, pe care aveam să-l întâlnesc peste 20 de ani, căzut și el de pe cal în acel 22 Decembrie al cumplitei Contrarevoluții, acum bolnav dar întreg la minte.

Legată de zona hotelului și-a ambasadei stă o verificare la distanță de 22 ani, a sentimentului și instinctului atavic de întoarcere la locul și în timpul unde și în care am mai fost odată și-odată: am verificat mecanismul și veridicitatea procesului de regresie și metempsihoză ca **pase istorice imemoriale**, pe seama unui fapt uitat, la un loc de nerecunoscut, din care lipseau toate punctele de reper inițiale. În Asia aceea am admirat forța de conservare a instituțiilor și am perceput-o ca realitate echivalentă și punct de referință ale proto-istoriei ce urma s-o reconstitui ca spațiu de primordialitate transplantată al statuetelor mele. În timpul misiunii de secretar cultural ce-a durat între 1995-1997, ambasada română avea un sediu nou, la nord-răsărit de Hotelul Sânceao, distanță de-o oră de mers pe jos. Cum în fiecare sâmbătă și duminică îmi făcuse program, mă duceam în Piața Tiananmen să mă bucur de briza spațiului celei mai mari piețe din lume, de culoarea, drapelului roșii care în România fusese arsă și interzisă, de spectacolul unic al înălțării de zmeie multicolore și de balauri de hârtie de toate felurile. Acolo mă reculegeam și-mi aduceam omagiul meu tacit, complice și aproape mistic,

fie la căpătâiul, fie la picioarele de zeu-țăran ale Președintelui Mao; înconjuram copleșit de istorie Mauzoleul aceluia gigant strateg al Marșului Lung și conducător înțelept, energic și inegalabil al celui mai mare popor al planetei. Când am învățat bine harta acelei zone am început să schimb traseul de întoarcere, să acopăr cu ochiul și conștiința lucidă a ceea ce trăiam, zone tot mai largi. S-a trezit în mine o curiozitate nefondată pe vreun înțeles aparte, ceva foarte vag mă îndemna să caut ceva și mai nelămurit. Vreun an de zile mă simțeam chemat spre legenda piața a Celestei Păci, căutam anume loc și nu conștientizam ce. În cei peste 20 de ani câți trecuseră de la vizita în tranzit a locului, se pusese noian-troian de uitare, numele hotelului se ștersese, ținerea mea de minte se tuburase într-acel loc. Abia peste un an de astfel de du-te vino în Piața aceea mintea mea s-a luminat ca limpezită de-un somn, ca vindecată de-o amnezie patologică. Aste era, de-asta tot umblu eu pe-aici! Întâi am descoperit catedrala închisă într-o grădină stufoasă, cu gard improvizat, de loc de casă părăsită, apoi un mare arbore bătrân, acum ocolit de pavimentul de beton, și un hotel renovat: Sânceao. Am întrebat pe la funcționarii mai vechi ai ambasadei unde fusese altădată ambasada, am dat de numele hotelului. De-asta bântuiam eu bezmetic: mă **întorsesem** și eu nu știam unde și la ce mă întorsesem. Astfel, pe un eșantion de timp de 22 de ani, cu întâmplări de tot felul și cu tot felul de mobilări și remobilări ale intelectului și ale subconștientului, **am descoperit modul de funcționare a preexistenței** într-un anumit spațiu, aș zice mecanismele metempsihozei ca unic drum în timp și spațiu al sufletului cel mai presus decât corpul. Am căpătat încredere desăvârșită în zestrea intelectuală a instinctului, a inițiativei inconștiente, și a **demersului din fire**. Nimic nu poate fi mai sigur, mai profund,

mai temeinic decât fondul intelectual acumulat de către forța punctului de vedere al ochiului atavic!

Altă revelație ce mi s-a dat într-acel an al voiajului în Vietnam a fost abstragerea mea, scoatrea de către Înțeleptorul-Ziditorul Manimazos din cel mai incandescent și măreț totodată eveniment al generației mele ca semn că, în ciuda actualității istorice și a ardorii contemporane de care eram copleșit, nu mi se dăduse mie să fiu în miezul de foc al evenimentelor: alt gând aveau zeii cu mine, pentru altceva mă pregăteau. Când noi ne petreceam zilele de naștere prin peșterile strategice ale Vietnamului și făceam băi de soare și de ocean pe plaja Golfului Haifong și la Ha-long, între miresmele năucitoare de tuberoze și oleandri tropicali, Nicolae Ceaușescu ținea cel mai scurt, cel mai teribil, drept și capital discurs al său. Iată, ca un poem: „Cu-vânt la adunarea populației din Capitală în piața Palatului Republicii, 21 august 1986: Dragi tovarăși, cetățeni ai țării românești, în aceste momente grele pentru poporul frate cehoslovac, mă adresez dumneavoastră exprimând încrederea noastră deplină în hotărârea poporului român de-a asigura construcția pașnică a socialismului în patria noastră. Pătrunderea trupelor celor cinci țări socialiste în Cehoslovacia constituie o mare greșală și o primejdie gravă pentru soarta socialismului în lume. Este de neconceput în lumea de astăzi, când popoarele se ridică la luptă pentru a-și apăra independența națională, pentru egalitate în drepturi, ca un stat socialist să încalce libertatea și independența altui stat. Nu există nici o justificare, nu poate fi acceptat nici un motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc. (...) Problema alegerii căilor de construcție socialistă este o problemă a fiecărui partid, a fiecărui stat, a fiecărui popor. Nimeni nu se poate erija în sfătuitoare cu privi-

re la felul în care trebuie construit socialismul în altă țară; o dată pentru totdeauna să se pună capăt amestecului în treburile altor state, altor partide. (...) Am hotărât ca începând de azi să trecem la constituirea gărzilor patriotice înarmate, alcătuite din muncitori, țărani și intelectuali, apărătoare ale independenței patriei noastre socialiste. Dorim ca poporul nostru să-și aibă unitățile sale înarmate. Se vor găsi poate mâine unii care să spună că și aci, în această adunare, se manifestă tendința contrarevoluționare. Răspundem tuturor: întregul popor român nu va permite nimănui să încalce teritoriul patriei noastre. (...) Să se pună cât mai iute capăt acestui moment rușinos din istoria mișcării revoluționare. (...) Îi rugăm pe cetățenii patriei noastre ca având încredere în partidul nostru comunist să dea dovadă de unitate deplină, să acționeze calm și cu fermitate: fiecare la locul lui de munca... Vă rugăm, tovarăși, să vă întoarceți la activitatea dumneavoastră și să vă vom ține la curent cu desfășurarea evenimentelor“. Venisem în Vietnam să pricepem un popor în război necruțător, ultratehnic și-acum războiul era cu toată blestemata lui mașină sub steagul socialismului însuși, **ad portas**.

Ce căutam eu în Golful Haifong? Cu ce scop mă trimiseseră zeii la celălalt capăt al istoriei mondiale? Nici măcar n-am putut să fim de față la recepția de 23 August, când la Ambasada Română celălalt mare înțelept al timpului, Ciu En Lai, a ținut istoricul său discurs în care i-a avertizat pe sovietici că în cazul în care trec Prutul marele popor chinez răspunde pe măsură, numeroasele sale trupe așteptând pe poziții ordinul. Lumea cu inima-n gât, alde Goma, Dragoș Munteanu și toți disidenții tomnatici, de mai târziu, se înscriau în partid, cereau arme. Solidaritatea la români e cozonac istoric; pâinea lui cea de toate zilele, dihonă și înhăitarea cu străinii contra a tot ce mai dă valoros

când și când acest popor blestemat.

Pentru ce ajunsesem eu în Vietnam, unde astăzi m-aș întoarce să plâng după mine? Pentru o cască de plută, o chivără colonială de lemn buretos mă trimesese Întemeietorul-Ziditorul Manimazos... Cum asta? Urmăriți povestea. În anul următor, după întoarcerea din voiajul în Asia, am hotărât să petrec, împreună cu nevastă-mea și cu fiica noastră, o vară ca lumea, că destul „umblasem de nebun“. În urma întrevederii de la Episcopia Buzăului, ce-am relatat mai sus în legătură cu Zoosofia, am obținut aprobarea să petrec o vacanță la Mânăstirea Ciolanu. Din satul Haleș, în căruță cu boi, pe un drum desfundat pe care alt vehicol nu cuteza, am ajuns, am întrebat de Părintele Evghenie, un chip al lui Dumnezeu pe pământ, starețul și stuparul acelei așezământ, ne-a primit, ne-a instalat într-o cameră cu ceardac, ne-am pus pe umblat, pe scotocit pădurile cale de patru ore dus-întors, ca să fim înapoi la masa de ghiveci călugăresc și-o zeama caldă; laptele și pâinea și mierea primindu-le în fiecare dimineață, cum a fost învoiala. Acolo ce căutam? Să văd locurile unde mai târziu aveau să se instaleze numeroasele ediții ale **Taberei de sculptură** în piatră calcaroasă de Ciuta, căci în chiar luna vacanței noastre intrară plugurile pentru nivelat și se începură acele șosele strategice pe care ofițerimea a luat banii de la gura amărâților țărani, ca tot felul de amenajări turistice. Acum, după ce văile s-au umplut de tot felul de cioplituri de piatră, așa-zisa sculptură abstractă, și după ce le-am tras peste ochi organizatorilor de Băciucu și M. Lazăr un dos de palmă cu poemul **Tabăra de sculptură**, am ajuns la concluzia înfricoșătoare: prezența mea acolo, mai dinainte de tabără și încă de mai multe ori în trecere după aceea, are o explicație metaistorică, ține de lucrarea Întemeietorului-Ziditorului de a-mi trezi memoria și viața. Tot așa, odată, într-

o altă istorie, eu am fost acela ce-a stabilit un loc pentru necropolă, mai încoia pe Istrița, învățând pe semenii mei să modeleze statuete de paste litice, cu scop funerar și comemorativ întru Legea lui Orpheu și Musaios. La a doua reîncarnare, drept pedeapsă, Întemeietorul-Ziditorul m-a trimis să le adun bucată cu bucată, să le spăl, să scriu cărți, să le explic valoarea fără egal, însă în zadar: imbecilii mei contemporani vor ridica din umeri și nu vor pricepe nimic din ceea ce mi s-a dat.

În reîncarnarea cea de-a treia am să vin la nătărași și mai teribili să le spun că drăcoveniile alea din lespezi cochilifere de pe văiugele mănăstirii, ce le risipesc acum și servă păstorilor de oi și capre de a-și face târle și saiele, fost-au, hăt, cu ani de ani în urmă, **ediții** ale Taberei de sculptură zisă de la Măgura. Acei contemporani ai mei au să-mi râdă în nas și n-au să creadă; e nebun, vor zice, și vor behăi la mintea cirezilor de oi și capre cum fac și contemporanii mei de azi. Asta-i povestea harababurii de sculpturi din jurul mănăstirii. Dar cum este cu acea pălărie colonială, de plută? Astfel este: într-una din zilele de vânturare prin pădurile Ciutei am ajuns la Nifon unde fusese un refugiu de călugări ținând de mănăstire, dar la ora aceea șantier de balamuc; oameni sănătoși laolaltă cu bolnavii mai puțin periculoși lucrau de grabă, vechile chilii le amenajau ca săli de internare a nebunilor, doctorii și paznicii urmând a sta în acareturile mai arătoase. Într-un pavilion de-acolo era un soi de magazin de mărunțișuri, am gândit să cumpărăm câte ceva. Eu, cu casca mea vietnameză pe cap, am dat să trec pragul, când am primit o lovitură în dreptul frunții. Am auzit pluta caschetei trosnind. M-a apucat subit o durere de cap năucitoare. **Mă lovisem cu capul de pregul de sus!** Cumplit mod divin de-a mă face să înțeleg cel mai teribil proverb asupra cunoașterii și cuceririi de învățătură la ro-

mâni... Fără casca mea vietnameză cu siguranță aş fi rămas acolo, la Nifon, în sanatoriul bolnavilor mintali ai judeţului Buzău... M-a ținut durerea aia de cap, mai împlânzindu-se, aproape toată vara, când am scris cartea **Vertebra de pământ**, la finele ciclului stingându-se de tot. În septembrie eram autorul unui nou volum de poeme. L-am dus la Cartea Românească fostului meu profesor de Critica literară Mihai Gafița, redactor șef, cu Marin Preda director. La termenul stabilit, criticul, ins rafinat, fost secretar al organizației studenților țărăniști de la Iași, mi-a spus, clipind des din ochi, cum avea el obiceiul când înfrunța adevăruri tari ca lumina incomodă pentru ochii cei bolnavi: Am citit-o și eu și Marin, ia-o acasă și adu-ne repede alta. Să nu spui că ai fost cu ea pe la noi! Ce cuprindea **Vertebra de pământ** de se „spăimântaseră oștirile îngerești“? Vreo trei zeci și șapte de poeme publicate peste vreo zece ani în **Elegii politice**, dintre care: *Iconografie*, *Bolile roșului*. *Cinegetică*, *Pâine și apă* și un poem dedicat lui Ernesto Che Guevara, publicat mai târziu de către Păunescu în Flacăra cu titlul schimbat, mistificat, *Poetul*, care n-au mai văzut lumina tiparului decât în România Mare nr. 391, trei încorporate într-un poem ad-hoc și polemic față de grămada de zdrențe disidente de la Iași, a lui Maria Casian, Dan Petrescu și a kaghebiztului de Liviu Antonesei pe post de prim secretar de județ în aceste vremuri de crimă și prostie națională.

Am ascultat de versatul politician și estet subțire Mihai Gafița, mi-am luat cartea **Vertebra de pământ** acasă și astfel am devenit primul poet comunist cu **o mare carte de sertar**. Marin Preda însă a pus mâna pe telefon și l-a băgat la idee pe Păunescu zicând: V-a mâncat Ion Gheorghe, mi-a adus o carte atât de-a dracului încât l-am trimis cu ea acasă! Poate c-o să povestească autorul **Poeziilor de până azi**. Dar Morometele, peste ani când m-a întâlnit la casieria

Fondului luându-mi banii pentru **Dacia Fenix**, m-a invitat la o convorbire ca între țărani ce s-a încheiat cu invitația astfel formulată: Monșer, aveai o carte pe care ți-a respins-o Gafița. Adu-o să încercăm acum, cu noua cenzură. I-am promis că mă gândesc să-i mai adaug niște poeme scrise între timp, s-o recalibrez. Dar de-aici încolo-i povestea **Elegiilor politice**.

Întorcându-ne la cererea lui Minai Gafița de-ai duce altă carte, iute, s-o prindem în plan, a doua zi m-am înfățișat la Editură și am predat cartea **Megalitice**. Altceva, altă poveste și mai a dracului.

20. URMĂRIREA „CA-N FILME“ A UNEI CAPODOPERE

Sigur că serviciile de informații sunt necesare statelor ca și gropile de gunoi ale orașelor: ce reproșez eu acestor silozuri de cârpe morale și reziduuri etice și profesionale este nu atât lipsa lor de „conștiință“, asupra valorii nule umane a indivizilor din care se compune această breaslă toată lumea fiind edificată, ci pretenția cinică și odioasă de-a se propune și impune de model social, dislocând orice alt tip etic și formativ, inspirator de atitudine de viață: o mare parte a literaturii contemporane și a industriei filmelor exaltă găinarul care se infiltrează în celula socială ce nu convine clasei conducătoare, compromite familie, dragoste, credință, absolut toate instituțiile morale tradiționale; infestază, cangrenează, consumă ca viermii tot ce întâlnește și oriunde se instalează: agenții acoperiți, turnătorii n-au scrupule, ei n-au decât scopuri care, zic ei, le scuză mijloacele. De aceea opera cea mai odioasă a Gorgonei a fost și a rămas manevrarea scriitorilor, facerea și desfacerea grupurilor în funcție de interesele momentului, călcând în picioare pe toți cei valoroși, căutând să le pună călușul, să-i dezonoreze, să-i compromită iremediabil pe cei puțini la număr ce n-au acceptat colaborarea și s-au sustras relațiilor cu ofițerii de securitate.

Cartea *Megalitice* este una din cele două, trei ale generației mele care stă alături de cele mai valoroase cicluri

ale marei poezii interbelice: *Cuvinte potrivite, Flori de mucegai, Pașii Profetului, La cumpăna apelor, Isarlâk*. Scrisă în perioada dintre 30.X.1969 și 7.I.1970, cartea devenise un fel de al doilea copil pe care atunci când am plecat în concediu la Sovata, unde Uniunea Scriitorilor avea o Casă de odihnă bună, pe vremea când românii se simțeau ca la ei acasă chiar și în viesparul acela unguesc, nevastă-mea o purta la piept într-o servietă pe care n-o lăsa din brațe decât în momentul când ajungeam la destinația ce hotărâsem. Merita. Predându-i-o deci lui Minai Gafița, precum ne-a fost înțelegerea când cu **Vertebra de pământ**, încercam marea cu degetul. Lucrul în redacție a durat puțin, criticul literar și redactorul șef ce era acel moldovean cu toate irurile frecționat lectură, întocmi referat, trimise la Cenzură; într-o săptămână. Nu înțeleg nici astăzi mobilul acelui zel de bună credință, în afară de valoarea cărții în sine și flerul de editor, lucru la care Gafița nu avea egal. Nici la instituția ștampilelor n-a stat peste normal, la câteva săptămâni primesc telefon de la fostul meu profesor, vesel peste situație: vino, să-i dăm bun de tipar, ar mai fi o problemă, dar trece... Am alergat, am luat loc pe scaunul din fața biroului plin de cărți în faza de dosare-mape. Era Gafițul tot un zâmbet și-o miere pe față și pe mâini. Cartea este vizată în afară de-o poezie **Descântec la căpătâiul țaranului**, și-mi întinde mapa instigându-mă fără să-și de seama. Mă uit eu la paginile ce purtaserăm cu noi în vacanță ca pe ultimul bun demn de salvat, ca pe-o casetă de bijuterii de familie, de n-avuseserăm tihna concediului: pagina și ștampila, foile alea de hârtie deveniseră acte publice, adevăruri, ceva cum nu văzusem decât în registrele de cadastru la primărie. Pecetluite cu sigiliul celei mai temute instituții după Gorgona, poemele la o adicălea nu-mi mai aparțineau. Emoționat am luat pagină cu pagină citind același înscris:

Cenzura nr. cutare, data cutare, adică numărul manuscrisului, și ziua când i s-a dat avizul de tipărire. *Descântec de frământat pâinea, Vasilca, Asupra plămădei, Tigvele, Machina, Descântecul cartofilor, Mioara, De prins roiurile*, buchet de ștampile sau opt vaci albe cu fierul roșu însemnate. Am ajuns **La căpătâiul țăranului**: pagini cum le dădusem, hârtii fără valoare, sigiliul ordinii de stat nu ne recunoștea. Merg mai departe colindând cu degetele filă cu filă până la ultima pecete, pe sumar, unde Gafițoiul radiase deja **căpătâiul țăranului**. Calm, cum nici eu nu mă știam, strâng mapa cu toate poemele, înnod șiretul ăla de teniși, o strâng în brațe și-l anunț pe blândul meu profesor de Critică literară, director, o chestie de durere de cap și fără precedent: Îmi iau cartea acasă, fără poemul ăsta iese un făt fără mâna dreaptă. Se uita Mihai Gafița la mine ca la altcineva, îi scăpase jocul din mână. Cum să-l lași să plece cu o carte vizată de cenzură? Așa ceva iese peste graniță numaidecât: ștampilă are, trecere la orice punct vamal. Pericolul era evident, omul căpos, prin toate scandalurile de carte călit. Marele, experimentatul editor are o idee, că nu ne numim noi Gafița de ieri de azi: că este păcat de carte, că se poate negocia cu Cenzura. I-am lăsat-o cu înțelegera categorică: fără acest poem nu putem apărea! Peste o săptămână convocare prin telefon, întrevedere. Gata, tovarășii au acceptat! Bătrânul vulpoi îmi arată cele trei pagini cu **tamga** de marcarea a vitelor; se făcuse târgul. Cartea plecă la serviciul Tehno-redacție; în aceeași zi stabilim coperta. Aduc fotografia unei **Mume** din colecția de statuete. Ion Cucu sau Emil Cojocar, fotograf al Vieții Studentești despre care voi aminti la locul convenit, reușise o imagine de zile mari: pe fond negru, cu numele și titlul albe, reprodușă ulterior în *Antologia O mie și una de poezii românești* – vol. VII, de Laurențiu Ulici, 1997, „coperta în-

tâia a volunului Megalitice de Ion Gheorghe“. Da, dar până aici, vai de noi și de noi. Nu ajunse bine în tipografie la „13 decembrie 1918“, unde era mare mahăr nu altul decât Teohari Georgeseu fost ministru de interne, personal șeful Securității, că iar ne iese în cale pisică neagră. Se primește corectura ultimă în redacție, dar înaintea **bunului** de trageră a tirajului, bombă! Muncitorii tipografi refuză să mai lucreze la această carte cu expresii brutale. Gorgona Pudica! Primesc mesaj în versuri de la Mihai Gafița în care eram chemat urgent că: „Ne-așteaptă Teohar, să dăm cartea la tipar“. Atât mai rețin din catrenul ce mă convoca la Editură. Acolo, Gafițoiul, cu momele, cu șosele, că-i păcat de carte. Poemul *Descântec*: atât de mult a roșit Mironosița clasei muncitoare tipografice că nu vrea să mai scoată corectura. Hai să tăiem prima strofă care, adevărat, n-avea pregnantă și a cărei lipsă a dat poemului un **ex abrupto** ce-ți taie răsufarea și din care nu-ți mai vii în fire decât la ultimul vers. Să n-aivă sentimentul că se trece peste ei, a motivat redactorul șef, lectorul cărții. S-a făcut. Acum **La căpătâiul țaranului**, ăla „cu problema“, de nu ni l-au vizat prima oară. Hai, tovarășe Ion Gheorghe, îi zicem **La căpătâiul gigantului** și trecem. Avea Mihai Gafița, cel ce va pieri tragic și pe durere națională sub ruinele blocului Continental în cutremurul din 1977, Dumnezeu să-l odihnească, avea, zic, metoda îmbrobodirii și a redării vederii, vraci mare între coțcarii politici, îi ducea cu preșul vorbeii; una, două, nici nu se prindea insul când trăgea macatul de sub el.

În fine, apăru cartea: 1972, hârtie ofset, coli editoriale, coli de tipar, indice pentru bibliotecile mici, Numai tirajul lipsește și nici indicile pentru anticariat nu i se specifică! Criticul literar Mihai Ungheanu avea să-mi mărturisească la distanță de peste 20 de ani că a întâlnit el personal **Megaliticele** în colete expediate de tipografie direct la Anti-

cariate. Ce tiraj a scăpat în librării purta stigmatul – câteva poeme din aceeași fascicolă cu acel **La căpătâiul gigantului** erau rebutate: o pagină cu text, o pagină albă, cu zațul aruncat încă din tipografie; poemul fusese urmărit și scos din matriță, chestia cu pudoarea afectată de mai sus zisul **Descântec** fusese un carambol, dovadă că acesta era tipărit în tot tirajul întreg; nu cu el avea ce-avea Gorgona. Cu țăranul-gigantul nu se puteau împăca pigmeii: „Zvârlit cu fața-n iarbă, ca o gân-ganie blândă și mare, împilat de moarte, doarme țărănește și zace“. O sută fără cinci versuri – cea mai brutală poezie românească – precum a numit-o estelul Nemoianu înainte de a se retrage la Londra. Veneau semnale bune dinspre dreapta. Conu Alecu Paleologu de azi, în volumul **Simțul practic**, ținea cont de noi și ne enumera în „poezia și proza noastră de azi“: „Ion Gheorghe ale cărui Megalitice sunt o capodoperă, dar care e excepțional aproape în tot ce a scris“, și n-avea nici un interes altul decât al istoriei literaturii.

Pe atunci bătrânul domn chiar sfida spiritul mic burghez tot mai purpuriu și mai roșu, susținând în același articol bilanțier: „Există o tradiție «de stânga» a poeziei noastre, care de la Ion Vinea și apoi Geo Dumitrescu și C. Tonegaru până la Ion Gheorghe care, neavând nimic sau prea puțin cu Ion Barbu, Blaga sau Bacovia, corespunde cu ei pe un plan superior, de confruntare“. În ciuda faptului că boierul avusese raporturi tipice, de colaborare cu Securitatea, precum avea să se spovedească mai târziu, astea nu-s ideile Gorgonei. Înaintea lui, Eugen Barbu în *Săptămâna* ține o cronică-serial explicându-le proștilor vremii și îmblânzindu-i pe ticăloși, că uite ce minune de carte are de la Gheorghe ăsta literatura. În zadar: câteva zeci de promoții de activiști, tineri din nenorocire, instruiți la Academia de Științe Sociale Ștefan Gheorghiu primeau spre sfârșitul sta-

giului lor ideologic o inițiere specială în contra poetului Ion Gheorghe; pe parcurs de trei secretari ai Secției de Propagandă veneau cei trei proeminenți bărbați ai ideologiei: Miu Dobrescu, Cornel Burtică și Dumitru Popescu și le făceau instructajul de rigoare citind din *Megalitice* și dise-când firele doctrinare din **Descântec** și **La căpătâiul gigantului**, fie să-i învețe arta subtilității mesajului, fie să-i des-vețe de măgăriile dogmatice în care trăiau ei la nivel jude-țean. Însă cu acele cursuri și instruirii la cel mai înalt eșalon al aparatului ideologic-cultural acolo jos apăru o pătură de activiști tineri care m-ar fi mâncat de viu de m-ar fi prins prin județele lor. Atât de prost căzuse sămânța celor trei semănători încât și astăzi la P.S.M. întâmpin suspiciune și răceală din partea acelor tineri activiști refugiați pe aceeași banchiză cu mine, pe când detașamentul de juni liberi de la partidul celor trei trandafiri ai Borâtului n-a mai avut timp să-și modifice părerea despre poetul predat lor la Ștefan Gheorghiu și joacă după țambalul kaghebistu-lui basa-rabean Alexandr Miranov...

Întorcându-ne la cronologia Megaliticelor ajungem la finele lui 1972, la comitetul de atribuirea premiilor **cărților anului**. Președintele juriului, Marin Preda, directorul editurii care tipărise cartea: cum să nu-ți evidențiezi produc-ția propriei instituții? Ei nu, Morometele din capul mesei de premiere a zis: Țstuaia nu-i dăm, este un porc! Și eu vă spun pe Dumnezeuul meu Manimazos Întemeietorul-Zidi-torul: nu guițasem la Marin și nici nu purtasem vorbă proastă despre el. Fie că îl iritase felul cum apărase și moti-vase Eugen Barbu cartea în chestiune, fie că Geta, fie că Cezar îi scupaseră în ureche, Monșerul m-a ras la premiul anului. Tot aproape de adevăr pare a fi faptul că Europa Liberă, postul de radio la care se abonase și Securitatea înzestrându-l cu ceva cadre de nădejde, mă lăudase de Me-

galitice cu foc și otravă. Marele Marin Preda se mai dovedise laș cu mine la **Vertebra de pământ**, iar la **Elegiile politice** Morometele se comportă ca un ticălos, cu atât mai ticălos cu cât el n-avea nevoie să se lase împins în afacerea aceea. I-a preocupat cartea mea până la obsesie și crimă politică, altfel cum poate un om sănătos să-mi explice faptul de mai apoi, că în *Dicționarul Enciclopedic*, atât la ediția I apărută sub vechiul regim, cât și la recenta, tipărită de către Dl. Marcel Popa, directorul și managerul-patron al Editurii Enciclopedice, Ion Gheorghe este înregistrat în același stil de selecție a Gorgonei cu Zoosofia, Cavalerul Trac și Elegii Politice. Cartea **Megalitice** le pute de sângele și de lacrimile țăranului român asigurând ticăloasa continuitate a instituției celei mai sinistre – Securitatea cu sacul vărsat în tomberonul Serviciului Român de Informații. Ce poate să fie? Asasinarea lui Labiș ar sta drept reper dacă urmăriți relatarea: lucram voluntar în redacția unui ziar fără nici un fel de circulație reală, *Socialistul*, organ al P.S.M., cu un domn Cluceru, cu alt domn Octavian Goga, fost redactor șef la o revistă chiar a Securității, și cu viitorul parlamentar pe platforma a două partide luate din mers, foarte mediocru, un oltenaș alifios-îngălat, Bălăeț, când acesta din urmă ne-a supus lecturii un articol hodoronc-tronc despre Nicolae Labiș, martirul generației noastre, punând pe masa noii realități aceeași coleașă acră a morții poetului cauzată de starea de ebrietate. Am protestat fără control promițând că atâta cât sunt eu la P.S.M. și apare ziarul ăla, așa ceva n-am să admit a se tipări. Bătrân și tot prost, ați zice; nici gând n-aveau bălăeții să publice tam-nisam ceva de natură să repună pe tapet cazul asasinatului Labiș. Era proba, instrumentul și prilejul prin care se verificau memoria, atitudinea și reacția, după atâția ani la cazul în speță. Pe cineva îl preocupa grav poste-

ritatea autorului **Luptei cu inerția**, victimă a Gorgonei, în speță resursele mele de consecvență și fidelitate față de idolul generației. Prost acest Ion Gheorghe! Da, dar în sens taoist! Să ne întoarcem la Megalitice.

Cel de-al doilea cutremur pe seama generației mele m-a prins cu o carte de poeme la Casa Scânteii. O selecție de Biblioteca pentru toți. Mihai Gafița căzuse; o seamă de alți redactori pricepuți în materie de Ion Gheorghe fie că se retrăsese, fie că nu mai aveau putere de decizie. Este ilustrativ în acest sens ce voi relata: văzând eu cu naivă bucurie că mama editurilor, Casa Scânteii, nu s-a surpat, m-am dus pe la Editura Minerva unde cartea aceea așteptase un an de zile și nu se urnea. Era director Aurel Martin pe care Gorgona îl prinsese cu o carte adusă în țară cu prilejul unei călătorii la Paris, dintr-acelea de transfugi. Fusese săltat, ținut în arest de investigații vreo trei ani, reabilitat și pus să-și facă meseria de critic literar ce fusese, într-un post administrativ, nu așa, de politică editorială. Cu miștele scoase nu mai avea nici măcar simplul curaj de-a spune omului năcăjit ce-i cu petițiunea lui. Venise redactor șef la Luceafărul Nicolae Dragoș; era „mai marele“ la care lucram în secția de poezie. Prin el am obținut o audiență la Șeful Secției de Propagandă a Comitetului Central al Partidului, stabilisem data, ora. În preziua întâlnirii, seara, primesc un telefon de la un activist de sector care mă ruga să răspund invitației ce mi-o făcea o directoare de școală, din Grivița, să le citesc poeziile copiilor. Mi-am dat seama: se dorea să n-ajung la Partid, cineva ar fi trimis o scrisoare că poetul Ion Gheorghe a făcut afirmații grave la școala cutare unde era directoare... nevasta tovarășului Gheorghe Pană, un portret pe pereții acelor ani. La toate tertipurile se pretau gorgonarii, dar eu de-acum eram fript. În zorul evacuării sediilor centrale pentru a se estima gradul de si-

garanță, Secția tovarășului Cornel Burtică fusese instalată la Palatul Republicii în aripa din vecinătatea imediată a Bisericii Crețulescu; sub ferestrele de-atunci nu se instalase macabra vexilă de bronz a lui Coposu, ca în episodul de basm unde un stâlp magic strigă să bage omul în sperieți: Cap, cap, n-am cap! Relicve celtice!... În fine, ajung, intru la volubilul inginer Cornel Burtică, activistul de partid care avea să mă mai primească de câteva ori când cădeam ca o pasăre inabilă în lațul vânătorului. Știind eu despre ce-i vorba, lusem un exemplar din **Megalitice**, îi scrisesem D-lui inginer o dedicație binemeritată și, după ce i-am dat-o, am zis: V-am adus-o să vedeți că se află acolo un poem care mi-a făcut multe neazuri. Editura lui Aurel Martin îmi amână cartea **Proba Logosului** că se teme de ăsta... Atunci Cornel Burtică ridică telefonul, formă un număr și când acela de dincolo răspunse formulă această frază pe care am s-o țin minte cât am să trăiesc: Ghișe! Trebuie să apară la Minerva cartea poetului Ion Gheorghe (către mine, acoperind receptorul cu palma, cum se cheamă? eu: Proba Logosului). Așa, Proba Logosului, continuă Șeful Secției spre Vicepreședintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste „filosoful“ Ghișe, fiu de popă ardelean, școală de iezuiți! După această *Dispoziție* se așternu o discuție de dincolo către încoa, de-o jumătate de oră de ghișe filosofice, politice și alte feluri de ghișuituri în telefon. A, zice deodată Inginerul, acelea erau părerile noastre personale, și eu și tov. Miu și tov Popescu (era redactor șef la Scânteia acel Popescu, zis pe bune Dumnezeu) am exprimat opinii subiective. Nu erau indicații de partid! În fața mea căzuse sabia pe nodul gordian al funiei de mă legase Gorgona fedeleș: Țăla din telefon, ditamai gânditorul și estetul marxist, nu **ghișise** și-l **ghișuia** la rându-i pe Aurel Martin care și el o înghesuie pe Ruxandra, lectorul cărții, a nu-mi da mai

mult de zece coli de autor. Betonăți de prefața lui C. Stănescu, bun critic literar și la Scânteia lucrând, scăparăm de Gorgona, în 20.620 de exemplare, tiraj pe care n-aveam să-l mai văd cu altă carte în veci, înregistrați la nr. 1012 al Bibliotecii pentru toți, cea mai citită, ieftină și edificatoare colecție, de consacrare a scriitorilor români, încât junele Mircea Dinescu, așa cum am zis și în poemul din România Mare nr. 385, m-a apostrofat la o încercare a mea de-ai da sfaturi sociale: „Ce vrei, bătrâne, ai apărut în Biblioteca pentru toți, de-acum poți să mori! “ Uite că nu! Atât de adâncă și de nelecuit a fost rana ce i-au pricinuit-o *Megaliticele* fiarei care pre om împietrește numai cu uitătura încât **odată**, la o șezătoare, uitându-mă eu mai atent la coperta cărții cu statueta aceea de Mama Lumii, observ că cineva tăiasse piciorul de cipi alb al literei „M“, cu ceva creion, și-mi modificase titlul: **Negalitice**. Asta era viziunea Gorgonei: cartea după mintea bolnavilor ei copii era negativistă. Găinarul se numea George Chirilă, o zdreanță ce publica și cărțuții de versuri, bărbatul părăsit al actualei anchetatoare de televiziune Lucia Negoită, obială de-o încălță babalâcii care se zmiorcăie în tot felul de memoriale ale durerii.

Însă proba cea mare a **Megaliticelor** a fost când Domnul Pierre Emmanuel, celebrul poet francez, președintele PEN-Clubului din țara sa, a venit în România adus de către Ioan Alexandru, să-mi ofere bursă de studii la Paris. Urma să întocmesc un dosar cu cererea mea și cu ultimele trei cărți, să le expediez prin Cel de la Topa. Bursa nominalizată fusese anunțată la Uniunea Scriitorilor unde roia musca amatorilor, pe ușa lui Zaharia Stancu, ce le spunea bătându-și falca dreaptă cu mâna, în stilul lui pitoresc: Nu pot, e nominală, e a lui Ion Gheorghe! Am păstrat acea scrisoare, cu antet, cu iscălitura și sigiliul poetului orfic de la

Paris până acum un an când, întorcându-mă de la Beijing și făcând curat prin sertare, am predat-o lui Mihai Ungheanu pe când mai credeam în vocația sau obligația lui de a scrie o istorie literară, necum să apere cu ghearele și cu dinții armata română de trădarea ce-a făcut la Timișoara cu **Un război civil regizat?** – colecție de cărțulii de mărturisiri aduse din condeiul ofițerimii cu privire la sinistrele zile ale Contrarevoluției decembriste. N-am putut onora bursa PEN-Clubului francez întrucât în perioada aceea nu aveam un salariu, nici putusem face un aranjament să las familiei din ce să se întrețină. Eram dat afară de la Luceafărul, rubrică de articole parizian cine mi-ar fi oferit? Și-apoi mi-a fost clar că se dorea pe undeva, cineva să scape de mine. Nu i-am dat satisfacție. De altfel, poetul Imnelor avea și el să mărturisească quasiinutilitatea aceluia act când, gândindu-se mai bine, zicea el: Mă întreb ce-am fi făcut doi poeți creștini, adică, zic eu, doi pe-o cădelniță. Și eu mai adaug la rândul meu: Manimezos Întemeietorul-Ziditorul nu trimite doi inși pe lume cu „aceeași problemă“ ce privește destinul unui popor. Noi suntem ca Ianus: Ionul de mine se uită înapoi, cu spatele la Isus, iar Ionul de la Topa cu ochii pe aceste vremuri ale Predicii, la picioarele Cristosului său. Nu ni s-a dat același zeu. De ce să forțăm lucrarea Uneia Singure Dumnezeiri?

Aici se încheie „urmărirea ca-n filme“ a unei capodopere, orice ar spune grigurcii. Dar dacă nu puneam pe copertă Muma aceea a Lumii, nu știu care ar fi fost soarta cărții **Megalitice!**

21. ÎNAINTE ȘI DUPĂ ORFEU, PRE CĂRȚILE DE ÎNVĂȚĂTURĂ, ALE VIEȚII

 dată cu afirmarea, pe coperta cărții **Megalitice**, a Mamei pietrelor venise vremea statuetelor: cartea lor se profilase, în același stil de viață, **printre altele** și **între timp**, mutasem pur și simplu cimitirul paleolitic în camera mea de lucru. De la **Viața studentească**, unde era redactor șef Nicolae Stoian, îl „cerusem“ pe Emil Cojocaru, fotograful revistei să mergem pe Istrița întrucât venise și vremea pietrelor. Eugen Barbu a fost acela care l-a promovat pe Stoian ca să scape de el de la Luceafărul întrucât era cap de fier, bine blindat la Uniunea Tineretului, și făcea gașcă de orientare deșliană, mort după idolul lor Mihu Dragomir; era o fracțiune de „lemnul dracului“ cu noduri, ce se lăsa greu, nici de copârșeu nu era bună, nici de mobilă-n casă, uneltind în contra eclecticului Patron care nu le-avea pe-alea cu disciplina și temerea de partid, ca Ion Dodu Bălan și ca Al. Oprea, critici de altfel stimabili. Ambii redactori șefi adjuncți, când nu te așteptai, înclinau căruța gata s-o răstoarne la primul hop; nostalgia după Dom' Mihu nu li s-a stins niciodată. Cartea de debut a lui Stoian se numea **Fierul dracului**, volumaș de poeme în grai dialectal-rustic-idiomatic pre limba de-acasă, de la Dascălu Creața de Ilfov, din care n-a mai ieșit în ciuda tuturor cărților ce-a mai citit. Venit la Școala de Literatură direct și el de pe băncile Rezervelor de Muncă, liceele industriale din

epocă, adept al lui Maiakovski până la fanatism grotesc, își pieptăna părul pe ochi și la mitingurile cu orice prilej se urca pe umerii noștri să recite din marele poet sovietic sau din poemele lui pe care le compunea mai întâi umblând prin cameră sau plimbându-se prin parc, după care le transcria. De Veronica Porumbacu i se pusese lui pata, căci chiar avea în ceafă un petec alb; era, al naibii, însemnat, de parcă maică-sa rupsese din poalele cămășii ei de țărăncă și îl cârpisese pe Nicolae acolo, întrucât pielea capului îi fusese croită deficitar, în rest, om silitor, se ținea de cuvânt și se agățase de lumea literară cu atâta convingere că chiar și-atunci când i-au propus post în diplomație, ca atașat militar, s-a încleștat cu brațele și picioarele de pomul gazetăriei cultural-politice de n-au mai putut să-l desprindă până la pensionare de boală, când i-a lăsat Viața Studențească unui mălai mare ipocrit și meschin, Nicolae Dan Fruntelată. Tragedia lui a înghețat a doua oară generația noastră: în vremea când se raționalizase benzina și oamenii făceau nebunește rezervă de combustibilul ăla ucigaș în cisterne și tot felul de canistre improvizate, fiul lui și al Filofteei Barbu, după numele de fată, Nicușor, proaspăt inginer agronom, a luat foc în garajul încărcat de vapori de benzină. Umblau bieții părinți pe la autorități cu speranța delirantă, amăgiți de nu știu care știre din *Nauka I Jâzni* că medicii sovietici de transplant de piele ar fi găsit o metodă miracol de rezolvare a acestui groaznic soi de accident, iar noi, speriați ca un stol de porumbei în care dă uliul, ne strângeam neputincioși, lași, sub streășina vieții noastre peste care trecea din nou umbra de pasăre răpitoare a morții. Junele Stoian pierrea la exact vârsta la care fusese revocat Nicolae Labiș: a spune că acest tragic desnodământ ține de pedeapsa ce-o primea tatăl său, poetul Stoian ispășind crimă în contra autorului Morții Căprioarei,

cum delirează Cezar Ivănescu în **Timpul criminalilor**, este de domeniul patologicului și întrece realitatea istorică și chiar dialectica divină a coincidențelor. Tatăl lui Nicolae Stoian murise la Cotul Donului, maică-sa se măritase cu alt țăran care nu putuse face pentru fiul acesta vitreg decât efortul de a-l da la școala profesională ce-am zis; moartea prematură și în condiții tragice cred că se găsește în caseta ribo-nucleică a unei familii și ține de asemenea de legile Avatarurilor. Nu era Nae Stoian mai vinovat de moartea lui Labiș decât un Aurel Covaci sau un Andrițoiu, de pildă. Stela Pogorilovski, coautoarea la cartea ce-am numit, știe mai bine la ce mă refer: încă nu s-a spus totul despre asasinarea celui ce-a scris **Lupta cu inerția!** Dar a-i pune în cărcă lui Stoian ceea ce trebuie să ducă Gorgona îmi pare o diversivune de subtilitate securistă, de ascundere a propriei vinovății.

Carierea fără accidente, pe același palier al demnitarilor culturali și de gazete ai uniunii de tineret implică desigur prezența unei schele făurită în birourile serviciilor de cadre aferente acelei sinistre poliții politice care nu mai lucra de mult pentru clasele muncitoare, ci doar pentru plutocrație. Este vinovat Stoian de moartea lui Labiș cât este tatăl lui Cezar Ivănescu (ofițer de Securitate, cum însuși fiul său recunoaște) și ar putea răspunde de faptul că Cezar are probleme cu sănătatea. Ca redactor șef la revista studenților Nicolae Stoian a făcut bine cât a putut nu numai colegilor săi dar și generației ce-a urmat, numai Ana Blandiana cu Romulus al ei de câtă protecție a profitat din partea lui Nae Stoian, până ce-a ajuns la tinerii lideri unde și-a făcut legea ei, de gagică, luându-și soarta în propria-i... gură. Avea și acest activist de gazetă de partid limitele și nebunia lui, dar era **săritor**, bun coleg și nu rareori paradoxal, ca tot sistemul social ce-l produsese. Împrejurările

mortii fiului său Nicușor, în condiții pe care eu le descriesem în poemul **Șarja**, pe seama oțelarului de la Reșița, pe mine m-au cutremurat aparte și nici astăzi nu mi-am revenit din frica pe care mi-a provocat-o; degetul ce l-a ridicat destinul atunci nu era de avertizment doar către Nae Stoian cât asupra întregii noastre generații; stă și amenință: în cutare zi, la un cutremur, la o revoluție ceva, la un accident vă vine și vouă rândul! Atât asasinarea lui Labiș cât și moartea fiului colegului nostru Nicolae Stoian, prin coincidențele stranii, sunt cărți de învățătură pe rafturile bibliotecii acestei generații, eroice și tragice în aceeași măsură cu epoca noastră. Ca și cum dimensiunile funerare ale istoriei contemporane n-ar fi fost îndeajuns de convingătoare, venită peste viața mea și aceste statuete de paste litice cu chipurile răposaților neamului meu din veacuri pe care știința istoriei oficiale nu cutează și n-are puterea să le explice, să și le asume ca document și probă material.

Cu Emil Cojocaru, și el o predestinare, am instalat tabăra la Mama Marghioala lui Costică Toma să dăm ultimul asalt asupra Dealului Mare Istrița. Adunam și fotografiam, scoteam din malul de nisip acei cartofi de gresie și-i filmam. Se contaminase și muncitorul ăla placid, bănuielnic și molcuț. Acaparase într-un sac piesele cele mai mari sedus de imaginile uluitoare, de „ciobănași“, Zâne și „Sfincși, domnu’ Ion Gheorghe, ca ăla de pe Bucegi“, pentru care ne dăduseră zeii o lumină „de epocă“: venea de după plafonul de nori, cernută, strecurată, să-l învețe pe prostul de mine cu ce dioptrii ale cerului să se uite la ele. Și era acest Emil Cojocaru cinstit și robaci ca un cal, suflet de rară profunzime, generozitate și altruism; și el avea **apelațiune litică**, vocația funerară exacerbată și propensiunea vasileică de care s-a iradiat la pietrele mele: probabil că i-au scurtat viața ori i-au grăbit destinul. Peste câțiva ani se întorcea

în planeta de obârșie încă un martor care „să raporteze“: Domnul Ion Gheorghe este pe calea cea bună, a recuperat aproape toate obiectele după care l-ați trimis. Deocamdată, întorcându-ne la redacție cu sacul de pietre culese și alese de mâna și ochiul de fotograf al aceluși Emil reușiserăm să-l scoatem din minți pe Stoianul care de obicei nu-și ieșea dintr-ale lui, până nu vedea el bine „tovarășii ce zic“. Tragem un titlu mare: *Poetul Ion Gheorghe propune „o cultură necunoscută“*, fotografii, un text nu prea lung, ceva trăsnet. În ziua de apariție Nae, pleoștit, rumegând obidă, însă venindu-și în firea lui care găsea explicații principiale la toate, conform convingerii de nestrămutat că tovarășii nu greșesc. Fuseserăm sfătuiți să nu ne repezim, să întrebăm specialiștii, profesorii, arheologii, ce mai, amânăm. Tot ce-am obținut de la acea **Viață Studențească** a rezultat din efortul lui Emil Cojocarul ca măcar să-și poată deconta fără reproș biletele de tren și diurna pentru documentarea pe Istrița. Vreo trei, patru numere, câte trei, patru imagini ale pietrelor noastre ca material ilustrativ, să mai încânte ochiul în zolul ăla de text politic. La vreo lună de zile prietenul nostru, fotograful, mi-a înapoiat „pietroaiele“ precum promise dispoziție: părea ușor ostil ca și cum eu îl atrăsesem într-o cacealma, dar și-a revenit la cinstea lui interioară și primă ce nu-l lăsa să se înșele; se mișca și vorbea obidit, profund și personal afectat de-o mustrare la ca nu se aștepta... Undeva, pe scara ierarhică a domnilor fotografi care țineau și ei de-o breaslă cu atelierul în garajul Gorgonei, mulți dintre ei stând sub regim cazon, de protocol și căprărie la Secu, acolo, sus, fusese luat de guler și muștruluit în dulcele stil al acelor servicii ale brutalității și minciunii în față și la comandă. Am avut multă vreme sentimentul vinovăției față de acest om: când îl întâlneam la Flacăra, unde se transferase între timp, sim-

țteam încă jenă și mă copleșea gândul stupid că eu i-am făcut rău omului ăla și nu-mi dădeam seama cu ce. Am mai făcut noi între timp ceva fotografii de istorie literară, dar zilele cu pietrele nu-i treceau, se gârbovise un pic și nu-mai părăsea deziluzia aceea, ca și cum sacul de obiecte plurifigurative pe care singur le selectase lacom de imagi-ne, beat de spectacol și expoziție fotografică, i-ar fi afectat coloana vertebrală. De fapt promise și el pumnul de fier în chiar **vertebra-i de pământ**, acolo, în Garaul breslei... De la acea ruptură de entuziasm și pierdere de credință în propriul acces la adevăr i s-a obturat izvorul energetic ce ne dă coloană și ne scoate pe jetul lui artezian din adâncurile fântânii fără apă în care cădem fiecare de mai multe ori de-a lungul unei veți. De aceea moartea l-a secerat lejer și fără alte pregătiri prealabile. Însă nu era nici el un ins care să cadă dintr-o dată și nici căposul de Stoian, drept care se pu-se la cale o adevărată expediție pe Istrița, la locul cu pricina, capul echipei destul de mare fiind un muzeograf de la însuși Muzeul Militar, ce se numea Floricel Marinescu. Întâi de toate că n-avea ce să caute acolo un istoric de evenimente moderne spre a da verdict într-un domeniu de timp și cultură pentru care nu avea pregătire; în al doilea rând, auspiciile militare și pregătirea de muzeograf al armatei n-avea advertență cu acea necropolă proto-litică, de dincolo de istoria perioadei neolitice propriu-zise, decât în mod poetic, meta-istoric, ce se poate deduce din faptul că morții mei cu caschete, căști, căciuli de arcași sau purtători de topoare de luptă țineau deopotrivă de zeul războiului și al eroismului militar și de cel ce însoțea sufletele morților glorioși în împărăția lui Salmoxis... Floricel ăla cerea hârburile la care eu nu mă gândisem să le caut și pe care aveam să le găsesc la vreo câteva sute de metri în amonte de depozitului: ceramică cenușie din secolele III -

IV... Iar echipa cea numeroasă de însoțitori, nu știu de pe la ce instituții și arme erau, tăcea a dracului, de parcă luase-n gură căluș. Descinderea a fost o farsă de natura să risipească „fumurile“ mele; hapul de superficialitate, grosolănie și bășcălie tacită în grup m-au otrăvit pentru toată viața. Litigiul dintre poetul Ion Gheorghe și armata română care se pricepe la toate numai la meseria armelor nu, decât „înțoarse istoric“, nu are leac. Să nu creadă cineva, fie el Floricel Marinescu, ideea că voi ierta umilința la care m-au supus atunci nemeritat. Un soi de cărți de-nvățătură toate întâmplările mele cu pietrele! Atât de penibili se simțeau aia din comandoul de îmbrobodire încât nici vinul la care podgoreanul Costică Toma, gazda lor „la o adică“ n-au avut timp să-l cinstească: se grăbeau gorobeții în civil să ajungă la cramă la Pietroasa – celebru cuib de nebunii al oficialilor de toate profesiile, bașca și mai abitir al copiilor naturali și de suflet fără pic de suflet ai Gorgonei. Numai Emil Cojocarul a rămas până a doua zi de-am băut paharul amărăciunii și al insultei de tratament superficial, neadecvat și „în vârful sulii“ ce ne-a fost aplicat de către echipa muzeografului acela, șef mai apoi al Ordinului Mihai Viteazul.

Încă o carte de învățătură pentru fiul lui Manimazos Întemeietorul-Ziditorul! Am tras transperantul către ne-trebica lume a instituțiilor statului și-am luat-o de la început pe cont propriu, măcinat totuși de o preocupare: pe cine am lovit cu pietrele astea, de ce fuge lumea asta oficială de mine? M-am închis în „cabinet“, ce mă-sa, cu atâtea cărți la numele meu și cu biblioteca de-o mie de statuette neomologate în rafturile mele am pornit războiul în care nu m-am predat până azi nici o clipă. Trecuse vremea când mă năucea instabilitatea imagistică în funcție de lumină, deprinsesem a-mi explica natura ambiguității și evo-

luției cinetice a iconografiei: nu eu eram prostul și nebulul, ciăștia, contemporanii mei, în atitudine de vite față de monumentele unei lumi și ale unei civilizații vechi de neînchipuit.

Răspunsul meu la nesimțirea ostilă a clasei politice-culturale contemporană cu „Gagarin și Laika“ a-nceput cu un prim capitol dintr-un eseu de 70 de pagini, publicat în Flacăra ilustrată a lui Adrian Păunescu, din 6 octombrie 1973. Un frumos cap de zână pe toată coperta, sub antetul revistei, iar înlăuntru două pagini pe culoare neagră; textul și nouă statuete: foto – bravul, dragul nostru frate de ne-caz, același peste ani, Emil Cojocar. Ce bine făceau pietrele alea pe cașmir de țărancă! Ah, culoarea aceasta ce ne-a fost impusă de zeii tumulilor funerari la ape curgătoare de la Megalitice la Cultul Zburătorului, cum avea să-l obsedeze pe autorul stivei de cărți mari ale poeziei românilor: **Într-adevăr, Locuri comune, Iubiți-vă pe tunuri, Repetabila povară, Infracțiunea de a fi** – toate în coperte de doliu, frontispiciu funerar al lumii noastre de prăbușire a, totuși, celui mai echitabil sistem social, oricât de utopic și deopotrivă brutal... Ce premoniție am mai avut noi, bătrâne Karla Marxa, de la Bârca! Și ce nebunie de violet, pe berna aia, da titlul „Cultul capetelor“! Oricâtă apă murdără va avea să deverseze vremea între noi și va mai năclăi ultimii noștri ani, eu n-am aruncat nici voi zvârli vreodată piatră să-l stropesc pe Adraian Păuneacu, doar el face parte din mitologia mea: „Căpătâiul Gigantului...“. Eseul din care am decupat pentru Flacăra se numește „Înainte și după Orfeu“; a fost scris în anul 1973 și a rămas nepublicat, exceptând primul capitol, cum arătam, până în ziua de azi. El a circulat pe la prietenii mei, dintre care Eugen Barbu care m-a onorat cu o apostilă și cu autograf pe plicul verde, acum îngălbenit, decolorat de vreme. Este de fapt un

bilețul de restituire, prin doamna Vera Popescu, sora poetului Victor Tulbure, secretara Patronului de Luceafărul; zice: „*Către Ion Gheorghe (poet). Te felicit! Nu cred în betoane* (adică statuetele de paste litice – n.n.) *dar eseul e excelent! Poate Intuiția va învinge Prudența!* – Eugen Barbu“ Pe plic se poate vedea ștampila revistei bilunare editată de asociația „România“ – „Tribuna României“. Un cuibușor de cuci și-acolo! Cum ajunsese la Patron e treaba lui. Însă Marele Bosoncea al Prozei Române, cum îi zicea Gabriela Melineșu, știa să lase mesaje cu avertizment de genul: „*I pac dau de știre za lucrul turcului*“ – Intuiția ta, Gheorghe, alias geniul, va birui prudența mediocrității publice. Am aruncat plicul pe una din policioarele biroului și l-am uitat până în luna iunie 1996 când, venind un lubit Domn de la un institut de mitologii din America și căutându-mă pentru anume chestiuni cu privire la mitul zburătorului, și terminând eu pe nerăsuflăte o carte despre inscripțiile monetare getice cu titlul „Cărțile baronilor colindători la Marea Mamă Cimeriană“, l-am recitat după 25 de ani. M-am bucurat ca de-o mare descoperire și mult mai mult pentru verificarea intuiției ce avusesem atunci, pregătindu-mă să răspund onorabil acelui Domn din America.

Ar fi aici locul să memorez cine a intrat în casa noastră cu dragă inimă poftit să vadă pietrele. Printre primii a fost Darie Novăceanu care m-a surprins prin violența insultătoare a reacției: mi-a recomandat bibliografie pe care, acum regret, n-am luat-o aminte, dar peste câteva luni bunul meu prieten Ion Mituțoiu De Novaci mi-a dat cu autograf o carte de însemnări mai mult decât pertinente despre civilizațiile amerindiene care, precum aveam să aflu mai târziu, stau sub secretul mentalității megalitice: obiectivul contemplat nedezvoltând imaginea ce i s-a încredințat în acea antichitate decât la o anumită lumină și prive

de pe un anume loc, determinat, însemnat în topografia zonei. El avea voie să afirme primul în România acea descoperire a celebrului arheolog Daniel Ruzo, eu nu, pentru că școala de istorie a românilor intră în delir față de megalitic și de incursiunea atlantică primordială oricum s-ar dovedi ea la Carpați; ca și cum invazia Călăreților stepelor pe seama cărora se pune începutul de istorie al omului arian ar fi singura creatoare de civilizație europeană. Nu apăruseră în această zonă a institutelor de istorie cărțile Marijei Gimbutas care măcar impun ideea scrierii protoeuropene ca realitate de mai înainte cu o mie de ani celei sumeriene. În fine, asta a fost ceea ce am binemeritat în casa mea de la Darie De Novaci Mituțoiu. Și tot n-am înțeles din ce rațiuni sau resorturi mai mult sau mai puțin secrete primeam riposte atât de brutale, nedrepte și absurde de la invitații mei la pietre. Și mai neplăcută, deși mai blând creștinească, a fost atitudinea lui Ioan Alexandru care deși între timp avea a face referință scrisă public la o piesă din colecția mea, care prefigurează evident în greșie și în stilul primar și-n mentalitatea omului cavernelor glaciațiunii, acea capodoperă din Tezaurul de la Tomis, „Șarpele Fantastic“, copie în marmoră a exemplarului meu, ce face autorul Imnelor în vremea la care ne referim? Invitat în mai multe rânduri și de fiecare dată copleșit de numărul, iconografia și farmecul colecției, dar mai cu seamă (lucru nemărturisit) de aurele de pe capetele Fecioarelor Sofine cu Pruncuții vremii lor la piept, rămâne în extază și se reculege ore în șir. Mai mare omagiu adus păgânelor obiecte nici că le-a mai consacrat cineva, încredințându-le gândul lui secret și deruta sufletului său creștin! De la unul dintre cei mai curați, devotați și plini de duhul generozității, prieten ce se arăta Ioan Cel Mare din Topa Mică m-am așteptat la mai mult ajutor, să ușureze neferi-

citului Ion Cel cu Pietrele din Istrița – Dealul Mare. Și într-adevăr, într-un an, întorcându-se El de la Fraiburg de la înalte studii și audieri de Heideger, a venit la noi acasă cu o pereche de nemți, mai în vârstă decât noi. Bărbatul, arheolog de meserie, participase la șantierele ce-au decopertat zone sacre la Olimpia, iar Doamna, tot în tinerețile de studii, făcuse parte din echipa celebră ce-l readusese pe Tutankamon la actualitatea muzeală. Aceste cărți de vizită mi le-a declamat Ioan Alexandru. S-a nimerit oră de lumină neprielnică și totuși Doamna, aproape două ore cât au onorat camera mea de lucru, numea și contura cu degetul asupra pietrelor animale, femei, bărbați din Cro-Magnon, cu ton rece, constatativ, în toate rigorile neamului lor german și temperați de câte marmore antice văzuseră în viață. Nu cred c-a fost o farsă, nu eu proiectam acele imagini ce descria Doamna și aproba tot domăind cu Domnul în limba lor. Ioan De Topa nu mi-a tradus decât un cuvânt pe care îl știam și eu din lecții de franceză pe care le urmasem cu o doamnă la recomandarea și la somația aceleiași minunat coleg creștin: **lapén** – iepure, ăla de mi se adevărase jumătate și chiop jumătate Barbă Cot. După timpul ce l-am cronometrat mai sus, nemții se ridicară, și Ioan, la fel și eu să-i petrec. Nici un cuvânt despre ceea ce vizionaseră. Abia în stradă, pe la jumătatea drumului ce mai aveau până la stația de troleu, traduse Cel De Topa ceva de la bărbatul neamț: *loane drag, zice domnul cutare că fericit ești tu, loane Alexandre, că ai ajuns întru Domnul nostru Isus Hristos și nefericit trebuie să fie prietenul tău. Noi îi urăm să ajungă și el întru Mântuitorul, dar greu are să-i fie până atunci!* Uite de ce veniseră ei tocmai din hăle Germanii cu pulberea celor mai celebre șantiere arheologice în gene și-n sprâncene ale tinereților, cum pretindea tâlmaciul și aducătorul lor în casa mea, înghesuiți în lift până la etajul

9, într-o țară pe regim oficial ateu! Cine dracu îi plătitise pentru expertiză de nivel german, ce se urmărea, numai poetul care acum se află pe acele meleaguri în jilț de suferințe, după un atac de chiag de sânge pe creier, numai el ar mai putea să mă deslege cu adevărul care-i unul și păgân, sfărâmând lanțurile Prometeului meu.

Au trecut pe la pietrele mele oameni nu glumă: Ilie Verdeț, care a sesizat și-a exprimat aerul funerar ce i-a amintit de senzația în cunoștință de cauză ce avusese cu ani în urmă la Piramidele Egiptului, în vizita de înalt nivel de stat, urmat mai apoi la pietrele noastre de Paul Niculescu Mizil, fiecare în parte o istorie a timpului nostru, onorându-mă cu prezența și cu puținele cuvinte ce-au găsit în deruta imediată ce le-a insuflat-o acest uriaș tezaur neomologat. Între toți loc aparte prin profesia și munca sa de-o viață în etnografie, folclor și mitologie românească, adică aplicat la pietrele mele, ocupă Domnul Romulus Vulcănescu despre care vom taini în voie în capitolul următor.

Ultimul însă, adică cel mai recent drept văzător al statuetele noastre litice este Domnul acela din America Șerban Andronescu, autor al cărții **Cadmus – o istorie a scri-sului** care veni în casa noastră pe 15 mai 1998, adică la 32 de ani de la tipărirea acelei istorii a scrierii și alfabetelor, din care capitolul consacrat **Răbojului** ca sistem de evidență contabilă și scris ne-a instigat, așa cum i-am mărturisit, și ne-a argumentat cercetarea sistemului de sigle și ideograme de pe monezile geto-dacice, semne de care pietrele în chestiune sunt pline, furnicar.

22. O SCRISOARE DE LA VEGHE PALEOLOG ȘI-UN REFERAT DE ARHEOLOG

 n toamna anului 1973, când la Craiova era prim-secretar Dumitru Petrescu, vechi cadru, fratele Elenei Ceaușescu ce n-ajunsese portret, am susținut cu o formațiune de scriitori o serie de șezători literare prima și ultima între oltenii cântărețului din guzla și balalaică țigănească, Tudor Gheorghe, care a uitat să se dea jos de pe scena publică și-o ține zdrânga-zdrânga indiferent de partid la putere, că doar tot ai lor, de la mănăstirea Secu, ling blidele politicii. Șezătoarea noastră, cu sală de elevi, bibliotecari și alți activiști mai mult sau mai puțin de cultură, sub cupola teatrului Național, era urmărită de-un dumnezeu de om, cu barba albă de zece fuioare de cânepă; șede-n primul rând, fără alți vecini decât spațiul liber de-un șir de scaune: așa-i Întemeietorul-Ziditorul totuna cu spațiul din care se întruchipează. M-am **simțit** cercetat insistent și-am remarcat cum ținea pe genunchi, deasupra unei mape de vinilin, numărul acela din Flacăra marcat de Mama ce-am descris mai sus, iar când s-a terminat reprezentația literară și-am coborât de la clasica masă cu pânză roșie, instalată pe scenă, ne-am dus unul spre altul de parcă ne-am fi cunoscut de nu știu câtă vreme. Era V. G. Paleolog (doamne, ce nume: Veghe – Cuvânt Bătrân sau Veghea Bătrânului Cuvânt!), autor al cărții **Tineretea lui Brâncuși**, coordonator al secției Informatică Bibliografică „C. Brâncuși“

de pe lângă Centrul Academiei de Științe Politice și Educație Socialistă, toate scrise cu majuscule. Bătrânul exeget al Celui De Hobîța a ținut să mă revadă întrucât ne cunoscuserăm într-una din ultimele reîncarări, pe o movila funerară de tipul Râmnicelor cu gorgone la apă curgătoare. Era bucuros de cele ce reușisem eu să public în Flacăra și m-a invitat să-i văd și monumentele sale: în parcul din jurul Teatrului fuseseră plasate o seama de mari corpuri grezoase plurifigurative, aduse dintr-o nisipărie de pe la Horezi. Făceau bine, impresie și sentiment stenic, de spațiu păgân, pregătind sufletul spectatorului pentru catharsisul pe care dramele sau comedii de pe scena aceluia lăcaș de spectacole îl desăvârșeau mai apoi. Veghe Paleolog susținea că aceste ciudate corpuri, semnalate în multe văi și râpe din țară, sunt „probe ale operei lui Dumnezeu“ care, mai înainte de-a face omul, a încercat diferite forme pe baza sferei și-a ovalului până a găsit raporturile și mecanismul Secțiunii de Aur; capul ca oval și sferă fiind măsura ce rezumă de atâtea și atâtea ori proporțiile corpului. Locurile unde afli aceste gheme de piatră în chip de capete de om sau de animale ar fi un soi de ateliere ale Demiurgului, abandonate când Ziditorul și-a realizat proiectul. La întrebarea mea că de ce în alte țări nu vezi astfel de movile din care cad capete de piatră, n-au fost semnalate; ci doar aliniamente de lespezi și circuri de stâlpi litici, Logoveghea Bătrânului Vasile căuta să mă învețe că aici, la Carpați, este leagănul omenirii, dar chestia să rămână între noi; ar fi o zarvă și-o foială și-un du-te-vino de popoare ce și-ar cere dreptul la patria primordială de n-am mai avea noi loc de câți pretendenți la spațiul protogenetic s-ar ridica din nisipurile pustiurilor... M-am gândit mai apoi dacă nu cumva ticăloșii de la Gorgona și celelalte bulendre ideologice au luat de capital basmele bătrânului Paleolog fă-

când bici de foc în contra demersului meu cu privire la aceste ciudate statuete, deși i-am atras atenția amabilei mele gazde ce mă plimba pe după Teatru că totuși ce am eu acasă este cu totul și cu totul altceva. În tot acest timp un fotograf al institutului ce conducea exegetul lui Brâncuși ne „imortaliza“. Către sfârșitul lunii octombrie primeam la redacție un plic având pe verso, în pagina expeditorului, un sigiliu dreptunghiular: V. G. Paleolog, str. A.I.Cuza, scara 11, etajul 3, Craiova. Chestie de grandoare. Desfăcând am găsit șase fotografii tip carte poștală în care ne vedem noi, cei doi **pietrari**, în diferite stadii ale colocviului, de patru ori proiectați peste teatru și de două ori către stradă. Astea două au mesaj: într-una poți vedea o țărancă purtând pe cap un coș de răchită cu ceva bucate sau cumpărături, însă prelățica sau ștergarul ce învelește marfa este din pânză în dungi încât povara supracapitală insinuiază un snop de praz, leguma emblematică a gintei aceleea... Eu mă văd acolo simulând cu Moșul ridicarea unui corp grezos sferic-bitronconic, pe când capul meu se zărește proiectat pe trotuar ca o minge în care dă cu piciorul mai sus descrisa muică de marin. În a doua imagine, așîșderea pe orizontal, Logos Bătrânul Veghe împunge cu arătătorul de-aproape o tîgvă uriașă de gresie, de fapt un zeu din categoria Demonului foamei și nesațiului funerar, cu picioarele de-o sferă, cu pântecul balonat enorm, târâș pe pământ, cu un braț oval și capul și cușma din două alte corpuri sferice, degonflate. Eu, dincoace de Paleolog ascultând neprefăcut, iar pe trotuar vine pe lângă noi, în planul al doilea, un țăran cu șapcă, tras înapoi de-o raniță cu pâine, însă prompt reechilibrat de bagajul de mână: o leghătură de patru sticle mari ca niște proiectile, înfășurate în ziare, în dreapta, pe când în stînga duce o sacoșă cadrilată și un sul de pânză albă, că n-o fi hârtie de scris pen-

tru Ȃl de la Bulzești! Al dracului fotograf oficial, luă toată lumea din **Vine iarba**, plus **Cultul Zburătorului**. Fotografii-le erau împachetate într-o pagină de caiet mare, cu un bilet: „*Bineprețuit poet Ion Gheorghe, iubitor al celor ce de curând le este găsită importanța de a ne opri mintea și simțul, vibrante, asupra-le...*“ Adică deci mi se recunoștea primul de opinie temeinică asupra corpurilor de betoane arhaice, încă din capul scrisorii. Și apoi zice: „*Aici inclus vă trimit câteva fotografioare, pe ele fiind surprins aparent contradictoriul nostru colocviu în privința concrețiilor-gresii din Oltenia, aduse cu trudă și cheltuială, Sclifosofilor localnici, de trezire. Aștept cu nerăbdare eseu Dvs. făgăduit: «Înaintea și după Orfeus»*“. Urmează câteva paragrafe cu privire la „alt șir de gânduri“ cu privire la un Memorial cu Atelierele lui Brâncuși pentru care îmi solicită două exemplare din Flacăra în care publicasem imagini ale statuetelor mele. Pe plic văd astăzi scris de mână mea de-atunci: *Trimis două exemplare azi 30 oct. 1973, căci mai zicea Bătrânul exeget: „1 exemplar îl voi trimite fiului meu din Paris, un activ bun român, în ciuda împotrivirii lui“*. După asta n-a mai urmat nimic. Gorgona a tras cortina, iar eu am căpătat regim de indezirabil. Dar acum aveam dovada că nu din prea multă prețuire față de memoria și de opera genialului părinte al Sărutului, Domnișoarei Pogani, al Prințesei X ori al Măiestrelor mă opresau românașii mei. Nu am avut de gând niciodată să-l dau afară din Muzeul de Artă pe titanul de la Hobița, chestiune afirmată cu orice prilej, dar ura în contra statuetelor mele s-a întins ca pata de petrol pe mare și-a năclăit multe minți de decizie culturală, politică, editorială. Nici astăzi nu-mi este foarte clar cine a urzit, cu ce scop, desigur patriotic, fiindcă gorgonarii întotdeauna au fost mai întâi patrioți ca și pe vremea când lui Brâncuși îi era interzis, ca și lui Enescu, a se întoarce în pa-

trie, măcar și ca oseminte. Țară blestemată sub tot felul de ocupații mai mult sau mai puțin vremelnice, dar permanent sub negura prostiei slugarnice a clasei politice autohtone, de vechili, de logofeți culturali, analfabeți, „contra geniului, contra mitului, contra capodoperei“, cum observa și criticul Eugen Simion într-un televizor.

În această atmosferă a terorii fără teroriști am depus cartea **Cultul Zburătorului** la Editura Eminescu. Lucrau acolo doi oameni de mult bine, criticul și istoricul literar Liviu Călin și Aurelia Batali, desemnată de către redactorul șef adineauri numit drept lector de carte. Din buna credință și exemplara-i cinste profesională această Doamnă ne-a asigurat redactarea ca la carte, cu asteriscurile și trimiterile la sursă scutindu-ne pre noi de toate puchinoșeniile și puricăturile de altfel foarte necesare ale tiparului, de-a ieșit o carte de ți-e drag s-o ții la piept. În toată povestea acestei cărți bestia ce se punea de-a curmezișul era oportunistul și carieristul lugubru Valeriu Râpeanu, directorul Editurii, la care mi-e silă să mai scui; poemul publicat în nr. 392 al României Mari fiindu-i întrucâtva îndeajuns. Laș după tată, jigodie politică după mamă, lichea din neam în neam, ne-a obligat la Referat de specialitate, să ne scoată din discuție, din orice perspectivă, la data când cartea fusese înaintată serviciului tehnic, în pragul tipografiei. Providențial acel cărturar cu trei capete peste Reptilică, împins în umbra instituțiilor fără alt motiv decât acela că era prieten cu Eugen Barbu – Liviu Călin cunoștea pe arheologul Dinu V. Rosetti; i-a trimis cartea și în câteva zile a întocmit referatul. Auziți ce-mi spunea acel om de carte și de vișă: „Autorul descrie în vasta și documentata sa lucrare numeroase statuete pe care le atribuie ca fiind produse de mâna omului. Chiar dacă acest fapt va fi, poate, contestat sau pus la îndoială, nu poate fi ocolită ipoteza că aceste artefacte sunt

de natură a impresiona pe omul primitiv – care «citind» în piatră și-a creat o mitologie, izvor al basmelor de mai târziu, ca și pe omul de astăzi. Lucrarea va stârni vâlvă și va avea desigur parte a fi tălmăcită și în limbi străine. Va stârni și invidie, îngrijorare și nu convingere: ceea ce se întâmplă întotdeauna când se deschide o fereastră prea brusc spre trecut (ca și înspre viitor) pentru că: *«Este aproape imposibil să obții din partea unor inși inteligenți și intngrați social un efort de imaginație, o concesie infimă care i-ar aduce a face un pas dincolo de hotarele actuale ale cunoștințelor, ale certitudinilor și raționamentelor lor (Roger De Lafforest, **Ces maisons qui tuent**)»*“. Deci nu numai cu proștii ne luptam ci și cu aceeași nefastă inerție pe care Labiș o înfruntase cu prețul vieții; și cu mediocritatea oficială a școlii și a societății în general. „Lucrarea, prin meritele ei deosebite pe care nu mai e nevoie să le înșir, este menită a vedea lumina tiparului... “ Valerică Cârpeanu o lua peste bot. Urmează în referat câteva observații „care îmi par importante“, amănunte de natură să limpezească demersul nostru și să ne pună la adăpost de relele interpretări, însă specifică următoarele: „Autorul are perfectă dreptate când susține că «Evoluția unghiului de incidență a razei soarelui cu piesa contemplată trebuie avută în vedere mai înainte de toate – cea mai grăbită și improprie expunere anulând posibilitatea oricărei înțelegeri a operelor ce supunem analizei». Pot da în această privință un exemplu: în așezarea și cetățuia geto-dacică de la Cetățeni (jud. Argeș) un cercetător, din a opta decadă a veacului trecut, semnala, prin desene și note scrise, o stâncă cu inscripții alfabetiforme. Luându-mă după aceste însemnări am găsit stânca redată în desen, dar nu purta nici urmă de semne alfabetiforme pe care le-am atribuit fanteziei susnumitului (Drăghicescu). Acestea se petreceau pe la orele 10 într-o zi

de vară. După ce am suit dealul, la poalele căruia se afla stâncă, spre a cerceta cetățuia; coborând pe la orele 16, am văzut, spre surprinderea mea, semnele alfabetiforme săpate așa cum le-a redat în desen antemergătorul meu (alt unghi de lumină)“. Această depoziție din partea a doi arheologi cu nimic mai puțin importanți și mai demni de crezare decât să zicem alde Vulpe, tatăl, mama și fiul, stătuiază caracterul unei culturi proto-europene cu baza de pornire la Carpați, ignorată tember de către arheologia oficială, și ne oferă nouă cheia de aur a împărăției Hiperbo-reene și spada de luptă ce purtăm până azi. La pag. 5 a referatului Domnul Dinu V. Rosetti ne avertiza: „*Mai comunic autorului următoarele: La Cetățeni (Argeș), despre care am mai vorbit, se află în vârful unui munte, în marginea unui perete abrupt, o stâncă; a atras atenția unui etnograf francez (De Rosny, pe la 1880) și care a asemuit-o cu statuia unei ISIS*“. Cu aceasta solidul cărturar confirma capitolul Semele – Isis – Capre de Carnaval din diviziunea ultimă a cărții, ca nu cumva alde reptilică să ne clatine megalitele. Și mai de parte, cu privire la Zeița Mamă care duce făt în cârcă: „*Poate îl interesează pe autor faptul că în panteonul idolilor culturii Gumelnița, în dreapta și în stânga Dunării, se găsesc aceleași tipuri, aceeași gamă de idoli ce se repetă, ca după un tipic – există acolo și figurine gârbove, cu cocoașe în spate*“. Cum să nu ne intereseze, Domnule Profesor? Altfel de ce o seamă de culmi alpine se cheamă Gârbovele, iar Făt-Frumos, încă fiu de împărat, adolescent fără scop și ne-copt la minte, nu aruncă el cu piatra și sparge ulciorul de apă al unei biete bătrâne Gârbove care-l blestemă cu chiar scopul și menirea vieții lui: Să nu-ți găsești, maică, fericirea până nu dai de Frumoasa Lumii – Din Cosiță Floare-i Cântă, Nouă-Împărății Ascultă!?! Însă informația de care aveam să mă resimt mai târziu, cu temerea ce ți-o insuflă eșecul al-

tuia, de aceeași zodie cu tine, abia acum mi-o plasează Domnul Dinu V. Rosetti: „Recomand autorului să ia legătura cu alt cercetător care s-a ocupat și el de reprezentări antropo și zoomorfe în calcaruri și gresii similare «betoanelor arhaice». Și acesta le atribuie unor vremi anterioare paleoliticului. Din nefericire nu a putut să le valorifice întrucât, cum reiese dintr-o scrisoare mie adresată în decembrie 1972 (extrag din scrisoare): «Din mai a.c. sunt pensionat de boală, sub continuu tratament medical, fapt datorat lipsei de spirit de colegialitate din partea arheologilor bucureșteni care mi-au sabotat munca de inițiativă în probleme arheologice și au dus o muncă de obstrucție față de mine». Acest arheolog se numește Gavril Aurelius Bălan și locuiește în str. Ghiocelilor – 3/36, Baia Hare, jud. Maramureș. A obținut doctoratul la Roma și a fost muzeograf la Muzeul din Baia Mare. Urez tov. Ion Gheorghe succesul de a-și vedea opera, pe care o socot, în linii mari, magistrală, ieșită cât mai curând de sub teascul tiparului, astfel se va putea pune în valoare și rodul muncii colegului năpăstuit de la Baia Mare“. Grea moștenire, de-o să se gârbovească el tovarășul cu toate Megaliticele și Zoosofia și Elegiile politice cu tot! Am ajuns târziu în Țara lui Pinte și orașul prof. Gavril Aurelius Bălan; nu-și mai amintea nimenea nimic.

Complotul este vădit, dar faptul că nu m-au băgat în ospiciu îl datorez cărților mele de poezie care mi-au asigurat statut aparte. Însoțită de opiniile generosului arheolog, mai sus înregistrate, cartea plecă la tipar, aproape 250 pagini de text, cu 40 de fotografii și explicații lapidare, îngânând capitolele: Arhetipurile: piatra arhetip, mică miorică, perechea primordială, oul, lumea lui Barbă Cot, statupalmă, omul jumătate iepure, jumătate bour; moartea lui Barbă Cot; centaurii traci, făt-frurnos al iepei, zâna de Cro-Magnon; mumele-babele: muma pământului, mu-

ma cailor; piatra de scrisă, muma pădurii, plângeți fetelor, a murit Baba Cloanța; ursele, frații aștri, oinele: oaia mi-răoaia, pe-o gură de rai, Daina-Dainu; panteonul trac: Se-mele-Isis-Capra de carnaval, răpirile, Bendis 1, Bendis 2, că-lușarii 1, călușarii 2, împărățiile împietrite. Aproape toate basmele românilor ridicate cu argument arheologic la rangul de Epos Sofic și Corpus moral cutumear. O astfel de exegeză nu se mai făcuse la români; marele Mircea Eliade n-avea cum să ajungă pe această Valea Plângerii în care călcase-răm noi, din blestem divin. Ca să scăpăm, căci era păcat de muncă, de ochiul gorgonarului reptilică, sub titlul **Cultul Zburătorului** am adăugat, la insistența doamnei lector și-a redactorului șef al editurii, paranteza (*opiniile poetului despre lumea miturilor autohtone*). Cartea a stâr-nit interesul unei anumite părți a scriitorilor, însă omul sau lucrul pe care pune-a ochii Gorgona sorți de izbândă nu avea. Ce „traducere în alte limbi“? De data asta m-au dat pe mâna estetizanților. Bine că am scăpat cu atât, n-ați vă-zut ce-a pățit cel de la Baia Mare, în ciuda înaltelor lui stu-dii la Roma? Cu 700 de exemplare tiraj, cartea se topi la fi-gurat, dacă nu cumva și la propriu, necitită. Când Domnul Șerban Andronescu veni și o căută la Biblioteca Academiei o găsi neatinsă: nici picior de pasăre, nici ochi de om nu călcase-ră într-acele tărâmurii. Complotul în contra statuet-elor noastre ține de crima culturală perfectă, și orice ar-gumente s-ar aduce, atitudinea mediilor dăscălești se tra-duce printr-o pată de sânge pe care n-o va spăla nici o ma-nevră de soiul „limitelor istorice“ ale societății la un mo-ment dat. Cartea circulase în copie dactilo, poeta pe care eu o debutasem în Luceafărul, Ileana Mălăncioiu, mi-a ce-rut-o să alcătuiască spici-comentariu la un film de-un sfert de oră la televiziune, unde colabora. S-a filmat, s-a tipărit în Programul radio-t.v., stăteam ca la tăierea capului cu

ochii pe micul lor ecran când, în loc să se vadă pietrele noastre, ni se arată o expoziție de covoare. Mi-a explicat aia cu **Pasărea tăiată** că ne-a scos nu știu ce alt reptilică, pentru că a doua zi urma să se țină Plenara cu Tezele din Aprilie asupra culturii, a propagandei. Adică vezi, măi Ion Gheorghe, Tovarășul e de vină de tot ce se întâmplă cu tine. Și era, vorba cronicarului, această Ileana Mălăncioiu muiere urâtă foarte de crăpau lemnele-n codru și bărbat pe măsura nu găsea; intrase în case noastră pe la subsoara stăpânei și căuta s-o dea jos din pat. Când venea la prânz o apuca noaptea târziu la taclale femeiești până ce biata nevastă-mea se vedea nevoită să-i facă loc lângă ea, punându-mi perna în brațe și mazilindu-mă în birou, pe canapeaua de odhnă dintre mese; când venea pe seară și tot întindea de taifas își zicea singură aproponutul ardelenesc la musafirii ce întârzie: da'apoi hai, nevastă, și ne-om culca!, adică se scuza de nesimțire, dar s-o iertăm, că este foarte singură și ne consideră și ne prețuiește. Sora ei mai mare se prăpădise într-un post la Cenzură, iar acum, terminând studiile la Filozofie, nu-și prea găsea locul. Ne căpiase cu o poveste sentimentală a ei, un fel de relație ca între broasca fată de împărat și făt frumos, căruia îi zicea Prietenul meu Prizonierul. N-am cerut detalii, cine-l prinsese, unde și de ce-l ținuse în ce lagăr. Era un fel de-a se scuza în stilul „i-a luat-o gura înainte“, amicul captiv s-a dovedit a fi unul dintre „băieții cu ochii albaștri“, cum în mod linugușitor și pișicher a numit mai încoia, un gazetar pe copiii de suflet ai Satanei. Și ne cotrobăi astfel casa, cercetându-ne rufele, blidele și cărțile ce mai citim, ani buni, dar nu avu ce scoate pentru că de scos nu era. Când a pus Jeleleanu (văduv și înăcrit de gloria ce-i adusese celebrul reportaj despre Ceaușescu cel tânăr, în proces la Brașov, acum în toate vitrinele istoriei partidului) șaua lui pădu-

chioasă pe cocoașa răpănoasei, mălăncioaica ne rări cu vizitele, se îmbolnăvi de orbul găinilor încât nici de bună ziua nu ne mai cunoștea; intră și ea în partidul comuniștilor pe care mai apoi i-a detestat și i-a pus la stâlpul rușinii publice, ridicând și ea coada pe sub balconul geologului, dar fără nici un procent succes, față de puturoiul Blandiana, iar astăzi stă retrasă strategic într-un soi de văduvie, în doIU după Andrei Pleșu, modelul ei moral de actualitate. În ședințele de partid cine-l ataca pe Ion Gheorghe cerându-i să plece de la Luceafărul, să-i mai lase și pe tineri, cine alta decât Ileana. Din copia dactilo a cărții **Cultul Zburătorului** a ieșit ca o femelă de gândac puturos căzută în floarea de crin de unde a luat-o pe cont propriu revigorată la cursurile de filozofie ale lui Trăznea, scuturându-se de miereasmă, de polen, de grăunții cei de mărgărint pe care eu îi semnalasem în cartea Cultul Zburătorului – mari depozite de spiritualitate autohtonă și doctrine antepitagoreice, cu prilejul descrierii și încadrării în topos și-n epos a statuetelor de paste litice. Luase Ileanuța zmacul opiniilor poetului despre lumea miturilor autohtone și dusă fu. Ce-i trage Ticu Dumitrescu de la Sicofanterie cu Legea dosarelor Securității? Eu numai să mă concentrez la vremuri și la prietenii de soiul Mălăncioiu și fac lista în câteva minute. Dar vorba generalului Fulga, o să ne pară rău și-o să murim de vomă...

Cu privire la avatarurile și la semnificația pietrelor în discuție am mai emis apoi opinie publică în lungul poemepistolă adresat aceluiași Domn Șerban Andronescu, în România Mare nr. 400, un veritabil document de istorie literară și nu numai, dar mai cu seamă un prilej de-a-mi face cunoscute opiniile privitoare la însemnătatea obiectelor litice funerare ce am descoperit. N-am povestit nimic despre pagina de fotografii de cartofi cu malformații publica-

tă în revista *Săptămâna*, acțiune sub bagheta colonelului Ion Lăbeseu, zis Lotreanu, stihuitor fără har care s-a sinucis la puțin timp după ce în aceeași revistă făcu una boacănă Patronului însuși: la rubrica *Săptămâna pe scurt* a strecurat un articolaș de-o agresivitate antisemită catastrofală în acele vremuri. Bătrânul vulpoi, tatăl **Princepelui**, se feri la timp plecând într-o deplasare în străinătate și astfel agentul acoperit Lăbescu se dădu în vileag. Plecă de la revista în chestiune, îl angajară cei ce-l plătiseră să facă acea provocare, secretar literar la teatrul de revistă, post trist ce-l aduse la disperare și se termină cum am zis. Pietrele mele nu-s tuberculi degenerați și nici măcar pietre decât în mânia zeilor ce lapidează pre ticăloși: ele sunt statuete funerare de paste litice, precum am arătat. Acum ele se află, într-un fel, înregistrate în analele culturii române: Romulus Vulcănescu într-a sa fabuloasă, inestimabilă *Mitologie Română* – Editura Academiei R.S.R., 1985, ne pune în evidență cu aceste cărți: Cavalerul Trac, Megalitice, Noi-mele și „Eseul mitologic“ Cultul Zburătorului. Tot este ceva, cum zice românul cel ce se mulțumește cu cât îi dă Dumnezeu. Veracitatea acestor obiecte litigioase o pot atăza dovedi cu imagini din monezile geto-dacice. Dar despre asta altă carte.

23. NOIMELE, CARTEA ȘI LUMEA, FAȚĂ CU DIZIDENȚII

”” Cum se scriu versurile“ de Vladimir Maiakovski era o carte broșuratică pe vremea Școlii de Literatură. Cel mai mult mi-a plăcut acolo aventura marelui poet rus, cu o rimă: cum îi venise aproape de un lucru care-i atrăsese atenția, cum o pierduse pe drum nemaiaducându-și-o aminte, cum a luat autobuz înapoi și a recuperat-o. Nu rima este problema, bădiță Maiakovski (cum îi zicea Labiș), ci **Noima Locului!** Șto ăta noima? O anumită reacție a toposului, bună sau rea, de acceptare sau respingere la tentativa de comuniune a omului cu mediul pe care îl abordează într-un moment. De aici poveștile despre locurile bântuite. Șeineanu zice: „noimă – înțeles, sens precis“. Dar înțelesul să aibă sensul de înțelegere, contract, colaborare. Răsfoind astăzi „dosarul“ cărții apărute în anul 1976 dau peste o seamă de note: „**Noima dealului** – în urechea zeului: eu dormind, odihnindu-mă cu adevărat pe piatra de sus, la încrucișarea fluviilor vântului: plăcere grozavă pe-o piatră caldă, în asfințit. Eu, **emis**, transmis, aflat de zeul meu: monumentul litic s-a ruinat în creștet; și-n valea cușmei lui dorm eu. Urechea stângă i-a mai rămas, cât un cuib de vrabie, și din ea, an de an, ies puii. Astă primăvara le auzeam foiala, ciripitul de foame. Când vorbeam să probez ecoul amuțeau sub mine, apoi începeau din nou, când îmi reglam suflul după izvor, la ritmul căderii apei. Acum, vara, urechea zeului este goală, puii au zburat, a mai rămas, pe șanțul tim-

panului, calcarul din excrementele lor nevinovate. Acum știu de ce mă doare primăvara urechea: când ouă și se-așează la clocit și-apoi vrabia scoate pui le-aduce hrană umblând prin tâmpla zeului, mă afectează pe mine. Dar iarna? Un șarpe intră în labirintul urechii megalitului, se-așează pe somn, până se trezește de primăvară, dând locul păsării. 12 august 1973“. Ce era de fapt și reportajist? Undeva pe Istrița, în preajma acelei necropole antepaleolitice, se află neclintită nici de cutremurul ce avea să ne îngrozească peste câțive ani, o stâncă pe care lumina la chindie ne arată un cap de om purtând cușma specifică a dacilor. Acolo, în creștetul strămoșului meu petreceam ca o găză orele dinaintea crepusculului urmărind valea de sub Dealul Mare în care distingeam vehiculele de pe șoseaua Buzău-Urziceni, în replică la imaginea din adolescență când mă îmbolnăveam de durul Istriței, privind-o din foișorul de lemn descris mai la începutul acestei cărți. Acum începea melancolia de sus în jos, ca lectura bustofredon a inscripțiilor ce între timp descoperisem...

O altă însemnare: „**Căldura pietrei** – ca și apa mării piatra se încălzește toată ziua: sângele ei rece intră de ani de zile în fierbere ținând de anotimpuri și coclește din interior: ruginește; dungi de fier, șuvițele părului: zâna îmbătrânește, i se înroșește părul, se înnegrește din auriu ce era. Ca și rasele umane: din tracii hiperboreeni blonzi au ieșit muntenii cu părul negru-corb. Nu-i nevoie să punem această modificare pe seama invaziei cumane. Blonditatea gintelor atlantice, de la asfințit încoace a-nceput să se răcească, precum această piatră: îi percep mirosul de nisip ars de foc de soare. Și iarba începe să se răcească de la asfințit. Miroase a gărlă, apă zăcând; adie a holdă coaptă, a pâine, a grăunțe zdrobite – este duhoarea ierbii care-și pierde căldura sau viața răcindu-se, duhnind. Orele 19 fără un sfert: se văd semnele de

pe piatră: ce-a mai rămas nesparg de **porcii ăia**. 12 august 1973“. Cine erau spărgătorii pietrelor mele? Tot ăia de la Gorgona. Îngrijorați de un eventual succes al **Cultului Zburătorului** au trecut la acest soi de represalii: îmbrăcați în salopete flenduroase de muncitori în vilele statului, la Ferma Săhăteni, secția Sărățeanca, ieșeau noaptea în bandă cu barosul și loveau pietrele mele drept în moalele capului. Am zis că este o formă de nebunie refulată: după ce-i bătuseră pe copoși-diaconești prin închisori, și meseria și vocația lor nu mai aveau obiect, patrioți cum erau ei s-au reprofilat și luându-mi urma loveau, mutilau orice piatră în formă de cap, de mă sfătuisem eu cu el. După repetate descinderi de-acest fel în necropola mea n-am fost surprins nicicum când am văzut pe prispa casei parohiale a părintelui Vasilescu grămadă de statuete de paste litice: **pietrele mele, furate noaptea**. Știut este că preoții au fost unelte ticăloase ale poliției secrete. În Maramureș, într-un sat de pe valea Cosăului, tânărul poet pe-atunci Petru Dunca, mi-a arătat casa unui celebru haiduc modern ce abia fusese eliberat din penitenciarul de la Sighet, acum țăran bătrân, dat pe brazdă, care picase de sub patrafir: cel ce-l spovedise îl și turnase. Însă preotul de la Sărățeanca era tatăl sculptorului Paul Vasilescu, cel ce-a făcut bustul poetului Nichita Stănescu instalat într-un loc viran, cu fața la Calea Victoriei. Avea popa doi băieți și-o fată, s-au ratat câteșitrei din patima beției. Așa s-au răzbunat Noi-mele Istriței: s-au transformat în struguri și cu licoarea viței de vie tâmpitu-i-au, întrucât în prealabil le-a luat simțul măsurii și pudoarea elementară. Nu înțeleg nici astăzi la ce i-or fi trebuit pietrele mele sculptorului Paul și de ce nu le-a ridicat el mai dintâi, întrucât era de-al locului: și-a petrecut între ele tinerețea cu șevaletul în față; eu însumi l-am surprins pictând stejarii și pinii din valea castelului ace-

lui ciudat regent Sărățeanu. Paul c-o mână vopsea, cu alta sticlă de vin ridica și cu picioarele călca acele pietre, mai neștiutor de valoarea lor decât înșiși boii fermei. Dar mă văzuseră țărani tot scormonind în malul de nisip, tot cărând la casa cizmarului și de-acolo în gară la Buzău și mai departe, la București; au încredințat nedumerirea lor părintelui Vasilescu, iar acesta s-a spovedit în mod ierarhic la mănăstirea lui Secu, floarea patriotismului. Unde-or fi aruncat gorgonarii grămada de statuete de paste litice depozitate „la popa-n poartă“, cui îi vor fi stârnit interesul real acele obiecte funerare? Sunt acolo exemplare de frumusețe mortală, pe care le-aș recunoaște dintr-o grămadă de douăzeci și două de milioane de pietre, pentru că o calitate uluitoare au ele: odată văzute, la clipa lor, impresionează celula oculară atât de puternic încât „le faci din ochi“, te afectează imaginea pe care ți-au încredințat-o, până la orbire, ca pata de lumină de care te resimți când te uiți la soare. Când voi descoperi instituția, adică grupul de inși, „patrioți de profesie“, sau individul care a urmărit cu atâta ciudată insistență și nerușinare acest aspect al muncii și vieții mele voi avea desigur cheia multor uși de fier pe care Gorgona mi le-a trântit în nas interzicându-mi accesul prea legitim la dreptatea pe care patria avea datoria să mi-o acorde. Deci văzând eu că în loc să izbândesc a mă ridica din patul leprosului politic după **Cultul Zburătorului** mai rău s-a pus buba din uitătura Gorgonei asupra-mi, am luat armele vocației mele, deși poezia ca o făptură plăpândă și grațioasă ce-și poate fractura degetele-i în fața socialului brutal și nemilos, **trebuie scutită de prelegere**, de tratat și de orice vorbire alta decât „poetică“, mi-am asumat riscul. Și la urma urmei, mi-am zis, la ce bun și pentru ce acest minunat dar al zeilor dacă tu nu ești în stare cu ajutorul poezie însăși să te ridici cu toate pietrele în brațe, măcar să

le răstorni peste ticăloși. Răsfoiesc iarăși notele, însemnările care preced de obicei lucrul la o nouă carte și transcriu: „**Noimele heliopsihe** – adică pietrele cu suflete animate de soare: la singular: zeița bornă. Construcții de ciment și pietriș din resurse specifice insectelor, adică pe același sistem de folosirea sucurilor și secrețiilor speciale, omul arhaic să fi depus în statuetele de betoane spori, cenușă, anume germeni construind **nimfe, psihii, mumii** din care insul să renască la un ciclu de mii de ani? N.B. E posibil ca germenetele **să iasă**, purtat de ape, să se fixeze pe plante, să ajungă astfel în natura cea mai subtilă a omului, să se (reîncarneze) reconstituie genetic. 5.VIII. 1973“.

Mă gândeam pe atunci la numeroasele episoade de basm. Eposul Sofic, în care Eroul se naște în urma cuminecării păgâne cu o îmbucătură de pâine, de măr, de carne de pește sau de înghițirea unui grăunte, a unei semințe așa-zicând miraculoase. „Arhetipuri și serie, modele din Ramayana: după ce făcu jertfe pentru strămoși și înălță rugăciuni soarelui, Rama se ridică schimbat la înfățișare: părea că-i Zeul Șiva. P.S. Deci pietrele mele demonstrează că toți muritorii sunt **serii, copii**, mai mult sau mai puțin reușite după chipul și asemănarea și după scenariul zeilor și zeițelor **transpuse** pe pământ. Trebuie să fie ceva în legătură cu aspectele materiei și antimateriei, altfel de ce atâtea asemănări de morți din pietrele mele cu femei și cu bărbați pe care-i văd adeseori pe stradă? Este vorba de-o perpetuă circulație a **modelelor** «prestabilitate» ale divinității“. Aceeași dată. Întorceam lucrurile pe toate fețele instigat, intrigat, aproape **intrând la idee**, de teamă că mă aflu în pragul unei nevroze; când urcam în autobuz sau troleu surprindeam fețe, înfățișări, fizionomii aidoma celor din statuetele mele de paste litice, de parcă viii ăștia, semenii, contemporanii de care mă loveam disputându-ne locul pe scaunul de

vehicol descinseseră dintr-acele obiecte. Mă bântuia o tensiune sau un exces de adrenalină, mă certam cu ei din nimic: era și aceasta o față a recunoștinței lor că-i salvasem din „împietrire“ sau un reproș că le-am stricat somnul cel mare și le-am grăbit întoarcerea într-această valea plângerii? Ba încă odată un ins, solid, în costum „culoarea cafelei cu lapte“ din stofă din care se confecționaseră vestoanele, taioarele, pantalonii și fustele delegaților la Festivalul mondial al tineretului și studenților, a încercat să mă bată: s-a răstit la mine să-i dau locul, deși erau destule scaune libere în troleibuzul 79: el ținea să mă ridice, să mă umilească public. În mod vădit o provocare. Ca niciodată un calm vesel mă stăpânea, însă Manimazos Întemeietorul-Ziditorul nu mi-a dat replică pe măsură: de l-aș fi ridiculizat individul turbat m-ar fi aruncat din vehicol în pumni. I-am cedat locul în care s-a trântit cu satisfacție de bestie biruitoare, îndreptându-mă către ușă, sugerând, cu ultima rezervă de demnitate, că oricum aveam de gând să cobor. Era fals: nu parcursesem nici jumătate de drum până acasă. Am mai rămas însă o stație, răstimp în care s-a apropiat de mine un ins cam în vârstă, îmbrăcat din bucăți: haina de-un fel, pantalonii de la alt costum, așa arătau foștii deținuți politici eliberați de curând. Mi-a șoptit: Vezi, domnule, că vrea să te bată, dă-te repede jos! El avea experiență, cunoștea tertipurile fiilor Gorgonei. N-am coborât, din ambiție și instinct. Ți se liniștise fericit de meschină-i victorie, ***ăsta aștepta curios dacă mă dau jos la prima***. Am rămas în troleu până la capăt. Între timp s-a urcat lume, sau schimbat fețele, altă „situație demografică“: poporul român într-o altă etapă... Poate că dacă-l ascultam pe necunoscutul prieten, „Prizonierul“, vorba Ilenei Mălăncioiu, când m-aș fi apropiat de ușă mi-ar fi făcut brânci din vehicolul încă în mers... Doar Securitatea a colaborat cu alde Ti-

cu Dumitrescu în contra membrilor de partid în disgrație la un moment dat, și s-au șters de sânge unii pe alții, împărțindu-și mai apoi gloria până azi. De la întâmplarea ce-am relatat mi-am impus a nu-mi mai privi în față generoșii mei contemporani cu atâta curiozitate arheologică...

Sunt și Noime supărăcioase, ba aș zice malefice. Cu toate astea le căutam și le găseam oriunde Ziditorul le așezase. Iată notița: „**Noimele** sculele, uneltele: oasele de pasăre au formă de unelte: toporul, sapa, coasa, cleștele, grebla n-au fost «inventate» de omul preistoric ci **copiate** după oasele de pasăre: uneltele, ca natură extrasă din «atelierul de faur» al naturii. Un cocoș, un porumbel sunt de fapt un arsenal de scule; lăzi cu unelte. 19.VIII.1973“. Observația pe viu și pe seama puilor de găină ce ni-i prepara Mama Marghioala în vacanțe și concedii avea să se adeverească mai târziu când am început să descopăr toata magazia de unelte țărănești, protomeșteșugărești, în monezile geto-dacice, ca **obiecte nominatorii**, sigle, rune, semne într-a căroră matcă imagistică și lexicală-semantică se află înscrise glosele, onomasticile și toponomasticile cele în seama lui Salmosis-Manimazos Întemeietorul-Ziditorul. Și mai departe, din aceeași vară, nota: „**Noima** – modelul zeului, totului, depus în om, în plante, vietăți; modele, tipar – Noimele“. Conceptul începe să se extindă, să apuce carnea vieții, de la colinele nisipoase, râmnicele la ape curgătoare de Istrița, până la mormanele de **arină** dintr-o anume curte: „Fabrica de geamuri: depozitele de nisip, mine, cariere, ogne de pulberi litice: țărani sapă, fierb nisipul, plămădesc nisipul. Fac sticlă. Esența: nisipăriile, locuri unde-au căzut comete arzând pământul adânc“. Și mai apoi: „**Călcâi** – calcă țăranul desculț, se face groapă de călcâi, vin ciocârliile, găsesc urma, au unde să-și pună cuibul“. Lasă că în colecția de statuete am sesizat o categorie aparte care figurează laba picioru-

lui ca de la gleznă retezată, cu călcătură lată, fără scobitura ce dă suplețe labei de fiară, de om de neam cu **platfus**, ca tatăl meu...

Există un fragment de epos sofoc, românesc, ce consemnează faptul și împrejurarea în care omul primitiv s-a operat eradicând surplusul acela de talpă: un Enoh proto-european călătorește pe vultur, că nu știi ce căuta el pe Soare, contemplă geografia lumii de atunci beat într-al nouălea cer, însă tocmai la ultima vamă i s-a terminat proviziile de carne, hrana gadinei-vehicol. Cu mintea cea de pe urmă, scoate custurea și taie din sine răzuindu-și talpa lată, extirpând fleica fără de care pasărea n-ar fi mai avut puterea să-și încheie voiajul. Sigur că odată ajunsă pe-acel tărâm emblematică zburătoare carnivoră îl întrebă, ca și cum n-ar fi știut că-i vorba despre un ritual civilizatoriu, că de ce era ultima bucată de carne mai dulce decât ce-i dăduse până atunci? Cică ar fi zgomitat vulturul și i-a înapoiat-o la loc, dar eu nu cred: ca orice zeu a vrut să ne impresioneze pe noi, să ne dea curajul de-a tăia-n carne vie, cu propria mână, de-a rupe din noi înșine pentru un ideal.

Cartea se așeza: „**Noimele** - șoime, șoime, într-aceste noime, sunt și doine, moine, oine. august 1973“. Erau gata și motto-urile: „Atunci pietrele s-au înroșit de sângele poetului al cărui cântec nu se mai putea auzi“. Prea de tot: să nu mă ia gura la vale. De când cu ligamentele alea de soiul ce-am relatat despre **Șarja**, am luat frica propriilor cuvinte; efectul de bumerang al creației, ce se întoarce deci în contra poetului însuși, fiind ilustrat groaznic de către **Moartea Căprioarei**.

Alt paragraf: „prezicătorul adevărului spune aceste cuvinte: șarpele cum era încolăcit pe ramurile verzi ale arborului, se făcu piatră, și piatra păstrează chipul șarpelui – Ovidiu, *Metamorfozele*. Același an“. Acesta era Șarpele din co-

lecția mea. Spre fine: „**Noimele** – castrarea animalelor în-seamnă stârpirea **noimelor** din ele; fetusul este noima din pântecul femelei; și-n bobul de fasole; și arborele monument are în el o păpușa de piatră“. Și în fine: „**Noima** – o capsă, un focos al lucrurilor: noima este o păpușă de dinamită, un focos al lucrului; de praf de pușcă, de exploziv cosmic în implozie. Când moare omul atunci are loc explozia noimei sale. O undă de undeva, dinspre steaua zodiei lui, emisă de zeul Cronos, și el un mâncător de pietre, atinge focul Noimei și ea se destramă, se dezagregă, se risipește: nisip. Noima s-a spart, a fost distrusă, a făcut explozie ca o stea. Omul atunci moare, când nu-l mai ține noima. Atunci piere, atunci se termină când nu-l mai ține noima. Când îi crapă piatra-zeiță, bolovanul-zeu, din sine. 17 VII 1973“. **Noimele**, cartea, putea să înceapă. Anul 1976 este ultimul din viața lectorului meu de la Cartea Românească, Mihai Gafița. Iar doamna Molho-Doxănescu-Cenzura care mă cunoștea ca pe propria-i poșetă. Multe poeme arătau altfel, au fost lovite strofe vitale, scoase momițele, ajustați colții. Dar tot a rămas laba cu platfus a poporului meu primordial întinsă revendicativ sub nasul pe sus al oligarhiei ce se învârtoșa din fuziunea tuturor claselor care dospeau într-o masă socială, pe care Ceaușescu însuși nu mai prididea s-o numească Poporul Muncitor. Otova, călăii și victimele, câștigătorii și păguboșii. Pe lângă cele câteva poeme căzute la ștampilă găsesc **Fetele țăranilor**, variantă din poarta „șantierului literar“: „*Țăranii, popor bătrân, retras pe crestele unor munți invizibili, fugiți prin codri presupuși, ascunși în propria peșteră, fiecare; valuri-valuri vine pieirea, vetrele lor se scufundă, o apă nevăzută urcă până la gleznelor, până la brâu, până la gâtul Sfinxului Țărănesc: talazurile de nisip acoperă țara lor de pășuni, de târle, de loc de coasă, de loc de templu; vântul tuturor anotimpurilor le ia acoperișurile țării lor – cea mai*

veche patrie, patria patriilor, maica bătrână și părăsită a patriei tinere și nepăsătoare, de-acum... Un popor bătrân, alungat de pe ogoarele sale de către înșiși fiii săi iuți și mulți; o stirpe ciudată de oameni retrași pe crestele munților invizibili, în codrii lor presupuși: cresc vite, râuri de oi: câte pietre-n ruina stâncilor ce se macină de la șinele piscului și de la sinele dinamitelor și de la sinele uneltelor-mamut, câte pietre de râu, atâtea oi. Cresc vite, fluvii de vaci, stâncării împărășiate, hăt, departe pe toate plaiurile de către explozia lor, demografică: detunate, lespezi de carne azvârlite peste oștile unor **posade** cărora numele doar li se presupune, căci hăul, abisul cel lung li se cunoaște cu strășnicie... Cresc vite, miei și viței, idoli vii, copii de sacrificiu ai unui popor risipit – patrie, maica patriei de-acum. Și păsări cresc, de toate talgerele florii-soarelui, de fiecare știulete de porumb, de fiecare spic de iarbă, de fiecare ciorchine de sămânță; câte-un stol de păsări leneșe sufocate de propria grăsime, zămislind zi și noapte câte-un ou – piramidă: încât piețele și toate golurile orașelor, prin care suflă vântul ghiorăind, s-au umplut de tarabe pe care albesc ovalele – sămânța tuturor păsărilor, ca niște grămezi de pietre de var, fierbinți: piatră arsă, cenușa piscului însuși, în blidul patriei tinere, din partea celei bătrâne. Popor bătrân țărani: cresc vite, de lapte și pentru carne și pentru sânge și pentru părul de pe ele și pentru pielea lor, și cresc păsări, pentru sperma lor agonisită-n ouăle pe care patria cea tânără, orășenească, le bea crude, ca o cântăreață de operetă, se spală cu ele pe față, își mângâie obraji punându-și chipul la păstrare: patria tânără, progenitură, oh, de la care-aș fugi bucuros! Popor bătrân țărani, seminție-n pieire, stirpe alungată-ncet, încet, la vitele sale, la stâni și cireși. Îi recunoști de departe, le-nțelegi meseriile după fețele lor, într-o pierdere desăvârșită: un duh cumplit le schimbă chipurile; măștile lor de oameni se prefac imperceptibil,

dar sigur, zi de zi, noapte de noapte: sufletul oii se trezește la miezul nopții, sufletul vacii și-al bouului și-al berbecului și sufletul calului și sufletele iepelor și ale tuturor păsărilor, toate se trezesc și-aseamana strigoilor sug sângele țăranului – patrie bătrână și-n risipă. (...) Duhurile animalelor, zi și noapte, umblă imperceptibil trăgând firul strălucitor de be-teală din măștile pe care Muma Lumii însăși le-a lucrat cu and-relele-i de făcut ciorapi și mintene, din gHEMELE tinereții: vitele spintecă, strâmbă urzeala, ard firul și toate cele din care-au fost lucrate chipurile țăranilor – dându-le asemăna-re de cai, de oi și de toate vitele. Stâlciți, cu buzele rupte, cu mari pete de arsura duhorii de pișălău de bivol, schimono-siți, cu mari jupuieli și sfâșiere de pânza și-mpletitura fețelor inițiale. Țăranii, patria mea unică, umblând cu fețele schim-bate, cu măști de lemn, cu obrăzare de pânză de sac, mân-cate de moliile unei otrăvi perfid dozată zi și noapte – din urină, din excrementele vitelor și ale păsărilor pe care le nasc, le hrănesc pentru alții. Țăranii, patria mea dintâi și ul-tima, pociți: un suflu spurcat râgâie animalele și păsările crescute de ei. Chipuri ale mele, fețe pe care curg lacrimile crugurilor astrale încât țăranii umblă pe lume mascați de propriile lacrimi: țărăncile oi, lângă țăranii berbeci, țăranii cai, lângă femelele lor surpate de poveri: țărani cu capete de vite și păsări – chipurile mele sfinte. Oricâtă pânză lu-crează filaturile, oricâte mătăsuri fac rafinăriile de petrol și câte fiicele omului – nu pot șterge țăranii pe față de chipu-rile de care s-au molipsit. O, dar Sfânta Veronica a poeziei voastre din patul cărui bivol politician se dă jos, leneșă, la prânzul mare. O, dar Sfânta Veronica a poeziei voastre s-a șters ea însăși pe basmaua miraculoasă de transpirația, du-hoarea și toate sudorile desfrâului. O fiică neprihănită-i poe-zia mea: ea singura șterge fețele țăranilor de toate chipuri-le pângăritoare. Fiece poem al meu este-o basma însânge-

rată ce-a fost pusă pe fețele lor, smulsă din toate fibrele acelei patrii în pieire, singura mea patrie. 5.I.1971“. Aceasta era și-a rămas ideologia mea de clasă.

Cartea **Noimele** este o izbândă de 75%. Și poate că odată și-odată vor vedea lumina dreptății poemele nemutilate. Mulți se plâng azi de **Cenzură** și, cum stă bine lepădăturilor, el sunt dintre cei răzgâiați impudic de gloria oficială pe care n-au respins-o și pentru care ucideau turnând pe cel care ducea greul cu demnitatea ce i-o dăduse clasa de obârșie: „*Țăranii – noima pâinii înghețate: în ger, în vânt, în spulber care taie fața, ei sapă cu târnăcopul, cazmaua, instalează cabluri – lumina altora: la ora mesei unul sparge discurile uriașe de scânduri, vechi roți de care de luptă, dintr-o bucată, ale mosoarelor de cabluri; altul întetește focul aprins odată cu începutul lucrului, lasă uneltele și se strâng în jurul acestui rug, foc de tabără și peșteră, foc arhaic; își despietresc pâinea, conservele de legume, încălzesc slănină, mezelurile, mănâncă – adăpostiți în dreptul stivelor de ape-ducte, de-un soi de brichete de beton pe care vor trage cablele. Lumi paralele, unii lucrând pentru alții. Țăranii, popor unic, muncind altora de mii și mii de ani. 20.XII. 1972“.* Nu merită scuipați între ochi și-ntre sprâncene toți dizidenții cu voie de la Gorgona? Citiți cinstit **Noimele!** Romulus Vulcănescu a înregistrat-o ca Mitologie Română. Nu-i numai atât!

24. DACIA FENIKS – NEANTUL CUVINTELOR

Funcționa pe vremea aceea o sintagmă ce trebuia să exprime perplexitatea argumentului și renunțarea: Adio și n-am cuvinte! În ciuda frivolității aparente, enunță o stare profundă a omului comun după puterile expresive comune lui și care-l satisface. Dar poetul care refuză atitudinea omului obișnuit? El zice: Istrița și n-am cuvinte! S-o luăm altfel. În perimetrul cercetat de mine există pe Dealul Mare câteva locuri pe baza cărora zona merită regim de rezervație culturală, arheologică. Pornind de sus, de pe coamă, spre vest, Gruiu Dara, unde pe urmele mele s-a instalat două veri la rând șantier arheologic, cu bune rezultate: într-un interviu din ziarul județean, Dumitru Berciu semnala moneda de „tip Filip“ și ***inscripții ce atestau vorbirea latină cu cinci sute de ani înaintea invaziei romane***. Sub necropola de pe Gruiu Dara se află peșteră, în parte prăbușită, însemnată la intrare, pe lespedea de boltă, cu o inscripție runică, spartă, ce se poate aproxima, la lumina propice. În fața peșterii spre est, deasupra satelor Dara și Câlțești, pe coama dealului înclinată spre nord, la poalele pădurii de tufe, de goruni, se pot vedea ciudate locuințe, bordeie cu praguri și pereți de lespezi îngropate, păstrate *in situ*, asupra cărora vor fi fost construite acoperișurile de lemn: numeroasele cioburi din zonă și priciuri de vatră ar proba o anteglaciară locuire, până prin secolul IV. În preajma acestora, tot versantul de mia-

zăzi este literalmente răvășit de un sol de pânii în sol, pe jumătate umplute de spărturi, cioburi, schije de piatră în-negrite de timp; și de asemenea, de jur împrejur închise într-un fel de ziduri acum risipite, ca o explozie de așchii mari de piatră locală calcaroasă, cochiliferă. Parcă nu știu ce ateliere au fost pe-aici! Cu certitudine, aceste cercuri pe jumătate înecate de ruinele zidurilor de mică înălțime ce le vor fi înconjurat au fost chilii preistorice, adăpostari ale pelerinilor și acolyților unui mare pustnic salmoxian, spre care monezile de tip Inotești-Răcoasa ne-ar putea duce.

Aferent acestor așezări și locuințe primordiale, la poalele versantului nordic ce coboară până la un afluent cu debit intermitent, al Sărății, se află un megalit, la punctul numit Urgoaia. Înaintea celui de-al doilea mare cutremur al generației mele, din 1977, era în picioare: din muchea dealului vedeai o femeie privind peste umăr spre miazăzi-răsărit, în coama unui cap de leu sau urs; însoțită de-un bărbat purtând cușmă retezată, cu barba pe pământul din care caută să se smulgă, până la umeri îngropat; la botul leului, dinspre apus, îți ține calea alt bărbat, mai tânăr, purtând pe cap gluga cu vârful ascuțit. Privit dinspre pădurea cu torentul-afluent al Sărății, monumentul relevă o Mare Mamă, în pământ până la coapse: în locul unde trebuie să fie muntele Venerei și sexul se vede o firidă din care curge nisip; șanțul din teren și amenajarea de pietre impun ideea că din vulva zeiței curgea un izvor. Dealtfel toată zona de-acolo este băltoasă, ceea ce a permis cândva o captație betonată, acum părăsită. În fața Mamei a Izvorului-Dulce Urgoaia, pe unul din numeroasele dâmburi, am găsit ceramică de secolul IV și de perioadă „romană“, doar la trei kilometri aflându-se Pietroasa cu acel castru cunoscut.

La baza monumentului megalitic, acum fracturat în trei stânci, am găsit cioburile unui vas cu cenușă, în malul rupt

de fuga solului – fenomen de care toată zona era grav afectată. Acesta este Megalitul a căruia fotografie mi-a dăruit-o D-nul Constantinescu Caracal și în preajma căruia mi-am petrecut zile și săptămâni. Văzut de la colțul pădurii, pe muchia topografică nord-vest, monumentul preistoric relevă un Călăreț Trac. Poetul A.I. Zăinescu, născut și crescut acolo, la Dara, îmi mărturisea că el a surprins doi călăreți. Are dreptate: există și în Muzeul din Constanța un motiv al Zeului Erou Călăreț bifrons, ianic, și eu păstrez fotografia acelei icoane vechi, decupată dintr-o revistă de turism. Coborând pe creastă spre est, în zona Ciuhoiu, se pot vedea aglomerații de pietre, stâncărie detunată, un alt megalit cu expunere parietală spre nord, cu o prăbușire subterană corectată cu așchii mari de lespezi sparte țândări. Mai încolo, la drumul ce duce în satul mai sus numit, acum evacuat de către barbara armată română ce și-a instalat o rablă de radar pe care țăranii l-ar fi putut mânca de foame, se află ciudate pietre nisipoase, pe care te urci să vezi Mânăstirea Ciolanu, dincolo de păduri, și zonele petrolifere și cu ceva depozite de muniții de la Pazvante Chioru. Dintr-una din pietrele acelea marcate de mari găuri și văgăuni mâncate de fluxul și refluxul Mării Sarmatice am desprins o bucată de os petrificat, ca o coastă de miel. Tot pe-acolo am găsit două vertebre-fosile de ceva sturion din Juristic. Una ca o piatră de tirizie, de 2 kg, avea să-mi transforme sintagma **Vertebra de pământ** în realitate litică și să mă convingă de faptul că dacă la un moment dat ne bântuie cuvintele și sintagmele, ca „inspirații“, aceasta se datorește prezenței în preajma noastră a lucrului ce trebuie numit sau a fenomenului care își cere expresie, dreptul de a se pronunța prin noi, indiferent de conștiința noastră și de atitudinea față de lucrul sau fenomenul acela. Nici un cuvânt nu este gratuit sau întâmplător: o realitate de care

„inconștientul atavic“ „ia cunoștință“ mai întâi, caută să se numească și până nu reușește, oricât de aproximativ, nu se liniștește. Coborând Istrița și revenind la zona din care am plecat, semnalăm la punctul Valea Botei un depozit de „concrețiuni grezoase“ anterioare celui din care am extras noi statuetele noastre; locul strict se cheamă Urma Vacii, numele-i vine de la faptul că în marginea de apus a depozitului se poate vedea mai întâi o stâncă obișnuită pe care a fost așezat unul dintr-a-cele ciudate corpuri de beatoane preistorice; asupra acestuia alt corp de forma unei inimi mari în care a fost imprimată o copită de cervid: o vacă de ren sau cerb, de unde și numele Urma Vacii, că țărâmul nu aruncă denumiri și toponomastică aiurea, în dorul lelii. Se impune aici o piatră mare pe care s-a aplicat un basorelief ce figurează un cap de om în profil spre răsărit, cu mare coif-cască în chip de pasăre. Însă este astfel trasat încât profilul atât de frumos, clasic, este repetat de la apus spre soare răsare de vreo treizeci de ori, până ajunge un craniu de Cro Magnon, și mai urât, o hârcă vie cu bot de animal. Este un desen-basorelief cinetic întrucât repetiția profilului, trasat numai din linie de pastă litică, dă posibilitatea luminii să deruleze, să miște, să modifice grafica: numai schița aceea din cartea de fizică acustică înfățișând un clopoțel sau un gameton de la care pleacă cercurile sunețului, ca o pânză de păianjen a rezonanței, și numai la arhitectura cercurilor de vârstă a copacilor vezi asemenea realitate sugerată grafic. Multiplicarea efigiei în suprapunere mișcată de treizeci de ori spre dreapta, cu finalul în cap de om-animal, constituie un mesaj, lăsând la o parte descoperirea cineticii imaginii, ca invenție proto-istorică ce ni se impune în cazul de față. Mai clar și la obiect: evoluția luminii solare de la răsărit la apus (din dreapta pietrei spre stânga punerii în pagină) adică de la omul-animal pâ-

nă la Făt Frumos cel cu Pasărea Măiastră pe cap costă treizeci de fracțiuni diurne, de stadii ale evoluției soarelui pe bolta cerului, dar știu eu ce înseamnă **treizeci de zile de pe pământ față de treizeci de zile ale rotației sistemului solar și galactic?** Aceasta este piatra ceasornic, lespeda calendar cosmic de la Urma Vacii; să mă duc la vară s-o fotografiez până n-o sparg și pe-asta gorgonarii.

Ultimul reper al periplului nostru pe Istrița îl constituie locul din care am extras cele peste o mie de statuete; aria din preajma acelei piramide de pământ și nisip din categoria râmnicelor la ape curgătoare, avem acum în vedere. Deasupra Castelului Sărățeanu din dreapta vine de când lumea un torent în mai multe locuri captat în amonte, sub devalea adâncă a mătcii lui și-a părinților lui, traversând curtea boierului. În stânga acestui torent se află o mică terasă de prăbușire, ascunsă de cotele de teren învecinate. Pe această terasă, ocolită de cărerea de-a dreptul dintre mai multe sate, există următoarele obiective de interes: mai întâi o seamă de lespezi „crude“ prevalate de la stânci de calcar cochilifer, marcate însă cu semne de concepție megalitică, precum ne semnala Dinu V. Rosetti în referatul la cartea **Cultul Zburătorului**: zvastici-alfe și alte sigle protoeuropene. Mai există acolo și-o masă de piatră desprinsă de la vreun monument de pastă litica, iar un cap uriaș de bărbat cu bosă în zona cerebelului, cu bărbia pe sol și cu gura frumos arcuită, cu ochii acoperiți funerar de pleoape stufoase, a stat în mal până la al doilea cutremur, cum am distins seismul din 1977 când, slăbit de țărâni care scoteau toamna nisipul pentru paturile hibernale de păstrarea lăstarilor de viță de vie necesari plantărilor din primăvară, s-a prăvălit în albia torentului. Erau aici, pe acest liman de izvor, cel puțin treizeci de lespezi pe care, văzându-mă pe mine stând zile întregi de față și crezând că

invoc inamicii patriei, slugoii Securității în haine de lucrători sezonieri le-au mutilat, precum am mai relatat. Una dintre ele, având o scobitură pătrată, mi-a atras atenția și am rugat pe Ion Cucu, fotograf al Luceafărului adus de mine într-o excursie pe Istrița, s-o fotografieze.

Developând și punând oglinda pe imagine mi-a apărut un cuplu de preoți gemeni cu fețe de strămoși: nas dacic tipic, ochii în arcade adânci, cu mustăți ciobănești mari, potcoavă pe gura de mască tristă, fără cușme sau coifuri pe cap, doar în ceafă o mască mare, cap de lup. Acest Tata Moșu dublu ridică din ambele părți până în dreptul umerilor un vas conic lung până la brâu, în chip de cap bou, cu albe uitături prin găurile toartelor de care țin cei doi moși. În sacrul potir doi arbuști, două mușcate sau doi butași de vie scriși din aceleași rune protoeuropene. Nu știu cui arată ei acel vas mare cap de bour, dar când răstorni imaginea bătrânii se transformă în două genii funerare, gorgone cu mai multe perechi de ochi, cu părul de șerpi și boturile de țapi-oameni, mistreți: vasul cu lăstarii de mușcate răsturnat este o zână în rochie-clopot, cu brațele în șolduri și cu picioare de pasăre, capul de bufniță și de oaie. Însă piatra fatală se află mai spre pintenul de pământ al colinuței, spre valea deschisă: este o bornă monolitică având vârful de piramidă aproximativă retezat: spre miazăzi surpatură de teren; ori mortul a fost scos, ori dezintegrându-se a provocat implozia ca atare a mormântului. Pe una din fețele pietrei de la cap se vede, la sorocul luminii aceleia proprii perceperii relicvelor megalitice, o grilă, un soi de plasă de linii, incizate, ca în pastă crudă. Este un procedeu local de scriere pe ochi de năvod – zgârietură de gheară de lup – prezent în monezile getice și perpetuat până la inscripțiile runice de pe vasele din tezaurul de la Sânicolaul Mare, în afară de cea de pe Cornul sau rythonul din *fig. 180 – R.*

Florescu, I. *Miclea - Tezaure Transilvane*. Ore în șir, zile, săptămâni am stat în fața acelei borne de linii, și pe ea scrierea: Gheara Lupului. Ceea ce se vedea seara, timp de-o oră, o oră jumătate până la asfințit când umbra malului și-a Istriței întregi îneca totul, nici măcar nu se ghicea în restul zilei. Ca semn de la Întemeietorul-Ziditorul că nu suntem victima vreunei iluzii stă mai întâi o măscuță dublă, ca un S culcat, în care distingeai cele două embleme ale tragediei antice: un cap răsând, cu bărbia pe sol, și altul plângând, răsturnat, după tăietura specifică a gurii înțelegând fața vieții și fața morții, emblema oricărui teatru până astăzi.

Stând pe un scăunel de inventar turistic am copiat ruinele ce se limpezeau ca într-o pecete, un caiet subțire de școală, trase încet și cu încordare din năvodul acelei grile de zgârieturi grafice – Gheara lupului, la lumina de chindie a lunii august 1976. În septembrie am început citirea și traducerea; a apărut cartea **Dacia Feniks**. Un exemplar l-am depus, cu un memoriu, la Secția de Propagandă a C.C. P.C.R. și a ajuns la noul secretar al domeniului, un fost prim-secretar la Râmnicul Vâlcea de curând promovat, Matei, ce avea să se prăpădească de un dubios de rapid cancer. Soția sa, profesoară, frecventa cercurile de tracologie și era adepta teoriilor densușianiste ce începuseră pe atunci să prindă flux public, ceea ce probabil a înlesnit accesul omului de partid la cartea mea. Am avut o primă și ultimă întrevvedere cu acel brav Matei în care am hotărât să las exemplarul respectiv în arhivele instituției pe care o ilustra el în momentul și la nivelul acela. Aruncaserăm ancoră pentru o viitoare omologare a statuetele mele și a investigațiilor în care mă implicasem. Un exemplar l-am dus la Cartea Românească unde lector la cărțile mele venise Mircea Ciobanu. După câteva luni am avut o primă discuție în urma căreia am hotărât **să spargem** cartea, să-i dau

o cheie, cum s-e exprimat el. Renunțând la mare parte din materie, am adăugat în final capitolul **Expresia Apolog** – text cultural, din parafraze și relatări **Despre viețile și doctrinele filosofilor**, a lui Diogene Laertios, translând demersul cărții pe seama unui filosof get și făcând mai inteligibilă o materie bibliografică dintr-un fapt inadecvat literaturii, în chiar un fapt literar. Asta era cheia la zi a întregii construcții. Grafiind, la insistența mea, pe copertă o monedă geto-dacică în care se sugerează inscripții cu scriere proto-europeană și gravând copertele pe de-a-ntregul cu această scriere, ca argument suplimentar, un desenator, copil de suflet al lui Mircea Ciobanu, definitiva demersul nostru. Cartea a apărut fără nici un incident în iunie 1978. Când așteptam la destul de lungă coadă de la casieria Fondului Literar am avut două evenimente: primul penibil; un tânăr scriitor de satiră și unor mărginaș, trecător fără urme prin literatura română, mi-a declarat agresiv că i-aș fi luat titlul, că el ar fi scris mai întâi sintagma **Dacia Fënix**; al doilea moment, măgulitor: Marin Preda însuși m-a văzut, mi-a dat mâna felicitându-mă pentru carte și rugându-mă, după ce iau banii, să trec pe la el. Ridicând eu drepturile muncii mele intru la Morometele care, ieșind de pe după biroul lui, mobilă în stil popular, veni și ocupă unul din cele două fotolii rezervate de obicei musafirilor, în fața mea. Și-a întins Marin al nostru un taifas cu mine ca între doi țărani cu adevărat, fără gând ascuns, fără umbră pe cuget că mi-a luat premiul la Megalitice. Franc, mi-a spus că el n-a priceput nimic din noua mea carte, în afară de ultimul capitol, un poem în sine care face toți banii fiindcă părerea lui era că poezii au voie la experimente de natură chiar să pună în cauză poezia însăși; în plus scriitorii de factură ce eram, adică, au dreptul la o viața materială bună: mi-a dat pe Dacia Fëniks una sută mii lei, bani pe care i-am pus la C.E.C. și

pe care evoluția economică a României postdecembriste i-a redus la nimic. Momentul vederii și taclalei cu Morometele merită să fie consemnat pentru înțelegerea ce-am făcut despre cartea următoare. Acum mi-a zis el: Monșer, aveai o carte pe care Gafița ți-a dat-o înapoi, adu-mi-o să încercăm s-o publicăm. În locul acelei sume irosită de istorie a rămas această carte pentru care mai apoi Dorin Tudoran, compunând un eseu pe care l-a tras la xerox și l-a trimis la mai toate redacțiile vremii mă acuza de plagiat după filozoful Lao Tse. Atât așteptau cei ce nu reușiseră să-mi rupă gâtul. Sunt multe aspecte măcar ciudate, dacă nu de-a dreptul odioase, în cazul așa-zisului plagiat, printre care acela că mie nu mi-a parvenit până azi nici o pagină din eseu lui Tudoran: pe ce bază aș putea să-l chem în instanță? Măcar președintele scriitorilor D. R. Popescu să mă fi chemat să mă pună în cunoștință cu faptul, măcar o revistă în care ar fi apărut foiletonul în chestiune să cunosc și eu. Zvonuri, șoșoteli și lătratul voalat sau direct al câtorva. Ce argumente aducea Tudoran? Faptul că am introdus versete fără ghilimele din marele filozof nu constituie o vină și aș răspunde ca Emil Cioran; acuzat și el de plagiat după Lao Tse, a răspuns simplu și definitiv: că el, constructorul doctrinei disperării, genial stilist, se consideră scriitor, pe când acela este un mare filosof – apud Adrian Marino, într-o con-vorbire întâmplătoare. Am rămas multă vreme derutat de insistența stupidă a unor literatori pe acest așa-zis caz, până la grămada aia de otrepe de la Iași, alde spiridon maria casian și dan petrescu, scriitori de nimicuri. În spatele agitației și-a umflării la nesfârșit a balonului se află forțe și mize murdare. Pentru argument consider suficiente două situații apărute între timp și de unde mă așteptam mai puțin. Într-una din zilele când se pregătea replică în Luceafărul către acuzația ce mi se adusesse,

criticul Mihai Ungheanu, redactor șef adjunct, mi-a zis o chestie care m-a izbit în moalele capului, cum spune și sintagma strămoșească: Așa-ți trebuie (adică bine mi-a făcut Tudoran, meritam)! Dacă tu nu-l apărăi în ședința de partid în care noi am propus să-l excludem, ar fi plecat de mult în America și n-ar fi mai fost astăzi un caz Tudoran. Începea să se facă lumină! Gorgona mi-o plătea. M-am mai referit la acest moment într-un poem din România Mare și nu-i cazul să insist. A doua deschidere de ochi a fost când, primind eu la Beijing nr. 300 din **Totuși iubirea** în care nemuritorul binefăcător al nostru Adrian Păunescu publica un articol al lui Dorin Tudoran ce relua acuza de plagiat pe seama unei polemici recente a lui cu Eugen Florescu, m-am văzut obligat să discut cu fostul consilier al lui Nicolae Ceaușescu, după ce i-am trimis o scrisoare dintr-acele meleaguri. Întorcându-mă în țară deci și întâlnindu-l pe D-nul Florescu la noi, la P.S.M, în conducerea căruia eram amândoi, l-am rugat să își împrăspăteze memoria și să-mi explice din ce rațiuni el n-a dat voie lui Tudoran să publice acel articol cu privire la așa-zisul plagiat după Lao Tse. Știți ce mi-a răspuns fostul consilier? „**Pur și simplu nu s-a considerat necesar**“. La insistențele mele a scăldat-o decantând cu prudență vocalele și consoanele pe nasul în permanență gripat. Iată prietenii și tovarășii mei! Legați aceste reconstituiri de crimă cu ultimele revelații ce le-a făcut presa literară printr-o polemică între chiar împlicinații și un factor de răspundere din serviciile secrete americane privind la faptul că Tudoran, printre alții, au lucrat cu agenți ai Securității și veți înțelege cât de mult am ajutat eu, dar mai cu seamă așa-zisii mei apărători, la cariera de fugar în America a lui Tudoran. Dacă mă rog la Manimazos Întemeietorul-Ziditorul să-mi dea și mie ceva putere materială să pot trăi decent, o fac nu să-mi lungească viața ca atare,

ci să apuc să văd și eu **Dosarul** ăla din arhivele Gorgonei, să cunosc ce grad avură, câte stele, colegii mei și încă mulți, atât din tabăra celor ce m-au acuzat de plagiatul după Lao Tse cât și din cea a tot felul de amici apărători.

Cheia cărții în cauză se află în motto-ul pe care comentatorii, **adepti ai textualismului** l-au eludat: „*Haos, aho, ahoa, Capul cel dintâi al Acelui Eu Prim al Marelui Unu, ca însuși începutul Haosului-Zeu sie însuși Haosul, opresc Lucrarea Ta! Să înceapă opera Unicului*“. Adevărat că textul nu le dădea prea multe șanse, dar când eu introduc mai încolo versetul fundamental „*Când Tao a început să se dividă i s-a putut da un nume*“ le dădeam domniilor lor mură-n gură. Pe scurt: poemul didactic Dacia Fëniks este Tao Logosul din 55 de Expresii, **ca unică realitate de grai** primordial-primar protolatin, asemenea celui ce se naște din Haos, incomensurabil, de neperceput de către om decât aflând când i s-a dat nume. Asta a-nțeles și lectorul de carte Mircea Ciobanu când mi-a cerut **să rupem textul, să-l opresc** adică și să-l sprijin cu un cap într-un învățător. Sunt în textul de peste 400 de pagini nume și sintagme culese cu majuscule, acestea sunt entitățile seminale, procreatoare din nebuloasa Logosului, ca niște noduri în plasa de timp-spățiu, în jurul cărora se organizează „corpurile cerești“ ale gnoselor și sofiilor protodacice, căci de fapt fiecare **Expresie** vine să emblematizeze o anume erezie, anume eres și tagmă sofică la numeroasele triburi ale tracilor. Dar acesta era poem, deși **didactic**, trebuia să-și susțină demersul nu **numai pe însăși lucrarea, starea și firea cuvântului**, ci pe chiar golul, neființa, nimicul, neantul Cuvântului. Asta-i toată povestea: de la Logosul Blând la Logosul Turbat, la Mai Mult ca Logosul (mai mult ca plânsul) prin mijlocirea Zeului Manimazos Întemeietorul-Ziditorul, la **Neantul Logosului**. Într-un fel avea dreptate un bătrân ce amușina lângă

mine într-un Anticariat; scoțând dintre multele cărți „reformate“, inactuale, un exemplar din Dacia Feniks, mi s-a adresat revoltat: Domnule, ăsta este un nebun, ia uite ce carte! N-am mai povestit nimănui această neplăcută întâmplare, căci n-am înțeles-o decât târziu. **Ce putea să priceapă un ins atât de inteligent?** Cartea a ajuns în Atlanta, Statele Unite, înaintea lui Dorin Tudoran pârătorul, o trăgea un fir ascuns în... Atlantida; lordache Moldoveanu, un tracolog îndârjit și adept al lui Nicolae Densușianu, s-a fotografiat cu tot catastiful de 400 de pagini la piept în fața unul Institut de cercetări de istorie; păstrez fotografia ca pe o ciudățenie, căci vor mai veni și altele... Iar astăzi zic și eu parafrazând parola omului comun: Dacia Fëniks, adio și n-am cuvinte! Concetățeanul meu, Dim. Dimitrescu Buzău-Urmuz, o rezolvase cu viață cu tot: Pelicanul sau Babița!

25. CARTEA CARE SE VINDEA DE SUB TARABĂ

 ntre cutremurul din 1940 și cel din 1977 sunt 37 de ani de viață și de soartă de om: perioada celor mai bune cărți ale mele; eroică în adevăratul sens și de mare puritate bărbătească: reușisem să mă sustrag compromisurilor și trădărilor, nu m-avea Gorgona la mână cu nimic. În seismul recent căzuse Mihai Gafița și cu el se duse și ochiul lui Dumnezeu cel ce mă știa de la Școala de Literatură și putea fi pus martor și putea sta garant al buneii noastre credințe, în ciuda tergiversărilor sale de un an de zile în alaborda, ca Secretar al Uniunii Scriitorilor, pe Miron Constantinescu ministru al învățământului, sau tocmai datorită acestei prudențe de context m-a salvat de „momentul Goma“ dându-mi puțința să-mi urmez destinul meu, în afara accidentului istoric al Contrarevoluției din Ungaria ce s-a dovedit a fi fatal foarte multora și istoriei românilor în general. În locul lui puse Preda pe unul care bea insulină din trei în trei vorbe, oportunist de nimenea, slugoi în șapte vopseluri la trei fracțiuni ale Securității de trei ori și-n același timp, Cornel Popescu. Lectorul meu devenise de la Dacia Fëniks, Mircea Sandu Ciobanu. Toamnă fiind și izbutind astă vară un ciclu de poeme de aceeași substanță și același registru prozodic cu vechea **Vertebră de pământ**, am scos-o de la sertar, am combinat, am reorganizat 88 de poeme într-o altă carte, **Elegii Politice**. M-am dus la Cartea Românească și-am predat-o personal D-lui Marin Pre-

da, întrucât așa ne înțeleseserăm la fierăria lui locan, când cu cealaltă carte. „Monșer, lasă-mi și mie o săptămână, două“, care s-a dovedit a fi o lună și mai mult, precum se va vedea. Neavând eu astâmpăr de încredere la oameni am cerut să-mi schimbe redactorul de carte, să mi-o împrumute pe Geta, cunoscută capră brează dar care nu mă slăbea cu o vădită simpatie și soțului ei insufletă, ceea ce a durat până la data de... În acest răstimp viața literară și particulară a scriitorilor a fost răvășită, trasă în ochiul ciclului **Incognito**: în România Literară a apărut sinistrul Comunicat urzit de G. Macovescu, faimosul și spăimântătorul nimeni, președinte după Stancu al Uniunii Scriitorilor: Marele clasic în viață Eugen Barbu acuzat de plagiat. În poemul „Izbânda vieții mele în povestea unei șosele“ din România Mare nr. 384 am reconstituit momentul, aici urmând câteva detalii. Cunoscând bine fojgăiala de viermi neadormiți de la breasla scrisului pe sacul cu bani în care autorul capodoperelor *Groapa și Principele* aruncase cu lopata și alții luau cu găleata, și mirosind eu cu nasul meu de țăran că acea treabă nu-i curată, am trecut de partea Marelui Bosoncea și-am ajuns în prima și ultima mea audiență la Secretarul General al Partidului, cum relatez în poemul mai sus înregistrat. Cu această „carență de atitudine“ m-am înfățișat la Editură să aflu de soarta **Elegiilor politice**. În birou la D-nul Preda, sfătoșii lui cei mai de încredere, căci bătrânul țăran, de când l-a lăsat Aurora Cornu, era păpușa de vicleim politic a tot felul de ofițeri și ofițereșe literare în civil. Și erau de față: Cornel Popescu, nimeni și nimic, Geta, de toate pentru toți și nimenea, și romancierul și poetul și redactorul Mircea Ciobanu, fost Sandu. M-a înmărmurit glaciațiunea conclavului, Geta însăși, garanta mea în instanță, pufnea și trăsnea de parcă-i muriseră toți de la Cumpătul. Începe Morometele Director și direct: cartea

nu poate fi publicată; din punct de vedere ideologic este nocivă: ar fi maoism, dar este ceva mai mult, ia-ți înapoi cartea! Insinuarea lui Cocoșilă da către doctrina legionară. Dar și eu aveam umor pentru că știam toată istoria acestor români aici de față. Am luat-o în stilul în care mi se vorbea: Domnule Marin Preda, eu nu pot să mai duc acasă o carte legionară; vedeți, alături se află Miliția (sub ferestrele biroului directorial se află și astăzi un sediu de poliție de sector), cred că ne ascultă la microfoane și când am să ies pe poarta Editurii mă și înhață. Dacă dumneavoastră ați ascuns în redacție o carte atât de primejdioasă și n-ați declarat-o este treaba dvs! Ailalți trei, de unde până atunci stătuseră cu nasurile-n pământ de ridicolul și de penibilul situațiunii în care îi pusese marele Marin dându-i acel spici, beliră ochii. I-am lăsat cu păpușa lor, care ținea palma pe carte și aștepta un semn de la micii lui sforari. Am plecat dând bună ziua politicoș. Reușise monstrul ăla social pe care eu îl onorez când îi zic Gorgona să pornească urât pe Marin Preda în contra lui Eugen Barbu, de groază: scriitorii erau astfel așezați în două tabere neîmpăcate în care însă manevrau, de la ins la ins ori pe grupe și subgrupe, diferiți căprari, precum nulitatea de la Joseni-Buzău care întrecea pe toți în ticăloșii. Cu atitudinea-mi din proprie opțiune pro Barbu căzusem între tabere, unde am rămas până astăzi cu toate consecințele. De un lucru îmi pare rău când și când: poate că ailalți m-ar fi ajutat la vreme să omologhez statuetele mele de paste litice? După cum se poartă cu valorile tradiționale, astăzi când i-a adus Gorbaciov la putere, cu Monica Lovinescu mama lor, tot una: n-au avut, nu au aderență la spiritul național și urăsc tot ce ține de țărani; îl luaseră de tablou pe Marin Preda ca să-l întoarcă în contra orientării naționale, să ne dezorienteze, în ultimă instanță să ne lase fără valori, fiindcă asta era coasa

morții ce-o roteau peste noi: că acolo la ei se află toate valorile, iar la noi, cu noi și noi înșine suntem nonvalori...

Lăsând eu periculoasa carte **Elegii politice** pe masa lui Moromete am luat drumul greu și întortocheat al instituțiilor abilitate, cum se zice azi. Am depus un exemplar cu memoriu la Secția de Propagandă a C.C. În prealabil am dat câteva poeme lui Nicolae Breban, redactorul șef al Gazetei Literare; le-a trimis în tipografie, au fost așezate în pagină. Stop. Mutându-se între timp Cenzura pe domeniul Consiliului Culturii și Educației Socialiste am ajuns la urechea și sub ochii lui Dumitru Popescu, președintele acestui minister al culturii. În ciclul ce-i dădusem lui Breban se afla poemul **Cărămida** de care trăgea cineva să-l scoată din pagină. Nu mai știu cum am ajuns în audiență la acel înalt demnitar de partid și de stat supranumit, pe drept, Dumnezeu. Și iată ce scenă măreață am trăit. La aceeași masă lungă, de cabinet, eu „în aceeași parte a baricadei“ cu Doctor în Filosofie Dumitru Ghișe, iar peste cristal de noi Dumitru Popescu, autor de eseuri socio-politice și însemnări de călătorie analitice, proaspăt poet, eminența dar și materia cenușie a propagandei tânărului Secretar General Nicolae Ceaușescu. Ghișele trebuia să mă lămurească, sub ochii de zeu imperturbabil ai șefului său, de ce nu poate fi publicat poemul **Cărămida**. O oră a durat prelegerea de sociologie, estetică, filozofie și „alte științe umaniste“ și nu numai; o oră „Dumnezeu“ n-a deschis gura, n-a clipit, n-a mișcat mână, deget, pix, hârtie pe cristalul mesei din care ne privea ca la televizor. Pe la jumătatea expozeului-rechizitoriu i-am spus în treacăt că poemul pleca de la un fapt real: în Scânteia fusese publicat un reportaj despre un director de nu știu ce întreprindere care demolase o anexă de cărămidă din incinta fabricii, încărcase în camion brichetele atât de necesare în construcții și le dusesse la el

acasă, pe un teren viran, unde își construi vilă personală. Un precursor al economiei de piață bazată pe jaf și fraudă în defavoarea sectorului public... Atât mi-a trebuit: acel reportaj se scrisese la ziarul partidului din chiar indicațiile redactorului șef, aici de față. Încă o jumătate de oră de eseu verbal despre ce este semnificativ pentru literatură și ce-i numai al ziaristicii. „Filozof“ profund și de școală iezuită, odrasla popei, mă toca la picioarele Sfinxului care îmi transmitea prin gimnastica ce-o exercita de față cu noi o undă de simpatie, solidaritate și instigație mută nu atât la replică, fiindcă știa că ăla mă taie cu predica socialistă de înaltă ținută „n’asa“ filozofică, pe cât la atitudine de sfidare decentă. La sfârșitul reprezentației de-o oră de palavre de cultură socialistă, timp în care Sfinxul mă studiasse tăcând înfricoșător, zeul-dumnezeu cu ochelari fumurii, când ne ridicaserăm cu toții deodată ca „săltați de-un resort“, Dumitru Popescu îmi strânse mâna puternic, cu nedisimulată simpatie, nu fără nici o concluzie ci fără nici un cuvânt. Când, târziu prin istorie, la câteva zile de la zborul nenorocitului elicopter de pe Sediul Comitetului Central, de la răpirea lui Ceaușescu de către generalii armatei și ai Securității în ticăloasă colaborare, l-am văzut în ochiul mincinos al televizorului pe Dumitru Popescu, clipind de durerea luminii criminale din ochii săi bolnavi, căci i se smulseseră ochelarii ca unui răufăcător zvârlit în temniță, stând la fel de drept, cu un cap neclintit deasupra celorlalți, lipit la zid, cu mâinile încătușate într-un prim lot de arestați de către oamenii lui Iliescu, am realizat concluzia. Nu degeaba i-au zis pigmeii și invidioșii Dumnezeu: o demonstrase și față de mine lasându-l pe Ghișe a se terfeli „de bunăvoie și nesilit de nimeni“, și față de netrebnicii lui arestuatori. I-am citit cărțile mai apoi, întristându-mă la sfârșitul lecturii; în câteva rânduri l-am întâlnit și-am dat mâna „în noile con-

diții“, sub regimul social democrat al contrarevoluției, dar simpla lui fire statuară, înălțimea fizică și a conștiinței de sine mă obliga să trec peste unele deziceri de propria-i istorie ce le-a făcut în cărțile de ultimă oră.

Cu ce preț și-au salvat viețile tovarășii noștri din Biroul Politic este o chestiune de competența, îngăduința și manevrele zeiței istoriei. Dar gândindu-mă la tratamentul de care au beneficiat ceilalți prizonieri politici români și din celelalte partide comuniste am dedus moneda răfuielii aparte ce le-a fost plătită de Moscova pentru că l-au însoțit pe Ceaușescu în tranșeele cumplitei lupte pentru „respectul independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi și neamestecului în treburile interne“. Pe acele câmpuri de luptă ale doctrinei naționale Dumitru Popescu a fost un General Grigorescu, un Prezan, trădat de un stănculesc, de-un vlad-vlădicuță, căroră generațiile viitoare le vor smulge epoletii și le vor aplica meritele perechi de palme în fața plutonuli de pedeapsă. Sigur că nici el, în ciuda supranumelui, n-a fost decât un om (tâmpenia ce-a făcut-o lui Eugen Barbu scoțând Avertismentul din frontispiciul cărții *Incognito*, plătindu-se prin vreme). Dumitru Popescu Dumnezeu pentru mine, pentru **Elegiile politice** om rămâne! Dacă Ion Iliescu, acest măscărici al scenei politice nu mai prejos decât Mircea Dinescu, n-ar fi slugărit Bizanțului Roșu cu atâta nerușinare asumată și convingere bolnavă, Dumitru Popescu trebuia să scoată din sumersiunea vremelnică Partidul, și până astăzi, ne-ar fi redresat cursa istorică, obligând Occidentul la un statut special pentru rebelii de români antisovietici prin conducerea de partid și de stat. Nu se compară: Sârbii sunt un popor de eroi partizani, pe când românii întorc friptura istoriei la grătar când pe-o parte când pe cealaltă și pe urmă se plâng de vicisitudinile soartei... Așa se văd lucrurile dins-

pre autorul Elegiilor Politice, dar alt fel vor fi stând ele din ceea ce știe mai bine Dumitru Popescu. Eu una știu: acea carte n-ar fi apărut fără ajutorul lui discret sau de-a dreptul.

Ajungând Elegiile la Partid căzură mai degrabă pe mâinile unui Ilie Rădulescu, păr îngălat cu briantină și salivă la oglindă, minte nici cât stropul să bea o muscă în plimbare pe cuțitul de măcelar, prost la vorbă, prost la faptă, căci curaj neavând, fiind slugă pe la alții, nici cinste, din lipsă de carte, pervers și declasat întrucât nici ținere de clasă, nici atașament la muncitorime nu simțea sau la ideile ei socialiste din romantismul cercurilor proletare: un nimic din toate și-un tot de nimicuri; mi-a ținut cartea ca pe o bombă, ca pe-un eșantion de cultură de microbi de ciumă în seiful partidului, înădit c-o putoare ce se dădea doctor în științele sociale, cu diploma de rigoare de la Academia Ștefan Gheorghiu, cunoscută prin numele tovarășa Sonia. În rigorile de partid ale vremii cu privire la memorii și sesizări ale oamenilor muncii am fost convocat în chiar cabinetul lui Ilie Alifie Îngălată Rădulescu, cel din capul mesei, iar în fața mea însăși tovarășa doctor Sonia, după trei luni de la arestarea cărții în seif de fier, cu cifru, lucru secret, periculos. Cățeaua aia cu carte mușca până la osul poemelor, măduva de idei și toată forța politică a cărții mi-o sugea și-o scuipa cât colo, pentru că borâtul din capul mesei dădea din cap și îh, aha!, că bine le zice tovarășa Sonia. La vreo oră de tortură sună telefonul, se ridică Rădulescu ăla, îl duce la ureche, zice da, să trăiți tovarășe secretar, da, da, da, da, vreo zece de astfel de da-uri. Mai mult ca sigur Dumnezeu Popescu, șeful celor doi schingiuitori ascultase pe vreun sistem intern și urmărise ce fac leprele alea cu mine. A dat dispoziție să fie trimisă cartea la Consiliul Culturii și Educației, la directorul Vasile Nicolescu cel peste tipărituri,

edituri. Exista atunci o instituție, un fel de sfat al deștepților din domeniu: profesori de estetică, doctori de ștefan gheorghiu, critici literari, romancieri, poeți in conducerea Uniunii Scriitorilor, directori de edituri, toată floarea de Lăsața Secului ideologic. În fața acelu conclav trebuia s-ajungă **Elegiile Politice**, imprimată la xerox, într-o sută de exemplare, de-au citit toți membrii și membrele acelu Consiliu al Culturii și Educației Socialiste, care, spre a nu i se duce vorba că ar fi o ficțiune, iată, avea prilejul a se produce ca instituție supremă de stat și de partid laolaltă. La vreo câteva zile de la conciliul acela mă întâlnesc întâmplător cu un om din lumea scrisului ce începu să-mi recite un poem din Elegii Politice. Domnule, zice el peste mirarea și la întrebările mele: cartea ta circulă în oraș trasă la xerox. Și mă mai învăță: orice carte reproducă într-o sută de exemplare se cheamă, în termeni juridici, operă literară, situație din care decurg drepturi de altfel stipulate în contractul editorial. Este prostul meu obicei natural de-a uita numele odioase pentru care mai apoi trebuie să fac efort de memorie, laolaltă cu numele oamenilor minunați și care n-au ținut să se impună recunoștinței mele. Uite că Manimazos Întemeietorul-Ziditorul mă învățase ce va fi mai departe. Dându-și seama de greșala ce făcuse multiplicând o carte atât de rău văzută, directorul Vasile Nicolescu se erijă în apărătorul meu și medie la Editură, cu Marin Preda pe fir, tipărirea urgentă a cărții. Și mă întorsei în lăbuța de lup a lui Mircea Ciobanu care, pentru a-mi câștiga încrederea și spiritul de colaborare mi-o zise de-a dreptul și minimalizând, la dispoziție, că dacă nu mă ceream la lectura „Sifiliticeii“, recte Geta Dimisianu, cartea, sub asistența lui ideologică și nu numai, acum era deja apărută. Sigur că mânca și el cu linguroiul de mestecat urda la stână. Mi-a cerut să-l îngădui o săptămână până face referatul,

dar fără poemele cutare, cutare și cutare care, nici vorbă, nu pot să apară. Acestea erau: **Iconografie**, aia cu bărbații politici portrete pe care le vinde Clio, zeea istoriei, să-și câștige și ea o pâine; **Bolile roșului**, îți dai seama ce boli pot să fie la roșii; **Pâine și apă**, aia cu trupele frățești care mănâncă pe român de dimineața până seara jucându-se de-a manevrele militare; **Cinegetica**, despre cum cine vânează, nu știi că Tovarășul este un pasionat al acestui sport? Dar eu plecasem de la o fotografie din Paris Match unde Brejnev și Kadar, gâdilându-l sub buric în mare râsul gloriei lor, se arată popoarelor lângă o căruță unguerească în care zac o seamă de mufloni, cerbi și alte sălbăticiuni. Nu contează! Și mai este poema asta foarte lungă, **Fiul** sau **Mereu și mereu aștept** și dedicația: cu gândul la Che Guevara. Bagi de seama că poemele în care exalți floarea soarelui, cununa emblemă a lui Mao Tse Dun o trec cu vederea, că n-are nimenia curaj să se pună rău cu China. Omul știa tot ce se sorbise la Consiliul marilor culturali și se scrisese în referatele a tot felul de autorități. Am omis faptul cel mai important care a scos căruța noastră din râpa lui Moromete. Între timp am convenit să blindăm cartea cu patru referate, din afara Editurii. Așa se face că în mapa Elegiilor Politice, unde se află ea, în cine știe ce arhivă, se găsesc patru articole sui-generis de susținere a cărții: unul iscălit de Mihai Ungheanu, altul de Nicolae Dragoș, care mi l-a înmănat post factum personal, că trecuse furtuna și nici un pericol de luat la întrebări nu mai era (ar fi de prisos să încep să transcriu din acea scrisoare-eseu); al treilea referat nici astăzi nu mi-l mai amintesc, iar cel mai important referat a fost și cel mai scurt, două pagini din partea Institutului de Științe Sociale și Istorice semnat de însuși directorul Mihnea Gheorghiu. Era a doua apărare ce mi-o lua acest om de cultură, pe bune, tot el impunând, la vreme, respect

pentru Zoosofia, la Comitetul Central, căci altfel ce-am căutat eu la Sediul pe intrarea B, prin Onești, de-am așteptat jos, lângă maiorul de Securitate, o doamnă de la Cabinet să mi-l aducă zicând că nu se poate dumiri, după ce și ea citise precum obligată era de gradul ei nevăzut, cu o întrebare de groază: ***Ce se întâmplă la dumneavoastră, la scriitori? Pentru ce s-a făcut atâta caz?***

Era mai mult decât o concluzie de șefă de Cabinet acolo. Opinia și parola unui șef de superviză. Cum dracu sau cum Dumnezeu se face adesea că în momentul când ședeam eu în fața scării cu covoraș roșu de iută, învelită treaptă cu treaptă și-n vergele de alamă lucitoare ancorat, se aude țâr-țârul telefonului de pe masa ofițerului acela ce-mi cercetase buletinul confruntându-l cu bonul de intrare în sediu; și gradatul cu vipușcă albastră-secu se ridică iute militărește de pe scaun, întinde dreapta și mă împinge politicos de-o parte, lipit de masa lui cu geam gros, zicând precipitat, vă rog să faceți loc! Mirat, zăpăcit, m-am executat; când mă uit în susul scării, cine cobora? Virgil Trofin, țeapăn, sigur pe sine, cu ceva mapă sub braț, continuând o convorbire începută probabil încă din cabinet cu un tovarăș de rangul lui, pe care nu l-am recunoscut în panoplia de portrete ce le arunca televiziunea în casele noastre cu prilejul plenarelor și altor evenimente.

Se zvonea, se cunoștea până la mine că-i erau zilele numărare, dar la înălțimea aia curenții politici puteau oricând împinge un cocor peste altul, sau că lasă locul de voie; acolo se întâmplau multe. De-aia-i bine să taci despre portrete, cu atât mai mult că pe chipul împietrit al ștabului ce cobora acum la propriu și la figurat, ținând parcă să mi se arate ultima oară, căci nu-mi închipui că mă vedea în acel moment și ar fi putut să mă recunoască, nu puteai citi starea de spirit ce-l măcina; dacă despre călăul meu ideologic se

poate afirma că avea spirit sau duh.

Și apărură cartea în 5000 de exemplare; când m-am uitat în contract văzui că 10000 era tirajul; și eu la ghișeul Fondului Literar convocat grăbit și-n mod perfid de însuși grijuliul meu lector Mircea Ciobanu. Jocul nu se terminase: am întors ștatul fără să m-ating de bani și-am luat-o spre Consiliul Educației Socialiste, la directorul Vasile Nicolescu, glonț. Se făcea că nu știe, că mai întâi să vedem cum reacționează lumea (adică planeta!) la prima tranșă de tiraj. Numai că între timp cel puțin din aceeași grabă suspectă băieții topiseră plumbul. Am insistat puțin zis: m-am proptit cu picioarele în realitate, am intrat până la glezne, până la brâu, până la gât în terenul acelor nisipuri sociale perfide și n-am renunțat până când vasilele n-a dat dispoziție să se tragă și restul de tiraj până la 10000, cum se scria în contract. Așa se explică prezența în bibliotecă a două ediții din *Elegii Politice*: una format 16/70x100 coli tipografice 14,5, coli editură 7,15 cu titlul roșu-cărămiziu (de la *Cărmida*, poemul), cu un pătrat floral abstract de rastel, în culoare galbenă, închisă, apărut în anul 1980, alta mai mică, mai subțire, cu același număr de poeme, cu nimic schimbată în interior, ci doar în starea tehnică, având titlul violet și floarea de rastel nu mai știu de ce culoare, întrucât nu mi-a rămas nici un exemplar dintr-a doua tranșă de *Elegii Politice* apărută în 1982. Ce s-a întâmplat în răstimp de doi ani numai directorul Vasile ar fi putut să ne spună. Însă avu și el o întâmplare: chemându-l zice-se Ceaușescu tocmai în toiul unei polemici cu Europa Liberă și cu tot Parisul, după o vizită la însăși Monica Lovinescu, și numai dintr-o întrebare a celui ce era Cabinetul Unu și Unul în toate, i se urcă sângele la cap de parcă l-ar fi ținut cineva de picioare până-n tavan ca pe berbeci și ieși de-acolo damblagit și nemaștiind dacă îl cheamă Vasile Nicolescu, în-

trucât lătra din gât când era întrebat. Astfel dispărând medical îi luă locul un adjunct alături de care am rezolvat în fine și problema drepturilor de autor ce mi se cuveneau, amânate din refuzul meu la prima tranșă de 5000 de exemplare. Revăzutu-l-am pe-acel Vasile ce avea obiceiul de-a înghiți pastile dintr-un flaconaș la îndemână tot timpul fie să impresioneze interlocutorul, fie să tragă de timp, fie din cauză obiectivă de boală pe rețetă medicală; l-am revăzut, zic, la destul timp distanță, cu aceeași coamă de leu alb pe cap, însă tremurând și călcând șleampăt de boala lui din sperietură, dus mai mult târât de către Tiberiu Nicorescu, istoric literar, omniprezent în lumea literelor de atunci. Elegii Politice s-a bucurat de succes de public, de cronici, chiar de-un ciclu de foiletoane susținut de Aurel Dragoș Munteanu în Luceafărul, care avertiza pe cei interesați că fusesem înaintea Revoluției din Mai ce bulversase Parisul lui De Gaulle și Pompidou, purtător de șapcă a Gărzilor Roșii, în fotografie ca atare, și deci să nu ne mai mirăm de viziunea politică a cărții. Mihai Ungheanu mi-a consacrat pagină în Luceafărul, de mai multe articole, sub semnături de prestigiu într-acea actualitate literară, însă vestea care m-a măgulit și pe mine o vreme (ce, numai Păunescu?) a fost faptul că Elegii Politice ajunsese de la prețul de 19,50 lei, de se vindea pe sub mână, cu 500 lei, scoasă la insistență și parolă de sub tejghea. Bani mari atunci. Nici-o ispravă; tot lumea aia avea bani, avea timp de citit, vreme de taclale literare. Ca în poemul **Moment:** „Un lucru rar, bătrân pe plajă, stă pe nisip, ca vita la plug, îngenunchată. Prin cracul larg, al slipului-strai, aproape țărănesc, de bumbac, îi atârnă carnea neagră, de cal bătrân. În rest, numai oase. O viziune arheologică. Schelet acoperit cu pergamente. Ațoase rădăcini. Pe cap, să-l apere de insolație, o șapcă groasă, de vechi combatant. De la un costum de

stofă scumpă. Stă cu picioarele strânse pe sub sine. Cu bărbia-n pământ, de-o oboseală de vită trăgând vagonetii în mina. Dinspre partea mării îl troienește nisipul. Nisipul, nisipul. Coruri antice, Erinii, Ale timpului. Țărăncile trăgând cu furcile de fier grămezi de alge la mal. Au strâns, au făcut curățenie în numele omului și-al zeului. A-, a-u, u, a, u, a, a, a, uu!“ Era unul din veteranii pe care Ceaușescu îi scosese pe țărmul năclăit al politicii. Dar l-am subapreciat. Dintre cei de teapa acestuia s-au ridicat fiii și nepoții ideologici, generația Petre Roman, a **resentimentarilor**, cum bine avea să-i numească mai în vremea de-acum același Mihai Ungheanu, de care am vorbit și mai sus și-n poem din România Mare. Țăstora, sociali-democrați cu trandafirii pe burtă, nu le place de **Elegii Politice** și mi-au arătat-o: în vol. X al Antologiei „O mie și una de poezii românești“, în tabelul final – poezii și cărțile lor, la autorul 129 Gheorghe Ion, omit dintre cele optsprezece titluri tocmai cartea în chestiune. Țăstora nu le conveneau Megaliticele, ăstora Elegii Politice. Niște imbecili.

În rest, Dumnezeu cu mila, căci tot țăărăncile au să le adune gunoaiele, ca pe algele puturoase scoase de zbugiumul mării pe plajă.

26. TABLETELE ROSETTI ȘI GIURESCU – „REAȚIA SOVIETELOR ȘI-A BULGARILOR“...

 Când am realizat că statuetele mele sunt scrise, apăruse **Cultul Zburătorului**. Rămăsesem dator D-lui Dinu V. Rosetti cu un cuvânt de recunoștință, cu un gest și-am profitat de noua realitate care dădea acelor obiecte o dimensiune nouă și-o valoare și mai uluitoare și l-am invitat pe susținătorul meu să vadă pietrele. Prestigiosul domn a venit, a întors pe toate fețele exemplarele ce-i dădeam pe mână și m-a invitat, la rându-i, să trecem pe acasă pe la dânsul că are să-mi dea ceva. Ședea la ultimul nivel al unei case vechi, pe lângă Catedrala Sf. Iosif și mi-a arătat câteva tablete de bronz cu sigle asemănătoare celor de pe statuetele mele: în depozitul Institutului de Arheologie au fost identificate un număr de 50 de asemenea tăblițe nedescifrate și despre a căror proveniență se susținea că, pe vremea săpăturilor pentru fundațiile Castelului Peleş, fuseseră găsite aceste obiecte de aur, că regele de-atunci dăduse dispoziție să fie copiate în bronz și-apoi topite pentru valorificarea metalului prețios. Evident că un asemenea act nu putea să fie consemnat în anale; și mai mult, pe seama duplicatelor de bronz savanții vremii fie că din reticență și de teama de-a nu se compromite au evitat să cerceteze și să se pronunțe, fie că au acreditat ideea ticăloasă că acele obiecte sunt falsuri, teză susținută până în zilele noastre. În tot cazul, mare parte din chel-

tuiala pentru ridicarea aceluia palat de la Sinaia pe aurul acelor tablete topite s-a așezat. Necercetate cum se cuvine și-apoi date dispărute, după ce s-a procedat la un inventar, obiectele acelea atârnă pe talerul cântarului judecătii de apoi a școlii de arheologie și istorie oficială în vecii vecilor; ceea ce n-au priceput capii ei au dat drept fals și drept greșală, întru fals și greșală fie-le numele!

Câteva dintre copiile în bronz ale tabletelor din depozitul Institutului de Arheologie au fost salvate de către Dinu V. Rosetti, care într-un serial în România Liberă începuse să descrie și să traducă texte de-un interes uluitor. Îmi aduc aminte că într-o inscripție de pe o statueta din aceeași colecție evazivă și declarată ca falsă, cercetătorul sitului arheologic de la Cetățeni descoperise cuvântul **Diva** ceea ce revoltase pe ceilalți colegi într-ale istoriei, întrucât ar fi însemnat că dacii vorbeau latinește înaintea ocupației romane, lucru ce nu era permis. După vreo patru foiletoane, serialul a fost întrerupt la intervenția conducerii Institutului, singurul depozitar al adevărului... Am ținut și eu pe palme patru tăblițe de-acelea de bronz și am plecat de la susținătorul statuetelor de paste litice, cu vreo șase pagini imprimate cu inscripțiile și desenele de pe acele obiecte în bronz. Am dedicat luni de zile citirii și înțelegerii lor, le-am comparat cu semnele prevalente de pe pietrele mele și, ceea ce m-a nedumerit mai întâi și apoi m-a determinat să accept ca una din caracteristicile de căpătâi ale scrierilor acelea, a fost și labilitatea anumitor sigle, la anume lumină. Mai clar: textele de regulă erau alcătuite din litere latine și grecești printre care se aflau intercalate sigle și ideograme de soiul obiectelor mitice nominatorii. O situație asemănătoare aveam să surprind și pe seama inscripției de pe inelul de la Iezerovo; alternanța de litere „clasice“ și semne locale, adică de grafie proto-europeană, fiind o ca-

racteristică tipică a tuturor scrierilor strămoșilor noștri. Abia monezile geto-dacice aveau să devină cheile cu ajutorul cărora am intrat în Castelul marilor minunății, însă fără ceea ce mi-au arătat statuetele mele de paste litice nu puteam face un pas. De acest lucru și-a dat seama acel cărturar prea ușor contestat, de către arheologii timpului, Dinu V. Rosetti, când înmânându-mi planșele, niște **perii** de tipografie de pe acele șase tablete de bronz, mi-a spus parcă în vorbirea cu limbă de moarte: **Poate dumneata ai mai mult noroc!** Și el sesizase nu numai faptul ce i-l relevam, că statuetele mele sunt scrise, dar un lucru de și mai mare subtilitate: înseși aceste **sigilles** au forme de ideograme populate cu chipuri de oameni și animale emblematice. Este exact ce se petrece cu toate siglele și glosele de pe monezile geto-dacice; ele sunt măști, capete, fiare de herb, obiecte, arme, statuete de zei și strămoși, desene alcătuite din litere latine, grecești și etrusce. Tot așa statuetele sunt ele însele semne, sigle proto-europene, ca și când eu, așezând piatră lângă piatră, elaborez un cuvânt, un text. De aceea una dintre întrebările pe care mi le-a pus domnul Dinu V. Rosetti s-a referit la felul cum erau ele așezate **in situ**, cum erau adică dispuse în marele așezământ funerar. Când i-am mărturisit că anume statuete configurau care picioarele, care brațele, care capul unui ansamblu antropomorfic, arheologul, om de meserie și care văzuse câte ceva la viața lui, s-a uitat la mine frisonat și-a pus degetul pe butonul principal: divinitatea strămoșilor era *Omul Primordial – Antropos – Purușa*; toate lucrurile, animalele, omul și-ale omului toate sunt părți însumate întru Omul. Chestiunea au știut-o și alții, de aceea-l numesc Fiul Omului pe noul zeu.

Cu această zestre câștigată între timp am cerut audiență la Cornel Burtică, șeful Secției de Propagandă în

momentul respectiv. Îmi aduc aminte că nu se elaborase ră tezele de partid asupra aniversării a 2050 de ani de la fondarea statului unitar Dacia lui Burebista, ca una din componentele polemicii noastre cu iredentismul maghiar al lui Kadar. Prin Nicolae Dragoș trimisesesem acelui Secretar al C.C. al Partidului un scurt eseu despre inscripțiile de pe monezile geto-dacice. Observația de căpătâi ce-o făceam în cele vreo 20 de pagini, însoțite de vreo zece fotografii de monezi, se referea la faptul că monezile din seria pe care numismații o ucideau sub acuzația de copii după emisiunile monetare Filip al II-lea Macedoneanul nu sunt simple duplicate și că fenomenul este mult mai complex, că nu din stângăcie, din barbara nepricepere la desen și gravură a faurilor locali arată monezile noastre de argint cum arată și că ar fi deajuns o cât de fugară comparație a siglelor ce compun înscrisul FILIP, spre a se observa marea variație de semne, deosebirile figurative dintre o monedă și alta: în fotografiile de față evidența fiind categorică și obligându-ne la alte explicații decât mimetismul, falsul monetar și lipsa de vocație a desenatorilor-fauri de ștanțe din Dacia. Pe temeiul acelor pagini și fotografii de monezi, Cornel Burtică mi-a organizat o discuție la masă mare în chiar cabinetul său, cu următoarele somități ce aveau știința istoriei pe atunci: Constantin C. Giurescu, specializat medievalist, Ștefan Ștefănescu, directorul Institutului „N. Iorga” și Ioniță, specialist în istoria mișcării muncitoreștii...; ce-avusese și Inginerul la îndemână. După ce s-au făcut prezentările de ambe părți, după ce Secretarul cu propaganda și-a recunoscut cu franchețe nepriceperea-i în materie întrucât de meserie era politehnist, nici numismat nici istoric, mi-a dat cuvântul de-am rezumat eseuul meu, făcând să treacă pe sub nasurile domniilor lor acele monezi fotografiate. Ca să-mi susțin demersul mă înarmasem și cu

un număr de planșe, ce voi descrie mai jos, după ce vom epuiza audiența de pomină.

Au circulat de la dreapta mea, sub ochii lui Giurescu, ai lui Ștefănescu și Ioniță mai întâi monezile și s-a făcut tăcere primejdioasă în care a intervenit din nou Burtică punându-i pe acei domni istorici la curent cu un eveniment, o plenară ce va avea loc și va antrena un întreg șir de măsuri pentru proclamarea aniversării statului burebistan. Le sugera adică să dea atenție demersului meu în sensul mai sus enunțat. Despre monezile mele nimic. Și iar a mai legat vorba Inginerul și eu am scos cel de-al doilea rând de planșe, punându-l în circulație de la dreapta spre stânga celor de față domni. Și s-au uitat, și s-au gândit cei istorici și deodată zice ăl mai deștept, și el buzo-ian, medievalist, C. C. Giurescu: **Da, este o construcție, dar nu putem prevedea reacția sovietelor și a bulgarilor!** Propozițiune ad literam care s-a imprimat în memoria mea pentru vecie: prea important momentul să-mi fi putut permite omisiune sau adaos arbitrar sau interpretare alta decât ceea ce am auzit și s-a spus. Mi se recunoștea evidențe argumentelor, dar eram aruncat în gura lupului polemicii dintre istoricii noștri și ceilalți confrăți din Lagăr. Este vorba despre un îndelung război ideologic ce s-a purtat între cercurile academice românești de natură să susțină tezele cu privire la neamestecul în treburile interne și de natură să facă față presiunii iredentiste maghiare, bazată pe inițiativa diasporei aceleia conjugată cu cea de paritd și de stat de la Budapesta, la care se adăugau și **naukii** bulgari, la instigația moscovită. În acest context, la Sofia se vernisau expoziții cu tezaure românești, cum era cel de la Sânicolaul Mare, „împrumutate“ de unguri și prezentate ca protobulgare, fără să mai vorbim de răstălmăcirea tradiției neamurilor de traci din care urmașii lui Krum făcuseră părinți și stra-

buni de filieră scitică. Un babilon ideologic decurgând din tezele și hărțile Planului Valev cu privire la raioanele economice speciale care scoteau mari părți ale teritoriului național de sub autoritatea statului unitar. Astfel mă spânzura concetățeanul meu Giuresu în chiar cabinetul Secretarului cu propaganda, „*că nu știm ce reacție vor avea sovietele și bulgarii*“. Ce-i stârnise medievalistului enunțul criminal? Imaginile ce prevalasem eu dintr-un obiect anume. Colindând într-una din zilele mele de Istrița pe dealul Gruiu Dara și tot întorcând cu bățul cioburile din brazda de pământ antic și oase decopertată de către studenții și lucrătorii sezonieri ai șantierului arheologic de care am mai vorbit mi-au atras atenția, printre altele, un idol mic de pământ negru, cu picioarele retezate, cum aveam să identific mai târziu în cartea Mioarei Turcu **Geții din Câmpia Dunării**, ceea ce dădea reper cronologic unei laturi a demersului meu, dar mai cu seamă un fragment de cremene prelucrată, cioplită. Era ca o așchie oarecare, dar în formă de cap în profil, purtânc coif ascuțit, retezat la gât și împodobit de arcada apotropaică a ochiului, de nas și bărbie. Ochiul este impresionant și de asemenea profilul care amintește izbitor de zeul sacrificator, acel demon cu pumnalul într-o mână și cu alta ridicând botul berbecului în spațele căruia s-a urcat, precum ni-l amintim reprezentat pe unul din obrăzarele coifului de la Coțofenești. Cu acest mic idol cioplit în cremene, piatra focului, l-am mobilizat pe Ion Cucu, am mers într-un atelier bine dotat, la Scânteia Tineretului, și am făcut un număr de imagini dus-întors, adică pe stânga și respectiv pe dreapta, pe care le-am decupat și mai apoi am asamblat imaginile din ambele părți. A rezultat un număr de planșe cu peste 60 de imagini, pe care le-am trecut în acea audiență pe sub nasurile cui am zis. Ce vedem acolo? Coifurile, chivărele: cel împodobit în creș-

tet cu emblema pricipiilor taoiste, doi pești, însă cu boturile unul către altul pe după obrajii unui copil cu aripi de albină; sub acest copil un cap de berbec răsând pe umerii zeului turmelor; două lebede sau pelicani albi trăgând un năvod cu o seamă de pești, dintre care doi crapi scos-au capetele în stânga și-n dreapta; sub ei o masă albă, cu picioarele de lup, sub masă un mare vas-cap de zeu de tipul: zmeul cu o falcă-n cer, cu alta-n pământ, și pe gura lui iese o mare broască țestoasă. Dar toată această alegorie constituie broderia și decorațiunea unei pelerine veșmânt de preot până-n brâu și pieptarul de războinic al unui mag; de la brâu în jos, cu pantaloni strânși pe picior cu motive zoomorfice; brațele grozave îmbrăcate-n lungi mănuși de o pânză sau piele metalică atârână țepene până la glezne unde, cu palmele, se sprijină pe labele picioarelor încălțate într-un soi de ciorapi otova; la picioarele-i răscărărate zeul ține două capete cu câte trei fețe. Este un Hercule protoistoric, divinitate războinică și Zmeu...

A doua imagine figurează o cagulă de războinic consacrand un cap de urs dublat de alt cap, de lup, într-un singur idol de tipul sfinxului toponomastic, flancat în părți de către două paredre și ele purtând în zona posterioara măști cu fețe de fiare. La picioarele megalitului urs-lup se văd capete albe, osuar de hârci și schelete și alte resturi de ofrande umane. De sub pieptul fiarei marțial-salmoxiene și între labele-i de urs și lup un vas sacru, **o scoică atlantică**: eu știu ce zic denumind acest obiect ca un evantai evazat la margini, cu deschizătură în formă de romb culcat, **drept scoică de atlantic**; poate că voiajul meu pe acel ocean avusesse și rostul de-a vedea, năcăjitul de mine cel născut și crescut pe câmpie română, acea carapace de moluscă atlantică. Evident este un recipient de botez păgân, o albie în chip de scoică din apele de peste Atlantida, patria pri-

mordială a dacilor. În interiorul vasului scoică decorurile: dragoni-lupi cu capete de cocoși afrontați, pe de margini, iar în mijlocul acelei copăi sacre un țap alb cu plisc de bufniță: este mascat de prim-planul imaginii – o zee cu privirea de gorgonă, călare pe o pasăre de apă, deasupra unei mări înspumate și populată de daimoni ai furtunii, dincoace de care vedem pământ negru fulgerat de spectre albe. Răsturnând imaginea se vede uriaș de urs cu cap de om. Ce pot să vă spun? Mai bine și **mai aproape de adevăr suntem dacă vom considera actuala Europă, cu centrul ombilical-cosmic geofizic în Carpați**, drept o parte importantă a Atlantidei conservată în straturile de sol suprapuse haotic și nu rareori rămasă afară pe munți și dealuri: Istrița ca munte primordial fiind o insulă din marele arhipelag atlantic, ajuns de-a lungul marșului ce-l efectuează plăcile tectonice până azi, bulucindu-se seismic la întorsură, cu virajul spre Nord. Nu se poate ignora acest urs, adică pământul de sub constelațiile celor două Urse, cu fața de preot, cu monogram alb pe neagra-i mantă, ținând la piept vasul în chip de scoică atlantică între talazuri de spumă populată de demoni, precum apare în a treia imagine din prima planșă. Se văd, se pot descrie cu fast mare imagistic altarele: unul cu bărbați uriași pe flancuri stând pe tron de oseminte, au ochi de foc, au fețele de bouri, cu bărbile tipice, și-n prim plan un bust megalitic de geniu antropomorfic stând în coama unui porc mistreț, ai cărui colți de aur sunt doi șerpi; în lături iarăși hârci și oseminte alcătuint platoșă, pe piept și brațe, ale unui zeu cu cap de porc ce se saltă din pământul ce l-a cuprins până la piept, proptindu-se în palmele-i late care se confundă cu labele picioarelor celor doi zei negri de pe flancul megalitului, mai sus semnalati. Și alt sancuar: pe fundalul de munți împăduriți, umbrați de duhuri luminoase, de alegorii antro-po și zoomor-

fe, doi bărbați-munți albi, cu bărbile pe pământ, cu gurile deschise a colocviu și din care se uită câte un bătrân ce stă în gura-peșteră a muntelui-om dublu; între munții-oameni vatra circulară cu flăcări mari și-n preajma acestui altar al jertfelor iar capete negre, capete albe: de oameni, de iezi, și cele două lebede cu pliscurile siciliforme clocesc albe în spatele celor doi munți-strămoși ciugulindu-le pletele albe, în chip de spice. Alegorii desigur ale vieții întrețesută cu moartea, ale necropolelor, ale munților cu peșteri de recluziune pentru preoții salmoxieni, iconografie aidoma celei ce aveam să descopăr și în monezile geto-dacice. Construcții care ar fi speriat Sovietele și Bulgarii!...

Și încă un altar înscris în cadrul unei frunze de fag: pe fondul de carpetă țărănească patru duhuri, siluete spectrale dispuse ca traforajul celebrelor furci de tors din Mărginimea Sibiului, pe fuștelul columnei axiale sub care stă un mare cap de lup, și-acesta, la rându-i, și-a rezemat botul, căruia-i strălucesc dinții în bezna desenului și care duce la gură cu brațele largi pe după ceea ce a apucat și ține strașnic, de rupe sau bea: un potir în formă de cap de bour. Unde stă acest demon cu mâinile strânse pe pradă, sprijinit în coate, ca la o masă de mare ospăț, se vede un tumul funerar: piramidă cu baza rotundă de con, închisă pe jumătatea din nord de către un inel de zid lat; și dincoace de movilă, loc de curte, incintă în aer liber, închisă de ziduri de-o parte și de alta, nu prea înalte, mai mult aliniamente de pietre albe, pe jumătate în pământ; în prim-plan paviment, ruină de ziduri frontale pe care se văd două păsări mari, față-n față, care-și ating ciocurile: doi Dragobeți, două berze sau lebede depuse ca ofrandă la intrarea în sanctuar, și pe sub pliscurile lor poarta cu o cărare până la aleea ce marchează baza piramidei. În câmpul vizual de dincolo de zidul sanctuarului, doi megaliti-strămoși: cu fețele de

Crăciuni triformi, cu barbe albe, glugi tipice de păstori geți; stau bătrânește de-a dreptul pe sol și depun la capetele potcoavei de zid câte un craniu negru de pământ sau de adevăratelea, mici, parcă reduse de-un procedeu de mumificare; pline de funingine, scrumuri funerare oferite neșățiosului demon-lup care mușcă de dincolo, cu pumnii strânși la bot, ofrandele de acest fel – capete. Derutante sunt imaginile ce flanchează acest animal Anubis devorator de capete de pământ: doi bărbați în hlamide și cu capete de motani și lupi, însă megalitici, în chip de doi munți ale căror stânci figurează doi strămoși față-n față, pe ambii versanți, ce se străvăd ca desene uriașe pe și mai uriașele pelerine ale celor doi zei cu capete de pui de lup și de motani: în stânga și-n dreapta, păduri antrope și zoomorfe, deci codri bântuiți de duhuri, de morți...

Se află între toate un Marte votiv purtând celebrul coif de paradă de la Coțofenești, și nu altceva, cu ochii apotropaici și cu toată iconografia consacrată, însă fața lui între obrăzare este alcătuită din două capete afrontate: bouri cu gurile de păsări cărora li se văd, sub limbile ascuțite, câte o perlă a înțelepciunii, celebra mărgică de sub limbă: zeul are două perechi de ochi, una de la hârcile de bouri, alta de la pietrele acelea ale înțelepciunii cuvântului, unul este negru, mare și lăptos ca un bou sălbatic, altul mic, spiriduș, *spiritus*, care-l locuiește pe primul: ăsta ține pe palme două capete albe ale strămoșilor Crăciuni, iar cel mare de-afară ține în pumni și pe brațe, de parcă abia i-a prins și umblă cu ei la subsori, pe cei doi care aduceau adineauri ofrande de capete de lut la incinta piramidei de pământ.

Un alt coif de metal are forma de arcadă triunghiulară pe frunte, finalizată în două coarne de bour abia înmugurite: zeul negru, purtător este dublat de zeul alb din el, în

chip de urs cu pliscul de corb, și pe gura ursului corb iese un preot cu barba de spice, cu părul de iarbă; duce pe brațe aceleași capete albe ale Crăciunilor, însă cu fețele rotunde în sus: acestea sunt ofrandele de pâine consacrate morților și ca atare numite până-n zilele noastre **capete**.

Am descris amănunțit imagologia litică ce-am prezentat-o la audiența din Cabinetul lui Cornel Burtică doar de pe două planșe, ca să înțelegem bluful și încercarea de șantaj a bătrânului C.C. Giurescu: n-avea motiv cinstit să ne arunce în față chestia că „nu putem prevedea reacția Sovietelor și a Bulgarilor“. Un fost deținut politic fără etică, dacă îl comparăm cu Noica sau Vulcănescu. La finele întrunirii noastre a venit la mine și mi s-a adresat cu sfătoșenia ipocrită, că ăștia sunt gata să te învețe să nu greșești, de parcă ei ar deține harta vieții și-a gloriei pe pământ de la însuși Dumnezeu; că dacă mă interesează problema cutare îmi recomandă pe dracu, pe lacu. I-am întors-o scurt: Lasă, dom' profesor, știi eu mai bine ce mă interesează și fără învățătura dumneavoastră. Rămâne datoria mea întotdeauna, un cuvânt de bine pentru acel inginer cinstit, Cornel Burtică, șef de secție și Secretar al C.C. al Partidului care a recunoscut că nu se pricepe la ceea ce pusesem eu acolo pe masă, mărturisire pe care istoricul n-a înțeles-o ca apropo: medievalist ce-a fost până la moarte, de ce s-a apucat el să dea verdict într-un domeniu la care n-avea nici pregătire, nici chemare. Niște ordinari „savanții“ ăia care, profitând de complicațiile politice în care s-au aflat comuniștii români în polemică principială cu sovieticii și ungurii, au umflat balonul de săpun al romanității exclusive și-au restaurat sub ochii noștri complotul Romei în detrimentul adevărului despre strămoșii noștri dacii, popor mai vechi, mai profund și mai sigur decât toată **pleva** romană a legiunilor.

O carte separată merită numai figurina de cremene de la Dara cu cele peste 60 de imagini, iconografie a miturilor protoeuropene pe chivăre, pe cușme, pe odăjdiile păgâne: Dragobeții – păsările dragostei fiarelor, embleme orfice, Pasărea Măiastră cântând pe coiful de cristal, Zburătorul – omul căzut din cer și tot felul de sanctuare și megalite, incinte și lăcașuri de culte păgâne ale unei divinități duale și triple – Cosmozeul atoate însumatoriu. Tare s-ar fi mai spăriat Sovietele și Bulgarii dacă nu ne oprea la vremea aceea somitatea cea nulă C C. Giurescu!

27. IMPLOZIA LOGOSULUI ȘI LUMEA LUI CREMENE

ntotdeauna într-un poem spui mai mult decât ți-ai propus și de regulă peste ani, recitind, vei descoperi lucruri la care nici nu te-ai gândit, ca și cum altcineva ar fi scris atunci: depășirea ta de către tine însuși în timp, ținând de efortul unui Dublu interior fără concursul căruia dealtfel nici nu te-ai apuci de lucru. Întotdeauna ăla nebulos și dinlăuntru este și mai inteligent și mai sigur și mai cult decât tine cel de care-ți dai seama cu luciditate: el trăiește de dincolo de prezentul tău și de acolo cunoaște depotrivă luându-ți-o înainte cu mulți ani. După **Elegii politice** am început un ciclu de cărți pe care-l proiectasem, de cel puțin douăsprezece, „*sugerând calea unui tânăr erou în inițiere și pregătire pentru o cauză publică, de răspundere*“ și încă de atunci făceam următoarea afirmație de a cărei gravitate abia peste ani, după aventura în inscripțiile monetare, aveam să mă pătrund: „*cuvântul, ziceam, este o cultură, așezarea lui în frază o civilizație*“. Frazele citate provin din **avertismentul** la cartea **Zicere la zicere** – 1982.

Și mai este de mărturisit și despre felul cum ți se schimbă viziunea, criteriile și chiar sistemul tehnic, prozodic, în strânsă determinare cu fondul cultural și menalitatea lumii ce-ai descoperit-o și pe care vrei s-o propui contemporanilor tăi. Dacă statuetele de paste litice, prin tehnica în care au fost elaborate, m-au „prelucrat“ și m-au modelat în mentalitatea megalitică a marilor ansambluri și vi-

ziuni gigante, imagolatria din silexuri, tablete arheologice și în speță cea din efigia de cremene de pe Gruiu Dara m-a comprimat; miniatura s-a proclamat tablou și frescă, iar câte un singur cuvânt capătă înțeles de tratat. Era o altă formă de alienare: o traumă lexicală pe care aș numi-o în continuarea formulelor anterioare: *Logosul-Mai Mult ca Logosul, Logosul în implozie*, după ce am absolvit **blândețea, turbarea, haosul și catastrofa logosului**. Nici un critic n-a priceput demersul din **Zicere la zicere**; dincolo de „îngânarea” cu preceptele taoiste eu afirm lumea autohtonă în mentalitatea ei dualistă, originară, protoeuropeană, structurată în jurul Călărețului Trac – Întemeietorul Ziditorul: „*Calm, ca după furtună, de la care psalm, dintr-a câta Rună? Din sfânta Cioplitură, a columnii, unde-l coborâră, și-i legară pumnii, celui ce lucrează, suprema valoare, la o amiază, c-o singură floare; o, faptele, la soroc, nu dând ca laptele, în foc. E un strugure, un ciorchine-nspicat, de care să se bucure, cine s-a nduplecat; cine-a spart Runele peceții, de pe frânele Eonului vieții: o, tu, calm, ca după furtună, se va zice psalm, pe-o singură strună, celui ce lucrează supremă valoare, la o amiază, c-o singură floare*”. Sigur că insul meu așteptase la izvorul ce curge cu apa de aur, o dată pe an, la o anume clipă, când muritorul o ia înaintea zânelor și se scaldă într-acel izbuc și iese cu părul de aur: Tao Te King – Cărarea și Virtutea, „lipiciul” magic, era un dat care a făcut întâlnirea firească și-a dat legitimitate actului cultural: **taoismul meu este o descoperire arheologică mai întâi, din fondul civilizației Tărtăria**, Karanovo și Vinca-Turdaș moștenitoare, la rândul lor, ale unei culturi antepaleolitice, ale cărei mărturii sunt statuetele mele de paste litice fundamentate în cartea **Cultul Zburătorului**. Nu era nici o diferență între învățătorul taoist și cel salmoxian: veți vedea. În poemul **Act** ziceam: „*S-a stins personalitatea, mult învățatul ins și-a ri-*

sipit cetatea; întors în Marele Fragment divin din Contingent în supra-cronin; i-au înflorit merii pe carte, punându-și cifra tăcerii spre moarte; ca simplu subiect în care timpul și-a dat aspect; Eul, eul, cum primește preț? **Cât îl calcă zeul Călăreț:** iată-l, din abstract în non senzorial, în supremul act, doborât, călcat de cal; și-a stins personalitatea; în preafericitul ins, acum șade Cetatea“. Vezi cum bat zeii după vorba celui ce-a grăit despre sine și s-a legat cu propriul cuvânt la columna cetății? Cuteza-voi să renunț la cetățenia româna până nu cuceresc recunoașterea acestor pietre ca fapt de cultură a poporului meu? Voi cuteza, plecând cu ele-n altă țară, la oameni nebarbari!

Este bântuită această **Zicere la zicere** de imagolatria Cremenei de pe Gruiful Dara – **Intuiția:** „Pruncă de stei, te-aruncă din zei, din tâmplă de la zeie, ceea ce ți se-ntmâmplă din propria voie; din mitră, ca prima Fecioară, sâmburul de chitră de odinioară: acum ești în pulpa divină, ispășindu-ți culpa ce-o să vină; marele sanctuar interior se umple iar, de zeul-domnitor: prin neștirbit efort se dă pe față, fătul mort, la viață, cu arme, coif și sandale, din firea ce și-o doarme, pe seama morții sale“. Astfel, în peste o sută de poeme **eu mi-am câștigat dreptul la propria confesiune în afara bisericii voastre oficiale** reconstruindu-mi Bazilicile poporului meu, cele în formă de capete de Întemeietori-Ziditori. Se văd în cremenea ce-am denumit mai sus: Templul Movablei, pe mari porți rotunde-n boltă stau două pantere alungite; contemplă cu suspiciune zărilor-n stânga și-n dreapta; în spatele lor fețe de bărbați și femei din metal greu, vase, coșulețe de aur: toată bezna incintei forfotită de sclipirile odoarelor funerare. Din vârful monumetului și până-n prag o columnă de capete și busturi spuzite de pietre prețioase; o triadă se impune: sus un strămoș cu față de bufniță și coarne de berbec, la mijloc un tânăr cu cap de miel cor-

nut și sub el o sferă de cristal, față de om rânzând, și creștetul o carapace de broască țestoasă bătută cu tot soiul de diamante și zmaralde: cap-numai cap, așezat într-o salțieră tot încrustată-n pietre scumpe; carapacea și vasul de ofrande alcătuiesc un bust de zeu și-n față lui o masă de lespede în care se vād înghețați pești, șerpi; sãmânța proto-tărâmurilor. Toată movila pătrunsă de columna de busturi este flancată de două măști megalitice: doi arici, emblema animalului care, după un fragment de epos sofic, a ajutat pe Întemeietorul-Ziditorul la scoaterea uscatului din apele primordiale.

Am descris Templul Creației Pământului, cel în formă de pântec, în care se află odoarele de ritual ale Marei Mame Cimeriene. Iată și Templul Cetății: doi strămoși munți cu vârfurile-n formă de capete, în față oameni, în ceafă lupi; a nins și ei poartă hlamide; la subsori peșterile cu cei doi preoți salmoxieni în recludziune inițiativă: munții strămoși își dau mâinile ca doi brazi ce-și ating streșinile de cetină, îngenunchiați pe câte-un picior, iar pe celălalt, în talpă sprijinit, ridică hlamidele lor ținând adăpost unui edificiu: între două capete de Crăciuni, cu fețele la cer, o zidire în chip de femeie purtând cunună de crenel, de zigurat: este Protocybela, mama orașelor cetăți cimeriene; cu greu se distinge femeia din zidirea citadelei-templu, dar coroana de crenel se află-n centrul edificiului ce i-a fost consacrat.

Iată Templul Herburilor: două piscuri în chip de acvile andosate și capete de boi de stemă; sub ele caverna sanctuar în care vezi un mare cap de zimbru, aidoma celui din stemele moldave; este din cristale de piatră, poliedre cu flăcări ascuțite: așezat pe un trepied; în preajmă toată incinta pare cuprinsă de flăcări, vipiile odoarelor: vase în formă de capete de bovidee și, în față trepiedului, vasul Scoi-

cii Atlantice de care am mai vorbit, cu două perle uriașe; o pasăre albă, mare, cu aripile întinse de la o toartă la alta a vasului se lasă, cu picioarele întinse, pe horbota de spumă a oceanului primordial, de unde începe țărnul unui pământ neguros, mai dintâi: toată alegoria acestui edificiu, înglobată, ca o frescă de motive decorative, unei cagule bicornice.

Templul Păsării Maestre iată-l: edificiu în chip de coif de argint, de cristal în muchii, multe stânci în jurul unui pisc de sticlă, și de la poalele aceluși vârf cristalin ridică pliscul său cântând la cer o mare pasăre de argint. În gușa ei se vede chipul unui Proto-Crist cu ochi de cal, dormind spre slavă, este figurat din penele de culoare mai închisă care-i freamătă pe piept până la gheare. Pasărea Măiastră cu Mesia Cel Preistoric în piept are ghearele în forma literei proto-europene **delta**, două triumphiuri. Putem citi horbota runică a penetului: *Gaidina Graulus Salmos Deca Argulus*, ceea ce se traduce în primă instanță: *Găina sălbatică – graurul luminii și al graiului lui Salmosis înzecitul, păzitorul, cel ce vorbește în zece graiuri*. O atare măciucă ajunge pentru o mie de care de oale academice! Pasărea cea cu ghearele pe inscripție unde-i așezată ca odor suprem? Pe un trofeu cinegetic: niște coarne late de berbec din care coboară doi teribili dinți de lup, la mijloc, iar la vârfuri atârână o pereche de măști zooantropomorfe. Între ele capul mare al lui Crăciun, cu barba de fulgi de gotcan și cu ochii tot așa, de cocoș de munte. Pe flancurile marelui templu-coif atârână aripile până la pământ, ale păsării miraculoase, iar sub ele se vede peștera-sanctuar în care se află o mare trapeză a păgânătăților, alcătuită din tot felul de odoare stivuite: tabla mesei, un cuib de pasăre, ca un vulcan din care erup jeturi de nori de fum, Pasărea Focului, nu? Pe de margini strat de oase, horbotă de rune protoeuropene, și, în fi-

ne, aceleași două capete mumefiate, alipite la pereții peșterii ca niște cariatide, gârbovite sub muntele ce-am descris. Picioarele mesei sunt două gheare de pasăre sprijinite pe vârfuri și pe înalte tocure de pantofi princieri, între care se vede un cap de om în desen fulgurant, de scânteie aște de foc; și deasupra lui fierbe o mare oală cu ochi și gură de monstru. Umbra de sub masa cu vas pe foc alcătuiește doi centauri afrontați purtând cununi de lauri. Cine știe ce vehicol spațial descriu eu aici după desenele din cremena ce decriptez? La rândul ei masa cu picioare de pasăre și cu cap de foc sub vasul de pe ea se sprijină pe o pateră tronconică în stilul așa-ziselor coșulețe din tezaurul de la Pietroasa, cu pereții perforați de monturi de pietre rare; și sub vasul respectiv un pocal cu picior, în același stil de faur. Că n-au de-a face goții cu odoarele acelea vom arăta la locul cuvenit. De-o parte și de alta a celor două vase de aur masiv, încrustate cu pietre, vedem două capete de bărbați cu fețe de cai, măști de metal, și coroane de împărați: busturi de aur gros, lucrat primitiv, în viziune de dulgher, finalizate în acele hârce de strămoși. Alături de fotografia ce-am descris se află, decupat din aceeași imagologie, un alt sanctuar tumular, mai mic, în care se vede o masă rotundă, țărănească și cu trei picioare de sub care se uită un demon antropomorf cu barba scurtă, înspicată spumegat. Sus, pe masă, cântă două pasări una către alta și pe gură le iese abur și le curg perle, pietre scumpe. Ele sunt Dragobeții, pasările dragostei la vite și animale, motiv de artă decorativă rustică de la care ar fi plecat *Sărutul* lui Brâncuși. Aparte este ansamblul imagisitice ce urmează. Într-un oval se vede un bărbat îmbrăcat în platoșă, cuirasat, blindat, evident zeul războiului: desenat în stilul lucrăturii la gherghel al țesăturilor rustice de lână; un om normal, numai că tatuat cu flori geometrice din romburi și triun-

ghiuri, arată astfel din cauza decorului măștii rituale: gura mare, cu dinții feroce rânjind desenați din litere, cu fir negru, parcă i s-ar fi cusut buzele. Putem citi: *Dornirea Margorgones De Grase Agramarcures*, deonomastic ce se traduce: Dormirea Morții, Marte Cel Mare cu Marele Mercur al Gorganelor întru grația pământului și întru mergerea la Mercur. Bine, bine, ăsta este zeul războiului cel blindat în platoșe osteologice, în platoșe de piei de vite, dar unde-i zeea Dormirea sau Adormirea? Ba se află în creștetul zeului ce-am descris, în chip de panaș, găteala capului, căci prin cuca belică transparentă se vede părul acestui idol, legat smoc în creștet. Tot așa se poartă și femeia dintr-o placă de argint din Tezaurul de la Letnița: strânsă la piept și pătrunsă de nodurosul phalus al unui zeu trac în armură greoaie, apud *Alte Schätze aus Bulgarien*, fără să mai vorbim de coafura câtorva alte personaje din friza mării **pat-hera** din Tezaurul de la Pietroasa, cu statueta Cybelei în centru, care, și ea, poartă coc. Însă care-i ciudățenia cu acest zeu din cremenea de la Dara? Aceea că zeea Dormirii-Marea Mamă a Gorganelor se naște din capul Marelui Marte, ca Athena grecilor și ca Minerva, cu pumnii strânși, ținându-se de urechile de cal alb ale acestui idol împlătoșat atlantic, protoeuropean, și dând în lături cu brațele-i părțile rupte ale coifului explodat de nașterea tinerei zeițe. Așa ceva n-a consemnat nici o altă mitologie. Marte stă țeapăn cu mari foi de metal argintiu pe umeri, în chip de alți doi zei, în profil, cu gulerul vestonului larg parcă un pic prea mare pentru gâtul și-așa butucănos, trunchi de fag; cu plăci de metal pe umeri, cu fâșii late de tablă de argint pe omoplați și pe piepți: trei rânduri de armură articulată, pe ultimul fiind figurat un cap de lup cu ochii bulbucați de furie. Sub acestea trei rânduri de metal urmează o vestă de table albe, late, cu tăietură în boltă ascuțită, pe pântec.

Și acolo, pe burdihan, o gorgonă cu față de bufniță apotropaică, cu chimirul din piele grea, bătut în ținte care formează inscripția: *Ares-Salmosis-Morgunes*, triplă onomastică a zeului războiului la neamul cimerian. El stă înțepe-nit, cu brațele îmbrăcate în strai metalic și mascat de la genunchi până la brâu de vasul pe care-l ridică să bea; același pocal uriaș, cu pantere la toarte, cu pietre de mare preț montate în schela de aur greu; coșulețele din Tezaurul de la Pietroasa niște jucării față de acest cazan de sânge pe care abia-l trage spre gură zeul.

Aceștia au fost: Zeea Dormirea-Adormirea cu *Ares-Salmosis-Morgunes-Funerarul*, dar unde-i Mercur, însoțitorul sufletelor morților? Acolo este: răsturnând imaginea se arată el, purtând drept coif acel cazan cu pietre prețioase încrustat, și pe borurile pălăriei capete de morți, și pe laturile coifului aripi ca de liliac, din table de argint. Și mai sunt în preajmă două rythonuri cu capete de bouri, leite cu cel din Tezaurul de la Poroina. Acestea au fost divinitățile echivalente lui *Salmoxis* Întemeietorul-Ziditorul, închis într-un oval ascuțit, ca un pumnal de piatră, preistoric, dar cu atâta trimitere de imagine spre viitor...

Precum în **Zicere la zicere**: „În marea confruntare ce vine, fii tare, prin tine. Ca om, stai la o parte, sub marele pom, cu fața în carte. Tu lupți, dar nu fi Eroul – în cei mulți, contemplă-ți ecoul: să lupte cei din tine, cu săbiile rupte, să nu se dezbine. Ordinele lor ascultă, ce-n viitor exultă; drept unic ins de stâncă, ei s-au cuprins în tine încă. S-ascuți de El, ca de tine – drept unic țel în care te-ai ține: cuvintele sale, din Cumintele păcii astrale, izvorăsc nevorbite – drept unic ceresc ce ți se trimite – în marea confruntare ce vine de-a fi tare prin tine“. Sau imagolatRIA ce-am decriptat în iconografia Păsării: „**Despre uciderea senzațiilor** – Singur, izolat rămâi în propriu-ți regat de mai dintâi: din câte au corp și forme

gândite, măcar un strop de ț-ar trimite: singur, izolat rămâi, cu propriul regat la căpătâi: din câte se rup de propria-ntâmplare, măcar un pui de lup să-ți stea la picioare: singur, izolat rămâi în marele regat al nimănui; din câte șed, în drept nedrept, măcar un ied să-ți joace pe piept: singur, izolat rămâi în propriu-ți regat, de căpătâi, Stăpân, al senzațiilor, păzit de Marele Păun, al constelațiilor“. Ceea ce îți insuflă iconografiile din cremenea de la Dara este mai întâi sentimentul întoarcerii într-o lume cunoscută, actualitatea atât de acut insinuată de imageria sacră ce-am extras cu ajutorul fotografiilor, neputând-o părăsi ușor; proiecție, premoniție, „amintiri din viitor“?

Iată Templul Zburătorului Căzut: pe o mască în formă de cap de lup vezi la orizont coamă de munte în trei valuri blânde, aidoma Istriței; pe colinele desfășurate ca o pereche de aripi de pasăre planând, pădurile albind pe-alocuri de fiare, de vârteje și serpentine de lumină, dintre care coboară parcă susținută de ghirlande o Lyră cu brațele-n formă de gături de lebede, și pe corzile multe o inimă de lumină: de la lyra suspendată (instrumentul lui Orpheu, dar și simbolul constelației cu același nume) se-ntind iarăși ghirlande ancorând acel instrument muzical la capetele unui baraj luminos, între dealuri, aproximativ în formă de nicovală ascuțită la ambele cupete. Pe frontispiciul aceluia zid inscripție sub care se vede râzând un cap de leu: un demon mic, în costum etanș, poartă în frunte acel înscris. Micul demon în costum gonflat stă cu picioarele pe umerii unui alt zeu: mare, ocupând întregul prim-plan, pe coloana măștii ce descriem. Acest bărbat poartă o caschetă de piele cum își trag iute pe cap aviatorii înainte de-a se lansa într-un raid; pe față o mască transparentă, cu bot de porc, iar pieptul tot, al aceluia Zburător, este placat de o a doua mască: mare cap de urs gătit cu o diademă solară în mijlo-

cul căreia se distinge o amuletă pe care a fost imprimat un omuleț cu picioarele despicate în formă de ancoră. În ombilicul marelui Zeu „cu caschetă de aviator și mască de gaze“ un triunghi legat de brâu pe după șolduri ce are imprimat același omuleț; cu brațele în lături și cu picioarele desfăcute bine proptite în pământ, de parcă ar fi sărit de undeva: pectoralul-centură acoperă tot pântecul ca un desen schematic mască antropomorfică, tronconică, din care țâșnesc săgeți de lumină ca o descărcare de electricitate. Desigur, o diagramă a centrilor vitali văzuți ca o explozie energetică în zona ombilicului, simbolul unor cursuri antice de gimnastică, dar omul zeu cu mască și caschetă de luptă stă în genunchi, ca un mare mutilat: în locul picioarelor retezate revin cele două capete mumificate, la care ne-am mai referit. Astfel stând, cu alte două capete de Crăciuni la subsori, înoată într-o mare de cristal și gheață prin fața a două megalite cu fețele întristate albe, cu gurile tăiate tragic. **Cine-i acest Zburător căzut în păduri și naufragiat între ghețari?** Citim scurtul înscris de pe barajul mai sus semnalat și aflăm ceva de mirare: „Zarnegutra marte morgutegus – Sageta Drometra Martus Generus“, suită deonomastică ce se traduce: Zarnegutra, zeul cel bun al pământului Geția, fiul lui Marte cel mort la Gura Teghii și al Sagetei Drometra cea iute la drum ca săgeata și ea născută din neamul lui Marte al Geției. Cu localitatea Gura Teghii, de pe râul Buzău, este o poveste mare și palpitanță: aici ar fi descins războinici din cer, întemeind neamul regilor geți de Casa lui Musaios Cel de Mușa, din care a lăstărit mai încoace neamul Mușatinilor.

Asta-i lumea lui Cremene! Vorba noastră din **Zicere la zicere**, îngânând pre Lao Tse: „Ca-ntr-un pustiu, nesfârșit, încă nu știu: am intrat sau am ieșit – cătră o gradină fără vină: un nisip fierbinte, urme-ncrucișate, înainte, înainte, une-

le de altele călcate: care-s merse, care-s șterse: într-acolo duc cu toatele, dar niciuna nu-i încoace: parcă vii cu spatele, parcă te-ai întoarce de-a-ndăratele. Ția-n panică mă latră, eu, în mensiunea ianică stau citind o piatră: aici omul e ce zice, aici zice el ce este: o, ferice, o, ferice de acele, de aceste“. Și mai vine și vorba: Oricât geniu ne-ar da zeii, dacă nu ne-au găsit și câțiva contemporani pe măsură este aproape degeaba.

28. TAO, „ZÂN-DAKIEI“ CU ALȚI FILIPI

 n albumul *Rumänische Hinterglasikonen* se află icoana nr. 22 care este o veritabilă colecție de simboluri ale credințelor păgâne: pornind de jos, de la picioarele Răstignitului distingem în dreapta două cercuri duble având imprimată fiecare Decima dacică, cu scopul formal-decorativ de-a sugera ferestrele rotunde la două lăcașuri. Sigla poate fi identificată în emisiunile monetare antice autohtone; se referă la cele două roți ale vehicolului solar al lui Helios, însumat Înzecitului Salmoxis și desemnează corpul cutumear Decalogul Dacic. În sensul zugrăviei urmează alt lăcaș, un turn de clopotniță lipit de-o poartă de mânăstire cu o intrare boltită; acoperișul turnului consacră „stilul rusesc“, în formă de ceapă, însă și de fapt edificiul este vechi și se cheamă Cula – sanctuarul unde se pregăteau bucatele pentru oșpețele funerare, cinele și dineiele inițiatice constând din terci și caș – charismatica legumă **coleașa**.

Nici măcar acoperișul, cu turle fără cruci, de sugestie pravoslavnică nu-i altceva decât o Pasăre cu pieptul de aur și cu penetul cozii verde, parcă extrasă din colecția Măiaștelor brâncușiene. Cum era și firesc, deasupra acestei Cule a Coleașei pe care cântă pasărea măiastră se vede Soarele, un disc antropomorfic înconjurat de-o aură de foc și de-un nor incandescent. La stânga **celui torturat**, de jos pornind, vreo trei lăcașe dintre care unul are fereastră de

cerc dublu, asemenea celor mai sus descrise, tăiat de asemenea de sigla Decima dacică, pe roata carului helic. În schimb, pe turla unuia dintre aceste lăcașuri de cult șade una cu acoperișul bulbucată Păunul Celest. În zona de la subsoara stângă a profetului răstignit se disting trei ramuri de brad și una singură la cea din dreapta. Motive „vegetale“ identice acestora se pot vedea pe pereții peșterii de la Gaura Muierii, cercetată și ca atare consacrată de arheologul Boroneanț, precum și pe mai toate monezile geto-dacice, purtate în mâna stângă, drept brad, sorcovă și motiv arboricol gnoseologic de către Călărețul Colindător în turneele de Calindes, colindele de an, la rudele matrili-niare de dincolo de Istru, până în Macedonia, la Delos, Mikene și în toate așezările diasporei traco-troiene, până în Egipt și în teritoriile pastorale dintre Mări. Figură aparte face, în icoana de față, crucea, necum „creștină“ ci proto-agnostice, fiind în forma literei etrusce T. La rândul său, zeul este astfel zugrăvit încât depresiunea toracică, prelungită subtil pe sub pânza pudică pe pulpe, figurează Peștele cu ochiul ombilical, un cerc ușor, cu centrul punctat: nu este **Ichtiosul** cristic, ci altul, proto-egiptean, ce-l consacra pe Amon Ra și moștenit de către tiparele de caș ale păstorilor daci transhumanți Cavalerii Kabiri; întru aceasta degetele de la picioarele noului zeu pe cruce sugerând coada de pește. Să admitem că **Teul** crucifer ar semnifica inițiala nominatorie Teos – Dumnezeu – Zeul, dar a rămas în stânga icoanei celălalt astru, Luna, și dacă vom confrunța herbul moldav – capul de bour și vom încerca să ne explicăm de ce este acesta plasat între cei doi aștri ai luminii diurne și ai celei de noapte se naște întrebarea a doua: de ce însuși Mesia stă între două cele mai vechi divinități și pe cine a uzurpat el, decât pe Amon Ra a cărui reprezentare zoomorfă era ca atare un taur și de asemenea pe Zagreu,

taurul orfic, cel pe care l-au vânat și l-au mâncat Giganții? Evident, întrebările sunt stilistice, rămân ca atare și ne întoarcem la Luna de la subsoara Zeului Necunoscut și „prea slăvit“ prin crucificare pe un stâlp de pridvor și pe-o grindă, căci altceva nu-i sigla T decât o coloană ce susține grinda, pe care a fost aplicată o cariatidă. Cum a zugrăvit țărănul iconar Luna și de ce-a „văzut-o“ el așa? Iată cum: într-un nor roșu, cu petale de bujor, vezi mai întâi un cearcăn de negură aurie și raze negre, apoi un disc despărțit pe verticală în două egalități: în dreapta o sămânță de bob înstelat, ca un fagure albastru pe cer, iar în stânga o jumătate de mască; vag feminină. De aici a plecat Brâncuși când a elaborat celebrele medalioane ale bărbatului și femeii, de la care se trage și numele monumentului: Poarta Sărutului. Cărui astru, perechea Soarelui, dedică vechimea și mai apoi zugravul rustic această insignă decât Craiului Nou? Și ce este el, Crai Noul? *„El este luna nouă, pe care o văd întâia oară pe cer; când e luminată numai o gingioară, e începutul de lumină al lunii, în întâiul pătrar; când e îngustă, ca o seceră: zic vorba de Crai Nou, când văd întâiași dată lună nouă; e așteptată ca un semn de mare bucurie pentru sănătate și succes în afaceri; oamenii țin să fie veseli, să aivă parale în pungă; parale de argint, să fie sătui: când văd întâia oară luna, ies cu toții afară din casă, se suie pe tăpșan, stau în loc îndată, se întorc cu fața către ea, își scot căciulile din cap, își azvârl căciulile în sus, cu bucurie, de trei ori; unii, cu bani în mână; oamenii bat din palme, saltă de bucurie, încep să joace: crai nou, crai nou, crai nou, lună nouă: doamne ajută crai nou sau lună nouă: sănătos m-ai găsit, sănătos să mă lași; aruncându-i pâine, mămăligă și parale: când te-oi întoarce, înturnătură să ne găsești iar sănătoși; moașă lună nouă, taie pâinea-n două și ne dă și nouă, c-o oca de vin, să ne-nveselim: Crai nou! Na-ți un fedeleș gol, dă-mi unul plin:*

crai nou în țară: popa, tâlharii și ploșnițele din casă, afară! Femeile arată copiii cei slabi săltându-i în sus și zicând: cum se umple luna, așa să crească copilul și să se îngrășe; având o monedă de argint sau de aur, se înseamnă la frunte cu ea... unii își dau cu pietre în cap zicând să fie capul tare ca piatra“. Un adevărat poem păgân din care poți despleti toate șuvițele gnoselor și eresurilor sofice ale multor triburi de traci și daci, această anchetă din **Tipologia folclorului** de Ion Mușlea și Ov. Bârlea. Nu-i greu de pătruns în această sferă jumătate bărbat jumătate femeie, până la principiile ying și yang, în faza cea mai primitivă a Androgenului de substrat protoeuropean Zeul „luptei contrariilor“. De altfel chestionarul consemnează tradiția contradictorie: „Crai Nou e nefavorabil semănăturilor care se fac în acel timp: nu se răsădesc legume, că nu rodesc. La Crai nou, când e semnul, să se facă semănăturile legumele, căci dacă s-ar semăna în alt timp s-ar usca; tot la Crai Nou se pun păsările să clocească, altfel puii scoși chiscurie și pier; purceii de la scroafe fac colți și mușcă pe mamele lor; oamenii se silesc să taie lemne de casă, hambare, nuiele de îngrădit garduri, sub cuvânt că nu putrezește de grabă“. Nu vă aduce aminte acest fragment felul cum am decodificat noi tablourile votive ale Călărețului Trac? Păgânătatea, până-n zilele noastre, ca un arbore miraculos, înghițind și crucea și răstignitul cu o gigantică strângere în brațe, asimilatorie și consubstanțială. Ce creștinare? Îngurgitarea mielului de către lup, înghițirea Peștelui de către Balaor!

Dar nu acesta este obiectul demersului de față, noi urmărim dualismul **perceput taoist**, ca o singură divinitate în care conlucrează și se combat creator principiul femeii cu principiul masculin ce se află la originea tuturor doctrinelor și credințelor omului carpato-danubian și pontic ce le-a însumat într-o singură divinitate enunțată în dublet lexical

Salmoxis-Ghebeleisis, de fapt un Cosmozeu ianic populând cel puțin zece corpuri cutumeare pe baza eticii și moralei unice a morții eroice în veselie, decență și beatitudine mistică, Vasileea.

Ce altceva simbolizează această jumătate de sferă albastră plină de asteriscuri negre, decât cerul cu sorii numărați, față în față și sărutându-se cu fecioara cea tristă ce umple cealaltă jumătate a discului emblematic, decât Principiile ying și yang? Nu-i o chestie fortuită și nici unic document nu-i icoana ce-am supus hermeneuticii. Și apoi chiar dacă rămânem la semnificațiile „clasice“, la îndemâna oricărui belfer, cum că Luna este principiul femel, apos, tot la Bătrânul Lao Tse ajungem: „*Virtutea superioară e asemeni apei: apa și virtutea dăruiesc binefacerile lor tuturor ființelor și lucrează fără luptă, amândouă se mențin în locuri pe care omul le disprețuiește – locuri joase, ranguri modeste*“. Iar despre cele două firi ale tuturor din cer și de pe pământ Marele Învățător zice: Yang (bărbatul – s.n.) este simbolul vieții; Ying este simbolul morții: prosperitatea corespunde principiului Yang, nenorocirea principiului Ying. Sigur că și Orpheu în poemul său **Către Zeus** susține același lucru: „Zeus este Cerul, el este pământul, este soarele, este luna, este bărbatul, este fecioara“, referindu-se la nimic altceva decât la Tao și la Principii.

Icoana țărănească nu putea să omită Învățători atât de vechi. Pentru a ne convinge că obiectul acesta de cult nu este un accident ci exprimă o permanentă filozofie religioasă n-avem decât să contemplăm cu mai multă pătrundere zugrăvia nr. 30 Die Schmerzensmutter, din același album, care consacră pe însăși Sophia, răstignitul fiind redus la dimensiunea de amănunt, într-o mică zonă din stânga, jos. Remarcăm, în schimb, emblema taoistă a Principiilor în colțul de sus, dreapta: discul fiind tăiat de-o ser-

pentină aidoma celei din emblema clasică a preoților ce oficiază la Templul Norilor Albi din Beijing: în dreapta, cu capul în jos, femininul ying, în stânga bărbătescul yang, cu capul de pește în sus. Și dacă nu credeți în interpretarea ce-am dat Lunii –Crainoului, priviți fața „Născătoarei“, câtă Asie în ochi și-n obraji, câtă rasa protoeuropeană, de Cro Magnon, căci cum altfel putea fi imaginată Sophia celor două Principii decât ca o femeie „vag mongolă“: la păr neagră „corb“, la ochi cu adâncime, migdalați, și obraji rotunzi, de bonz, bărbia masculin marcată, capul tot bărbătos și protuberant pietros. Este mai mult decât transfigurare de doctrină, este aluzie portretistică la Învățătorul cel asiatic. Și-o inscripție, ca o lungă fâșie de hârtie de mătase: dacă citești cele patru sigle în vechimea cel puțin monetară, getică, și nu slavonă, vei afla numele zeului și al arborelui gnoseologic: **Mirtao**, ceea ce are înțelesurile: Mireasa Împăratului, Mirele Tao, al arborelui de Mirt „arbustul totdeauna verde, cu frunze mărunte ce poartă niște floricele albe, cu miros plăcut, simbolul castității“; și ca totul să fie bine legat, să aflăm cum explică Șăineanu cuvântul **mire**: „numele tânărului ce se însoară, de la logodnă până la nuntă“, ceea ce corespunde cu stadiul de inițiere salmoxiană într-o Sophie sau alta. Și pentru a da pace zeilor cronologiei, să prăducem al treilea argument. În cartea „*Imaginea omului în arta populară românească*“ de Paul Petrescu se află, printre altele, „o cruce mică de lemn, oltească – Muzeul Satului“. Lăsam de-o parte luceafărul încrustat în vârful de „cruce grecească“ ce n-are nici o legătură cu simbolurile creștin-bizantine, și trecem de-a dreptul la capul răstignitului. Este un soi de altar de tipul „soarele de andezit“ din cetatea sacră Sarmisegetuza, al lui Daicovicu; cincisprezece raze – dale miniaturizate – și dispuse ca atare de jur împrejurul unui disc bine mărginit de

șanț. Și peste discul perfect circular, un triunghi și el bine șanțuit, sub care urmează un fragment cilindric ce ar fi gura, gâtul Zeului Necunoscut. Acest disc, în care a fost gravat triunghiul echilateral drept față, și nasul zeului încununat de raze, ne reține pentru hermeneutică: de-o parte și de cealaltă a vârfului triunghiului doua perforații superficiale sugerează ochii, dar obrajii, unul mai mic altul mai mare, ne impun simbolurile ichtioforme ale celor două Principii, ambele lucrând în sus, într-același sens ceresc unde se sărută și se contopesc, întrucât au fost despărțite de Triunghiul pitagoreic, și corectate de acest corp geometric sacru, ce se percepe ca o față de piramidă egipteană. Triunghiul este asemenea cu sigla Delta, literă grecească descendentă a unei ideograme protoeuropene des imprimată în monezile geto-dacice. Delta este numele unei Gnose salmoxiene de extracție tebano-saitică, ai cărei consacrați supremi trebuiau să urmeze un voiaj inițiativ în virtutea unor cutume protoeuropene, cimeriene, la preoții Piramidelor, care perpetuau tradiții și corpuri de legi, științe și magii atlantice.

Tată Dao sau Tao mai dintâi împlinit, adăugat cu învățăturile Gnosei salmoxiene Delta. Să urmărim ce este Tao în **Cărarea și Virtutea**: „Tao este Calea; Numele ce i-am dat nu este numele veșnic: fără nume este principiul cerului și al pământului, când îl putem numi este puterea care creează nenumăratele ființe: Tao e egal, dar acțiunea sa e fără sfârșit. Nu știu al cui Fiu ar putea să fie. El este mai dintru început decât însuși Domnul Cerurilor. A vorbi mult despre Tao nu duce decât la oboseală. Privind Tao nu se vede, ascultând nu se aude, pipăit nu se simte. Mai presus de Tao nu e lumină; dedesubt de Tao nu e umbră. E veșnic și fără nume: duce toate lucrurile în Neființă: este o formă fără de formă, o închipuire fără chip: este taina de nepătruns: numai întee-

miați pe **străvechiul Tao** putem astăzi să ne desăvârșim viața; cel ce și-a însușit Tao nu are dorințe: participând la Tao, există pe vecie. Sunt deosebit de toți ceilalți oameni, da, dar mă odihnesc în preaslăvirea Maicii mele – Tao; cel ce urmează Tao se unește cu Tao“. O alegere de spice alergând prin holdă, ce-am făcut noi cu gândul de-a sugera în mentalitatea europeană dimensiunile zeului și ale doctrinei pentru care și de la care s-au scris biblioteci și tot a mai rămas loc de comentarii. Ce, voi aveți altă viziune sau părere despre Întemeietorul-Ziditorul-Dumnezeu? Și doctrinele Delta care sunt? Toate câte ni le-au lăsat grecii mari, câți au văzut Egiptul, precum Pitagora, și deasupra tuturor Doctrina Vasileea, a morții eroice în beatitudine – Calea Dacilor.

Din cale afară de instructiv este faptul că ideograma în care se consemnează acest concept are înfățișările zoomorfe a două mari fiare de herb: Daos – lupul într-un grai trac, pentru Dao și Taor – masculul bos-primigenus, un bizon protoeuropean pentru Tao, într-alt grai local, getic; de fiecare dată fiind cel puțin dublat ca în cazul: Dao-Sâvaot sau Dao Trivius; Dao-Calea Salică: Daus-Zeus Doi Zeuși Doi Sori Într-Unul Sieși Fiu. Adepții lui sunt: De ritus Dao Fiul Căii, Cel Dirept, Gratus (bun) și Fiul lui Pârg, grâul copt, Criptus Filus, fiul cel cu numele ascuns în scriere, similar cu Deus Criptatus.

Procedeele denumirii multiple exprimă practicile numeroaselor mistere, gnose și eresuri salmoxiene permanent adaptate la ultima religie a lumii antice, din rațiuni magice-vrăjitoarești, până în perioada aceluși Zeus Incognitus, pentru care grecii păstrau în Agora un scaun liber, cum ne spune și apostolul Petru într-una din Epistolele sale. Există în cartea ce-am numit mai sus două pagini de zugrăvie: „Personaje dintr-o scenă, pictate într-o biserică ma-

ramureșană“. În scenă se află zece personaje, o biserică fortăreața, în mai multe stiluri, dincolo de o formă de relief ondulatoriu, o apă curgătoare de la stânga la dreapta, coborând în cascadă ușor târăgănată, un drum de țară pe care vine un vehicol din secolul al XIX-lea, tras în susul apei de către o pereche de cai petați, ca niște pantere; și în fața lor o altă biserică cetate. Personajele sunt plasate precum urmează, de la stânga la dreapta: doi bărbați și o femeie sus, pe deal, în fruntea unei mulțimi cu lăncii, venită la un spectacol „de zile mari“; în râu un tânăr ascet desbrăcat, numai cu ceva izmene țărănești suflecate pe pulpe, cu brațele încrucișate, de prisos pudic, de parcă ar fi femeie să și acopere sânii, pe piept până la umeri, alcătuiind sigla Decima dacica; cu apa numai până la glezne, parcă încercând să-și tragă sufletul de-un răgaz pe mal, în vreme ce un preot cu toată vestimentația bizantă pe sine, având capul cu pleată pe umăr, încercuit perfect cu aură mistică: mâna lui dreaptă, îndoită ca un gât de lebedă, cu palma pe muche, deasupra capului celui ce-a intrat la apă... Dincolo de plaiul ondulatoriu, pe lângă bisericile vechi, vine un nour floral cu doi bărbați, celebrii Călători pe nori daci, însă ambii, un bărbat și-o femeie, c-o singură pereche de aripi; sub ei, dincolo de cota de relief și dincoace de apa curgătoare, pe drumul ce duce la noua biserică, în vehicolul acela fantezist, un bărbat de rang înalt, purtând cușmă cu bordură lăță din piele de panteră; și lângă el o preoteasă-călugăriță, cu frumosu-i cap încercuit de sacră aură; arată cu degetul spre cel se stă în apă și spre cela care-i binecuvântă, ca și cum ar zice: Uite, că se face și chestia despre care vorbeam!... Ultimul personaj este tânăr, cu veșmânt de rân-daș, cu cizme, cu turban turcesc pe cap; ține hățurile cailor; s-a dat jos de pe capra trăsorii întrucât, nu-i așa, am ajuns la mănăstire... Deasupra acestei fotografii naive se

află trei rânduri de pisanie ai zice slavonă, cu litere negre între care s-au intercalat „bucve“ roșii. Nu-i un artificiu coloristic, ci o metodă veche de criptografie: cine-i slab citește negrele, cine are minte citește și cele roșii, să vezi ce iese.

Varianta primă: „Îngerul a grăit către Filip: mergi în grabă și iată, îndreaptă-l: Zân Dakiei venise să se închine Mirelui Lumii și Pogorât-a în apă și Filip Sâva Meiul și l-au botezat pre el“. Numai la atât de-am rămâne și tot ne-ar asalta întrebări de mirare: când, unde, în ce Iordan a venit Zeul Daciei să se închine lui Isus Hristos; în ce an, de către cine a fost creștinat ultimul Salmoxis? Cine-i Filip, care Filip? Ce legătură, ce tangență are acest onomastic tracic cu numele a cinci regi ai Macedoniei și cu așa-zisele emisiuni monetare, dintre care una postumă, ale lui Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru Cel Mare? Ce legătură au cei doi Filipi, unul către care a strigat îngerul, altul care a coborât în apa râului de botez, cu datinile păgâne denumite Filipi sau **Pilipi**: „sărbătoare băbească la 12-16 noiembrie: ei sunt în număr de șase, trei în dulcele toamnei și trei în postul Crăciunului; țăranul nu lucrează în aceste zile crezând pe Filipi răi de lupi și păgubitori la dobitoace“.

Varianta a doua, în care se citesc și literele roșii: „Au trâmbițat Mitra Filip Merț Parânga Pârga Blăci Șăi: Credeți în Îngera – Ăl Pă Nor Alb: Zân al Dakiei Benice, să se închine Arghierăi Sie Filium Moși Dax Paleustaium Basm Zmăui Măgurii – Grifon li Filipreminte Siva Sarmi Bromis Ciute Mosiaris Munte Păsue-L. S-au pogorât în apă și Filipos Zână Mei Bala Urs Balaur Călușu TAO Fote și l-au botezat pre El Sebasta Bob Curat Pogorâta în Apa Zății Filia Fiilipa Balaur Urs Moștea Lao Sâ Lu Tao Fote, 'Mbată-L pre Eal“. Să traducem un pic: „Au trâmbițat (au dat de veste) divinitățile Mithra, Filip (Lupul, Salmosis) Merț Pârga = recolta (măsura negoțului de

cereale, onomastic al zeului comerțului) Parânga – zeea tablei megalit instalată pe Muntele Parâng, loc de **cogaion** sau întrunire divină, salică; Blaci = cel Umblător, purtător al uneltei de bătut și treierat cerealele; Șai – zeița văilor montane, a depresiunilor păstorești; și au zis: credeți în cuplul cel călător pe nor (doi cu o singură pereche de aripi, ca situație a divinității pereche): Îngera cu Țl Pă Nor Alb: ascultați-i, căci urmează ca Zeul Dakiei Bune și Norocoase (Benice) să se închine Zeei De Argint și Fiului Strămoșului – Omului Dac Vechiul Dumnezeu de Piatră, fondatorul eposului sofic al strămoșului: Basm, și Zmeului-Grifon al Măgurii funerare a lui Filip-Preminte, Adamul Primordial (Prometeul imemorial), însumându-i pe zeii Siva (Gorgona-Vasilca funebră) Sarmis, geniul cetății capitale, și Bromis zeul turmelor; precum și pe zeițele: Ciutele Moșiei cu Muntele Păsuirii – Cel pentru Urcușul Inițiativ. În fața tuturor acestor divinități s-au pogorât în apă și Filipos – Zânul Meiului cu idolul-odor de templu zis Bala, adică stindardul cap de lup cu trup de șarpe și labe de urs, și cu Steagul de Căluș al lui TAO Luminosul: și l-au botezat pre El Sebasta, adică Vasilisa marea preoteasă a legii Vasileea cumulând dimensiunile cutumelor demotice ale legumelor charismatice, de extracție doctrinară antepitagoreică: Bob-Curat (ales și pur) care a intrat și ea în râul purificării ce simboliza Apa Vieții, Dragostea Fiului lepei-Balaure (denumiri criptice ale unui ansamblu de cutume simbolizate de către Zeul Călăreț pe iapă, animalul vexilar al senatului gentilic de solii arhaice) jumătate Urs, care poartă Moștea Lao Sî = vexila sigilară a doctrinei lui Lao Tse, și a lui Tao Lumina (discul celor două Principii ying-yang) – Fericit fie El, Zeul Beatitudinii“. Ce-a fost asta? O inscripție despre și după natura lui Salmosis Dius Criptatus-Scriptatus, adică ocultată, secretă la maximum, de straturi de palimpsest, privitoare la îmbrățișarea doctrinei taoiste

de către daci, înaintea contactului cu textele și mitologia eseniană, înveșmântată în parabola creștină a Botezului în Iordan, totul transpus pe seama momentului „creștinării“, eveniment firesc, de continuitate a păgânătății primordiale proto-mesianice și acceptare a încă unei doctrine pentru așezarea Zânului Dakiei în actualitatea religioasă.

Cine cere mai mult este un nesăbuit! Vor fi nedumeriri, va fi respingere dogmatică, inacceptarea adevărului și ură împotriva poetului care smulge pânza de ceață de pe ochii poporului său: era obligația lui natală, rostul vieții și operei sale și consideră aceste pagini ca o dreaptă biruință a românilor, în ciuda dușmăniei ce-l înconjură dinspre toate instituțiile statului ăsta democraticos până-n ciomag și bisericos cu nerușinare popească.

29. DEMERSUL NUMISMATIC (1)

Cartea **Scripturile**, apărută în 1983, cuprinde două monografii poetice în care eu reconstitui viețile doctrinare a doi magi salmoxieni, ale cărora nume au fost deciptate din siglele și glosele monetare geto-dacice care alcătuiesc alegoria Calului și Călărețului Curier și Colindător. În *Notele explicative* schițez sistemul de lucru și caut conexiuni și corespondențe cu mitologia clasică europeană, și în doctrinele filosofice „pre-socratice“. Știam atâtea despre banii funerari și de circulație cutumeară și eram nerăbdător să consemnez public cele ce aflasem, încât aproape că nu mă mai interesa aspectul estetic și-am supus poezia unei sarcini într-un fel impropriu: dar ce, Pindar și Hesiod nu exaltau „reportericesc și nepoetic“ tot felul de întreceri între atleți, curse de cai și alte aspecte civice, fără pudoarea artelor poetice pure? Câte vremuri și sisteme sociale atâtea doctrine literare; și la urma urmelor **poezia sunt eu!**

În **Botezul de lege** nu se poate despărți actul ritual de imagolatria monetară, încorporată Zeului Călăreț, dar nici de poezia pură: „Și rămânând acasă, a-nceput botezul pruncilor, cu pământ: țărână din prima brazdă; lua bolovan proaspăt din urma plugului celui dintâi ieșit la arat; îl fărâman mâini, îl presăra pe capul pruncului: am risipit țărâna pe tine, grijile pământului pe capul tău le pun: te dau Mamei Pururea; de unde scurma buhaiul cu copita, bălos de furie, îl

alunga mai încolo cu băț de alun, se lăsa într-un genunchi, lua un pumn de țărână, îl săruta: pe umerii pruncului îl cernea: te presar, îți dau cu sarea pământului, scurmătura Boului; tot greul moșiei ți-l pun pe umeri, țarina strămoșilor pe seama ta: să nu te copleșească; de unde Calul bătea fața pământului, de unde era țărâna spulberată de fugă de tropot, de-alergătură, își lua cușma din cap, într-un genunchi se lăsa, lua cu palmele fărâmiturile de glie, își umplea căciula cu țărână: primea pruncul pe mână, gol: îl întorcea cu fața către cer, turna pe el toată cușma; îl ploua cu pulbere, cu țărână-l ninge pe piept, pe pânțece: de la cap și pân-la glezne: asupra ta, de colo până colo, grijile țarinei: să trăiești până la gât în grijile patriei; scufundat, să răzbați, să faci față tuturor, în picioare să rămâi pururea“.

Se vor găsi cei dintre cârpele Securității, dintre bulendrele serviciilor secrete, dintre boarfele armatei, de meserie patrioți cu soldă și tot felul de înlesniri și priorități la fruptul public, să reproșeze bătrânului poet Ion Gheorghe delimitarea și scârba ce-o nutrește astăzi față de țara de astăzi, condusă de pleava și gunoaiile acelor instituții de ofițerime conspirată, care ne-au trădat la 22 Decembrie; dar să afle că una este să te uiți, până la pierderea de sine, în banii de argint ai strămoșilor tăi căutându-le tainele, și alta-i să vânturi arginții occidentului vânzând ale patriei toate.

„Unde lupul scurma de bârlog, unde lupoanca rupea cu ghearele mal de pământ, se oprea cercetând, citind ce semne se alcătuiau de zgârieturi; de erau semne faste râcâia cu toiagul său de alun: un pumn de țărână strângea, băga-n straița de pe umărul drept, peste frunze, peste rădăcini și tot felul de crenguțe-n chip de semne și duhuri – aducea țarina lupilor: ridică pruncul de-o subsoară, de alta, îi turna sub aripi, pe coaste, doi pumni de țărână: de sus până la căl-

câie, pulpele; ale trupului, părțile amândouă: din coasta Dealului am rupt, de la subșorile Gliei, pe unde-a netezit cu ugeul lupoaica, de-a intrat în casa ei – ți-am luat puterile și cu-tezanța: așa să vii asupra năvălitorului: dintr-o parte, din coaste să-l izbești, să-l spargi cu lancia la subsoară: pe tine, din toate părțile te vor căuta săgeți și suliți cu spicul de bronz – din nici-o parte să nu dea peste tine. De unde călca ursul, pe unde punea laba ursoaica, de unde râmâia puiul de urs, din urmaabei, dintr-a călcâiului, din secul piciorului – din toate călcăturile spre bârlog și dinspre bârlog; cu otic de lemn, cuțit de piatră, rupea pământul: **desfăcea din glie toată talpa ursului**, toată talpa ursoaicei și-a puiului după ea – din pământ le tăia, le săpa pe de lături, întregi le destupa; venea acasă cu ele, le punea la uscat, le-nfășura-n frunze, în ierburi: când boteza iarna, când pământul viu era departe, sub zăpadă, când glia dormea înghețată, plină de apă, Zarne Ahrestos lua urmă de urs, de ursoaică, de pui de urs: mergea la prunc de trei zile: scotea urmă de pui de urs: îl călca pe tălpi, pe la vine îl apăsa, pe pulpe, pe buci, până la mijloc: spatele tot, până la umeri: de era prunc, făt: scotea urmă de ursoaică: pe talpe călca, pe la vine, pe picioare, pe buculețe, pe pântecuț – până la mijloc: pe sânișori, pe umeri, spătuțul, de era pruncă – să vină, să crească, să hălăduiască pe lume Cel în Piele de Urs; prunca botezată de glie cu urma de ursoaică se **ursea**, mut, amuțit să fie...“ Pot oricând să vă duc la moneda getică pe care să v-arăt ideograma în formă de labă de urs, și am semnalat într-un episod anterior categoria statuetelor în formă de picior și tălpi de vechi primate.

Întâiul demers public, la lume multă în aulă, l-am susținut într-un prezidium al Cenaclului Deceneu, în stânga aceluia misterios și controversat bogătaș cu veleități de om de știință Constantin Drăgan. Decriptasem un Călăreț și toa-

te siglele Calului său de pe monedă getică și depănam misterele, gnosele și ereziile sofice ale cărora insigne fuseseră ștanțate în acea alegorie monetară. Erau în sală mulți bătrâni oficiali și cvasiacademici, acri de-ale mele, animați de o respingere de conjură și slugărnice față de acel om bogat care-i invita și-i hrănea la Colocvii de Tracologie în Italia. Câțiva s-au ridicat din primul rând de fotolii ieșind în mod ostentativ din sală, că adică nu puteau să suporte „așa aberații” ce susținea poetul. A trecut ceva vreme de atunci, iar eu m-am dus și m-am tot dus prin inscripții, glose, sigle și scripturi păgâne „ca și cuvântul din poveste, și încă multă cale mai este”, de unde uitându-mă la teritoriul ce-am cucerit pot generaliza și întreprinde sinteză, pot trage concluzii.

Toate monezile de argint ale dacilor sunt tablouri votive de Cavaleri Traci-Danubieni ignorate cu orgoliu și suficiență științifică de către numismați. Doar pomul cunoașterii a fost deplasat de pe altarul din fața calului și pus în mâna curierului sacru. Cine cercetează oricât de superficial acele icoane în piatră dezgropate în teritoriile noastre din dreapta Istrului, va fi asaltat de întrebări la care nimeni nu va putea răspunde cu certitudine. Acești călăreți, unul din stânga și altul din dreapta, purtând căciuli de regi daci asemănătoare cușmelor frigiene, hlamide greoaie, pieptare și pantaloni strânși pe coapsă; cu o mână țin scurtele frâne ale cailor, iar cu alta dau salutul salic (aproape strivită de piepturile cailor, o femeie tânără, de cele mai multe ori cu lungi cozi, cu sânii abundenți sălțați de boturile bidiviilor, cu pântecul rotund insinuând sarcina, ridicată pe un fragment de coloană comisurală) impun ca monumente ce ne-ar răspunde la întrebările: cine sunt, unde au plecat și de unde vin acești bărbați călări? Cavalerii Kabiri!

Într-unul dintre aceste tablouri zeea cu fața acoperită

de măști bifrons, cu brațele întinse, parcă împinge în piepturile cailor depărtându-i; ca într-altul să ni se arate prinzând de sub maxilarele fără zăbale caii aproape vrăjiți de parcă li s-a dat un elixir. Deasupra ei se vede luna nouă ca o pereche de coarne, iar de-o parte și de alta, călăreții poartă lăncii lungi cu dragoni în vârfuri; și cu mânerle în pământ scufundate, penetrând linia orizontului și lovind exact în coloanele vertebrale un băiat și o fată, gemeni, cu fața în jos, parcă dormind pe sub cai, și pe brațele întinse ridicând brazda de pământ pe care stă zeea. Doi luceferi deasupra capetelor cailor, doi acolyți în urma lor.

Un alt votiv, mai puțin stilizat, așază în boltă doi zei cu capetele încununate de raze: însoțesc pe un al treilea ce poartă cușma de păstor: între caii ce-i sărută umerii, o statuie de bărbat cu mare coif de preot, în picioare, pe un trepid unde caii, la rândul lor, au ridicat stângul îngenunchiat.

Și încă alții, purtând aceleași căciuli ascuțite, la monumentul unei femei cu lungi cozi; dar statua ei cum este alcătuită? Din părți etajate: capul cu trei fețe, sânii din alte două capete, pânțelece iarăși din două, de parcă s-ar uita din ea afară doi gemeni; și-asupra umerilor, faldurile mantilei tot pline de chipuri: de sub pânțelece până la genunchi, doi pești de piatră unul asupra altuia; gambele-i svelte, doi cipi, stâlpi comisurali, iar sub linia orizontului, ca o lăncie căzută pe pământ, o cârjă de preot, un baltag cu cioc de pasăre; au dispărut cei doi gemeni culcați cu fața în jos și-au apărut **o seamă de statuete animaliere-antropomorfe**, și în chip de pumnale, asemenea celor ce aveau să fie descoperite mai târziu la Ghelăești-Nedeia, jud. Neamț, cu zeita gravidă și celelalte figurine svelte și tinere: un adevărat depozit al muzeului de arheologie...

Când votivul ni-l înfățișează singur, Călărețul, pe sub

boltă de **edicula** supravegheată de doi dragoni, copleșit de un mare coif de ceremonii leit cu cel de la Coțofenești și cu cele din tumulul de la Hagighiol, al regelui Cotiso, vine către două doamne stând pe un altar nu prea înalt. În să nici calul nu-i din lumea asta: din cele patru picioare doar unul este al lui, celelalte: de bivol unul, de cocoș altul și altul de om.

Cu aceste fugare descrieri de tablouri ce înfățișează Călărețul Trac, **afirmăm natura plurifigurativă a Zeului-Erou, ca ansamblu de efigii, statuete, drapele și alte obiecte de cult, organizate într-o alegorie cu mesaj doctrinar**, ca un tot alcătuit dintr-un număr variabil de lucruri, imagini și nume.

Alegorii ale Călăreților Traci, Kabiri, se dovedesc monezile de argint ale dacilor; ansamble de obiecte sacre, altare, portrete și statui sunt unele, atât calul cât și călărețul ilustrând instituții și forme de exprimare grafică a unui ansamblu de cutume, sofii și tăblițe de evidență, demult cristalizate într-o doctrină centrală sub auspiciile unui dumnezeu plural. În virtutea căror rigori doctrinare a dispărut din aceste monezi un călăreț, unde este zeea, unde se află acolyții, gemenii și, în genere, toate acele statuete și păsări și animale heraldice pe care iconografia de sub Istru etalează în jurul Călăreților, în mod analitic, grecește, ca într-un text? Acolo se află, în alegoria Calului și în cea a Călărețului purtând mănunchi de ramuri.

Înscrisul de pe monezile geto-dacice despre care îndeobște se crede a fi reproducerea numelui regelui Filip al II-lea macedoneanul a fost (dacă admitem că acestea sunt copii după tetradrahmele în chestiune) transformat într-o parolă ce acoperea o altă realitate decât cea monetară. Căci nimeni și nimic, în afară de inerția autorității în sine a școlii de paleografie, nu ne obligă să citim de la sau numai

de la stânga la dreapta, nimic nu ne interzice să căutăm legăturile, altele decât cele cunoscute, dintre un semn sau altul. Cercetam o monedă dintr-un album tipărit de bulgari, când am surprins că năpraznicul înscris în loc s-o țină drept, epuizând tot grupul de litere, la al cincilea semn face joncțiune la coiful Călărețului și, absorbind o parte a graficii care îl figura pe acel curier, emite următoarea glossă: FILI (Pater Salmosis, fili populi). Am înțeles că este o parolă care numea un grup și un zeu: „**Fiii Tatălui: Salmosis, Fiii Zeului Poporului!**“.

În monezile geto-dacice grafia acestui înscris este „inconsecventă“, meșterii gravori n-au respectat literele grecești și a rezultat o varietate de grafii care nedumerește, căci nu-ți trebuie un ochi prea cârcotaș să-ți dai seama că dacă în moneda nr. 2, pl. I, au fost copiate exact toate cele cinci litere grecești, în schimb în monedele nr.6, pl. I; nr. 7, pl. I; nr. 8, pl. I; nr. 11, pl. I; nr. 12, pl. I și mai apoi în monedele nr. 2, pl. II; nr. 4, pi. II; nr. 5, pi. II; nr. 8, pl. II; nr. 10, pi. II; nr. 12, pi. II; precum și în monezile nr. 2, pi. III; nr. 11, pi. III; nr. 12, pi. III (așa-zisele emisiuni postume) și, în fine, în monezile nr. 2, pi. IV; nr. 3, pi. IV; nr. 5, pi. IV („*Monedele geto-dacilor*“ – Constantin Preda, Ed. Acad. R.S.R. București – 1973) înscrisul a suferit modificări de litere și, întrucât noi nu suntem dintre aceia care atunci când nu reușesc să înțeleagă ceva aruncă vina pe incuții, barbarii de gravori cărora nu le-a mers nici mintea nici mâna stâlcind frumusețea grecească, am cercetat și am fost răsplătiți.

Iată concluziile la care am ajuns: fiecare literă din înscrisul „Filip“ trebuie tratată ca simbol, sigiliu și siglă de sine; ea intră în joncțiune de lectură cu anumite câmpuri runice din preajma ei, denumeste un anume crez, îl simbolizează ca vexilă și abia după aceea se întâlnește cu următorul semn; epuizează câmpul runic din preajma aceluia,

jonctiunează și trece mai departe de la semn la semn, atât în linie dreaptă cât și de sus în josul imaginii calului alegoric. De unde pornisem zburdând întru superficialitatea tratatelor clasice de paleografie ne-am dus și tot dus ca-ntr-o poveste, pe toată tableta monetară și-am obținut caiete de inscripții. Putem determina astăzi doctrinele, gnosele și eresurile după locul semnului specific: era ordine în cohortele de acolyți, ierarhiile iconografice se tulburau doar odată cu schimbarea vasileului; monezile consemnează riguros urcările și coborârile cultelor, vechimea lor, categoriile sociale ce participau la treburile cetății sau ale gnosei, așa încât iată: zona cozii calului aparține unui anumit ordin inițiatic și magistratorial, botul poartă insignele altuia, picioarele, de pildă, sunt consacrate categoriilor demotice și peripatetice, iar Călărețul este povestea cărții **Cronicle baronilor colindători la Marea Mamă Cimeriană**. În cutare monedă citirea începe din inscripția „Filip“ care marchează, în seria monetară a așa-ziselor copii după tetradrahme, actualitatea tabelelor sau răboajelor în care au fost înregistrate corpurile de magistrați și continuă până la copita din față ce se sprijină pe sol, unde se află linia aceea a orizontului, din tablourile votive sud-dunărene. Sub aceasta s-a afișat **tabula precursorilor**, ceea ce ne face să înțelegem rostul bărbaților și femeilor acelora culcați cu fața în jos pe sub cail veniți la altarul marei zeițe, și continuă pe efigia monetară unde sunt enunțate crezurile și gnosele înapoi, în timp.

În paginile cărții ce-am numit **abordăm inscripția** în zona care face jonctiunea cu sacrul curier, anume **capul și bustul** în măsura în care siglele ce-l închid în câmpul lor de informații ne permit sau ne obligă a nu divaga și a nu fi rcolați de către alte semne și simboluri. De regulă, numele magistratului eponim, rege, preot (apoteozat sol ceresc

de către magistrații, baronii și pãredrele ce se aflã sub autoritatea sa, întruniți în instituția transfigurată în calul alegoric ce este Senatul, și al gnosei, când acesta este deja un monumentum cutumear, un sigillum – statueta cu inscripție) se aflã în sigla capitalã a Cãlãrețului Curier. În celelalte semne (rune, cãști, tãblițe și cãmpuri runice din preajmã) sunt înscriși dar și desenați, **grafiați**, senatorii, preoții și preotesele, cãpeteniile cogaioanelor, cu munții consacrați lor și alte detalii instituționale.

Toți Cãlãreții care ocupã șaua calului alegoric sunt entități duble, bifrons, desemnând fie cuplurile regale, fie perechea gemenilor: rege, preot. În numele vasileilor apoteozați megaliți sau tabule se aflã închise numele celorlalți magi și preotese de gnosã. Simbolul animalier sau obiectul vexilar-nominatoriu, altfel spus ideograma, constituie suportul pe care s-a înfãșurat firul gloselor; acestea sunt scrise cu litere latine, grecești și etrusce, în cadrul imagistic al unui semn tradițional, de scriere proto-europeanã: ele intrã în componența propoziției și se consumã odatã cu citirea literelor, dupã ce au servit ca sugestie, punct de plecare corectã, și rãmân ca termen de verificare a corectei lecturi: lupa, leul, lebãda, coiful, statueta, ramura, barda, rãmân obiecte nominatorii, ideograme de pe care ai tras firul lexical, nu se poate greși, nici ideea, nici cuvântul; hieroglifa în chip de fiarã ce se citește: **lupa, lica, vulca, velac** denumește cutuma și herbul de ginte, care mai târziu a devenit **valah**, neamul rãzboinic al celor ce arboreazã vexila *lupul* > **velac**.

În prima fazã a lecturii obținem numele siglelor, ale semnelor și ale obiectului investigat, de parcã s-ar auto-proclama; se obține o suitã de glose prime și descendente, secundare, un text nu prea lung, un fel de sumã ce trebuie supusã unor operațiuni cu scopul de-a epuiza pânã la

unitatea indivizibilă signică anume realitate. Se aplică lectura bustofredon, lectura „pe dinți de fierăstrău“ (practică de acces în tainele răbojilor), lectura combinativă și, în fine, lectura comutativă; toate aceste procedee riguroase, de-o generozitate uluitoare, bazându-se pe cel mai important atribut al siglelor și al ideogramelor: acestea sunt schimbătoare, numindu-se **Selabes labeles** (labiles silabae).

Este cheia întregii operațiuni de decriptare a monezilor: **modificarea semnelor și a fizionomiilor în funcție de intensitatea și direcția luminii**. Am fost întrebat adesea, cu sinceră nedumerire, cum de se obține atâta text din câteva semne. Între atâtea monezi există câteva aparte: într-una calul este atât de vizibil alcătuit din litere încât faptul n-a putut să scape nici numismaților copleșiți de teza duplicatelor după tetradrahme și în planșa a IX-a înregistrează moneda nr. 7 cu mențiunea: „monedă cu litere“, iar în moneda nr. 7, pl. a VI-a, și încă în altele, Calul și Călărețul sunt compuși, pur și simplu, **asamblați din sigilii, statuetele ciudate din colecția noastră neomologată**. Acolo am descoperit mai întâi înfricoșătorul **caracter labilus al semnului și al imaginii**: pe acele pietre am identificat primele ideograme, glose și nume: contemplate la ore de intensitate diferită a luminii am descoperit o seamă de caracteristici ale acelei scrieri căreia Doamna Marija Gimbutas i-a dat numele de **vechea scriere europeană**, cu 1000 de ani mai veche decât cea sumeriană. Acestea sunt miraculoasele „selabes labeles“.

O disciplină indiscutabilă stăpânește totuși schimbarea acestor semne; rigorile ni s-au impus și putem, la ora aceasta, urmări, provoca și controla modificările acestor silabe fără nici un minim de aproximație sau variație aberantă; evoluția unui concept într-alt concept se verifică

atât sonor cât și grafic fără nici o marjă de eroare.

Numele acestora pot acoperi un caiet întreg, dar odată ce ele se proclamă, dau la iveală lumea ce-au oglindit-o și-i dau nume: „Silabe dacice cu steagul de brad, de Sâmbra-Sâmbraza (silabe' dachis sign Bras' simbraza) sau: Arăbușa Armis Sarmis-Zar Bendis, strămoșii Codicilelor Cerești (arbusa sarmis armis zarbendis mosis codicelis balis) ale Lupilor, totuna cu actul: Arăbușul lui Sarmis Cugetătorul megalit (Arăbuș Sarmis Cogebalus). Aceste acte scrise erau garantate de către corpul de magistrați: Coregii mistagogi (coregis mestagogis) și de către Sacrii Baroni Curieri (barunis coreoris) – apud moneda nr. 7, pl. VIII.

Alt semn-obiect, o cingătoare bărbătească tradițională, se numește: Chimirul de ginere cimerian, al inițiaților din corpul Bătrânilor Ginerici Războinici ai zeei Cibile (cimir ginirus Cibil vetreni' ginerici belis) – apud moneda nr. 8, pl. I, precum și: Arăbușul bărbatului declamator de orații (arbus masculus sborestes). Însă moneda nr. 9, pl. III, consemnează în înscrisul „Filip“ toate ordinele inițiatice cu numele siglelor, stindardelor și coifurile lor de ceremonii; cum ar fi: Arminsulul în care se depun răboajele (armindares rabuches) combinat cu merindea de vâsc (mirinda vasculas) și coiful de cuvinte scrise (grafe galeus); apoi **statuetele de piatră-răbușe ale eresurilor salice** (bales rabusae salies ereses); megalitele cu capete de lupoaice pe care sunt înregistrate legile războinicilor blajini (legis blagines bales megalites) la care se întrunesc peleistaii săgetători din corpurile Călușelor de pedeapsă de pe Penteleu – Muntele Lunii Pline Selena Peleistaia (peleistais teluris penales caluces mons plena saelene pelaista mons penteleus) zis **basileonum penitentis leonis**, bastionul unuia vasileu unde sunt ținuti spre pocăință leii, alias vasileii acestui ordin inițiativ.

Grupul de sigle care alcătuiește ideograma unui munte al întrunirii cugetătorilor Mamei Oului Cosmic se numește Gloseul (inscripția) Muntele Găina cu cap de **lupa belica**, și de asemenea Colina Colindei (gloseus mons galinus balus clina calenda). Acestuia îi urmează simbolul-coif și sigila geniului Corbul Carnivor și Semincer, mâncător de grâu (symbolus galeus corvus carnicum-gramineum zarnicum genium sigila). Din arsenalul grafiilor sacre consemnate în înscrisul „Filip“ face parte și agrafa de metal pentru încheierea hainelor, asociată coifului ceremonial vasileic, cumulate la **gloseul salic** înregistrat pe statueta dedicată, alcătuind toate: Răbușul Lupului pe care se află înregistrat colegiul vasileic (fibula galeus vasileeatus cumulum gloseus salicus vasileeatus colegium ravuș balus).

În sigla a șaptea a înscrisului este enunțat actul: Tăblița-coif cumulată la Muntele Cap, al magului, pe cutuma Decalogul Dacic, din Muntele Vasileu (rabuca galeus magus decalogos dacus, bârga basileonu: mons capita) și, în fine, Pecetea Muntele-Geamăn al Basileonului Semelic cumulat la Muntele Îngemănat, de osmoză cosmică: Gramos-Semenicus (sigilum mons geminus simelicus basileonum cumulum geminatus mons osmos cosmicus zelus: Gramos-Symenicus) sub auspiciile cărora oficiau autoritate magistrății garanți ai veracității gemenilor regi și coregenți, alcătuind trei corpuri de judecători pe trei cogaiioane: pe Muntele Găina, pe Gramos și pe Semenicul Mare, care garantau geminatele (garantis regis geminates) cu sediul permanent pe muntele celui de-al nouălea Cogaion (Mons Galinicus Cogaionon). Sensul conceptului Cogaion este, în afară de cele până aici enunțate, fixat în instituțiile echivalente în timp și-n spațiu: Țurca, senat de păstori întruniți la jocurile sezoniere; Vasileeatus (senatul vasileilor pe cutumele eroice); Sofeion și Orpheion (soborurile în-

telepților) pe un vast corp de doctrine și în particular vasele de sofie orfică; lepele, Căluțele, Călușe, Cavale-Scălușe, **Cloșca de Căluces** – tribunale și conclave salice pe un mare cumul cutumear confesional.

Un veritabil votiv de Călăreț Trac este statueta nr. 357 din colecția noastră neomologată și ignorată ostil de către oficialitatea română: un corp litic aproape plat, de 20/15 cm. Cercetată la diferite stadii ale zilei, ale intensității sursei de lumină, statueta consacră pe Zeul Erou Călăreț pe un animal cu trei capete consecutive: lup, cal, bou; merge de la stânga la dreapta și duce la piept o femeie tânără, cu coc, purtătoare a celebrei rochii-clopot, ca și semenele ei „figuri feminine“ de Cârna și Ostrovu Mare, dar veșmântul acesta „de tip micenian“ se modifică în cursul unei zile în vreo șapte feluri de coifuri, căciuli de ceremonial, chivăre și cușme pe capul unor tineri acolyți, ca, în fine, să se transforme într-un cap de Crăciun perpetuat pe seama unor zei bătrâni, Pontos și Bromis în iconografia recentă, greacă și romană, din Dacia. De jur împrejurul alegoriei ce descriem se văd zece capete, unele pe jumătate ieșind din membrele, din umerii și din craniu, altele abia mijind din trupul unui Om uriaș care încorporează iconografia toată. Pe dreapta votivului ce figurează în primă instanță Călărețul Trac se detașează, la o lumină adecvată, Zâna cu coc și cu un prunc pe jumătate ieșit dintr-o aglomerare de cute natale și urcând pe genunchi, în poală. Statueta este deteriorată minor pe flancul stâng, unde s-au desprins două capete de animale și respectiv măști de ucenici ai Uriașului: Antropos Purușa – Însumatorul-Cosmozeu.

Aversul este mai „naturalist“, poți vedea pulpele: una atletică, lată și ușor femeiască din care sau de după care se ridică o zeiță tânără cu diademă pe cap, iar alta pocită, uscată, închircită – atributul vechimii și al coercițiunii magice

– cu laba piciorului redusă, parcă rămasă la faza copilăriei. Tocmai pe acest picior pedepsit se vede la orice lumină un grup de Sigle și Glose proto-europene. Bărbatul poartă un soi de slip, bine strâns și modelat pe formele-i, însă din el se dă la iveală un geniu gârbov, Călăreț cu fruntea în coama calului ca și cum și-ar ascunde fața între urechile animalului pe care călărește; și întrucât fiara este o emblemă, are două boturi și un plisc, precum ai să descoperi în mai toate monezile geto-dacice.

Un capitol de mitologie statueta Sigillum, de gnosă ce așeza în centrul Scripturii ei pe Salmosis Omul Uriaș din care toate se nasc și în care se întorc toate, căci altul nu-i decât Coamozeul din poemul **Către Zeus** al lui Orpheu, la care ne-am mai referit. În poemul *Chipuri din Calul-de-Cale – Scripturile* s-a translat un asemenea corp litic: „Pe coasta calului ai zice că punem găteală: scoarța cu chipuri și scieri; de la pulpa Călărețului până la pinten, scieri și chipuri; de la pintenul Călărețului până la pulpă, din burdihan, printre coaste, cine se uită-i bărbat cu sprâncenele aripi de ciocârlie; la tâmplele sprintenatului Decaineus cel din burta calului șade corb negru, se gândește, are grai sfânt: pe ce pune el ochii din burta calului crește, se bucură; pe ureche îi iese un ied bălan, pe obraz e-nsemnet, pe stângul o tăietură de bardă și-o creștătură de paloș; în falca de-acolo, un bour, gătit de-o sciere pe căpăstru; și-o pasăre de lemn cu coarne de vacă de cerb – alt bărbat Decaineus; dintr-atâtea chipuri și nume, scieri și chipuri – cu toate ale lui este tâmpla, este fruntea cuiva: este-o parte din cineva mai puternic decât el: Decaineus este doar partea de sus a unui cap de aur: este-o tâmplă, este-o frunte de june; până la gât îngropat în pământ, ridicându-se cu țărâna pe umeri; ar sări calul lui peste ăi prunci, ăi juni: nu i-a venit timpul: dintr-atâția și-ntr-unul mai cuprinzător decât el: când se face-un moșneag, când vultur:

când duce-n cârcă un miel, când ridică-n plisc șarpe, mreană, când nici una nici alta. El este-o statură de om cu capul de vultur, cu brațele-n lături: ține calea cuiva“. Este o descripție amănunțită și-o decriptare fugară a unei monezi în care alternează sigle proto-europene cu **sigilles** – statuete scrise, aceste mult nedreptățite piese din colecția pentru întocmirea căreia și efortul de-a o reșeza pe rafturile marelui culturi române, această patrie ce joacă Baba-Oarba tranziției de sistem social și economic, ne ignoră cu disprețul ce i l-a insuflat și-l întreține ofițerimea conspirativă și mediile reacționare antiromânești. Ce dorești tu, patrie, de la cel pe care nu pui preț? Cum să te mai salvez eu, care în tinerețe asta jurasem: să câștig valoarea de care am fost vrednic, să te salvez. Du-te cu boierii tăi de nouă încropeală, cu vânduții, cu străinii tăi, unde-a-nțărcat Mutul lapa, du-te! Habar n-ai ce urare ți-am făcut eu, nefericito, cât te iubesc!

30. DEMERSUL NUMISMATIC (2)

Ce n-au înțeles prietenii mei de-o seamă sau mai vârstnici este faptul că aceste statuete de paste litice nu sunt numai problema mea, că succesul sau insuccesul nu atât mie îmi vor dăuna sau adăuga, pe cât istoriei și culturii române întregi. Eu, cu fiecare carte, am bătut șaua, dar iapa lor chioară n-a priceput. Pe coperta cărții *Joaca jocului* s-a imprimat, la insistențele mele, un medalion figurând Cavalerii Danubieni, pe care l-am descris în capitolul anterior, din ambele părți ale teritoriului nostru, stâng și drept dunărean, venind la zeița megalitică. Dar ce-l interesează neamul tracilor pe unul ca Romulus Vulpescu, senator de trei trandafiri jumate și-o lulea de bulibașă fesenistă? Pe când mătura el cu barba-i jechoasă pereții casei de nebuni din Sala Omnia i-am înmânat un memoriu, același pe care aveam să-l public peste ani în Revista România Mare nr. 425. Ce solicitam eu acolo de la imbecila clasă politică de nulități „fără de partid“, vândute din cap și până-n călcâie fabricii de degrenat cârpe sociale a lui Virgil Astalos? Să pună el, care se dă priceput fără limite într-ale culturii, o vorbă **pentru alcătuirea unei comisii de investigații și concluzii care să stabilească dacă aceste obiecte întrunesc criteriile de omologare la patrimoniu**, să mi se elibereze un act pe baza căruia să le pot scoate din țară sau să le încredințez unei ambasade străine, dacă se consideră costisitor efortul națiunii de-a proteja acest tezaur pen-

tru care mai tot românul cu ceva înclinații la caligrafie m-a insultat la vreme. Este drept, când m-am dus într-o pauză de palavrită, pe la sala cu senatori vărsați pe la bufet, de i-am înmânat Memoriul, a avut grijă să mă pună față cu Voiculescu Voican, altă barbă năclăită, însă eu n-am înțeles mesajul: că n-o să poată face nimic fiindcă ăla, care a refăcut serviciile secrete din borfăria lui Vlad și Pacea, îl are la mână; să nu mă înșel cu faptul că individul are strângere fleșcăită de mână de mort: la pistolul n-ai nevoie decât de un deget oricât de bont. L-am căutat la telefon, s-a dat ocupat cu ale țării, i-am ținut calea până pe-acasă; afișa oboseală și împovărare dinspre ale statului român – psihologie de parvenit, aere de neam prost. Mă ocolește de vreo cinci ani, de când a căzut din mărirea cea de ocazie și învârteală: se trage către stolurile de oi ale stângii, nu atât din vocație populistă, fiindcă-i un parvenit frustrat ci pentru că se știe înmatriculat, încopiat la dosar.

Speța ticăloasă a celor „fără de partid“, gata de orice compromis, slugi ale oficialităților de toate conjuncturile: doar starostele lor Costin Georgescu le-a dat parola: patria n-are culoare; o confundă cu banul din zicerea cum că n-are miros! Oare nu se găsește un singur om în țara asta să-mi facă și mie dreptate? Invidie atât de nesăbuită și criminală numai la români poți găsi, în proporție de masă și ca mod de viață de zi cu zi. Mi s-au dat mie o serie de descoperiri cu pietrele și de la pietrele acestea, până la monedele getice, cum nimănui dintre contemporani sau din generațiile anterioare. Am detaliat câteva concluzii în capitolul anterior, iată alte câteva în cele ce urmează. Reiese, fie și numai din fragmentele de inscripție ce-am etalat în preambulul la cartea „**Baronii colindători la Marea Mă Cimeriană**“ în manuscris, că instituția **Kogaion**, de pildă, contrar celor ce ne-au lăsat grecii, era senatul basilei-

lor de ginți și de gnose, iar sediul de întrunire nu era un singur munte, anume: fiecare din cele peste o sută de triburi de traci și încă vreo câteva zeci din nordul fluviului își avea muntele lui de sărbătoare, plaiul, peștera și dumbrăvile sale de întâlnire. În alegoria cabalină-monetară au fost încifrate numele sacrelor piscuri și ale topoilor consacrați. Atât de strânsă este relația între locul sacru și conducătorii de neam, încât unul din numele acelor **baruni** este „creatis topoi – pais țaricos“, glosă ce se traduce: **Conducătorii locurilor, părinții pământului țării**, ceea ce explică și modelarea acelor piscuri îndelung și laborios, până li s-au imprimat efigiile care și astăzi, la anume ore, se revelează privitorului norocos. Dintr-o singură privire în monedă se sizezi diversitatea instituțiilor, cutumelor; după diferențele stilistice, grafice, după amplasamentul în corpul Calului, iar dacă numele muntelui strămoș n-a apărut încă în textul obținut se impune să revii, întrucât ceva nu-i în regulă cu lectura.

Începând de la coada Calului spre dreapta vom întâlni atâția bazilei, înțelepți, sofine, gnose, cutume și ginți **câte globule au fost imprimate pe marginea monedei**; câte sigle se află în înscrisul „Filip“, încorporate alegoriei ecvestre sau plasate în jurul, deasupra și sub ea, atâtea coline, piscuri, triburi și eresuri va trebui să căutăm. Numai Călărețul, de pildă, este compus din semne și simboluri amplasate cu strictețe în zonele ce compun corpul uman: capul, gâtul, bustul, mijlocul, pântecul, membrele: o legendă a părților și a întreg universului sub înfățișarea uriașului Anthropos-Purușa, o charismă a tuturor mădurelor au impus rigori sigilare, morfologice și etimologice de la care nu se poate abate nici semnul nici cuvântul. În această ordine de idei, numai după numele organelor și componentelor corpului omului și animalelor se poate alcătui argu-

mentul latinității dacilor, că nu se poate imagina de nici un om sănătos ca un popor să-și schimbe denumirile corporale în nici două sute de ani de ocupație străină.

Sigur că au existat și diferențe lexicale, nuanțe și combinații aparte pe care graiurile, „dialectele“ aveau să le conserve, dar acest lucru ne pune la îndemână un fond de cuvinte de control, de **expresii-dublete**, pe seama cărora verificăm fondul instituțiilor. Numele supremei divinități: un Cosmozeu-strămoș, un concept sofic și cutumear, **Sal-mosis**, variază nu numai de la monedă la monedă, chiar de la o zonă grafică la alta, în amplasamentul ce-l are în cadrul alegoriei Calului sau a Călărețului. El este **Salmosis** – strămoșul preoților Salii, este solul, este bolovanul de sare pentru oi, este spiritul, finețea, umorul, gluma, Creatorul care, cu saliva sa, a dat pornirea regnurilor; este dansatorul, defileul montan, pădurea sacră; este **Salmocșa**: zeul locului moaștelor, moaștea locului, și **amas**, iubirea strămoșului; zeea alimentului charismatic: „acoleașa ca-sea sabata“ – coleașa cu sare și cașul sărat; este **Salmozis**, zeul legii, saliu, omul legii; cutuma a VI-a a oilor, este începutul enunțului datinei cu invocarea: „Oamu, maximus zex“: Omul Mare, care a creat lumea prin cele șase organe ale melosului: „**six melos-zix**“, un instrument în chip de șase mădulare [sexuale], expresie ce descrie naiul tradițional; este **Zalmoks**, zeul om, fondator al crezului salic, cel ce a creat din pământ animalele și le-a dat viață cântând din solz de pește; deopotrivă strămoșul Amua-Kamo: solul zeilor, divinitatea timpului ca situație actuală; poate acesta să fi avut ceva înțelesuri cu baliverna etimologică greacă privitoare la pielea de urs a celui învelit în ea; este **Zamocșa**, zmeul care ia smacul oalelor cu lapte, cel figurat de un smoc de lână (ciucurele), el dă oile la ușă; căruia aromâni i-au zis împăratul (zmau-zmacus-zmasu acuș) un Sta-

ticot cu barba de-un cot, și prim învățător al omului păstor; el este **Salmocsis**, un Saliu suprem cu autoritate asupra a încă șase magistrați din tot atâtea crezuri; era invocat cu echivalența: „Sic-mas icona maccsima“ = Purtătorul cosorului sica-dacica, Marea Sica, Imaginea marelui strămoș încifrat de către sigla Sigma; i se mai zicea „Six cumulas“ – Celestul Saliu ce încorpora șase doctrine într-un singur corpus; el este **Salmosis**, marele saliu-mulțime de Salii, în soție la strămoși; i se mai zicea Omul Blajin, cel ce-a venit dintr-al șaselea soare, și omul-bloj, zis Olcea lolai, un antroponomastic particular; i se mai spunea **Zumalcos**, jumătate din cuplul Alcylor, și **Zimelus**, fiul mamei pământului, zmeul care râde (zmalus) și Scăuș-Caus, fiul oului hao-sului cel ce umblă cu un căuș pe cap, denumiri după iconografia nomi-natorie și cutumeară; el este **Samolkez**, Saliul Zeului Om, chezaș al cutumelor salice, fiul zeiței Simile Sicolas-Cybela purtătoarea de secure; cel similar ciclurilor seculare.

Astfel am ajuns la dimensiunea feminină a divinității dacilor; Zamolșa era numele ei și Zmalsa – Zeea Mamă a multelor mame, Marea Zee care râde, și Alma Zoac – Zeea Oaie – Dătătoare de hrană; și dimensiunea Salmuseas, zeea muzelor, a legii și loialității, mama Saliilor, patroana acestor **carmine saliares**, doinele și baladele cutumeare. Ea este Ayna, Aia, Cybela, Cyblea; este Dyana, Dayna Da Ima, Daya Syria, Eea, Eala, Fyra, Fera, Fora, Gleibela, Gyka, Gica, Mar' gica, Gheea Gemina, Hera, Jimla, Kybila, Leda, Lada, Libera, Meya Mama Mam' Mara, Meda-Medeea, Mydia, Medusa, Gorgana-Matergoneea, Nybela Nedeea, Oina, Pitha-pithonina, Rheea, Reghina Mater, Sybela Sybila, Simela, Semele, Șaia, Șaeea, Thera, Tyra, Țârna, Terna, Venera Vestida, Vesta, Zimbla, Zabala, Zarnagresta, Zemeles, Zâna, Zemla, deonomastice ținând de forțele telurice și de

generozitatea Marei Mame a oamenilor, a fiarelor, a zilei și patroana Căminului, nașterii și a morții; loc aparte ocupându-l dimensiunea sopherică-doctrinară a morții eroice în euforie și extaz răsboinic: Bucuria – Mama Multului (Boculia Mam' Bocu): Boculia Plena-Bucuria plenară; Vasileea-Belșa = Veselia, Îmbelșugarea, Frumusețea, patroana doctrinei morții eroice; totuna cu Văsălia-Vas' Salia = Vasileea cu zeea soliei Vasului cu Sare; totuna cu Arideea (cea care râde, cu *a* protetic) Veselia pur și simplu; Felica și Bucăraia.

Numeroasele gnose și eresuri înglobate marelui Crez Salmocșian, al Osmozei Cosmice, adăugau Unuia Cosmozeu Salmosis-Ghebeleisis numele echivalente soarelui, lunii, apelor și celorlalte elemente, în dublete lexicale romane, grecești, etrusce, apoi celtice și mai târziu scito-sarmatice, înglobate în neobosită sugestie de nuanțe și în mereu nesatisfăcută măsură și neostoit efort de-a numi pe Dumezeul cel at toate doctrinele trecutului, până la previziunile Sybilelor despre un Mesia de-acum o sută de mii de ani ce trebuie să se întoarcă din lumea celui de al Șaselea Soare.

Un loc aparte îl deține poetul Musaios cu doctrinele adaptate orphismului înainte și după el, cu toposul consacrat de el, cu eposul sofic prin care a creat un **Procusti Orpheus**, reîncarnarea unui **Verus Orpheus Vetus**, cu aventura sa în lumea sufletelor morților, pentru o Euridike din părțile extremului răsărit al Daciei, consemnați de toponomastică.

Despre numele ierarhiilor și ordinelor în care trăiau acești **baruni** sacri, preoții, magii, tarabostes, peleistais, pileatis, sofine și acolyții lor, aduc mărturie banii de argint, care fac obiectul cărții ce-am numit. Din totalul de treizeci și șase piese numismatice reproduse pe primele trei plan-

șe din cartea „*Monedele geto-dacilor*“ drept drahme „Filip“ al II-lea și imitații ale acestora din primele serii, descifrate după metoda ce am elaborat de-a lungul a peste douăzeci de ani, am selectat unsprezece monezi, căutând mesajului înscrisului „Filip“: din zona semnelor din cerdacul inscripțional, din preajma capului și bustului Călărețului; însă câmpurile runice care închid siglele ce alcătuiesc portretul curierului sacru ne-au obligat să urmăm ansamblul de glose până în zonele unde încetau joncțiunile grafice, și ideogramele exprimau alt crez, mister sau cutumă; siglele care figurează ramurile și obiectele tipice acelor ambasade inițiatice au o acuratețe aparte și ne-au atras prin straniul cumul de sophii, **intuind în acest loc cheia de boltă a sistemului religios** și cutumear al strămoșilor noștri.

Contemplând conceptul de „emisiune monetară postumă“, lume multă de bun simț a rămas până astăzi în nedumerire, acceptând cu nepăsare și creștinească fericire o tâmpenie fără de logică și justificare practică și nu și-a pus o întrebare elementară: cum, cine, din ce rațiuni urmașii lui Filip al II-lea Macedoneanul au continuat să bată monedă cu efigia și onomasticul unui rege mediocru, dintr-o epocă istorică nu mai puțin mediocră? Atunci toți au dat-o pe rațiuni financiare, de comerț și afaceri antice, iar Zeul-Cavaler – Călărețul Trac a rămas o curiozitate locală, cu lumea lui balcanică, „primitivă“; elitele europene s-au lipit fie de Grecia clasică, fie de lumea dintre Tigru și Eufrat: au conchis cu dictatură germanică: „istoria începe la Sumer!“, dar cabinetele numismatice de la Viena și Berlin s-au umplut de tezaure de monezi „gravate primitiv și barbar“ cu necunoscuți „călăreți ai stepelor“; chiar isteața doamnă a „Civilizației Marii Zeițe și sosirea cavalerilor războinici“ (căutând să împingă hoardele curganelor asupra cetății carpatice și-a canaan-ului dunărean-balcanic) pe care însă

monezile geto-dacice i-au consemnat ca niște adevărate cărți de argint legând răboj de răboj, tăbliță la tăbliță, cu succesiunile, cutumele, steagurile lor de oaste și cu toate sophiile întru care au trăit și gândit. Într-adevăr, spiritul pașnic (Legis Blagines), egalitatea socială și gentilică ilustrată de către senaturile vasileilor (demotices basileeates), structura protourbană a așezărilor (villas) constituiau notele economico-sociale distincte, iar cunoașterea **scrisului mnemotehnic de practică largă, curentă**, la îndemâna oricărui păstor, meșteșugar și lucrător al pământului, scrierea cea mai veche din lume, „proto-europeană“, a instaurat un aparat administrativ de evidența bunurilor publice și de clan, riguroasă și aureolată de cutumă (absolut toate vasele și recipientele neolitice împodobite cu tot solul de „ **motive decorative**“, statuetele și o seamă de fusaiole, tabletele de la Tărtăria și Karanovo sunt documente scrise sub auspiciile sacralității proto-istorice) verificată de corpuri magistratoriale bine pregătite, la care urmărirea aspră a succesiunilor la prerogativele puterii și la bunurile din tată-n fiu și pe linie maternă, adăugau sabia, baltagul, arcul și toiagul represiunii sacre pe rostirea de cântec și orăție, la proverbul juridic: **carmine saliares, gherse belagines** de neclintit: ordinea lumii, când pe masa instanței se depunea bețișorul acela sau bucata de os, denumit **răboj, răbuș, rabucă**, încredințat moștenitorului cu o mie de ani în urmă (purat de vremuri ca turmele și turme ca vremurile rămase în vigoare) de parcă ieri s-ar fi încheiat înțelegerea între părțile contractante: efectivul de vite, producția, obligațiile în decurs de atâția și atâția ani, totul riguros și ușor de controlat mai clar și mai edificator decât orice condică.

Înainte de cultura kurganelor a existat și-a făurit lumea Europei **civilizația megalitică a cultului toposului sacru;**

Munții Daciei preistorice, modelați, marcați cu pietre mari și stânci implantate în teritoriu și „scrijelate“ cu tabule pe care semnele se dădeau la iveală numai la anume soroc, sub anume unghi de tangență al razei de soare. **Munții prelucrați erau mașinile energolitice ale fenomenului de osmoză cosmică, asemenea piramidelor:** efectul specific frizând miracolul și înfăptuind conexiunea concretului diurn la formele de manifestare a fenomenelor cerești; doctrina Vasileea, mereu raportată și adusă la zi cu cele mai prestigioase școli de filozofie și legislații, așezând printre cele cincizeci de oligarhii de expansiune atlantică și clanul unui Basarabos Da Bârsa – Samolsis Bad Otani Olina Lintis Siu Oaii, zis Adlintatos (alintat dinspre tată) cu supranumele de: **Atlantis Siu Demos**, fiul poporului atlant. Graiul neatins de blestemul Turnului Babel se numeau **Rostula Rusta**, concept ce se traduce: Rustica rostire tusculană, proto-latină, din Etruria de mai apoi; limba daco-troiană, iar patria primordială a neamurilor nefericit zise indo-europene sau ariene cuprindea lumea de la Marea Baltică, fortăreața carpatică, Troia dinspre Pontul Euxin, Creta și teritoriile de miazăzi și apus către care a fost găsit Nicolae Densușianu întors cu fața și mâncat de șobolani, ca un mucenic al adevărului neamului său pururea și ireparabil nedreptățit.

Tehnica miracolului megalitic al revelației semnului atins de lumină la anume timp fixat riguros de către scriitorul de sigle, transpusă în monezile geto-dacilor ține, și ea, de-o știință secretă ce nu putea fi încredințată primului venit; și dacă în picătura de rouă încape tot soarele, în banii aceștia intră, când vrea el, timpul de când au fost elaborați, cu tot ce-a fost încredințat pentru posteritate: monezile sunt ecrane miniaturale astfel gravate, cu o seamă de ideograme și glose, încât lumina contemporană a soa-

relui, la anume interval diurn și intensitate a fluxului fotonic, să evidențieze mesajul antic netrunchiat, nevătămat de pauza istorică de două mii de ani de rătăcire creștină și de lectura textelor alfabetice: forța sintetică a semnului, conjugată cu detaliul mentalității analitice, dau acestor scrieri exactitatea de care numai legea cifrelor dispune. Tehnica semnului și-a desenului prescurtat experimentată îndelungi milenii pe lespezi și stânci *in situ*, aplicată acestor picături de argint care au devenit astfel un soi de computere, acte de stocarea memoriei, cronologiilor și normelor morale și de evidență contabilă, rămâne atributul unui popor părinte de popoare, cu o zestre intelectuală pe care lumea noastră s-ar putea să n-o ajungă întrucât este infatuată, agresivă, lacomă și rătăcită de către mentalități analitice; ***lumea, între timp, și-a pierdut duhul și mentalitatea semnului, al sinteticului ca mod de a-și reprezenta realitatea.*** Revelația din care apostolii creștinismului au făcut o metodă mistică și obscurantistă aici este o metodă și-o tehnica de receptare a luminii și-a timpului pe-o picătură de metal gravată cu anume semn. De două mii de ani, de la instaurarea opresiunii creștine asupra conștiinței naturale, păgâne, ce se integrase cosmosului, multipla etnie de la Carpați se zbate în labirintul școlilor istorice occidentale, de rea credință față de lumea central-europeană, iar ideologia noastră istorică se agită steril între agresiunea năvălitorului maghiar și slav și între găunoasa romanitate; școala arheologică și numismatică a părăsit nu numai vastul teritoriu proto-latin din dreapta Dunării dar și tezaure, ca acela de la Sânicolau Mare, Șimleul Silvaniei, cu amuletele lui de obiecte nominatorii ale cărora înțeleșuri nu va putea nimenea să le mai afle dacă nu se uită în monezile de argint ale dacilor, fără prejudecata că acestea sunt copii stângace după monezile grecești; tezaurul

de la Pietroasele, cu patera mare și cu friza divinităților din jurul Cybelei, a fost dat de pomană neamului germanic, mai harnic și mai agresiv în ipoteze și-n tot felul de teorii care mai apoi, după ce-au făcut rău acestei părți a omenirii, se retrag și ele în muzeul ideilor și instituțiilor perimate și false. În schimb, cea mai nesemnificativă relicvă cu o inscripție de soiul „Ego Zenovius posui“, pentru că a fost ornată cu **stigma** crucii, este exaltată fără pudoare, pentru a susține creștinarea acestui popor tot timpul păgân și naturist, opunând, vezi doamne, argument științific obrăzniciei iredentiste a unui stat milenar: reacție ridicolă a unui popor, singurul în lume care a descoperit într-una din peșterile munților săi un altar cu patru capete de urși, **așezate în cruce**, vechi de una sută mii ani. Paradoxuri ale istoriei ce se scrie de către cine țipă mai tare peste neoliticul românesc plin de **culturi**: Vincea-Turdaș, Tărtăria, Rast, Periam, Otomani, Monteoru, Criș, Cuina Turcului, Vidra (acel vas-zeiță cum nu se mai află pe lume), Hamangia, Boian, Petrești, Păuca, Șeica, Cucuteni, Hăbășești, Cărbuna, Tangânu, Ghelăești-Nedeea și apoi munții cei plini de „sfincși“, „babe“, tot felul de pietre ciudate; ce au fost toate acestea decât statele-cetății proto și neolitice ale unui popor de grai latin primordial asupra căruia complotul unor ginți de pigmei se sumet cu obrăznicia și fanatismul unei ciclice improvizații de state clădite pe religii și ideologii efemere, care caută să ne coboare la firea și la măsura lor. Iar cine a inventat copilăria cu limba tracă, alta decât proto-latina, ori a fost neamț, nebun că lumea începe la Sumer, și la fel scrierea, ori idiot înfumurat aservit celor ce urzesc neobosit centre de putere și decizii mondiale, comploturi istorice în contra celei mai vechi civilizații ce-a aparținut lumii central-europene, spre a o complexa și a o ține departe de pârghiile istoriei. Iată, Salii sau

Mărțișorii dacilor vin cu legitimă dreptate și mânie, pe legea lor de războinici blajini.

Statuetele mele și monezile nu sunt singurele documente pe care ne-am întemeiat sumarele concluzii mai sus etalate. Pe lângă mai recente tablouri votive ale Călăreților Danubieni se impune ca mai dintâi act întocmit pe scrierea proto-europeană celebra Tabletă de lut de la Karanovo, pe baza căreia s-a stabilit ascendentul de vechime a semnelor și „rudimentelor de scrieri“ găsite la Carpați și în Balcani, cu două mii de ani înaintea oricărei scrieri sumeriene. Tratată inadecvat, cu mentalitate alta decât cea originară, tableta nu și-a deschis porțile lumii ce-a creat-o. Eu, poetul Ion Gheorghe, ajutat de câtă mentalitate preistorică am căpătat cu ajutorul minunatelor Sigilles de paste litice de pe Istrița, am descoperit cheia construcțiilor grafice dintr-acel disc de ceramică de la Karanovo și am obținut peste 80 de alte noi tablete cu imagini ale edificiilor zeilor și alegoriilor mitologice tracice, proto-europene, în fața cărora prietenii stau muți de incredibilul lumii ce li se arată. Nu întâmplător una dintre primele variante descendente din obiectul ce comentăm consacră cuplul Călăreților Traci bifrons, purtători de glugă, venind afrontat la altarul unei Păsări Măiestre a Focului.

Din cele peste optzeci de imagini din Tableta Karanovo au rezultat cărțile: **Joaca jocului, Și mai joaca jocului**, fragmentate arbitrar de către același Mircea Ciobanu, mai mult decât „ipocritul lector“ al poeziei mele. Oricare ar fi posteritatea mea, un lucru va rămâne de neclintit: Zeul Erou Întemeietor-Ziditor – Călărețul Trac, cea mai veche icoană europeană păgână, a fost adus în cetatea poeziei și-a culturii române de către poetul Ion Gheorghe. Iată: „Călărețele cu glugă, când vii, te-ntorci, boalele pe fugă, cât turma de porci; Călărețele cu glugă, de ți-o umple vântul în fugă,

să te țină pe loc, să te-ncetinească; să pui cetină de busuioc să pe noi ne-ncălzească; ne calce calul pe umbră, să ne-ape-se cu binele de-o să-l cunoaștem pe unde umblă, cu-ale noastre toate grădinile; și noi suntem un pământ, cum altele nu-ți sînt“. Sau în poemul **Înstelat**: „De ce vine El cu păunul pe umăr? Să ne-arate că e Unul, cel fără de număr. De ce stă El fără de număr, în singur Unul? Că-i strălucește pe umăr, ce-rul tot, înstelat, ca păunul“. Și motivul de epos sofic pe care l-am relatat într-un capitol anterior s-a reaşezat întru slava Zeului Călăreț adus de imagolatria Tabletei Karanovo în poemul „**Cu secul piciorului**“: „A zis: mi-e foame, foame, și-ar mai fi fost un deal; terminasem coșul cu poame – cea în chip de carne de cal; a zis: mi se face de mâinile ale tale, alea de aur; terminasem coșul cu pâinile, cea în chip de carne de taur; a zis: îmi este, nu-mi este, de carnea picioarelor tale și-a mai rămas o vale și peste încă o vale; și-a mai zis: voi, de ne-am, ești așa dulce; de ce nu mi-ai spus când nu știam de unde te-oi aduce? Ca să pot sui Cel Deal, cu Fecior de Împărat, din secul primordial, cel al piciorului ne-am ușurat“. Imbecilii vremii mele mi-au reproșat gramatica, iar la iconografie s-au uitat ca vitele și-au gemut. Să-i ajungă blestemul de la **Zeul om**: „Vicleni, pământeni, mi-ați dat carne de mînz, și carnea erați voi, până la prînz, să vă zgomit înapoi; pământeni, vicleni, mi-ați dat carne de june, și carnea erați voi, până seara să v-arunc, pe dinainte, înapoi. Acum e cal, este vițel, pruncul ce mi-l dați, cum să cruț de el, ochii mei prea însetați? Vicleni, pământeni, dați-mi un sfat omenesc și fără urmă de zeu» să mă curățesc de cum vă știam eu, pământeni, vicleni“. Desfrâul sfînt al limbii, libertatea zeului din mine cu mine în definitiva libertate a cuvîntului: la dracu toți oligofrenii și chivuțele de filologie! Numai un Domn Grigore Poghirc ne-a declarat „cel puțin genialoid“ pentru unul dintre poemele din **Joaca jocului**, dar gașca s-a făcut

a nu pricepe. Zeul meu mai **béat** decât în Zoosofia, și de bronz, dar „megalitic“, este **Călăreț la stânga**: „Călăreț la mâna stângă, a mea pe toate-o să le-ajungă: de ăia din haită și din tabere, să nu se vaite, dar să se apere; Călăreț către piciorul stâng, știe unde-ajung, cine să mi-l rătăcească, să-l ia de la urmă: e sub părintească grijă de turmă: la șold stâng, strămoș călăreț; am lângă cine să mă strâng, cerând județ; la umărul stâng, nebiruit călăreț; de care lăncii să mă mpung, dacă-s drept și nemăreț? Călăreț la ochiul stâng, cui, ce să mai plâng? Cine să mă vadă rău, când în ochiul ăstei părț, nedormit e somnul tău, cel pentru morți?“.

Cât despre Gorgona, mama împietririi, ca formă preistorică a Durmirii întru altă trezire, cer din tot sufletul iertare ei, că am asemuit-o Securității; și de celelalte servicii ale pârei și delațiunii am apropiat-o; a fost doar o metaforă. Gorgona este un demon proto-istoric și natural, pe când serviciile secrete sunt cea mai murdară formă de activitate umană.

O altă cale de răzbunare voi căuta: ambiția-mi și dorința ultimă a mea este să renunț la cetățenia română; cineva trebuie să-și sară peste umbra morții zicând românilor: V-am iubit ca un zăvod sălbatic și nu merita! Totuși, când o fi și-o fi să fie, să mă duceți pe ultimul drum cu piatra lui Manimazos Întemeietorul-Ziditorul la căpătâi, să mă acoperiți cu Tricolorul, cu Stema Republicii Socialiste România, ultima mea patrie!

Praful și pulberea să se aleagă de toți contemporanii mei care m-au sabotat și mă prigonesc pentru statuetele mele și pentru toate câte mi le-au încredințat zeii!

**Sărățeanca,
August, 2000**

CUPRINS

1. Pocalul lui Cotiso și căile „PERIPATEEA“ / 5
2. Urâtul, timiditatea și euforia dezastrului / 19
3. Între Chimitire sub ochii Gorgonei / 27
4. Căderea de pe cal / 35
5. Pegasul meu și alte căderi de pe cal / 44
6. Prima vină și-o palmă peste gură / 56
7. Generația Labiș / 65
8. Chivără Roșie-Beniuc: Arta poetică / 75
9. Lupta cu binele de la sine / 85
10. Așa rătăcire mai va! / 94
11. Căile pământului, regretele târzii și grupul de reeducare țurcanistă: Deșliu-Achiței-Tom / 103
12. La Doftana, la Trei Pruni; Spargerea căiței idiomatice / 116
13. „Eu nu am talent, eu îmi tratez temele“ / 127
14. De la Corecția din corectură la Scrisorile esențiale / 139
15. Drogul atlantic, printre altele / 150
16. Zoosofia – Logosul Blând și ai căței cu gurile de lei / 160
17. Eroul Întemeietor-Ziditor: Aventura Logosului / 171
18. Păgânismul cel dumnezeiesc al spiței mele țărănești / 182
19. Vertebra de pământ – o carte de sertar / 194
20. Urmărirea „ca-n filme“ a unei capodopere / 207

21. Înainte și după Orfeu, pre cărțile de învățătură, ale vieții / **218**
22. O scrisoare de la Veghe Paleolog și-un Referat de arheolog / **230**
23. Noimele, cartea și lumea, față cu dizidenții / **242**
24. Dacia Feniks – Neantul cuvintelor / **254**
25. Cartea care se vindea de sub tarabă / **266**
26. Tabletele Rosetti și Giurescu – „Reacția Sovietelor și-a Bulgarilor“... / **279**
27. Implozia Logosului și lumea lui Cremene / **291**
28. Tao, „Zân-Dakiei“ cu alți Filipi / **302**
29. Demersul numismatic (1) / **314**
30. Demersul numismatic (2) / **329**